

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

26 Kasım 2020 Perşembe
24'üncü Toplantı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, toplantı salonunun ve diğer salonun hıncahınc dolu olduğuna ve Covid-19 tedbirleriyle ilgili gerekli mesafe ile tedbirin alınmasını önerdiğine ilişkin açıklaması

2.- Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin, (1/281) ile (1/280) esas numaralı Kanun Tekliflerinin İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine yaptığı konuşmasında geçen bir ifadesini düzelttiğine ilişkin açıklaması

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Covid rahatsızlığı geçiren İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya geçmiş olsun dediğine ve tüm hastalara acil şifa, vefat edenlere Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Komisyonda konuşma sıraları ile sürelerine ve Covid-19 nedeniyle alınan tedbirlere ilişkin açıklaması

IV.- SUNUMLAR

1.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) hakkında sunumu

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) ve Sayıştay tezkereleri

- a) İçişleri Bakanlığı*
- b) Emniyet Genel Müdürlüğü*
- c)Jandarma Genel Komutanlığı*
- ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı*
- d)Göç İdaresi Genel Müdürlüğü*
- e)Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

26 Kasım 2020 Perşembe

24'üncü Toplantı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.02'de açılarak dört oturum yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, toplantı salonunun ve diğer salonun hıncahınç dolu olduğuna ve Covid-19 tedbirleriyle ilgili gerekli mesafe ile tedbirin alınmasını önerdiğine,

Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi, (1/281) ile (1/280) esas numaralı Kanun Tekliflerinin İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine yaptığı konuşmasında geçen bir ifadesini düzelttiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz,

Covid rahatsızlığı geçiren İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya geçmiş olsun dediğine ve tüm hastalara acil şifa, vefat edenlere Allah'tan rahmet dilediğine,

Komisyonunda konuşma sıraları ile sürelerine ve Covid-19 nedeniyle alınan tedbirlere,

İlişkin açıklama yaptı.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) hakkında sunum yaptı.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

İçişleri Bakanlığının,

Emniyet Genel Müdürlüğünün,

Jandarma Genel Komutanlığının,

Sahil Güvenlik Komutanlığının,

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün,

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının,

2021 yılı bütçeleri ile 2019 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 27 Kasım 2020 Cuma günü saat 10.00'da toplanmak üzere 21.56'da toplantıya son verildi.

26 Kasım 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.02

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 24’üncü Birleşimini açıyorum.(")

Gündemimizde İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usul üzerine bir söz talebi var Sayın Bakanımızın sunumuna geçmeden önce.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın, toplantı salonunun ve diğer salonun hıncahınç dolu olduğuna ve Covid-19 tedbirleriyle ilgili gerekli mesafe ile tedbirin alınmasını önerdiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri; Komisyonumuza hoş geldiniz.

Sayın Başkan, dün Sağlık Bakanı 28.351 Covid vakası olduğunu açıkladı. Uzun aylar sonra bu açıklamayı duyduk ve memleketimiz de dünyada 5’inci sırada Covid vakaları konusunda. Ancak ben girerken, şu anda salonumuzda koridorların hıncahınç dolu olduğunu gördüm Sayın Bakan -bilmiyorum- Sayın Bakanlığa bağlı bürokratlar tarafından. Ayrıca içeride bir salon var biliyorsunuz bürokratların durduğu, orada da hıncahınç dolu bir salonla karşı karşıyayız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Her gün aynı şey ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakın, bugün ekstra, bugün koridorlar ağzına kadar dolu arkadaşlar; gidin, bakın, salon da dolu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir kontrol ettirelim Sayın Paylan, arkadaşlarımızı uyaralım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim önerim Sayın Başkan, hem sizin hem de Sayın Bakanın bu konuda sorumluluk alması yani Covid tedbirlerinde gerekli mesafenin ve tedbirlerin alınması lazım.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir uyaralım arkadaşlarımızı kendi sağlıkları açısından, genel sağlık açısından.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aksi takdirde orada da Covid hastaları çıkabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur, bir uyaralım inşallah.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, bu salonumuzda da Covid şartlarına olabildiğince uygun bir şekilde çalışmaya devam edebilirsek çok seviniriz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Covid rahatsızlığı geçiren İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya geçmiş olsun dediğine ve tüm hastalara acil şifa, vefat edenlere Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunumları için Sayın Bakanımıza söz vereceğim ama öncelikle geçmiş olsun demek istiyorum. Kendisi de Covid rahatsızlığı geçirdi ama çok şükür aramızda tekrar. Sayın Bakanımıza ve tüm hastalarımıza tabii, şifalar diliyoruz. Covid'den dolayı kaybettiğimiz vatandaşlarımıza, insanlarımıza da bu vesileyle Allah'tan rahmet diliyorum.

Şimdi sunumlarını yapmak üzere İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu'ya söz veriyorum.

Süreniz otuz dakikadır Sayın Bakanım.

Buyurun lütfen.

IV.- SUNUMLAR

1.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) hakkında sunumu

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı 2021 yılı bütçesini görüş ve değerlendirmelerinize sunmak üzere huzurlarınızda bulunuyor, öncelikle çok kıymetli heyetinizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum. Her yıl olduğu gibi bu yıl da bütçe sürecindeki özverili ve yoğun mesainizden dolayı sizlere ayrıca teşekkür etmek istiyor, 2021 bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Sözlerime başlarken müsaadenizle, İçişleri Bakanlığının bu yılki bütçe teklifini arz ediyorum. İçişleri Bakanlığı toplam 2021 yılı ödenekleri 89.427.472.000, Bakanlık merkez birimleri bütçesi 10.665.011.000, bağlı kuruluşlar toplamı bütçesi 78.762.461.000, Emniyet Genel Müdürlüğü 44.555.427.000, Jandarma Genel Komutanlığı 27.666.860.000, Sahil Güvenlik Komutanlığı 1.470.792.000, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2.983.522.000, Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı (AFAD) 2.085.860.000, personel giderleri 60.142.671.000, SGK devlet primi giderleri 10.020.134.000, mal ve hizmet alımı 9.994.920.000, cari transferler 3.288.314.000, sermaye giderleri 5.664.022.000.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ– Salonda bir uğultu var değerli arkadaşlar. Sayın Bakanımızı daha iyi duyabilmemiz bakımından lütfen bu uğultuya son verelim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sermaye transferleri 209.910. 000, borç verme 157.501.000, cari ödenek 83.553.543.000, yatırım ödeneği 5.873.932.000.

Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığının kendine ait çok farklı bir personel yapısı vardır. 3 bin metre rakımda nöbet tutan, teröristin inine gözünü kırpmadan giren personelimiz de vardır; batan bir bottaki göçmene can simidi olan personelimiz de vardır. Sokaklarda hırsızın, uğursuzun izini süren personelimiz de vardır; örgüt evlerinin, çetelerin kapısına dayanan personelimiz

de vardır. Bir gram uyuşturucunun da peşine düşen personelimiz de vardır; bir kaza olmasın diye yaz kış otoyol kenarında denetim yapan, bayram seyran bilmez personelimiz vardır. Özgün bir kıyafetin içinde, önce kelime-işhadet getirip sonra da bomba düzeneğine müdahale eden personelimiz de vardır; enkaz altındaki insana ışık, afetzedeye ev, mazluma aş olan personelimiz de vardır. Göçmene gönlünü açan personelimiz de vardır; yeni doğmuş bir bebeğe kimlik hazırlarken, kendi evladı olmuş gibi sevinen personelimiz de vardır.

Ve merkez binalarımızda, valiliklerimizde, kaymakamlıklarımızda tüm birimlerimizde “Devletin işi kalmasın, milletimize mahcup olmayalım.” diye bazen toplantı odalarında, bazen bilgisayar başlarında sabahlayan istisnasız her kademededen personelimiz vardır. Ezcümle, cesaretlerinin, merhametlerinin, fedakârlıklarının, bilgi ve tecrübelerinin genişliğine akıl sır ermez, bu milletin öz evladı, nice personelimiz vardır. İşte onun için buradan, Bakanlığımızdaki bütün personelimizi, yarım milyonu aşkın bu insanları, değerli mesai arkadaşlarımızı sevgi ve saygılarımla selamlıyor, çalışmalarını için teşekkür ediyor, başarılar diliyor ve bu önemli görevlerinde şehit olan tüm şehitlerimize Cenabı Hak’tan rahmet, gazilerimize de acil şifalar, sıhhat ve afiyet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazreti Mevlâna, “Âlemden maksat insandır.” diyor maalesef dünyanın batısında Mevlâna’yı okumamış olacaklar ki kurguladıkları küresel sistem, insanı yanlış kodlamıştır. Bu yanlış kodlama, 20’nci yüzyılda sömürgeciliği üretmişti, 21’inci yüzyılda da güvenlik sömürgeciliğiyle tahribatını sürdürmektedir. Hasılatı paylaşmayan soyguncular gibi, Birinci ve İkinci Dünya Savaşı’nda birbirine düşen Avrupa’nın savaş sonrasında kurduğu sistem de aslında yine çatışma ve istikrarsızlıktan beslenmektedir. Bunu fark ettiler ve çatışmayı dünyanın doğusuna yıktılar. Eğer bugün dünya genelinde zorla yerinden edilmiş insanlardan bir ülke kurmak mümkün olsaydı, 80 milyonluk nüfusuyla Avrupa’nın 2’nci büyük ülkesi olacaktı.

MENA Bölgesi denilen Orta Doğu ve Kuzey Afrika’da 2002 ve 2018 yılları arasında her gün ortalama 16 kişi terör saldırılarında hayatını kaybetti. 11 Eylül saldırıları sonrasında Afganistan işgali, afyon üretimini artırdı ve bu gelir terör örgütleri ile insan tacirlerine yaradı. Ancak görmezden geldikleri sorun şudur: Küreselleşme, bugün gelişme üzerinden değil, sorunlar üzerinden tamamlanmaktadır ve bu sorunlar artık kendilerine de temas etmektedir. 2019 yılı Küresel Terörizm Endeksi Raporu’na göre, Nijerya 23, ABD 22’nci sıradadır; aynı listede Etiyopya 29, Birleşik Krallık 28’inci sıradadır. Bunun yanı sıra, yine Batılı ülkelerde aşırı sağ terörizm vakaları son beş yılda -altını çizerek söylüyorum- yüzde 320 oranında arttı. 2013’ten 2019’a yüksek gelirli ülkelerde bulunan mültecilerin oranı ise yüzde 14’ten yüzde 17’ye çıktı. Sarı yelekliler, uyuşturucu kaynaklı can kayıpları gibi başlıkları ele alırsak, elbette ki bu analiz çok daha fazla uzayabilir.

Neticede, bugün küresel anlamda bir yönüzlük, ülkeler arasında artan bir stres var. Belki de bu stresten olsa gerek, gelişmiş ülkeler birbirlerinin maske kargolarına dahi el koydular. Covid-19 virüsü elbette ki tıbbi bir hadisedir ancak bu salgının, tarif etmeye çalıştığım bu yönüzlükten çıkış bileti olarak kullanılmak isteneceği de uzak bir ihtimal değildir. Türkiye olarak, bu tabloya Hazreti Mevlâna’nın biraz önce bahsettiğim anlayışıyla bakmaktayız. Küresel terörle, uyuşturucuyla, özellikle bölgedeki istikrarsızlıkla samimi mücadelemiz, hukuk ve vicdan eksenli göç politikamız, İdlip’deki hassasiyetimiz işte hep bu anlayışımızın tezahürüdür. Bugünün Türkiye’si, güvenlik sömürgeciliğinin hüküm sürdüğü dünyada, çevresine güvenlik ihraç eden bir ülkedir. Suriye ve Irak’ın kuzeyi, Libya ve Azerbaycan’daki etkinliğimiz bunun en açık göstergeleridir. Bu sonuç, Türkiye’nin son on sekiz yılda ürettiği kapasite yani 21’inci asrın baştan itibaren ürettiği kapasite, 15 Temmuz sonrası oluşturulan strateji ve Cumhur İttifakı’nın gücüyle ortaya koyduğu bilinçli bir politikanın sayesinde.

2020 yılı, İçişleri Bakanlığı açısından normal görev alanlarının yanı sıra, hem Covid-19 salgını hem de afetlerde çok yoğun geçti. Bu çalışmalarda da yine insanı merkeze alan anlayışımızla hareket ettik. Gerek terörle gerekse terörizmle mücadeleimiz, uyuşturucu tehdidi ve trafik güvenliğini temin etmeye dönük attığımız yenilikçi adımlarımız, bireysel özgürlüklerin güvenlik gerekçesiyle zarar görmesini önlemek için artırdığımız Kolluk Gözetim Komisyonu çalışmalarımız, Vatandaş Memnuniyet Anketi sistemine yaptığımız ciddi yatırım, emniyet ve jandarmada oluşturduğumuz güven masaları yine aynı insan merkezli anlayışımızın kaynaklarıdır. Demokrasi ve insan hakları da bu anlayışımızdaki en belirgin kırmızı çizgilerimizden birisidir.

Sorumluluk alanlarımızda özellikle 15 Temmuzdan sonra elde ettiğimiz olumlu sonuçlar anlamlı bir trend hâlini almıştır. Artık bu trendi bir karakter olarak yerleştirmek ve sürdürülebilir kılmak istiyoruz. Bunu sağlamak için tüm hizmet başlıklarında ve kurumsal reflekslerde ortak davranış standartlarının oluşmasını hedefliyoruz. Buradaki neticeyi de vatandaş memnuniyeti üzerinden ölçmeyi planlıyoruz. İşte bu sebeple, Bakanlığın 2021 yılı temasını süreklilik, standart ve memnuniyet olarak belirledik. Elbette ki böyle bir temayı belirleyebilmemizi mümkün kılan, hem Türkiye hem de İçişleri Bakanlığı bünyesinde 15 Temmuzdan sonra yaşanan değişim, artırdığımız kapasite ve elde ettiğimiz saha sonuçlarıdır. Bu süreçte kapasite anlamında en ciddi artışı, personel, teknik imkânlar, etkinlik ve verimlilikte gerçekleştirdik.

İç güvenlik kolluk birimlerimizde 2016 sonundan bugüne personel sayımız yüzde 25,5 oranında artmıştır. Sayısal artışın yanı sıra yeni alımlar, emekli olanlar, yeni açılan kadrolarla önemli bir yenilenme de yaşadık. Mesela güvenlik korucularında yaş ortalamamızı 42’den 32’ye çektik. Keza profesyonelleşme oranımız Sahil Güvenlik Komutanlığında yüzde 100, Jandarma Genel Komutanlığında ise yüzde 82’dir. Çarşı ve mahalle bekçiliğinde 2017’de uzun bir süreçten sonra ilk alımları yaptık, şu ana kadar 29 bin 185 bekçimiz görev başında, kalan 695 arkadaşımızın da alım süreci devam ediyor, rakam 30 bin.

Personelimize nitelik artışı için de önemli bir eğitim yatırımı yaptık. Sadece Jandarma, Emniyet ve Sahil Güvenlik birimlerimizdeki eğitimlerimizde, altını çizerek söylüyorum, 1 milyon 53 bin personel yararlanması gerçekleşti. Aynı şekilde sizin, bizim karakol olarak bildiğimiz Polis Merkezi Amirleri Yetiştirme Eğitimleri’nde iki yılda 57 bin personel eğitimi gerçekleştirdik ve özellikle kısa adı SATEM olan Sanal Taktik Eğitim Merkezimizle Özel Harekâtımızı Batı standardının da üzerinde yüksek bir teknolojiyle eğitiyoruz.

Aynı şekilde fiziki imkânlarda da ciddi bir artış yakaladık. 2020 yılında güvenlik birimlerimizde karakol komutanlıklarından sınır güvenlik kulelerine, rıhtım, liman ve iskelelerden trafik hizmet binalarına kadar 106 hizmet binası projesini tamamladık, 240 projemiz ise devam ediyor. Kolluk birimlerimizde standart ve zırhlı araç toplamı 2016’da 41.845’ti. Yüzde 72’lik bir artışla 72.087 oldu. Geçen yıl yine bu salonlarda “57 insanlı ve insansız hava aracımız vardı.” demiştim. Bu yıl yüzde 26 artışla sayıyı 72’ye çıkardık. Uçuş saatleri açısından ilk on aylar kıyaslandığında -sizi dört yıl önceye götüreyim- 2016’da toplam 1.632 saatti. Şimdi ise 25 kat artışla 2020’de sadece sınırlarımızın içerisinde 41 bin saat -ki bunun önemli bir bölümü yine altını çizerek söylüyorum- bu yıl 1.995 saatle haftalık insansız hava araçlarımızda rekorumuzu kırdık ve toplam hava araçlarında 41 bin saate çıktık. Bunda helikopter var, jandarmanın ve polisin insanlı keşif uçakları var ve insansız hava araçlarımız var. Bir önceki yılın aynı dönemine göre artışımız yüzde 42’dir ve belki de en önemlisi tüm bunları -Allah’a şükürler olsun- yerli ve milli teknolojilerle gerçekleştirdik. Kimseye göbeğimiz bağlı değildir, kimsenin bizim güvenlik stratejimize maddi kaynaklar sebebiyle müdahalesi, yönlendirmesi ve baskısı söz konusu değildir.

İç güvenlikte önemli bir stratejimiz de güvenlik birimlerinin entegrasyonudur. Mesele sadece Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik birimlerinin bir kanunla aynı bakanlığa bağlanmasının önemi kadar –ki bu çok önemlidir- bu köklü kurumları zamanın ruhuna uygun olarak ortak hareket edebilir hâle getirebilmek de önemlidir. Mesela Jandarma ve Emniyet arasında Otomatik Parmak İzi Teşhis Sistemi entegrasyonu gerçekleştirdik ve bu sayede son iki yılda 18 Temmuz 2018 tarihinden itibaren toplam 117 bin olayı aydınlattık ki bunların 3.579’u terör olayıdır yani jandarmada bir bilgi var, poliste bir bilgi var. Bu 2 bilgiyi birbirine eşleştirdik ve burada 117 binin üzerinde olay aydınlattık. Sadece öyle değil, yine yeni bir sistemle Suç Araştırma Raporlama Projesi’yle asayiş olaylarında illerin topladığı suç delillerini tek merkezde toplayıp yani farklı illerde toplanan tüm delilleri tek merkezde toplayıp onları da birbirleriyle eşleştirdik. Diğer illerle paylaşabilmesini sağladık ve bu sayede 9.398 olayı aydınlattık. Ciddi bir yatırımla kısa adı GAMER olan Güvenlik ve Acil Durum Merkezi adlı bir birim kurduk ve geçtiğimiz günlerde yeni merkezini devreye aldık. Yabancı filmlerdeki büyük operasyon merkezlerini aratmayacak, 81 ilimizle koordinasyonu tamamlayan önemli bir birimdir. İnşallah, başta İçişleri Komisyonumuzu getireceğiz, ülkemizle gurur duyacağız. Yani 81 vilayete entegre olan ve hakikaten çok önemli bir birim olarak gördüğümüz bu birimde analiz kabiliyetlerinin, değerlendirme kabiliyetlerinin, müdahale kabiliyetlerinin ve bütün birimlere bilgileri anında aktarma kabiliyetlerinin geliştiği olağanüstü sonuçlar üreten bir birim oluşturduk. Burada Polis, Jandarma, 112 Acil, Nüfus, Sahil Güvenlik, Göç, e-devlet altyapılarıyla birliktelik sağlayarak merkez ile taşra arasındaki güvenlik iletişimini artırdık. Şu an itibarıyla, 81 ilimizdeki GAMER birimleri, Kent Güvenlik Yönetim Sistemleri kameraları ve kurumlarımızın pek çoğunun dijital altyapıları GAMER yazılımıyla entegredir. Burada yedi gün yirmi dört saat esasına göre hem takip hem de risk analizi yapılmaktadır. Bunun yanı sıra, 15 Temmuzdan bugüne Kent Güvenlik Yönetim Sistemi’ndeki Kent Güvenlik Yönetim Sistemi nokta sayısı yüzde 112 artışla 10 binden 23 bine, kamera sayısı yüzde 177 artışla 26 binden 73 bine çıkmıştır. GAMER’le artık acil durumlara eskisinden çok daha yakınız.

Önemli bir entegrasyon ve kapasite çalışmamız da sınır güvenliğiyle ilgilidir. Denizden sahil güvenlik radar sistemiyle, karada da elektro optik kuleler, modüler duvarlar, güvenlik yolları, termal kameralarla ülkemizin çevresinde entegre ve modern bir güvenlik şemsiyesi inşa ediyoruz. Burada, yansıda da konuştuğumuzun görüntülerini arkadaşlarımız aktarmaktadırlar. 911 kilometrelik Suriye sınırımızda 837 kilometre güvenlik duvarı ve devriye yolu planlanmış, 832 kilometresinde duvar kurulumu tamamlanmıştır. Şu gördüğünüz yansındaki sistem hemen hemen bu bahsettiğim kilometrelerin her birinde vardır. Şu zırhlı yeni araçlar, alımını bizim yaptığımız ve sınır güvenliğimize, Millî Savunma Bakanlığına devrettiğimiz... Yine, gözetleme radarları, yine tel çitler, yine duvarlar, yine duvarların hemen yanındaki yollar ve ileride bir kamera gözetleme sistemi var, detaylarını biraz sonra vereceğim, tüm detayları da esas itibarıyla sunumumuzda mevcuttur ve Türkiye için yaklaşık hem doğu sınırlarımızda hem de batı sınırlarımızda gerçekleşen bir projedir. Bir taraftan sınır duvarları, bir taraftan elektro optik kulelerle ulaşabildiğimiz kapasite, bir taraftan sensörler yani duvarlardaki sensörler... Diyelim ki bir kaçakçı, bir kaçak göçmen, bir uyuşturucu taciri buradan geçmeye çalıştığı andan itibaren şunu ifade etmek istiyorum: Anında sensör kameralar devreye girerler, bunlar gece görüşlüdürler, fotoğrafı çekerler, ilgili karakola atarlar, ilgili karakol ilgili merkeze atar, ta Güvenlik Acil Durum Merkezimize ve Millî Savunma Bakanlığımızın ve Genelkurmay Başkanlığımızın merkezine gelene kadar bir sistem önemli bir şekilde kurulmuştur ve büyük bölümünde de yine kurulma çalışmaları aynı şekilde devam etmektedir. Bu sistemimizi ASELSAN yürütmektedir ve önemli ölçüde de kendi mühendisimizle, insanımızla bu sistemi devam ettirmekteyiz. Şu anda bu sistemin tüm Ağrı sınırında -kış ayları- bitmesine 1,5 kilometre kalmıştır -hatta dün 1,5 kilometreydi, herhâlde bugün

daha az bir nokta kalmıştır- ve şu anda da bu sistemle aynı şekilde devam ediyoruz. 560 kilometrelik İran sınırımızın ise 145 kilometrelik kısmında çalışmalar tamamlanmıştır -Ağrı ve Iğdır sınırı buna söylenebilir- diğer yerlerde ise duvar, yol ve kamera sistemlerinin kurulumları devam etmektedir.

İçişleri Bakanlığı aslında bir yönüyle üreten de bir bakanlıktır. Şurada, yine yansıda markalarımız vardır. Sıklıkla yeni projeler ve markalar üretiyoruz ve bu marka projeler sayesinde hem verim artışı hem farkındalık oluşturuyoruz. Şimdiki yansıda ise yeni markalarımız var. Uyuşturucuyla mücadelede annelerin farkındalığı ve katkısını hedefleyen En İyi Narkotik Polisi Anne, vatandaşlarımızdan da çok ciddi bir talep görmüştür, 81 vilayette bu projemize devam ediyoruz. Vatandaşlarımızın siber güvenlik farkındalığını hedefleyen, çocuklarımızı zararlı sanal alemden kurtarmaya yönelik Siber Dairemizin oluşturduğu SİBERAY, çevre ve hayvanlara dair işlenen suçların bildirim ve takibi için ürettiğimiz HAYDİ, özellikle salgın sürecinde sokağa çıkma kısıtlamasındaki vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak üzere oluşturduğumuz Vefa Sosyal Destek ve salgın denetimlerinin takibi için oluşturduğumuz İSDEM. Yine, özellikle hizmetlerimizin kalite ve memnuniyet düzeyini ölçmek için oluşturduğumuz dijital memnuniyet anketi yani İçişleri Bakanlığından alınan hizmetlerden sonra vatandaşımız dijital olarak bir personel vasıtasıyla değil otomatik olarak aranıyor, maksimum 5 soru soruluyor, bu maksimum 5 soru sonrasında da tüm cevaplar ve ilgili birimler için de analizler üretiliyor ve buna ait de müdahaleler yapılıyor.

Afetlerde görev almak üzere biliyorsunuz Jandarmamızın JAK'ı var, şimdi, Polis Arama Kurtarma PAK, 750 personelimize birlikte kurulmuştur, arama kurtarma birimini... Sunduğumuz tüm hizmetlerin elektronik ortamda alınabilmesine imkân veren E-Başvuru adlı marka ve uygulamalarımız... E-Başvuru'yu size bir dakika anlatacağım. Türkiye'de ilk geçen Bakanlığız, faydasını da şurada gördük: Tarım işçilerimiz, diğer çiftçilerimiz memleketlerine gidebilmek için salgın döneminde kaymakamlıklara müracaat etmediler, eğer etselerdi yüz binlerce insan kaymakamlıklarımıza gitmek, sıraya girmek ve salgında bir bulaş oluşturmak zorunda kalacaklardı. Yaptıkları basit iş şu: Gittiler E-Başvuru'ya müracaat ettiler e-devlet üzerinden İçişleri Bakanlığına, o bizim Seyahat Kurulumuza düştü. Dedi ki "Ben çay müstahsiliyim." çaydan örnek vereyim, ÇAYKUR'un çay müstahsili listesiyle onu eşleştirdik, dedik "Evet, bu, çay müstahsilidir." Dediler ki "Arabamızda gidecek 3 kişiyi daha yazabilirsiniz." aracını yazdı, sonra hemen kolluk birimimize onaylanarak gönderildi yani polisimiz, jandarmamız bir denetim yaptığında onu kendi telefonundan ve iPad'inden görebilme fırsatına sahip oldu. Sadece öyle değil aynı zamanda ilin valiliğine, ilin kaymakamlığına -sistem olarak onlar da kullanıcı- aktarıldı, aynı zamanda giden ilin sistemine aktarıldı. Eğer bunları biz manuel sistemlerle yapmış olsaydık tıkanırdı. Onun için teknolojinin en üst seviyesini vatandaşlarımızla beraber kullanabilme imkânını ortaya koyduk ve bu, aynı zamanda tüm seyahat -65 yaş üzeri, 65 yaş altı tüm seyahat- birimlerinde, hâlâ bazı sınırlandırmalar olan seyahat alanlarında gerçekleştirilmektedir. Bu uygulamalarımız da 2020 yılında -tüm bu uygulamalar, şurada gördüğünüz- devreye alınmıştır.

Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; tüm güvenlik birimlerindeki bu kapasite artışı sayesinde Türkiye, bugün asayişte, terörle mücadelede özellikle terörle mücadelede ilk defa tünelin ucuna bu kadar yaklaşmıştır. Bunun diğer sebebi de Sayın Cumhurbaşkanımızın çizdiği yeni dönem güvenlik stratejisidir. Bir, terörü kaynağında yok etmek; iki, kesintisiz operasyon; üç, savunma değil taarruz; güvenlik istikrarı ve terörizmle mücadeleyi işin merkezine yerleştirdik. Türkiye'nin bugün PKK'yla mücadelesindeki başarı, sadece silahlı operasyon başarısı değildir. Eğer böyle söylersek biz Türkiye'ye haksızlık yaparız. Bu, aynı zamanda bir kalkınma başarısıdır, bir gelişme başarısıdır.

Eskiden doğu ve güneydoğu illerimiz tarif edilirken en kullanılan kelime “yok” kelimesiydi; okul yok, yol yok, üniversite yok, havaalanı yok, yatırım yok, iş sahası yok. Oysa bugün 2300 metre rakımda duble yol var, Ağrı’da tekstil atölyeleri, ayakkabı fabrikaları var. Eskiden uzaklığın simgesi olan Hakkâri bugün festivaller şehri oldu -cumartesi Hakkâri’deydim- kar festivali, Çukurca’da foto safari, doğa sporları festivali, ters lale festivali, Türkiye rafting yarışmaları Hakkâri’de yapıldı. Bir yılda Hakkâri Belediyemiz, sadece bir yılda 21 kilometre, Yüksekova’da Yüksekova Belediyemiz 32 kilometre asfalt yol yaptı. Hakkâri genelinde sadece 2018-2020 arasında -altını çizerek söylüyorum- 25 okul tamamlandı ve 15 okul projesi de devam ediyor. Organize sanayi bölgeleri açılıyor. İlk kez Hakkâri’ye doğalgaz geldi, 6 bin konut yararlandı. Kayak merkezinin pist uzunluğu 3500 metreye çıkarıldı. Şimdi, kayak merkezinin yanında 120 odalı çok güzel beş bir yıldızlı bir otel yapılıyor. Aynı zamanda, Hakkâri’de bir de anjiyo merkezi açıldı ki Hakkârililerin en büyük isteğiydi. Yüksekova’da 3.200 TOKİ konutu, Derecik Hastanesinin yüzde 95’i bitti. Yüksekova’daki 75 yataklı hastanenin yüzde 75’i tamamlandı.

Hakkâri’nin tüm ilçe ve beldelerinde, il merkezinde -dikkat edin- Gençlik ve Spor Bakanlığımız, spor sahaları, spor salonları, yüzme havuzları, 41 milyon 500 bin liralık projeye yatırımlara başladı, yapmaya devam ediyor, inşallah en yakın zamanda tamamlanacak. Hakkâri’de 150 yataklı öğretmen evi tamamlandı, mükemmel oldu. Merkezde 400 konutluk TOKİ projesi devam ediyor. Üniversitenin de 1’inci etabı bitti, geçen gün helikopterden tekrar 2’inci etabını gördüm, yüzde 80 oranında tamamlandı ve çok güzel oldu, yeri de güzel. Derecik Kaymakamlık binası ve Emniyet binalarının temelleri atıldı. Yüksekova’da yeni Kaymakamlık binası yapılacak, güzel bir alan açıyoruz Yüksekova’ya, Kaymakamlık binamızı başka bir noktaya alıyoruz.

Keza, belediye hizmetleri için 24 araç alındı, 10 minibüsle toplu taşıma hizmetini vermeye başladı. Ve yine Hakkâri’de, bir de katı atık tesisi kuruyoruz. 4 ilçe ve beldenin çöpleri burada toplanacak ve dönüştürülecektir. Bunlar sadece bizim Hakkâri’de yaptıklarımızın bir bölümüdür. Başkanımız burada, geçen gün Mardin’e gitti. Nusaybin’de, Şırnak’ta, Cizre’de, Silopi’de binlerce hemşehrimizin çalışacağı tekstil atölyeleri kuruluyor, yatırımcılar geliyor, açıyorlar, iş ve imkân sahalarıyla bunları buluşturuyorlar.

Bunların hiçbirini terör örgütü PKK’nın yalanları yapmamıştır. Bunların hiçbirini kamu imkânlarını Kandil’e peşkeş çeken, örgüte eleman toplayan, belediye araçlarını eylemlerde kullandıran belediyeler yapmamıştır. PKK’nın Hakkâri’de yaptığı şudur: Onun da bilançosunu vereyim. Sadece Hakkâri’de, 710 Hakkâri’li kardeşimizi şehit etmiştir, 2.750 asker ve polisimizi şehit etmiştir. Sadece Hakkâri rakamı veriyorum ve buraya özellikle dikkat: Bu yıl 2020’de PKK, doğu ve güneydoğuda tam 28 sivil vatandaşımızı şehit etmiştir. Bunların önemli bir bölümü işçidir, emekçidir. Bunlar kendi işinde, kendi gücünde üreten, emek veren insanlardır. Hakkâri’nin, Tunceli’nin, Diyarbakır’ın gençlerine ve çocuklarına sadece mağara kovuklarını reva görenler, hem PKK’nın hem de onun temsil ettiği anlayışın bittiği doğu ve güneydoğuda artık yeni bir hayatın başladığı gerçeğinden elbette ki rahatsızdır.

Şunu ifade edeyim: Hakikaten, sadece güvenlikçi politikalar anlayışıyla doğu ve güneydoğunun bu noktaya geldiğini düşünenler büyük bir yanılgı içerisinde. Vallahi sadece böyle değildir, billahi sadece böyle değildir. Kendi ülkemize ve yaptıklarımıza ne olursunuz biraz vicdanla bakalım; yollar, hastaneler, havalimanları, toplu konutlar, üniversiteler... Tunceli’de üniversite mi vardı? Hakkâri’de üniversite mi vardı? Şırnak’ta üniversite mi vardı? Şunu ifade edeyim: Bütün bunlar 21’inci asrın başından itibaren son on sekiz yılda kim ne derse desin, Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere

hükümetlerimizin ortaya koyduğu, bugün Cumhurbaşkanlığıyla birlikte ortaya konulan stratejilerin, geri adım atılmaz demokrasinin, hukukun ve bütün bunlarla birleşen ve insanı merkeze alan yatırımların sonucudur. Bunu ifade etmek istiyorum.

Şunu da ifade etmek istiyorum: Devam eden adli ve idari soruşturmaları göz önünde bulundurarak son 2 dönemde 151 belediye başkanı terör iltisakı sebebiyle görevden alınmıştır. Bu kişilerden 73'ü ilk derece mahkemelerce toplam altı yüz doksandört yıl dokuz yüz doksandört ay üç yüz otuz sekiz gün hapis cezası almış, diğerlerinin ise adli süreçleri devam etmektedir. Görevlendirme yapılan bu belediyelere bugüne kadar 9,2 milyar yatırım kaynağı ayırdık ve yaptık. Ayrıca 4,5 milyar lira da eski yönetimlerden kalan borç ödedik. Tam 10.075 kilometre sıcak asfalt, 20 bin kilometre stabilize yol, 6.945 kilometre içme suyu, 4.430 kilometre kanalizasyon şebekesi döşedik; 2.873 adet çocuk oyun parkı, 194 adet kadın merkezi, 83 adet gençlik merkezi, 1.644 adet taziye evi yaptık. Tunceli Organize Sanayi Bölgesi'nde, Ağrı Tekstil Kent'te açılan tekstil fabrikalarından Almanya, Polonya, İngiltere, Ukrayna, Romanya, Fransa, İspanya ve Rusya'ya ihracat yapıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, normal süreniz dolmuştur, size sunumunuzu tamamlamak üzere on beş dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Teşekkür ediyorum, sağ olun Başkanım.

İşte, bu yapılanlar, bu yeni heyecan, terörün yeni panzehridir, huzur ikliminin sonucudur.

Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; PKK terörüyle mücadelenin önemli bir ayağı olan silahlı mücadele operasyonlarımız, ikna ve teslim faaliyetlerimiz 2020 yılında hız kesmeden devam etmiştir. 2020 yılının genel sayısal verilerine şöyle bir bakarsak 76'sı büyük, 307'si orta, 99 bin kırsal ve 2.900'ü şehirlerde olmak üzere toplam 102 bin iç güvenlik operasyonu yapılmış, bu operasyonlarda toplam 809 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Bugüne kadar bu hava araçlarıyla toplam etkisiz hâle getirilen terörist sayısı 1.389, sadece 2020 yılındaki sayı ise 224'tür. 10 bölgede gerçekleştirilen Kıran ve 9 bölgede gerçekleştirilen Kapan operasyonları bitmiş, 15 ayrı bölgede gerçekleştirilen Yıldırım operasyonlarının bazı fazlarıysa hâlâ devam etmektedir. Kıran operasyonlarında 144, Kapan operasyonlarında 109, Yıldırım operasyonlarında şimdilik 148 terörist etkisiz hâle getirilmiş; her üç operasyonda toplam 276 iş birlikçi yakalanmış, 1.402 mağara ve sığınak imha edilmiştir. Özellikle yıldırım operasyonunda ele geçen 38 milyon kök kenevir ve 16 ton esrar, son dönemlerin en önemli büyük yakalamaları arasındadır. Son üç yılda kırsalda yapılan operasyonlarımız, ilk on aylar kıyaslamasında yüzde 127 artışla 40 binden 92 bine yükselmiştir. Teröre bu saha baskısı sonucu meydana gelen terör eylemleri, son beş yılda 2.817'den -dikkat edin- 287'ye gerilemiştir yani onda 1'e. Önemli bir gösterge olan yurt içi terörist sayısı da 2016'da 2.475 ve 2.780 bandındaki sayıdır.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu bilenler iyi bilirler, bu verdiğim 2.780 sayısı, bir dönem Aliboğazı'ndaki terörist sayısıydı, Aliboğazı'nda. Şu andaki sayıyı ilk kez burada açıklıyorum, 320'ye düşmüştür. Hedefimiz, bu yıl tamamlanmadan bu sayıyı 300'ün altına çekebilmektir. Şu anda bütün operasyon birimlerimiz sahadadırlar; kar, kış, yağmur, hiçbir şeyi düşünmeden büyük bir mücadeleyi ortaya koymaktadırlar. 320 sayısı şu anda tarihinin en düşük seviyesindedir.

Şimdi bir şeyi daha ifade edeyim: Terör örgütüne katılımlar da tarihinin en düşük seviyesinde. 2014 yılında yıllık terör örgütüne katılım 5.558'di. Oysa geçen yıl burada söylediğim bu sayı 130'a düştü. Bunun için ise son güncel rakamı söylüyorum, 52'dir. Burada bir tek vicdan azabım var,

bu yıl içerisinde 14 yaşında Mardin'den bir kızımız katıldı, bir de Mahmur'dan. Kendi kendime hesaplaşıyorum, çok açık söyleyeyim, demek ki yaptığımız işi tam anlamıyla yapamıyoruz. 14 yaşında bir kız. Bunun hesabını veremeyiz.

Örgütte teslim olma eğilimi de artmaktadır. İkna yoluyla teslim olanların sayısı bu yıl için 215'tir. Teslim olma mekanizmasını bir üniversite gibi çalıştırıyoruz, ailelerle birlikte çalışıyoruz. Yaklaşık 10 bine yakın aileyle temas hâlindeyiz. Dışarıda bu terör örgütüne mensup olan 10 bine yakın, bu 10 bine yakın aile içerisinde Jandarmamız, Emniyetimiz çalışıyor. Bu yöntemle 2016'dan beri örgütten koparılan kişi sayısı ikna yöntemiyle 832, tüm ikna ve teslim toplamı ise 1.856'dır.

Burada özellikle Diyarbakır anneleri eyleminin tüm teslim ve iknalarda önemli ve olumlu bir etki oluşturduğunu da ifade etmek isterim. Eylem hâlen dört yüz elli birinci gününde olup 177 ailenin katılımıyla sürmektedir. Şu ana kadar bu ailelerden 21'inin yakını, yürütülen ikna çalışmaları sonucu ailelerine kavuşmuştur, oradaki fotoğrafı da gözünüzün önüne getirmek isterim. Tarih, Diyarbakır Ailelerini terör örgütü PKK'ya öldürücü son darbeyi vuran insanlar olarak anacaktır. Hepsini hürmetle ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; terör örgütlerinin beta versiyonu olarak gördüğümüz FETÖ terör örgütü, aslında milliyetimiz ile birlikte 2 büyük hassasiyetimizden biri olan Müslüman kimliğimizi ve aynı zamanda Anadolu'ya komşu coğrafyalarla medeniyetimizi birleştiren tarihî kardeşliğimizi de istismar etmektedir. Bunu yaparken bir yandan dinî kimliğimizi törpülemeyi, bir yandan da devletin içine sızarak âdeta insanın iskeletini söküp alır gibi devletin kapasitesini boşaltmak istemiştir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekillerim; bizim 2200 yıllık devlet geleneğimiz vardır. Şunu söyleyeyim: Bu devlet çoğu zaman başına vurularak yok edilmek istenmiştir ama her zaman kalkmıştır, sebebi nettir ve açıktır, ortadaki mekanizması güçlüdür. FETÖ şunu yapmak istemektedir: Bu ortadaki mekanizmayı söküp alıp, bir daha vurduğu zaman kalkamayacak hâle getirmek istemektedir ve hedefi, planı, organizasyonu, aklı tamamen bunun üzerine kurulmuştur. Yaptıkları bir şey var, bunu siz de takip ettiniz, burada beraber çalıştığım arkadaşlar da... Amerika, Almanya, Avrupa bunlar Müslüman ülkeler değil, biz Müslümanız. Cenab-ı Allah'ın bize söylediği(") "İyilikleri anlatın ve kötülüklerden sakının." Ya, arkadaş, FETÖ bunu o âleme yapması gerekirken Müslüman ülkelere, Türki devletlere birilerinin talimatıyla sızmıştır bu kadar açık ve net, hedefi de bellidir tüm bu ülkelerde-

Geçen gün bu ülkelerden gelen bir ülkenin dışişleri bakanına da aynısını söyledim. Biz on sekiz yıldır istikrarlıyız, sizde siyasal istikrar da yok size sızdılar. Yapmaları için talimat aldıkları şey şu: Orta mekanizmayı alıp sizin devletinizi müstemleke bir devlet hâline getirebilmek bize de aynısını yapmaya çalıştılar. Bugün yaptığımız ve kazandığımız mücadelenin temelinde bu yatmaktadır, bu kadar açık ve nettir. Bizi sıkıntıya düşer olur ve bu konuda tekrar kalkamaz diye bir anlayışın içine itmek istediler. Bunun sebebi, tekraren söylüyorum öz mekanizmanın güçlü olmasıdır.

İşte FETÖ sahip olduğumuz bu devlet refleksimizi ortadan kaldırmayı, devletin bünyesini tamamen kendilerine ram ederek, bir sömürge ülkesi görevini üstlenmeyi planlamıştı. Allah'a şükürler olsun, bunu gerçekleştiremedi. Bu karanlık yapı, her devletin bünyesine farklı zehirler şırınga ederek, diğer Müslüman ve Türk coğrafyalarında da aynı süreci yürütmüş nihai olarak Balkanlara üret, Kırgızistan'a üret, Kazakistan'a üret, Arnavutluk'a üret, Kosova'ya üret bunu Almanya'ya üret üretebiliyorsan, bunu İngiltere'ye üret üretebiliyorsan, Belçika'ya üret üretebiliyorsan nihai olarak Türk ve Müslüman ülkelerin bir araya gelmesini birlik ve dayanışma ortaya koymasını ve kardeşliğini

** Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

engellemek istemiştir. Bu senaryonun sahibi de, bu senaryonun tetikçisi de, bu senaryonun finansörü de, bu senaryonun destekleyicisi de bellidir. Hangi ülkede duruyorlarsa o ülke, elebaşı hangi ülkede duruyorsa bu senaryonun sahibi odur.

FETÖ'yle mücadele kapsamında bugüne kadar Bakanlığımızdan 42 bin kişi ihraç edilmiş, 14 bin kişi görevden uzaklaştırılmış, 13 bin kişi de görevlerine iade edilmiştir. Tüm Türkiye'deki FETÖ operasyonlarında 292 bin kişi gözaltına alınmış, 96 bin kişi de tutuklanmıştır. Hâlen cezaevlerindeki toplam hükümlü ve tutuklu sayısı 25 bin 655'tir. Mahrem yapılanma büfe ankesör, örgüt evi, sınav soruşturmalarıyla, kurum yapılanmalarına yönelik olarak operasyon 67 bindir. 67 bin operasyon gerçekleştirilmiş, byLock'ta 92 bin tekil kullanıcının tespiti yapılmıştır. Büfe ankesör soruşturmasında etkin pişmanlıktan faydalanan kişi sayısı 7.658, oranı ise yüzde 39'dur. Önemi şudur: Büfe ankesör soruşturmaları belirlenmiştir, üzerinde çok tartışma oldu ama yüzde 39'u "evet" biz bu işin içerisindeydik dedi, sadece bu konuda kendi beyanda bulunanlar. FETÖ konusundaki mücadelemiz en son mensubu adalete teslim edilene kadar sürecektir. Gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında büyük acılara sebep olan DEAŞ terör örgütü içindeki mücadelemizle ve sınır ötesi operasyonlarımızda önemli yara almıştır. Ancak hâlâ tehlikeli, özellikle agresif eylem yapabilme kapasitesi olan bir örgüt olduğu için burada mücadelemizi ve takibimizi sürdürüyoruz.

Anlamadığım bir şey var, söylemek istiyorum. Neden DEAŞ son iki üç ayda Türkiye'ye yönelik tehdidini ve eylem kapasitesini artırmak için harekete geçmiştir? Kim Rakka'da DEAŞ'la, tekrar söylüyorum, kim Rakka'da DEAŞ'la PYD'yi ve PKK'yı uzlaştırmışsa bilesiniz ki DEAŞ'ı da küresel sisteme sokan odur. Kimseyi aptal yerine koymasınlar. PYD'yi Rakka'ya indirdiler, bir tek çatışma olmadan DEAŞ oradan başka alanlara doğru kayd. Kim bu küresel sözleşmenin sahibi? Bunu bize yıkmak... Ne oldu? Türkiye'den yüzlerce DEAŞ'lıyı kendi ülkelerine gönderdik; tutuşular Avrupalılar. "Bize göndermeyin." Avusturya'ya da gönderdik; tespitlerindeydi. Biz oraya yurt dışı yaptık. Bildirdik de. Bildirdiğimiz birçok ülkeye gitti, orada eylem yaptı. Çünkü Avrupa'nın DEAŞ diye bir meselesi yoktur. Avrupa'nın Türkiye ve Ortadoğu meselesi vardır; bu kadar basit. Burayı karıştırma meselesi vardır. Dertleri tamamen budur.

Bu örgüte yönelik olarak 2016 yılının tamamında yapılan operasyon sayısı 783'ken bu yıl sayımız 1.135 olarak gerçekleşmiştir. Bu operasyonlar kapsamında, 2020 yılının aynı döneminde 262 terörist sağ yakalanmış, 2.295 şahıs gözaltına alınmış ve 571 şahıs da tutuklanmıştır. DEAŞ, yapılan operasyonlar ve alınan tedbirler neticesinde -bunun da altını çiziyorum- 31 Aralık 2016'dan bugüne kadar ülkemizde tek bir eylem dahi yapamamıştır. Son iki yılda çok önemli olan 6 önemli terör eylemini de engelledik. Suriye'de çatışmaların başladığı 2011 yılından beri yabancı terörist savaşçıların ülkemize girişini engellemek amacıyla bugüne kadar 100 bin şahıs hakkında giriş yasağı kararı alınmış, 102 farklı uyruktan toplam 8.143 yabancı terör savaşçısı sınır dışı edilmiştir.

Etkinlikleri önemli ölçüde azaltılmış olsa da dikkatle takip ettiğimiz bir terör yapılanması da aşırı sol terör örgütleridir. Bu örgütlere yönelik 2016'nın tamamında 274 operasyon gerçekleştirilmişti. 2020 yılında bu rakam 320 olmuştur. Bu operasyonlar kapsamında 34 terörist etkisiz hâle getirilirken 657 şahıs gözaltına alınmıştır. Operasyonlar karşısında aşırı sol terör örgütleri ciddi kadro kayıpları, örgütsel daralma ve gerileme yaşamış -bunun da altını çiziyorum- DHKP-C ve MLKP kırsaldan tamamen silinmiştir; TKP-ML'nin de 2-3 adamı kaldı, onları da inşallah kırsaldan tamamen sileceğiz.

Genel olarak, terörle mücadelemizde PKK, DEAŞ, HTŞ, FETÖ ve aşırı sol terör örgütlerine yönelik bu yıl toplam 115 bin operasyon yapılmış, 270'i yurt içinde ölü olmak üzere 1.105 terörist etkisiz hâle getirilmiş, 882 sığınak ve barınak imha edilmiş, 187 patlayıcı olayı, 2 bombalı araç, 16 eylemin hazırlığındaki 31 terörist de bu eylemini gerçekleştirmeden etkisiz hâle getirilmiştir.

2020'de toplam 102 üst düzey terörist etkisiz hâle getirilmiş olup bunların -altını çiziyorum- 10'u kırmızı listededir; 102 üst düzey terörist. Genel toplam olarak, 15 Temmuzdan bugüne kadar yurt içinde 632 sözde üst düzey terörist etkisiz hâle getirilmiş olup bunların 39'u kırmızı, 28'i mavi, 29'u yeşil, 70'i turuncu, 318'i gri, 148'i de liste dışındadır.

Bu yıl iç güvenlik operasyonlarında 25 güvenlik görevlimiz ve terör örgütü saldırılarında 28 sivil vatandaşımız şehadet şerbeti içmiş, 103 personelimiz de gazi olmuştur. Bu vesileyle tüm şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, gazilerimize de acil şifalar, sıhhat ve afiyet diliyoruz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hiç şüphesiz, son yıllarda İçişleri Bakanlığı olarak hem kapasitemizi hem de saha baskısını artırdığımız önemli bir konu da uyuşturucuyla mücadeledir. Dünyada özellikle afyon üretimi ve sentetik uyuşturucudaki arzın artışıyla giderek büyüyen bu tehdit, terörün ana finansman kaynağıdır. Türkiye olarak, bu konuda mücadele veren ülkeler arasında özel bir seviyede olduğumuz rahatlıkla ifade edebilirim. 2018 yılında dünya genelinde yakalanan eroinin yüzde 19,3'ü ülkemiz kolluk birimleri tarafından yakalanmıştır, yani beşte 1'i.

Yine, 2018 yılı Ecstasy -ki Ecstasy bizim üretimimiz değildir, bizim ürünümüz de değildir- yakalamasında 8,4 milyon adetle tüm Avrupa'da yakalanan Ecstasy tabletin 1,8 katı yakalama gerçekleştirdik. Bu başarıyı elde edebilmek için ciddi bir kapasite yatırımı yaptık. Narkotik birimlerinde görev yapan personel sayısı Jandarmada yüzde 18, Emniyette yüzde 9 artmıştır. 81 ilde Narkotimlerin kuruluşu tamamlanmıştır.

Uyuşturucuyla mücadelede 2020 yılında 135 bin operasyon gerçekleştirilirken 197 bin kişi gözaltına alınmış, 20 bin kişi de tutuklanmıştır. Hâlen cezaevlerinde uyuşturucu suçlarından 83.675 tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır. Uyuşturucu mücadelesinde pek çok farklı araçtan yararlanıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, on beş dakikalık ek süreniz dolmuştur.

Yedi dakika daha ek süre ilave ediyorum, lütfen, tamamlayınız.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkanım, hem hassasiyetinize hem de sizin bu konudaki değerlendirmenize, buradaki heyetin de değerlendirmelerine sığınarak bir şey arz etmek isterim: Altmış dakikada burada genelde hep bitiriyoruz. Yani her yıl da altmış dakikalık bir süremiz oluyor. Müsaade ederseniz, bu süre içerisinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, o zaman, bir on beş dakika daha söz vereyim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – “Nerede trak, orada bırak.” yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Çok teşekkür ediyorum.

Önemli olan bir şeyi yaptık, 18 ilde atık sudan uyuşturucu analizi çalışması yaptık. Sayın Başkanımız da bu iznin içerisindeydi. Sonra bunu 62 vilayete yükselttik, sonra da bunu 81 vilayete yükselttik. Atık su ne demektir? Üniversitelerimizle birlikte 81 vilayetin kanalizasyonlarındaki atık suyu alıyoruz ve bu vilayette ne kullanılmış, ne oranda kullanılmış –yılda 4 çeyrekte yapıyoruz bunu, Yeşilay yapıyor bunu, üniversitelerimizle birlikte yapıyor- ve buradaki karşılaştırmayı yapıp o ildeki tehdidi ölçüyoruz. Bunda Sayın Başkan da ev sahibidir, pay sahibidir.

Bu mücadelenin uygulanmasında bir şey daha yaptık “UYUMA”yı yaptık yani Uyuşturucuyla Mücadele Aplikasyonu, var orada. Bu da bugüne kadar 187 bin indirildi ama önemlisi, 12 bin ihbar yapıldı burada ve uyuşturucuyla mücadele kapsamında en iyi narkotik polisi, annedir. 81 ildeki narkotimimiz, alan denetimlerimiz, narkorehberler... Yani karanlığa taş atmıyoruz. Özellikle, narkolog

çalışmalarıyla birlikte, kimi yakalamışsak -uyuşturucu satıcısı, uyuşturucu kullanan- her biriyle anket çalışması yapıyoruz, sonuçlarını üretiyoruz, bu sonuçları paylaşıyoruz, analiz ediyoruz, tedbirlerimizi buna göre alıyoruz ve buna göre de çok sayıda proje hayata geçirdik.

Kök kenevir yakalaması konusunda bu yıl dikkat çekici şekilde 114,4 milyon kök kenevir yakaladık. Bunu söyleyeceğim, bu miktar, tarihimizin en büyük miktarıdır, geçen yılın 2,7 katıdır ve parasal karşılığı söylüyorum, sıkı durun: 22,9 milyar TL'dir. Kime gidecekti bu para? Narkoteröre. Bunun önemli bir bölümü Lice'de ve çevresindedir ve burada hakikaten önemli bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmayı yapan arkadaşlarımı da kutluyorum.

Tüm bu çalışmalar neticesinde -bu tabloyu da şurada göreceksiniz- bakın, 2016'da ve 2017'de en yüksek noktadaydı uyuşturucuya bağlı ölümler. Bunu belirleyen biz değiliz, bunu belirleyen Adli Tıp Kurumudur. Dikkat ederseniz, hep birlikte, bunda Meclisimizin de Hükümetimizin de Yeşilayımızın da tüm sivil toplum kuruluşlarının da mücadele eden herkesin de güvenlik güçlerimizin de payı var. Şuraya bakarsak: Uyuşturucuya bağlı ölümler nasıl çıkmışsa... Çıkışının bir sebebi var, bizim tanımadığımız bir madde yüzünden çıktı, onlar da kimyasal, sentetik uyuşturuculardır. Maddeyi tanıdık, mücadeleyi kararlılıkla ortaya koyduk; 2017'de 941 olan uyuşturucuya bağlı ölüm sayısı, 2019'da 342'ye gerilemiştir, şimdi ise bu sayı 143'tür. Yani bu sayının yıl sonu itibarıyla biz -biliyorsunuz, üç dört ay sonra yıl sonu rakamları Adli Tiptan çıkıyor- 300'ün altına düşeceğini, yaklaşık yüzde 20'ye yakın bir azaltım sağlayacağımızı tahmin ediyoruz; inşallah, böyle olur.

Bir de dünya kıyaslaması var, o da var orada. Madde bağımlılığı nedeniyle 1 milyon kişi başına düşen ölüm ortalaması dünyada 35, ABD'de 330, AB'de 24 iken Türkiye'de bu, 2018'de milyonda 12. Yani aramızda çok fark var ama bizim için 12 rakamı da yüksektir, bunu söyleyeyim. Medeniyetimize, dinimize, inancımıza, anne-baba, ata öğretimize bu uymamaktadır. 2019'da ise bu rakam milyonda 6'ya düştü, şimdi daha da düşecek, milyonda 4'e kadar. Hiç kimsenin nesillerimizi uyuşturucuyla zehirlemesine izin vermeyeceğiz. Ne söylerlerse söylesinler, ne yaparlarsa yapsınlar, bu konuda en sert tedbiri uyuşturucu satıcılarıyla ilgili alacağız; kararımız karardır, bunları teröristle aynı görüyoruz. Bu mücadeleyi hep birlikte ortaya koyacağız.

Organize suç örgütlerine yönelik 2020 yılının başından bugüne kadar toplam 365 adet operasyon gerçekleştirildi. Bu operasyonlarda 4.990 şahıs gözaltına alındı. 2016'dan bugüne kadar toplam 374 organize suç örgütü, bu yıl da toplam 96 organize suç örgütü çökertildi. Son üç yılda çökertilen organize suç örgütlerinden 20'si ulusal, 8'i bölgesel, 236'sı da yerel düzeydedir. 2020'de yakalanan...Ve şunu da söyleyeyim: Türkiye'de organize suç örgütlerinin kafalarını çıkarmalarına müsaade etmeyeceğiz, etmiyoruz da. Ve yine söyleyeyim: Gürcistan, Ukrayna, Arjantin... Size birçok ülke sayabilirim. Bunları tek tek bizatihi Bakan olarak ben takip ediyorum, bizatihi oradaki Bakanlarla irtibat kuruyorum. Nereye giderlerse, çünkü oradan, sosyal medyadan tehdit ediyorlar, oradan sosyal medyadan organize suç örgütlerini kurmaya çalışıyorlar, yakalıyoruz ve getiriyoruz. Hiçbirine müsamaha göstermemiz, hiçbirine müsamaha etmemiz söz konusu değildir. Ticaret hayatımıza, insan hayatımıza, sosyal hayatımıza baskı kurmalarına müsaade etmeyiz. Daha sert tedbirler alınmasını arkadaşlarıma söylüyorum ve bu konudaki kararlılığımızı da sürdürüyoruz.

2020'de yakalanan tütün mamulleriyle yaklaşık 113 milyon kamu zararının önüne geçilmiş, 2014 yılında yüzde 22,3 seviyelerinde olan kaçak sigara oranı -ki bu da ekonomik hayatımıza için de, insanımız için de çok önemlidir- 22,3'ten 3,3'e düşmüştür. Alkollü içki, kaçak akaryakıt, tefecilik, tarihî eser gibi kaçakçılık olaylarını takip ederek ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültürel kayıplarının önüne geçme gayretlerimiz artarak devam edecektir. Tefecilikle ilgili de geçen yıldan itibaren büyük bir operasyon sürdürüyoruz, şurada -yansıda- görünmektedir.

Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; Bakanlığımızın temel kolluk faaliyetleri olan asayiş olaylarında 2020 yılında ülkemizde yaklaşık 2,4 milyon olay yaşanmış ve bu olayların yüzde 86'sı aydınlatılmıştır.

Evden hırsızlık olaylarında hedefimiz: 2017-2020 arasında 284'ten 150'ye çektiğimiz günlük ortalama olayı yani orada -yansıda- var, evden hırsızlık olaylarını sürekli olarak sürdürüyoruz. Bu yıl Emniyet ve Jandarmaya bu rakamın 2021 sonu itibarıyla Türkiye genelinde 100'e düşmesi konusunda hedef verdik. Yine 2020 yılının ilk on ayını, 2017'nin aynı dönemiyle kıyasladığımızda günlük ortalama evden hırsızlık olayları, İstanbul'da yüzde 45 azalışla 80'den 35'e, Ankara'da yüzde 89 azalışla 31'den 3'e ve İzmir'de yüzde 63 azalışla 21'den 6'ya gerilemiştir.

Asayiş olaylarında, arkadaşlar, Ankara'da tek tek hırsızları takip ediyoruz, her birini polisler zimmelledik, kim adım atıyorsa ensesindeyiz. Genellikle Ankara'ya yapılan hırsızlık olayları dışarıdan geliyor, onu da yakalıyoruz bir daha Ankara'ya girmemesi konusundaki gerekli tedbirleri de alıyoruz. Yani ben çok iyi biliyorum 15 Temmuz ve sonrasında Ankara'nın iki temel büyük problemi vardı: Evden hırsızlık -arşılâya çıkmıştı neredeyse- İkincisi: Bir de şu "vın vın" gece insanların uykusunu kaçıran araçlar. Bu konuda Meclisimiz de bir irade koydu, kanun çıkardı, cezalar yükseltildi, gerekli tedbirleri aldık ama Allah'a şükürler olsun, Çin'in dâhil olmak üzere ıslah etmediğimiz yer kalmıyor Ankara'da, metruk binaları vurup geçiyoruz, yıkıyoruz, hiç umurumuzda değil çünkü oralar bu Narkolog Projesi'ni yapıyoruz ya, bize yol gösteriyor, diyor ki: "Bir, evde kullanılıyor; iki, metruk binalarda kullanılıyor; üç, arabalarda kullanılıyor; dört, parklarda kullanılıyor. Bize ne rota gösteriyorsa biz o rotaya göre yolumuzu alıyoruz.

Asayiş olaylarında bütün kurum ve kuruluşlarımızca 7/24 alarm hâlinde olduğumuz konuların başında ise kadına şiddet olayları gelmektedir. Dünyada bir ölçü olarak kullanılan 1 milyon kişi başına düşen kadın cinayeti sayısı 2019 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde 9, Yunanistan'da 7,1, Avusturya'da 4,3 iken Türkiye'de bu oran 2019'da milyonda 4'tür. Kadın cinayeti sayısı -ki bu yıl azalıyor- geçen yıl 23 Kasım itibarıyla 308'di. Bu yıl aynı periyotta yüzde 23 azalarak 236 olmuştur ama bizim için 1 sayısı bile büyüktür, bizim için esas sayı burada sıfırdır. Ne medeniyetimize uyuyor, ne ahlâkımıza uyuyor, ne geleneğimize uyuyor, ne ana kültürümüze uyuyor. Ben söyledim; bize ataerkil bir yapı derler, biz anaerkil bir yapıyız, biz anaç bir Anadolu toplumuyuz. Bunu hepimiz biliyoruz ve anaerkil bir toplumun dönüp bu noktada böyle bir tabloyla karşılaşması bizim açımızdan kabul edilemez. Elbette hukuken gereğini yapıyoruz ama hukuken yaparken aynı zamanda toplumsal bilincimizi ve eğitimimizi artırmak elbette ki temel sorumluluğumuzdur.

KADES uygulamamızı şu ana kadar indiren kişi sayısı 623 bin -ki son bir haftada milletimize medyunuşükranız- yaptığımız kampanyalarla sayı da epey arttı. KADES'e gelen ihbar sayısı da 49 bindir. 81 il merkezimizde Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Büro Amirliklerini ilçe düzeyine yayarak Jandarma ve polis toplamında 1.086 sayısına ulaştık yani son bir yılda 1.086 Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Büro Amirliği kurduk.

İhbar ve şikâyet kanallarının açılmasıyla geçen yılın on aylık dönemine göre bu yılın on aylık döneminde alınan tedbir karar sayılarını yüzde 46 sadece biz artırdık; Adalet Bakanlığımız burada söylemiştir, onlar da kararlarını yüzde 70 artırdılar. Yani iyi bir entegrasyon sağlıyoruz.

Şüpheliye dönük olarak alınan önleyici tedbir kararlarında da geçen yılın on ayına göre yüzde 70 oranında artış yaşandı. Bu kapsamda Bakanlığımız, 2019'da imzaladığımız protokolde ve 2020 başında Aile Bakanlığımızın liderliğinde yaptığımız eylem planında tüm yükümlülüklerimizi yerine getirmektedir. Bu kapsamda onu da Bakanlığımızın üzerine aldık, o eylem planında Bakanlarımız öyle

söylediler, biz de “Hayhay.” dedik; bin elektronik kelepçe kapasiteli izleme merkezimizi konuşmamın başında söylediğim Güvenlik Acil Durum Merkezimize raptettik, orada yapacağız, 2021 Ocak ayında başlayacak. Ayrıca bu protokolden sonra 128 bin personelimize eğitim verdik.

Çevre, doğa, hayvanlara karşı işlenen suçların önüne geçmek için oluşturduğumuz HAYDİ uygulamasını da 20 Kasım 2020 tarihine kadar 56 bin kişi indirmiş, 5.231 kişi de bu uygulama vasıtasıyla ihbarda bulunmuştur. Yüce Meclisimizden de hayvan yasasını çıkarmayı beliyoruz dört gözle.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; daha önce çeşitli vesilelerle kamuoyuyla paylaştığımız gibi İçişleri Bakanlığı olarak ortak alanlarda politika belgeleri oluşturmayı 15 Temmuz sonrası yönetim ilkelerimizden biri olarak belirlemiştik. Bu kapsamda, trafikle ilgili olarak da 2017 yılında Karayolu Trafik Güvenliği Uygulama Politika Belgesi’ni yayınladık ve uyguladık.

Şunu net şekilde ifade etmek isterim: Trafik güvenliğinde Türkiye son dört yılda dünyanın en başarılı ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun “2011-2020 arasında trafik kazalarındaki ölüm vakalarının yüzde 50 azaltılması” hedefini -söz verdik- tutturabilen iki ülkesinden birisidir. Birleşmiş Milletlere verdiğimiz olay yerindeki ölüm sayısını yüzde 50 azaltma sözünü dünyadaki iki ülkeden birisi olarak tuttuk. Önümüzdeki dönem içi hedefimiz ise -aşağıya düşmedi- 2021-2030 yılları için Birleşmiş Milletlerin on yıllık eylem planında yer alan hedeflerini gerçekleştirerek trafik kazalarındaki ölümleri yüzde 50 daha azaltmaktır. Tabii ki biz, bu politika belgesinde esasen denetimi artırdık ama bunu yaparken denetim kavramını makul, modern, verimli, sonuç odaklı ve gerçekçi bir çizgiye çekmeye çalıştık.

Ayrıca, yolların standartlarının yükselmesinin, havalimanlarının, araçların niteliğinin yükselmesinin, sağlıkta özellikle acil müdahale imkânlarının artmasının da -şunu ifade edeyim- bu aldığımız sonuçlardaki katkısı, en az denetim kadardır. Bunun için 2020 yılı içerisinde trafik eğitimleri kapsamında yaklaşık 7,8 milyon öğrenci olmak üzere Milli Eğitim Bakanlığımızda toplamda 15 milyon kişiye eğitim verilmiştir.

Ayrıca “Kırmızı Düdük” “Öncelik Hayatın, Öncelik Yayanın” “Bu Yolda Hep Birlikteyiz” “Trafik Medya Ödülleri” gibi proje ve kampanyalarla trafik farkındalığı adına da önemli adımlar atılmıştır.

2020 yılında helikopter ve “drone”larla Türkiye’de ilk kez havadan denetimi başlattık, Allah’a şükür. On beş bin saat süreyle 2020 yılında havadan denetim yapılmış, 86 bin araç sürücüsü hakkında yaptırım uygulanmıştır. 2021 yılında bu konuda havadan denetimde başka sürprizlerimiz de var, inşallah onu da gerçekleştireceğiz. Allah’a şükürler olsun, imkânlarımızı tasarruflu kullanarak bütçemizin içerisinde ayırdığımız kaynaklarla tüm birimlerimizde önemli olan teknolojiyi artırmak konusunda adımlar attık.

Bunun yanında, 2020 yılında sadece şu kadarını söyleyeyim: Bazı dönemler 1 milyon dolara aldığımız, bazı dönemler de 600-700 bin dolara aldığımız ve hâlâ kullandığımız bir aracı, seri olarak İstihbarat Başkanlığımız 150 bin liraya üretti daha yüksek kapasiteyle, Allah’ımıza şükürler olsun. Bundan trafikte de, asayişte de, üst bölgelerimizde de yararlanacağımızı burada ifade etmek istiyorum. Muhteşem işler yapılıyor yani kendi imkânımıza, kendi mühendisimize, kendi polisimize güvendiğimiz andan itibaren hem tasarruf sağlıyoruz hem de kapasite artırıyoruz; bunu da ticarileştiriyoruz. Şimdi HAVELSAN’la birlikte ortak bir ticari mekanizma kurarak savunma sanayisine bir katkıda da buradan bulunmaya çalışıyoruz.

2020 yılı sonuna kadar bin adet yeni alımla toplam yaka kamerası sayısı da burada 13 bine çıkacaktır. Elbette ki atılan tüm adımların kendi adına olumlu sonuçları oldu. 2015’te yıllık 7.530 olan trafik kazalarındaki can kaybı sayısı 2019’da 5.473’e gerilemişti; burada var. Çok kıymetli milletvekillerimiz,

2019 Kasım-2020 Kasım arasındaysa kaza yeri ve hastane ölümlerinin toplamı on iki ayda –buraya da dikkatinizi çekeyim, hedefimiz 5 bine kadar gelmekti- 4.930 seviyesinin altına gerilemiştir yani 5 binin altına geriledi. İnşallah 2020 ölümlerini kaza ve olay yeri ölümleri 5 binin altında tamamlanacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, altmış dakikanız dolmuştur. Son beş dakikada toparlayabilirsiniz çok sevinirim, konularınız çok biliyorum ama.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sağ olun, toparlıyorum.

100 bin nüfus başına trafikteki can kaybı 2015-2019 arasında 9,6’dan, 6,6’ya gerilemiş, bu yıl sonu için de yüz binde 6 olarak tahmin edilmektedir. Ayrıca da yayalara geçiş önceliğini Meclisimiz çıkardı, Allah razı olsun. 2019’un aynı dönemine göre olay yeri yaya can kayıplarında yüzde 23 azalış sağlanmıştır. Allah razı olsun, bu önemli bir kültüdü, bu kültürü de hep birlikte yakaladık, gün geçtikçe de bu kültür hayatımızın ayrılmaz bir parçası olacak. Her alanda olduğu gibi ülkemizin yollarını dünyanın en güvenli yolları hâline getirmektedir.

Tüm dünyada ani bir kriz olarak 2020 yılının başında ortaya çıkan ve Mart ayından itibaren de ülkemizde görülen Covid-19 salgınıyla mücadele de Bakanlığımızın sorumlulukları arasındadır. Takdir edersiniz ki daha önce tecrübe etmediğimiz bir güvenlik başlığıydı, yeni ve hızlı gelişen bir süreçti. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde burada da kendimize 4 ilke belirledik, Sayın Cumhurbaşkanımız belirledi bu ilkeleri. Kamu düzeni ve güvenliğinin devamı, üretim ve tedarik zincirinin aksamaması, sağlık sisteminin devamı, temizlik-maske-mesafe üçlüsünün temini şeklinde özetlediğimiz bu 4 temel ilke sürecin yönetilmesini kolaylaştırmıştır. Covid’in ilk başladığı dönemde yurt dışında yaşananlara bakıldığında, bu mücadelede dünya ortalamasının üstünde bir mücadele verdiğimiz rahatlıkla ifade edebilirim. Sağlık çalışanlarımıza teşekkür ediyorum. Hükümetimize, devletimize, sağlık kapasitesinin artırılmasında şehir hastanelerine, yoğun bakım ünitelerine de teşekkür ediyorum ve bu konuda da elimizden gelen gayreti ortaya koyduğumuzu ifade etmek isterim.

İçişleri Bakanlığının temel faaliyet alanlarından birisi de hiç kuşkusuz sizin de sürekli hizmetlerinden yararlandığınız, vatandaşımızın yararlandığı nüfus vatandaşlık hizmetleridir. Şurada var, pasaport, sürücü belgesi, kimlik kartı belgesi. 3’ünü nüfus hizmetlerinden veriyoruz ve şunu söyleyeyim: İfade etmek gerekir ki nüfus hizmetlerinde -bunun her birini nüfus idaresine aldık- tarihî bir risk aldım, bir daha alır mıyım bilemem. Mübarek adam, mübarek bakanlık; yani 3’ünü bir günde sisteme girmene ne gerek var. Bunu bir gün, bir gün, bir gün başlat; bir hafta bir hafta başlat. Yani bugün olsa öyle yaparız. Hepsini bir günde başlattık, Cenab-ı Allah bizi mahcup etmedi ve modern, emniyetimizin üzerindeki yükü de alan –biliyorsunuz pasaportu ve ehliyeti emniyet veriyordu- hepsini nüfus hizmetlerine götüren daha sivil bir yapıda ve vatandaşımızı oraya girdiği, çıktığı, daha rahat olduğu bir anlayışı bir vesileyle sağladık. Şunu ifade edeyim: Büyükşehirlerde 1+1 günde veriyoruz, diğer Anadolu vilayetlerinde 1+3 günde veriyoruz. Şu ana kadar, 2 Nisan 2018 tarihinden bugüne kadar 60 milyon kimlik kartı dağıtılmıştır ve nüfusun yüzde 74,36’sına tekabül ediyor. Bu, büyük iştir. 2 Nisan 2018 tarihinden bugüne kadar da 10 milyon adet yeni nesil sürücü belgesi, 4 milyon adet pasaport ve bu pasaportların önemli bir bölümü de yeni nesildir, çiplidir ve Avrupa Birliği’ne uyumludur, yenileriyle değiştirilmiştir. Ve yine ayrıca, bu yıl yeni nesil ehliyetlerin yeni kimlik kartlarına yüklenmesi projesini de başlattık, hâlihazırda 600 bin yükleme yapılmıştır. Meclis Başkanına teşekkür ediyorum, Meclisteki kimlik kartlarını basma görevini de bize verdi, biz onu da bastık ve hemen gönderdik, bizim için bir gün sürdü yani bu konuda ne varsa elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz. 600 bin ehliyeti, kimlik kartına yükledik, bundan da para almıyoruz, herhangi bir ücretimiz de söz konusu değil.

Önemli projelerimizden biri de Dijital Arşiv Projesi’dir. Memleketimizle gurur duyabiliriz; bu yıl 112 milyon ama son dört yılda 365 milyon belgeyi dijital arşive yükledik, Allah’ımıza şükürler olsun. Ve yeni nüfus müdürlüğü konseptiyle 16 il, 112 ilçe müdürlüğümüz tamamlanmış. Bu dijital arşivin yüklenmesi neye yarıyor? Hukukçularımız çok iyi bilirler, tüm adli olaylarda adli meselelerin daha çabuk çözülmesi hususunu ortaya koymaktadır. Şu anda yeni nüfus müdürlüğü konseptine bakın, burada bize Meclis olarak da Bakanlık olarak da bir bütçe ayrılmış değil ama yeni nüfus müdürlüğü konseptimiz bu. Tasarruf ettiğimiz paralarla şunları sağlıyoruz ve şu anda, şunu ifade etmek istiyorum: 16 il, 112 ilçe müdürlüğümüz tamamlanmış, 78 hizmet biriminde ise çalışmalarımız sürmektedir. Ankara’da sadece ehliyet, nüfus ve pasaport veren böyle bir birimimiz var, modern bir birim. İki, İstanbul’da da yeni açtık, dün itibarıyla da çalışmalarına başladık, orada 200 bankomuz -personelimiz- hizmet verecek.

Ayrıca, yeni bir sistemimiz daha var: Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi. 22 Ekim itibarıyla hayata geçmiştir yazılımımızı yerli ve millî olarak kendimiz yapmak suretiyle. Şunu söyleyeyim: Özellikle, parmak izlerini veriyorsunuz ya, dünyada bunu yapan 7 ülke var ve biz bugüne kadar Rusya’ya yaptırıyorduk. Tüm parmak izlerimiz oradan, bir yazılım vasıtasıyla algoritmik olarak sisteme yükleniyordu yani sayısallaştırılıyor idi; yine gurur duyabiliriz. Yine, Polis Sandığımız (POLSAN) girdi bu işe, HAVELSAN’la kurduğu ortak bir şirketle yatırım yaptılar, bu yılın sonuna kadar birinci etabını bitiriyoruz yani nitelik gereği biz yapacağız bundan sonra; millî ve yerli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, biliyorum, konuşulacak çok konunuz var ama toparlayabilirsek çok memnun olurum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Toparlıyorum, çok sağ olarsınız.

Biyometrik Veri Sistemi çalışmalarımızı sürdürmekteyiz, Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi’nde de devletimiz büyük para kazanacaktır. Bankaya gidiyorsunuz, nüfus kâğıdınızı veriyorsunuz; notere gidiyorsunuz, nüfus kâğıdınızı soruyor, şimdi bir tek şey yapacaksınız: Başparmağınızı koyacaksınız; Türkiye’de dolandırıcılık, sahtecilik Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi sayesinde bitecek. Şu anda bankalar bizi bekliyor, noterler bizi bekliyor, vereceğiz hem de yaptıkları işlem başına devletimize para ödeyecekler. Yani bu bütçemizin de artacağı, teknolojimizden yararlanacağı nefis bir... TÜBİTAK’la beraberiz, ortağız -yani ortağız dediğimiz zaman işlerimizi o yürütüyor- HAVELSAN’la, Savunma Sanayisiyle beraber bu işleri gerçekleştiriyoruz. Nüfus hizmetlerinde teknoloji standartımızı her geçen gün yükselmektedir, rahatlıkla ifade edebilirim ki Avrupa standartlarında bir hizmet kalitesine sahibiz.

Göç meselemiz, AFAD var ve biteceğim. Küresel bir sorun olan, küresel bir başarıyla yönettiğimiz göç meselesi, bu yılki Covid salgını ve afet olaylarına nispeten gündemin birkaç basamak gerisine geldi, geçen yıl burada tartıştığımız önemli meselelerden bir tanesiydi. Salgında, göçmenler özelinde bir sorun yaşamadık. Ülkemizde hâlen geçici koruma statüsünde 3 milyon 635 bin 410 Suriyeli, ikamet izniyle kalan 877 bin, uluslararası koruma statüsündeki 320 bin kişiyle birlikte toplam 4 milyon 833 bin yabancı bulunmaktadır. 2020 yılında 18 bini denizde olmak üzere toplam 110 bin düzensiz göçmen ve 3.810 organizatör yakaladık. Önemli bir kapasite gerektiren sınır dışı işlemlerinde ulaştığımız sayı ise bu yıl az -geçen yıl 100 binin üzerindeydi çünkü Covid’le sınırlar kapandı- Kasım 2020 itibarıyla 36 bindir. 23 ilde toplam 20 bin kapasiteli 28 adet geri gönderme merkezimiz mevcuttur, 6-7’den geliyoruz. 20 Ağustos 2015 yılında faaliyete geçen ve kısa adı “YİMER” olan 157 Yabancılar İletişim Merkezimiz “En İyi Acil Servis Hizmetleri Ödülü” kategorisinde 1’inci olmuştur. Buraya, 2020 yılının ilk on ayında toplam 2 milyon çağrı gelmiş olup YİMER aracılığıyla kurtarılan göçmen sayısıysa 1405’tir. Son güncel rakamlarla, gönüllü geri dönüş yapanların sayısıysa 418.355’tir.

2020 yılı, hem afetlere karşı hazırlık, risk azaltma ve farkındalık çalışmalarımızı artırdığımız hem de maalesef üst üste üzücü doğal afetlerle ve salgın tehdidiyle karşılaştığımız bir yıl oldu ancak şunu rahatlıkla ifade edebilirim ki Türkiye, afet müdahalesinde ve kriz yönetiminde tarihinde daha önce hiç olmadığı kadar güçlüdür ve kurumsal kapasite bakımından dünya standartlarında bir çizgi yakalamıştır. Burada söylüyorum: Amerika yapamaz, Almanya yapamaz, İngiltere yapamaz; dünyanın hiçbir ülkesi afete müdahalede kapasitemize ulaşmış değildir. Bunu hem stratejik olarak oluşturarak hem de fiziki imkânlarımızı geliştirerek gerçekleştirdik.

Bildiğiniz gibi, bu konuda özellikle şunu ifade etmek istiyorum: AFAD Başkanlığımızca, 2019 yılında müdahale edilen toplam olay sayısı 3.724, 2020 yılındaysa şu ana kadar 2.880'dir. Yine, bu yıl Elâzığ, Bingöl, Karlıova, İran Hoy merkezli Van Başkale, Giresun sel afeti, Van çığ felaketi, Hatay orman yangını ve en son İzmir depremini -bunlar büyükleri- yaşadık. İzmir'deki çalışmalar toplam 10.863 personel, 1.354 araçla yürütülmüştür. 3.020 çadır kurulumu tamamlanmış, AFAD ve Kızılay tarafından 37 bin battaniye, 5.923 ısıtıcı dağıtımı yapılmış, 990 bin öğün yemek hizmeti sağlanmıştır. Burada kamu kurum ve kuruluşlarımıza, İzmir Belediyemize, belediyelerimize, Kızılayımıza ve tüm sivil toplum kuruluşlarımıza, -AFAD'ımızın organizasyonuyla gerçekleşen- orada bulunan bütün bakanlarımıza, Sayın Cumhurbaşkanımıza, İzmir milletvekillerimize ve tüm siyasi partilerimize ortaya koydukları, hakikaten İzmir'de ortaya koydukları dayanışma sebebiyle şükranlarımızı tekrar ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, toparlayalım lütfen, son cümleler olsun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Son cümlelerimi söylüyorum.

Yine, bu konuda şunu ifade etmek istiyorum: Özellikle, AFAD'ın koordinasyonunda hızlıca organize olarak afetzedelerin tüm talepleri anında İzmir'de de karşılanmıştır. Bunun yanında, 2020 yılı içerisinde gerçekleşen az önce saydığım afetlerde 1,2 milyar lira acil yardım ödeneği, 385,5 milyon lira altyapı hasarı ve 639 afet konutu bitirilmiş, 2.896 tanesinin yapımıysa devam etmektedir. Ayrıca TOKİ tarafından, 18.170 afet konutu, bu yıl ve geçen yıl olan afetler çerçevesinde yapıma başlanmıştır.

Başkanım, bu yıl Çevre Bakanlığıyla yaptığımız protokolde yüklendiğimiz parayı söyleyeyim: 11 milyar lira; yani 11 milyar liralık konutu TOKİ yapacak, biz ona 11 milyar lira parayı ödeyeceğiz. Yani önemli bir kapasite içerisinde olduğumuzu burada ifade etmek istiyorum.

Elâzığ'la ilgili söyleyeyim: Elâzığ'da yaptığımız konutların piyasa fiyatı 400 bin-500 bin liradır, daha yüksek olan var. Biz vatandaşımıza bunu 200 bin liranın altında yirmi yıl taksitle vereceğiz. Geri kalan 200 bin liranın -altyapı yatırımları dâhil olmak üzere ki bunları söylemiyorum, bunlar ayrı bir şey- tüm hepsini devletimiz yüklenmektedir. Yüzde 50'sinden çok daha fazla bir yüklenim gerçekleştiriyoruz. İzmir'de de aynısı olacak, Van'da da aynısı oldu, Bingöl'de de aynısı olacak. Vatandaşımız bu konularda "Acaba ne olacak?" sorusunu kafasında hiç tutmasın. Devlet, vatandaşını bu konuda yalnız bırakmamaktadır.

Yine, bunun yanı sıra şunu söyleyeyim, özellikle, bir tartışma konusu var, bunu ifade etmek isterim: Türkiye'de, özellikle AFAD bünyesinde Avrupa'da örneği olan bir gönüllülük sistemi kurulmuş, şu ana kadar 228 bin gönüllü buna kaydolmuş ve burada özellikle şu ana kadar eğitime dâhil olan, eğitimi devam eden 100 binin üzerinde gönüllünün eğitimi devam etmektedir. 2020 yılı içerisinde 1,5 milyon kişiye, toplamda yaklaşık 14 milyon kişiye temel afet bilinci eğitimi verilmiştir. Bazen yanlış bir yorumla gündeme gelen ve sizlerin de merak ettiği, bizden de cevabını beklediği, barınma alanlarıyla karıştırılan toplanma alanlarının sayısı hâlen 18.911 adettir. 2019-2020 yıllarında 19 ilde habersiz tatbikatlar gerçekleştirilmiş, 120 adet il düzeyi... Yani size şunu söyleyeyim, sayın milletvekillerim, izaha ihtiyaç var Başkanım burada: Barınma alanları başka bir şey, toplanma alanları

başka bir şeydir. Toplanma alanları şudur: Deprem oldu, vatandaş çok-kapan-tutunu, yaptı, evinden çıktı, ilk gideceği yer toplanma alanlarıdır. Buralar nereler ve nasıl belirlenir? Belediyeler bize der ki” Biz belirledik, gönderdik.” Biz bunu sistemimizde yayımlarız, yayımladıktan sonra bu işle ilgili çalışma grubumuz var, Jandarma Genel Komutanlığımız çalışma kurulunda. Tüm Türkiye’deki belediyeler burada bir eksiklik yaptı mı, bir yanlış yaptı mı, bize doğru bildirdi mi diye biz belediyelere gider ve kaymakamlıklarla beraber burayı tespit ederiz. Bir metrekaresiz var, şu anda bize belediyelerin teslim ettiği 1 metrekaresizdir. Belediyelerimizle birlikte yaptığımız çalışmalarla... Sadece İstanbul için söylüyorum bunu, 2,80 metrekaresiz kadar toplanma alanlarını getirdik. Yıl sonu itibarıyla da İstanbul’da 3.021 toplanma alanını, ki 2.900’ü, 5.470 toplanma alanına çıkarıyoruz. Yani burada hep beraber yardımcı olunabilecek bir alanla bunu gerçekleştirmek zorundayız.

Biz neyle karşı karşıya kaldığımızı biliyoruz. İstanbul’da sadece benim katıldığım depremle ilgili toplantı sayısı son bir yılda 15’tir. Bir yılda yaptığımız toplantı sayısı ise -toplantı dediğim- 26 çalışma grubunda 500’dür. Yine, ifade etmem gerekir ki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, bağlayalım lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bağlıyorum. 2 sayfa kaldı, bitiriyorum Sayın Başkanım.

Burada şunu söyleyeyim: AFAD’la birlikte özellikle uluslararası insani yardım da yapılmıştır. Yıllardır çadırlarda, insani yaşam standartlarından uzak bir hayat süren insanlara İdlib’de, Suriye’de yaşanacak ülkemize yönelik kitlesel göçü düşünerek... Diyorlar ki: “İdlib’de niye ev yapıyorsunuz?” Biz vatandaşlarımızın bağışlarıyla yapıyoruz, sivil toplum örgütleriyle beraber yapıyoruz. Kitlesel göçü düşünerek hem orada insanlığı artırıyoruz hem de orada önleyici bir adım atıyoruz. Burada, ifade edeyim, şurada da var: Şu kalitede briket evler yapıyoruz. Şurada, resimde vardır. Orada 53.477 briket ev yapılması planlanmış, 23 tanesi tamamlanmıştır. 2020 Şubat sonuna kadar 35 bin briket evin tamamlanması hedeflenmektedir. Size bir müjde daha vereyim: Biz bu çalışmaya başladık ya İdlib ve çevresinde Atme Kampı -gidenler vardır veya bilenler vardır- dünyanın en mağdur kampıdır, yüz binlerce insan yaşıyor bu kampta, çadırlarda. Allah’a şükür, biz bu çalışmaya başlayınca Atme Kampı’nda da briket eve döndüler, yüzde 40’ın üzerinde şu anda briket ev yapıyorlar. Şükürler olsun, tetiklediğimiz hadise orada insani olarak bambaşka cereyana sebebiyet vermedi. 2021 Şubat sonuna kadar da inşallah 35 bin briket evin tamamlanması sağlanacaktır. Şunu ifade etmek istiyorum: Burada, bu süreç içerisinde özellikle 2019-2020 yıllarında 19 ilde habersiz tatbikatlar gerçekleştirildi, 120 adet il düzeyi, 20 bölgesel masa başı ve saha tatbikatları yanında 1 adet de ulusal tatbikat yapıldı.

Yine, ifade etmek isterim: Ülkemizde afet lojistik ve lojistik destek deposu bulunmayan ilimiz yoktur. 19 Ağustos 2020 tarihinde İl Risk Azaltma Planı’na Kahramanmaraş örneğiyle başladık, 6 ilde devam ediyoruz. 81 ilimizde çığ, deprem, sel, heyelan, kaya düşmesi... 81 ilde, üniversitelerimizde valiliğimizin koordinasyonunda tüm il risk azaltma planlarını tamamlayacağız.

Yine, bunun yanı sıra, 2010 yılından bu yana Sayın Cumhurbaşkanımızın onayıyla beraber Afet Kurulumuzu topladık, afet azaltma risk kurullarımızı topladık. Burada, bilim insanlarımız, tüm kurullarımız, tüm bakanlıklarımız var; sistemi çalıştırıyoruz.

Yine, bunun yanı sıra, Meclisten de beklediğimiz bir mesele daha var, o da şu: Fay yasası. Şu anda ciddi bir çalışma yapıyoruz, biliyorsunuz, ilk bunu gündeme Bakanlığımız getirdi; takipçisiyiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın da bu konuda “Evet, hazırlığınızı yapın.” talimatları var. Biz, teknik olarak çalışmalarımızı yapar, arkadaşlarımıza sunarız, Meclis gruplarımız takdir ederler, değerlendirirler, farklı bir yönü ararlar, ondan sonra Meclisimize getirirler; takdir yüce Meclisindir ama buna ihtiyacımız

var. İl Risk Azaltma Planları çerçevesinde ortaya koyduğumuz süreci takip edeceğimiz, illerde buna ait imarı sağlayabileceğimiz, kentsel dönüşümü bununla beraber taçlandıracağımız bir süreci yönetmek durumundayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Son cümleleri alalım, lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Son cümlemi söyleyeyim.

Sivil toplum örgütleri ve iletişimi konusunda önemli adımlar attık. Yeni strateji belgemizi belirledik; Türkiye, sivil toplum ilişkileri, örgütleri konusunda atağa kalkacaktır. Şunu söyleyeyim: Özellikle kamu konusunda “Bu, kamu alanında değerlendirilebilir.” denilen sivil toplum ilişkileri ve örgütleri konusunda sayılarımızı artıracacağız. Demokratik, katılımcı, çoğulcu... Yarın da Allah nasip ederse ilk Sivil Toplum İstişare Kurulumuzu topluyoruz, orada da hem stratejik planlarımızı hem adımlarımızı hep beraber değerlendireceğiz ve inanıyorum ki bunların denetimlerini de yapıyoruz çünkü burada bazen kaçaklar da söz konusu, oralarda sizin kaydınız da var. İnanıyorum ki sivil toplum kuruluşları konusunda da hep birlikte önemli adımları gerçekleştireceğiz.

Sayın Başkan ve çok kıymetli milletvekilleri; bu vesileyle Bakanlığımızın bütçe taleplerinin karşılanmasında verdikleri destekten dolayı Sayın Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisimize, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna, Hazine ve Maliye Bakanlığımıza teşekkür ediyoruz; bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyor, burada çalışan heyeti tekrar saygıyla sevgiyle ve hürmetle selamlıyor, sabrınız için tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Tabii, çok kapsamlı meseleler olduğu için bugüne kadarki en uzun sunumu dinlemiş olduk doğrusu; tabii, bunun müzakerelerini daha sonra hep birlikte yapacağız.

Sayın Bakanımıza sunumları için çok teşekkür ediyorum.

Müzakerelere geçmeden önce Bakan Yardımcılarımızı ve bürokratlarımızı da tanımak istiyoruz.

Şimdi, Bakan Yardımcılarımızın, ön sıradaki arkadaşlarımızın mikrofonlarını açmaya başlayalım.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Jandarma Genel Komutamız yok, malum Covid. Iğdır’a gittiler...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fakat yerine vekâlet eden bir arkadaşımız var, peki.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Maalesef, Sayın Mehmet Ersoy Bakan Yardımcımız da bu hafta sonu Iğdır, Ardahan, Kars sınırlarını ziyaret ederken Covid oldular. Aynı şekilde Iğdır Valimiz de Covid oldular. Sivil Toplum İlişkileri Genel Müdürümüz de Covid, Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanımız da Covid. Burada olmayan arkadaşlarımıza geçmiş olsun diyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hepsine şifalar diliyoruz.

Şimdi, devam edelim Bakan Yardımcılarımızdan.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bürokrat arkadaşlarımıza da Komisyonumuza hoş geldiniz diyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Komisyonunda konuşma sıraları ile sürelerine ve Covid-19 nedeniyle alınan tedbirlere ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Şimdi, müzakerelere başlayacağız, üç aşamalı olacak bu müzakereler. İlk aşamada, gruplar adına yirmişer dakika arkadaşlarımıza söz vereceğim, her gruptan bir arkadaşımız yirmi dakika konuşacak. İkinci aşamada, Komisyonumuzun üyesi olan arkadaşlarımıza onar dakika olmak üzere söz vereceğim. Üçüncü aşamada, Komisyonumuz dışından gelen, misafir ettiğimiz değerli milletvekillerimize beşer dakika olmak üzere söz vereceğim. Komisyon dışından gelen arkadaşlarımıza öğlenden sonra dörtten beşten önce söz geldiği pek olmuyor malum. Bugün de gördüğüm kadarıyla daha da uzayabilir. Dolayısıyla sağlık şartlarını da dikkate alarak arkadaşlarımızın anlayışına ben sığınıyorum. Salonumuzu olabildiğince rahat tutmamızda fayda var. Arada tabii ki pencereleri açıyoruz, öğlen arası dezenfeksiyon çalışmaları da yapılıyor; o tedbirlerimiz de var ama bir taraftan da arkadaşlarımızdan rica ediyorum, ilave sandalye veya çok fazla salonun kalabalıklaşması takdir edersiniz ki sağlık açısından çok uygun olmaz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Dışarısı da kalabalık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dışarısını da uyaralım, oraları da uyaralım, doğru söylüyorsunuz. Dolayısıyla daha sağlıklı şartlarda herkes sözünü söyleyecek sonuçta ama dikkat edebilirsek hep birlikte hepimizin sağlığı açısından iyi olur diye takdirlerinize sunmak istiyorum.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) ve Sayıştay tezkereleri (***)

a) İçişleri Bakanlığı

b) Emniyet Genel Müdürlüğü

c)Jandarma Genel Komutanlığı

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı

d)Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

e)Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, müsaadenizle Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın Cavit Arı'ya söz vereceğim.

Sayın Arı süreniz yirmi dakikadır, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız, Sayın Komisyon Başkanım, milletvekili arkadaşlarım, basın mensupları; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlayarak konuşmama başlamak istiyorum.

İçişleri Bakanlığı gerçekten önemli bir bakanlık. Ülkemizde yaşayan herkesi yakından ilgilendiren ve ülkemizdeki vatandaşlarımızın, hepimizin mal ve can güvenliğinden başlayarak ülkedeki hukuk devletine ulaşmada özellikle gösterecekleri gayretler önemlidir. İdeolojik tercihten arındırılmış ve evrensel hukuk ilkelerine bağlı çalışan İçişleri Bakanlığı ve alt birimleri hepimiz açısından çok değerli ve önemli olacaktır. Sayın Bakan, teknolojinin kullanılmış olması ve teknolojik imkânlarla Bakanlık hizmetlerinde iyileştirme yapılmış olmasını tabii ki biz de takdirle karşılıyoruz. İçişleri Bakanlığının

(1/281) ile (1/280) esas numaralı Kanun Teklifleri 21/10/2020 tarihli 3'üncü Toplantı tutanağına eklidir.

başarısı öncelikle ülkemizde iç huzur demektir, barış demektir, hukuka saygı istikrarı çerçevesinde olur ise güven demektir, güven olur ise yatırım demektir, turizm demektir, ekonominin gelişmesi demektir. Mal ve can güvenliğinden bahsettik, evet, çok önemli Bakanlığınız bünyesinde bulunan Polis teşkilatınız, Jandarma teşkilatımız olmak üzere diğer kurumlar, AFAD, Nüfus İşleri, Sahil Güvenlik, hemen hemen hepsi insana dokunan kurumlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Bakanımız hatipleri dinlemek zorunda, aralarda iletirseniz konularınızı çok memnun olurum.

CAVİTARI (Antalya) – Tabii bu hizmetlerin, bu faaliyetlerin hukuka saygı içerisinde gerçekleşmesi en önemli değer olacaktır. Sunumunuzda dinledik Sayın Bakan, ben de önemsiyorum. Uyuşturucunun ve madde bağımlılığının çok küçük yaşlara kadar indiğini görebiliyoruz, neredeyse ortaokul çağına kadar inen bağımlılıklar geliştiğine şahit olmaktayız. Ben bu konuya şöyle bakıyorum Sayın Bakan: Bu işin birkaç yönü var, işte, bir yönü aile. Ailesi çocuğunu iyi takip etmeli. Öte yandan, eğitim. Eğitimde özellikle okullarımızda çocuklarımız daha dikkatli bir şekilde takip edilmeli. Ve en önemli ayağı ise Emniyet ayağı. Emniyet, uyuşturucuyla ilgili ciddi mücadele yapmalı. Tabii, ben “Yapılmıyor.” demiyorum kesinlikle, biraz önceki sunumunuzda dinledim. Emniyetin daha kararlı bir şekilde bu olayların üzerine gitmesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyorum. Gerçekten toplum adına çok büyük tehlike ve risktir uyuşturucu konusu. Son dönemlerde çok sayıda kayıp yaşandığı da bir gerçek.

Sayın Bakanım, özellikle sizin de dikkatinize sunmak istiyorum, Sayın Bakanların bu dönem yani bu yılki bütçe sunumlarında sanki özellikle gözden kaçırılmaya çalışılan bir Suriyeliler konusu var. Şöyle söyleyeyim: Daha önce, başta Savunma Bakanlığının olmak üzere diğer bakanlıkların sunumlarında Suriyeliler konusuna değinilirdi. Sizin yine, geçen yılki sunumunuzda da detay şekilde Suriyeliler konusu vardı. Özellikle bir önceki dönem, Türk vatandaşlığına alınan Suriyeliler konusu; yine, geçen dönem, Türk vatandaşlığına alınan Suriyeliler konusu, hatta bunların kaç tanesinin seçmen olacağına dair verdiğiniz sayısal rakamlar vardı ancak gerek diğer bakanların gerekse sizin yapmış olduğunuz sunumda şunu fark ediyoruz: Suriyeliler konusu, sanki üstü örtülmeye çalışılan bir konu hâline dönüştürülmüş gözükmekte. Bakın, ülkemizde Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı, Barış Pınarı Harekâtlarının en temel gerekçesi, Suriyelilerin güvenli şekilde ülkelerine geri dönmesi olarak ifade edildi ve buradan dolayı da bu harekâtlara bir gerekçe gösterildi. Şimdi, geline süreçte görüyoruz ki Suriyelilerin bu şekilde geriye dönüşü konusunda bir kafa karışıklığı yaşanıyor. Özellikle Sayın Cumhurbaşkanının “Kimse de bunları göndermeyi bizden beklemesin.” söyleminden sonra bu konunun üstünün yavaş yavaş örtüldüğünü görmekteyiz.

Sayın Bakanım, sunumunuzda çok başarılı işlere imza attığınızı ifade ettiniz ancak ben şunu söyleyeyim: Bakın, İçişleri Bakanlığının faaliyetlerinin, özellikle güvenlik temeli eksensiz faaliyetleri başta olmak üzere tüm hizmetlerinin gerçekten çok büyük anlamı ve değeri var. O nedenle çok önemsiyoruz Bakanlık faaliyetlerinizi. Ancak ben şunu çok daha önemsiyorum: Bu faaliyetlerin halk nezdinde “Evet, herkese eşit muamele yapılan bir durumla karşı karşıyayız, hiçbir ayrıma tabi değiliz, herkese aynı seviyede bir uygulama yapılır.” şeklinde bir güven ölçümü yapıyor musunuz, yapmıyor musunuz? Yani halk size ne derece güveniyor? Yani halk kendisiyle ilgili bir uygulamada kafasının içerisinde bir soru işareti yaşıyorsa; bu, sizin yapmış olduğunuz faaliyetleri, uygulamaları tartışılabilir duruma getirir. O nedenle biz, öncelikle, hukuk önünde herkesin eşit muamele görmesi gerektiğini savunuyoruz.

Sayın Bakanım, siz anlattınız “Çok sayıda başarılı işler yaptık.” dediniz ama bakın, Bakanlık sürecinizde bana göre başaramadığınız en önemli konulardan biri, bu ülkenin en büyük partilerinden biri olan Cumhuriyet Halk Partisinin yani Ana Muhalefet Partisinin Genel Başkanını koruyamadınız;

geçtiğimiz yıl bir şehit cenazesinde linç girişimine maruz bıraktınız. Önleyici tedbirler kapsamında orada bir saldırı olabileceğini hissetmek ve bunu tespit etmek Emniyet olarak, Jandarma olarak öncelikle sizin görevinizdi ve siz bunu başaramadınız. Şunu söyleyeyim: Türkiye adına, ülkemiz adına gerçekten önemli bir yanlışlık oldu. Bunun da, sizin en büyük eksiklerinizden birisi olduğunu ifade etmek istiyorum.

Yine, Sayın Bakanım, bakın, geçtiğimiz hafta Genel Başkanımıza karşı, kim olduğunu ve geçmişini bu ülkede herkesin bildiği, Türk toplumunun yakinen bildiği bir kişi açıkça tehditte bulundu. Sayın Bakanım, siz bir Bakan olarak, üzerinden yaklaşık bir hafta geçen bu konu hakkında en küçük bir açıklama dahi yapamadınız, yaptırısanız da ben duymadım ama en küçük bir açıklama dahi yapamadınız. Şimdi, siz bir Bakan olarak, bir Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanının bu şekilde alenen tehdit edilmesine rağmen, bu konuda Emniyetle ilgili bir inceleme, araştırma, tahkikat dahi başlatamadınız. Bir açıklama dahi yapamamış olmanızı nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu sizin vicdanınızda bir rahatsızlık yaratıyor mu, ben bunu çok merak ediyorum.

Yine, size şunu sormak istiyorum Sayın Bakanım: Bakın, 6 Mayıs 2020 tarihinde, Antalya ve ilçelerinde yapılacak yatırımlarla ilgili olarak telekonferans sistemiyle bir toplantı gerçekleştirildi. Bu toplantıda Kabinenize ait 2 tane Bakanımız, Sayın Bakanlarımız, Turizm Bakanımız ve Dışişleri Bakanımız da bu toplantıdaydı, Vali Bey’le beraber. Yine 2 partimizin milletvekilleri, il başkanları, ilçe başkanları da bu toplantıdaydı. Bu toplantı süreci içerisinde Turizm Bakanı -ki o da Antalya’dır- Serik İlçe Başkanıyla ilgili olarak aynen şu cümleyi sarf etmiş: “Efendim, siz, işletmecilerden 500 bin TL rüşvet aldınız.” demiş Belediye Başkanına hitaben. Belediye Başkanı, bu olaya tepki gösterir ve bunun üzerine Dışişleri Bakanımız der ki: “Sayın Başkan, Bakan Bey sizi kastetmedi, önceki başkanı kastetti.” Bunun üzerine, Belediye Başkanı açıklama yapar, der ki: “Sayın Bakanlar, eğer siz benden önceki belediye başkanıyla ilgili böyle bir rüşvet iddiasında bulunuyor iseniz bunu şimdiye kadar açıklamanız gerekirdi. Şimdiye kadar bu konuyla ilgili birtakım işlemlerin yapılması gerekirdi. Siz eğer bunu yapmadıysanız yanlış yapmışsınız, bu sizin hatanız.” Bununla ilgili de şu an ki mevcut Belediye Başkanının kamuoyuna da yansıyan bir açıklaması var. Sayın Belediye Başkanı der ki: “Bu iddialarla ilgili İçişleri Bakanlığından konunun araştırılması için müfettiş talep ettim.” Bakın, bu konu her ne kadar adliyeye intikal etmiş olsa da, şu an cumhuriyet savcılığında dosyası olsa da maalesef ki daha bir adım öteye gidememiş bir soruşturma aşamasında. Bu iş yürür ancak sizin İçişleri Bakanlığından bir müfettiş talep eden Belediye Başkanının talebi hakkında ne yaptınız? Hangi işlemi yaptınız, ben çok merak ediyorum. Bu konuyla ilgili bir müfettiş incelemesi yaptırdınız mı? Nasıl bir sonuç aldınız? Bu konuda da sizden bir açıklama bekliyoruz.

Sayın Bakan, Anayasa Mahkemesinde 10 Eylül 2020 tarihinde Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 22’nci maddesinde yer alan “Şehirler arası kara yollarında gösteri yürüyüşleri düzenlenemez.” ibaresinin iptaliyle ilgili açılan dava sonrasında, Anayasa Mahkemesi, efendim, ana yollarda gösteri ve yürüyüş yapılabilmesine dair bir karar verdi, biliyorsunuz siz de. Yani, bu gösteri ve yürüyüşün ana yollarda yapılmasının engellenmesi, Anayasa’daki 13’üncü ve 34’üncü maddelere aykırılık teşkil edeceğinden bu düzenlemenin iptaline dair karar verdi. Şimdi, siz bu karardan sonra, her ne kadar... Ben hukukçuyum, bir mahkemenin kararını -kararını yalnız- tartışabiliriz, “Doğru değil.” diyebiliriz ancak siz kararı veren mahkemenin -ki burada kararı veren mahkeme Anayasa Mahkemesi- Başkanını hedef aldınız ve açıklama yaptınız, dediniz ki Anayasa Mahkemesi Başkanının şahsını bizzat hedef alarak: “Madem özgür bir ülkeyiz, ana caddelerde, sokaklarda özgürce yürüyüş hakkının ortadan kaldırılması konusunu onayladınız. Polis koruması almana gerek yok. Bisikletinle işe git gel bakalım. Anayasa Mahkemesi Başkanına söylüyorum: Kendi arabamla tek başıma ben gitmeye varım, sen var mısın?” Şimdi, bir mahkeme kararının, hele ki Anayasa Mahkemesi gibi bir yüksek mahkemenin

başkanının şahsınız tarafından bizzat hedef alınarak sanki bir restleşmeye davet edilmesini güvenlikten sorumlu bir Bakan olarak nasıl değerlendiriyorsunuz? Hâlâ bu konuda ısrarcı mısınız yani bir mahkeme başkanının bu şekilde restleşmeye davet edilmesini hâlâ siz uygun görüyor musunuz?

Yine, Sayın Bakan, bakın, bu iptal kararıyla bağlantılı olarak şunu da ifade etmek istiyorum: Haziran ayında Avukatlık Yasası'yla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüülecek olan bir düzenleme vardı. Bu düzenlemeyle ilgili olarak Türkiye'deki bütün baro başkanları sembolik bir yürüyüşle bu düzenlemenin hukuka aykırılığını dile getirmek adına, cübbeleriyle kısa bir yürüyüş yapma girişiminde bulundular ama maalesef ki engellendi. Sadece cübbeleriyle yürüten baro başkanlarımızın bu yürüyüşü Emniyet Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu açıklamayla "Şehirler arası yolda yürüyüş yapmanın Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nda yasaklandığı" ifade edilerek engellendi. Anayasa Mahkemesi kararıyla görüyoruz ki bu engellenmenin bir kere hukuka aykırı olduğu ortaya çıktı. Siz bu engellemeyi yaparken neden çekindiniz Sayın Bakanım yani oradaki 60-70 baro başkanının sadece cübbesiyle yaklaşık 300 metre kadar yürüyeceği sembolik bir yürüyüşün neyinden korktunuz? Cübbelerinden mi korktunuz? Bağımsız ve tarafsız yargının en önemli ayağı olan savunmanın bu şekilde yapacak olduğu yürüyüşün neyinden çekindiniz ben çok merak ediyorum Sayın Bakanım.

Yine, bu konuyla ilgili, bağlantılı olarak şunu da söyleyeyim: Barolarımızın en son yapılan düzenlemeyle genel kurulları ekim ayı içerisinde yapılacaktı. Ancak sizlerin yayınladığınız genelgeyle, baroların genel kurulları bu pandemi meselesi gündeme getirilerek ertelendi. Bir gün sonra genel kurullar vardı, başlayacaktı ve genel kurullar 2 Ekim itibarıyla durduruldu. Ancak bu durdurulmada sizin de bağlı bulunduğunuz partinizin kongreleri devam etti. Bu Covid öyle akıllı bir Covid mi yani baro genel kurullarında bulaşıcı, partinizin genel kurullarında bulaşıcı değil, bu nasıl bir düzenleme? Bu, sizin vicdanınıza sığıyor mu? Şimdi, başa döner isek işte, sizin bu şekilde birbirinden farklı, ayrımcı, kayırcı uygulamalarınız da halk nezdinde maalesef ki güven sorununa yol açar.

Yine buradan yola çıkarak şunu da ifade edeyim Sayın Bakan: Bir hukuksuzluk da yine pandemi sürecinde yaşandı. Toplumun kendiliğinden gerçekleştirmeye çalıştığı yardım ve dayanışma ruhunu zedelediniz. İnsanların yardıma ve dayanışmaya en çok ihtiyaç duyduğu günlerde Cumhuriyet Halk Partili ve muhalefet belediyelerinin başarılı dayanışmasına ambargo koydunuz. "Ben yardım topluyorum dersiniz başka devlet, yeni hükümet oluşturmak istiyorsunuz demektir." dediniz. Bu karar size ve iktidarınıza yakıştı mı Sayın Bakanım? Hukuka uygun olmayan gerekçelerle yardım toplamayı önlediniz. Neye yaradı? Sizin bu engellenmeniz nedeniyle birçok insan yardım kampanyasına katılmaktan vazgeçti. Birçok insan direkt belediyelere bağış yapmak istiyordu. İktidara bu konuda güvenmeyen birçok insan ki ben de onlardan biriyim belediyelere destek vermek ve bu şekilde ihtiyaç sahibine yardım etmek istemişti. Siz bunu önlediniz Sayın Bakan.

Yıllardır sürdürülen sosyal yardımları siyasete devşirme anlayışı devreye sokulmak istendi tarafınızdan. Yine, Sayın Bakanım, şunu ifade edeyim: Bakın, 18 Kasım 2020 tarihli genelgenizle bazı iş yerlerinin çalışma saatleriyle ilgili düzenleme yapıldı. Esnaf zaten sıkıntılı ve mağdur bu süreçte. Şimdi, bu genelgeyle esnafın mağduriyeti daha da artırılmakta. Örneğin, özellikle marketler konusuna değinmek istiyorum. Zaten esnafın geneli bu pandemi sürecinde ekonomik anlamda gerçekten mağdur. Kahvecilerimiz, mağdur, birçok kesim mağdur ama son genelgeyle ilgili çok çarpıcı bir farklılık var, onu bir kez daha dikkatinize sunmak istiyorum. Örneğin Antalya Bakkallar Odası Başkanı der ki: "Bu genelgede alışveriş merkezleri, marketler, alkol satışı yapan bakkallar, alkol satışı yapan büfeler sabah 10.00 ile 20.00 arasında açık. Alkol satışı yapmayan bakkal, büfe, manav, kuruyemişçi kendi ruhsatlarında yazan sürede açık." Sayın Bakanım, burada asıl sorun belediyeden ruhsat alınırken belediye market olarak ruhsat veriyor. Artık günümüzde, bildiğimiz, o klasik bakkal kalmadı neredeyse

yani ruhsatında sadece “bakkal” yazan çok az esnaf var, çoğunluk küçük esnaf olmakla beraber ruhsatlarında “market” yazdığı için sizin son uygulamanıza takılmış vaziyette. Yani dolayısıyla bu uygulamanın gözden geçirilmesinde esnaf adına fayda olduğunu düşünüyorum Sayın Bakanım. Bakın, örneğin AVM’ler, zincir marketler konusunda bir ayırım yapmanızı, “market” açıklamanızı daha anlaşılır hâle getirmenizi... Burada zaten alkol satan-satmayan ayırımıyla da yine esnafımız bir anlamda farklı uygulamaya tabi tutulmakla beraber marketlerin bu kapsamdan çıkarılmasında fayda olduğunu ifade etmek istiyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bu konuda bir açıklama yapayım, bundan sonra da yanlış bir şey oluşmasın.

Salgının başladığı ilk dönemde de... Çok doğal olarak yeni bir dönem hepimiz için. Yani hangi sorunlarla, hangi meselelerle karşılaşacağımızı da bilmiyoruz. Her birisi kendi adına farklı bir sonuç oluşturabilecek adımlar bunlar, söyledikleriniz her birisi. Bazen gece, sabahlara kadar bir genelgeyi doğru dürüst yazabilmek için yüzlerce meslek mensubuyla görüşüyoruz “Acaba sizin buradaki ihtiyacınız nedir, ne değildir?” diye. Arkadaşlarımızdan uyarılar geliyor, saha uyarıları geliyor; düzeltiyoruz veya genişletiyoruz. Burada da ilk yazdığımız genelgede şöyleydi... Çünkü bazıları ciro sebebiyle ticaret odası üyesi olabiliyorlar ama metrekareleri düşük. Onun için biz bir mahalle bakkalını andırabilecek 100 metrekare gibi bir şey getirdik. 100 metrekarenin altında olanlar ticaret odası üyesi olsa da ruhsatında “market” yazsa da siz bunu “mahalle bakkalı” olarak adlandıracaksınız dedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, çok kısa olursa sevinirim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tamam.

Sonra, bu ikincisinde, dediğiniz yazılınca buna ait valilerimizden hemen ertesi gün bir cevap geldi, dedi ki: “Bir önceki genelgeyi mi uygulayacaksınız?” Biz de onlara açıkça bir talimatla beraber “Evet, bir önceki genelgede yazdığımız bu konuda geçerlidir, caridir; 100 metrekarenin altında olanlar, ismi “market” olsa da ticaret odası üyesi olsa da şeyine devam edecek.” dedik. Burada önemli olan şeklin tarifidir.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdi, Sayın Bakanım, bu sizin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ek süre veriyorum size Sayın Arı, ayrıca iki dakika daha ek süreniz vardır. Üç dakika veriyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Beş dakika herhalde daha uygun olacak.

Şimdi, Sayın Bakanım, sizin bu yapmış olduğunuz açıklamayı ben esnafa, daha doğrusu bakkallara ve marketçi esnafına bir müjde olarak ifade etmek isterim aslında buradan çünkü sizin genelgenizde “market” ibaresi geçtiği için marketçiler şu an bu, sabah on-akşam sekiz çalışma saatlerine, daha doğrusu bundan sonraki yasak kapsamına dâhil olmaktaydı. Eğer şimdi sizin bu yaptığınız açıklamayla genelgeyi yeniden revize eder ve bu şekilde düzeltirsek marketçimizin sorununun çözülebileceğini ifade etmek istiyorum ben. Doğru mudur?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tabii, yaparız. Doğrudur.

CAVİT ARI (Antalya) – Peki.

Buradan biz marketçi esnafımıza bu müjdeyi de verelim.

Sayın Bakanım, şimdi, tekrar şunu söyleyeyim; bakın, “eşit muamele”den kastımız: Şimdi, sayın valilerimizin, sayın kaymakamlarımızın lütfen siyasi bir kimlikmiş gibi davranmalarının önüne geçin. Yani şimdi, valilerimize bakıyorum; bir ziyarete gider, yanında il başkanı; kaymakama bakıyorum, yanında ilçe başkanı. Yani bu, devletin tarafsızlığını hissetmesinde, yani gözlemlediğimizde, vatandaş olarak gözlemlediğimizde tamamen iktidarla iç içe girmiş valilik ve kaymakamlık olduğu izlenimi oluşmakta. Yani bu da güven diye bahsettiğimiz, dönüp dolaşıp baştaki yere gelirsek bu güven konusunda bakın, zedeleyici bir durum oluşturmakta. Ben size daha geçen hafta yaşanmış bir olaydan da bahsederek ne demek istediğimi daha detay anlatayım.

Bakın, bir ilçemizde ki burası sebzenin en bol yetiştiği yerlerden biri ve o nedenle de sezon başında halde hal esnafı, üretici, ilçe esnafı, ilçenin kaymakamı, belediye başkanı, tüm mülki amir geleneksel olarak yıllardır sezon açılışında orada küçük bir tören yapar ve sezonun bereketli geçmesi için dualar edilir, tören yapılır.

Sayın Bakanım, geçen hafta bakın ne oldu biliyor musunuz? İlk defa o etkinliğe ilçe kaymakamınız katılmadı. İlçe kaymakamının talimatıyla hiçbir bürokrat katılmadı. Müftü dahi gelip orada dua etmedi, Sayın Bakan, dua etmedi. Bakın, sebebi ne biliyor musunuz? Yirmi beş yıl sonra -ki geriye dönük bakarsak da altmış yıl sonra- o ilçede...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, ek süreniz de dolmuştur.

Son cümlelerinizi alalım lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, en az beş dakika Sayın Bakanımız aldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, ek süre verdim ben, üç dakika verdim.

CAVİT ARI (Antalya) – ...belediyeyi ilk defa Cumhuriyet Halk Partisinin almış olmasıydı. Sayın Kaymakam bu nedenle bu törene gelmedi, yani kaymakamın hiç umurunda değil mi oradaki hal esnafının durumu, hiç umurunda değil mi oradaki üretim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, çok teşekkür ediyorum.

Meramınızı ifade ettiniz, lütfen...

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Sayın Başkanım. Hayır, başka bir konu var, bitiriyorum hemen.

Biz Bakan Bey’i çok sabırla dinledik.

Sayın Bakanım, bir konuyu daha arz edeceğim; bu, çok daha önemli. Şu yönden önemli; özellikle polis teşkilatı başta olmak üzere sizin tüm personelinizin güvenliği açısından önemli. Yani çalışırken ki alacak olduğu kararlar yönünden.

Şimdi, Antalya ili Korkuteli ilçesinde Ağustos ayında bir düğün yapılır, pardon, cumartesi günü...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, lütfen... Çok...

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bir saniye... Biz sabırla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bitiremeyiz böyle.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakanı çok dinledik, bir dakika.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam ama bir sunum yapıldı. Lütfen...

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum, bitiriyorum. Burası önemli Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka arkadaşlarımız ifade etsinler Sayın Arı, çok konuştunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bitiriyorum. Bakan Bey zaten benim süremi yeterince aldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama ben verdim size, üç dakika ek süre verdim. Şu anda dört dakika oldu.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bir saniyenizi alacağım. Bu önemli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitireceğim, kesinlikle önemli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşacak çok sayıda arkadaşımız var.

CAVİT ARI (Antalya) – 13 tane düğün olur, bir iki polis memuru bütün düğünlere gider ve sizin talimatlarımız çerçevesinde gece 12.00’de düğünün sona ereceğini hatırlatır, herkes buna uyar, 12 tane düğün. 13’üncü yere gittiğinde klasik muamele; “Siz bizim kim olduğumuzu biliyor musunuz?” Biliyoruz, kim? AKP Korkuteli Gençlik İlçe Kolları Başkanının düğünü. Orada polis memuruna fiili saldırı yapılır, ekip gelir ve sonuçları...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, elinizde bir not var gördüğüm kadarıyla, onu verin Sayın Bakanımıza, bir incelesin konuyu.

CAVİT ARI (Antalya) – Uzatmıyorum.

Bu polis memuru, tüm Korkuteli halkı bilir ki buradaki düğünü gece 12.00’de biteceğini hatırlattığı için Serik ilçesine sürgün edilir. Sizin benim yazılı önerge istinaden 20’si itibarıyla verdiğiniz bir cevap var, bu cevap doğru değil. Ben sizin ilçe başkanına telefon açıp sorduğunuza dair bir rivayet duydum. Bu kesinlikle ve kesinlikle doğru değil, tüm Korkuteli ilçe halkı bilir ki o polis memuru görevini yaptığı için AKP ilçe başkanı ve tüm yönetimi tarafından oradan sürdürülmüştür, haberiniz olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, beş altı dakika oldu, rica ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Eğer siz polisinizi de koruyamazsanız, kendi parti örgütünüzü, teşkilatınıza polisinizi bu şekilde sürgün yaptırırsanız gerek o ilçede gerekse başka hiçbir ilçede kimsenin çalışma güvenliği kalmaz diyorum. Bu konuyu yeniden inceleyin Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Arı. Süreniz bitmiştir, lütfen mikrofonu kapatalım artık.

CAVİT ARI (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, HDP Grubundan Sayın Dilan Taşdemir’e söz veriyorum.

Süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Ben de hazırunu selamlıyorum.

2021 İçişleri Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Maalesef yine yoğunca yaşanan insan hakları ihlalleri gündeme gelen bir Bakanlık konuşacağız. Tabii bu ihlalleri yirmi dakikaya sığdırmak maalesef mümkün değil ama mümkün mertebede de en azından önemsedüğim şeyleri paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, aslında önümüzde duran en acil sorunlardan biri kolluğun işlediği suçlara karşı izlenen cezasızlık politikasıdır. Bu cezasızlık politikası aslında bir devlet politikası olarak sürdürülmektedir. Bu cezasızlık politikalarından en fazla etkilenenler ise maalesef başta kadınlar, etnik azınlıklar, Kürtler ve muhalifler olmaktadır. İnsan hakları açısından kolluğun aşırı güç kullanımı neticesinde meydana gelen yaşam hakkı ihlali artık bir yargısız infaza dönüşmüş durumda. Biz, bu

yargısız infaz kavramıyla aslında 90’lardan tanışıyoruz, biliyoruz. Bu yargısız infazlar AİHM’de birçok kez mahkûm da edildi ama maalesef Türkiye AİHM’de birçok kez mahkûm olmasına rağmen buna karşı gerekli düzenlemeler yapılmadı, hatta zaman içerisinde kolluğun yetkileri daha da arttırıldı.

Kolluk görevlileri bu yetkilerini sınırsızca kullanırken neden oldukları ölümler cezasızlık politikasıyla bir nevi ödüllendirildiği için gerçekleşen sivil ölümler denetim ve yargıdan azade bir yere de konumlandırıldı.

Bakın, çeşitli sivil toplum kuruluşlarının yapmış oldukları araştırma ve raporlar Türkiye’de yaşam hakkı ihlalleri, kişilerin dur ihbarına uymadığı gerekçesiyle öldürülmesinden, gözaltında ve cezaevinde intiharlara ya da şüpheli bir şekilde ölümlere kadar çok geniş bir aralıkta gerçekleştirdiğini vurgulamaktadır. Bu iktidar döneminde sonsuz ve denetimsiz yetkilerle donatılmış bir kollukla karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlar, yine son dönemlerde yurttaşlara uygulanan işkence yöntemlerinin tümü ülkenin gözü önünde açık, ayan beyan yapılıyor. Daha önceleri bu işkencelerden utanılıyordu, en azından reddediliyordu ya da inkâr ediliyordu ama şimdi, artık, bir meşru zemine çekilmek isteniyor.

En son, Diyarbakır’da gözaltına alınan bir genç vardı. Gözaltında işkence edilen fotoğrafları sosyal medyaya servis edildi, topluma çılgınlıkları dinletildi. Resmen işkenceyle aslında toplum korkutulmaya, ürkütülmeye çalışılıyor.

Hakeza, bildiğiniz gibi, bir önceki dönem Edremit Belediye Eş Başkanımız Rojbin Çetin’e yönelik kendi evinde köpekli bir saldırı gerçekleşti ve Rojbin arkadaşımız -fotoğrafta görüldüğü gibi- bu hâle getirildi ama ne oldu? Tabii ki yine bu suç savunuldu, işkence savunuldu.

Kuşkusuz, işkence ve kolluğun orantısız şiddetiyle meydana gelen ölüm vakalarına devletin refleksi maalesef kolluğun korunması şeklinde oluyor. Bunun son örneğiniyse biz Kemal Korkut davasında yaşadık. Kemal Korkut 2017 Nevruz’una katılan bir üniversite öğrencisi. Kameraların gözü önünde Kemal Korkut polis tarafından öldürüldü ama maalesef ne oldu? Bu “Delil yetersizliği” denilerek beraat kararı verildi ama o anı fotoğraflayan, ölüm anını çeken gazeteci Abdurrahman Gök ise şu an yirmi yıl cezaıyla yargılanıyor. Bu durumun kendisi bile suç ve ceza arasındaki dengenin nasıl ayaklar altına alındığını da gösteriyor. Bu durum, devletin yurttaşına olan ayrımcı bakış açısının da göstergesidir. Yine kolluğa yargı kararıyla sunulan insan öldürme keyfiyeti ve yetkisinin varacağı nokta ise hukuk devletinin geleceği açısından korkunçtur. Evet, Kemal Korkut davasıyla bir şey daha ifade edildi, o da şudur: “Kürt’ü öldürmeye ceza yok, ödül var.” Bu davalara sadece yenisi eklendi. Biz çünkü Roboski’de de benzer durumu yaşadık, Cizre bodrumlarında da benzer durumu yaşadık.

Taybet ananın yedi gün sokakta bırakılan cenazesinde de aynı şeyi yaşadık.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yalan ve iftira.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Değerli arkadaşlar, Türkiye’de kutuplaşma had safhadadır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kürt öldürmek ne demek ya?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – İktidar için bu ülkede yaşayan yurttaşlar vatanseverler ve teröristler olarak ikiye bölünmüştür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Sırası geldiğinde cevap verirsiniz, sonra da zaten Bakanlığımızın...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne biçim konuşuyorsun ya?

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – İktidara muhalif herkes vatan hainliği, teröristlik ve benzeri suçlamalara maruz kalıyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Elinle melinle konuşma.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sıra size geldiğinde cevabını verirsiniz. Sonunda da Sayın Bakan mutlaka sunumunda bu konularda görüşünü ifade edecektir.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bu, sadece siyasi bir söylem olarak yapılmıyor. Bunu söylediğinizde yargı bir talimat olarak algılıyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kürt’le ne alakası var.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bunun sonucunda, şu an siyasetçiler, gazeteciler, aydınlar ve yazarlar cezaevinde bulunmakta. Şunu çok net olarak tespit etmekte yarar var: İçişleri Bakanlığındaki ödenek üstü harcama ve fazla ödenek talepleri rejimin doğrudan savaş rejimi niteliğine büründüğünü göstermektedir. Bu rejim, İçişleri Bakanlığına ayrılan bütçeyle birlikte iç güvenlik devleti olduğunu ve kendi yurttaşını tehdit ve tehlike olarak gördüğünü de göstermektedir. Bu politikanın ana hedefiyse partimiz olmaktadır. Partimize karşı süreklileşen, sistematikleşen bir yok etme siyaseti izleniyor. Değerli arkadaşlar, Temmuz 2015 tarihinden itibaren partimize, bileşenlerine yönelik gerçekleşen siyasi soykırım operasyonlarında toplam 15.390 kişi gözaltına alındı. İçerisinde eş genel başkanlarımızın, milletvekillerimizin, aktivistlerimizin, kadın ve gençlik meclisi üyelerimizin de olduğu 3.664 kişiye tutuklanmıştır. Şimdiye kadar gözaltı sayısı 16 bini bulmuştur. Bugün bile İstanbul’da partimize ve bileşenlerimize yönelik bir operasyon gerçekleşti, arkadaşlarımız hâlen de gözaltına alınmaya devam ediliyor.

Değerli arkadaşlar, bu baskı ve hile yönelimlerine rağmen biz bir yerel seçim gerçekleştirdik. 31 Mart yerel seçimlerinin resmî sonuçlarına göre partimiz 3 büyükşehir, 5 il, 45 ilçe, 12 belde olmak üzere toplam 65 belediye başkanlığı, 1.230 belediye meclis üyeliği ve 102 il genel meclis üyeliğini kazandı. Siyasi ve hukuki bir komployla, 6 belediye eş başkanımız KHK’li olduğu için belediyelerimiz gasbedildi. Yine YSK’nin aynı hukuksuz kararıyla, seçilmiş 44 belediye meclis üyemiz, 3 il genel meclis üyemiz olmak üzere toplam 47 meclis üyemizin mazbataları gasbedildi. Bu hukuksuzluk henüz seçim haftası içerisinde gerçekleşti.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Terörden uzak durun!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ama seçimden üç ay sonra ne oldu? Üç büyükşehir belediyemiz gasbedildi. Şu ana kadar 48 belediyemiz gasbedilmiş bulunuyor. 37 belediye eş başkanımız ise tutuklandı, hâlâ 18’i de cezaevinde.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nasıl ya?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – İlk defa mı duydu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmalıyım. Sırası geldiğinde siz de cevaplarınızı verirsiniz. Lütfen karşılıklı konuşmalıyım.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Değerli arkadaşlar, sadece belediyemiz, halkımızın iradesi gasbedilmedi, yürütülen hizmetlerimiz de hedef alındı. Başta da Kürt diline, kültürüne yönelik saldırılar kayyumlar eliyle gerçekleştirildi. Bakın, neler yapıldı? Kürtçe park, bahçe isimleri değiştirildi, tabelalar indirildi ve belediyelerin çift dilli “web” sitelerine bile tahammül gösterilmedi, kreşler kapatıldı, yüz yıldır sürdürülen asimilasyon politikalarının sürdürücüsü olarak kayyumlar atandı.

Şimdi, biz, Kürtlerin diline düşmanlık yapılıyor deyince sinirleniyorsunuz. Peki, bu uygulamaların adı ne sizce? Yani öyle “Kürtler bu ülkenin çimentosudur, taşıdır.” demekle bu işler olmuyor. Evet, siz inşaat işlerinden çok iyi anlıyorsunuz, örnekler de hep buradan geliyor ama Kürtleri malzeme olarak görmekten vazgeçin. Kürtler bu ülkenin eşit yurttaşları olmak istiyor, iradelerine saygı duyulmasını istiyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Zaten öyle.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Değerli arkadaşlar, kayyumlar yine ne yaptı? Kadın kazanımlarımıza elbette el koydu, şiddetle mücadele eden birimler kapatıldı, OHAL gerekçesi ve kayyumlar eliyle 43 tane kurum kapatıldı. Bakın, kadınların siyasete katılım oranlarını uluslararası arenalarda -ki bizim mücadelemiz sayesinde bu oran arttı- övünçle kendi başarınız olarak anlatıyorsunuz ama ülkeye döndüğünüzde eş başkanlığı suç ilan ediyorsunuz, yargılama konusu yapıyorsunuz, kadın kurumlarını hedef hâline getiriyorsunuz. Biz şiddetle mücadele ederken öyle ayıplayarak yapmıyoruz; ayıptır, günahıdır, yapmayın demiyoruz. Biz kurumsallaştırdık, kadını iradeleştirdik; kadın mücadelesini, kadına yönelik şiddetle mücadeleyi bu mekanizmalar üzerinden verdik ve bugün bu mekanizmalarımız hedef hâline getirilmiş bulunuyor.

Tabii, kayyumların yaptıkları bunlarla sınırlı değil elbette. Birçok yerde resmen belediyeler talan edildi. “Yolsuzluk” ile “kayyum” eş değer sözcük hâline getirildi. Bunun en iyi örneğini Mardin Belediyesinde yaşananlar özetliyor. Ortaya çıkan belge ve bulgularda bir şehrin nasıl talan edildiğiyle karşı karşıya kaldık. Bakın, bunu sadece biz söylemiyoruz. Elbette bizim de gözlemlerimiz var ama sizin inanmanız için ne yapacağız? Sayıştay raporlarını size okuyacağım. Bakın, Sayıştay raporu ne diyor, diyor ki: Sayıştay, Mardin Büyükşehir Belediyesinde kayyum döneminde milyonlarca TL tutarındaki ihalelerin kanuna aykırı olarak yapıldığını kaydetti. Belediyenin yerel seçimlere on dokuz gün kala 2 milyon TL bedelinde yaptığı araç kiralamanın da usulsüz olduğu ortaya çıktı. Kayyum yönetimindeki Mardin Büyükşehir Belediyesi 18 taşınmazı 18 milyon TL muhammen bedeliyle satılığa çıkardı. 5 tarla, 13 arsadan oluşan taşınmazların satışı için ihale duyurusu yapıldı. Duyuruya göre Artuklu ilçesinde bulunan taşınmazlar için ihale açılışı fiyatları da belirlendi. 18 taşınmaz toplam 18 milyon 57 bin TL karşılığında satışa çıkarıldı. 1 milyar TL’nin üzerindeki borcundan kaynaklı peş peşe borçlanma kararları aldı. Kayyum yönetiminin müteahhitlere alacaklar için zorunlu başış şartı getirdiği ve buradan gelen parayı sisteme geçirmedeği belirtildi. Kayyum yönetimindeki Mardin Büyükşehir Belediyesine bağlı Kent AŞ’de personel listeleri üzerinde oynama yapılarak belediyede çalışmayan 5 kişiye altı ay boyunca maaş ödendi.

Yine, ağustos ayının sonlarına doğru kayyum Yaman’ın yolsuzluklarına dair ilk önemli belgelerinden biri olarak hediyelikler açıklandı. Siyasilere verilen 600 bin TL’lik hediyelere ilişkin açıklama yapan kayyum, hediyelerin devlet büyükleri ile gelen heyetlere alındığını açıkladı.

Bakın, bu liste uzayıp gidiyor, sadece Mardin’den örnek veriyorum, zaman yetmediği için diğer belediyelere değinmeyeceğim. Değerli arkadaşlar, belediyelerimize karşı bir algı operasyonu yapılıyor. Belediyelerimize resmen iftira atılıyor ve bu, gasbı meşrulaştırmak için yapılıyor. Bakın, en basiti, yakın zamanda Kars Belediyemiz gasbedildi. Kars Belediyemizin gasbedilmesinin bir nedeni de 2 aile arasında yapılan bir kavgayı barıştırmak. Sayın Bakan, siz, her gün Mardin’de, Hakkâri’de aşiretleri barıştırıyorsunuz değil mi? Yani biz de izliyoruz sizi. Ha, barıştırmak kötü bir şey değil, siz de yapıyorsunuz ama biz yapınca ne oluyor? Kayyum gerekçesi oluyor.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu hak ihlali saymakla bitmez, sadece bizimle de sınırlı değil, sadece son bir yılda İçişleri Bakanlığı bünyesinde yaşanan binlerce hak ihlali var. Bu Bakanlığın adını insan hakları ihlalleri bakanlığı olarak değiştirmenizi öneriyoruz.

Bakın, rakamlarla devam edelim değerli arkadaşlar. 1 Ocak-30 Nisan 2020 tarihleri arasında 16 ilde en kısa iki, en uzun otuz gün olmak üzere valiliklere 33 kez eylem ve etkinlik yasağı getirilmiş. Yine, 4 gazeteci saldırıya uğradı, 3 gazeteciye saldırı girişiminde bulunuldu, 2 gazeteci tehdit edildi, 1 gazeteciye kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan kişilerce ajanlık dayatılmasında bulunuldu. 53 haber, 75 internet sitesi, 2 internet sayfasına ve 5 sosyal medya hesabına, 59 internet içeriğine ve 143 internet adresine erişim mahkeme kararıyla engellendi. Yine, İçişleri Bakanlığı verilerine göre toplam 14.186 sosyal medya hesabı hakkında inceleme yapıldı, 6.743 sosyal medya kullanıcısı hakkındaysa adli işlem başlatıldı.

İçişleri Bakanlığının 5 Mayıs 2020 tarihinde yaptığı açıklamaya göre, sadece Covid-19 salgınıyla ilgili sosyal medyadaki paylaşımları gerekçesiyle 496 kişi gözaltına alındı, bu kişilerden 10'u tutuklandı. Yine, kadın ve LGBTİ'ler hakları için yapılmak istenen en az 12 barışçıl toplantı ve gösteriye müdahale edildi, bu müdahale sonucunda en az 143 kişi gözaltına alındı, 26 kişi yaralandı, gözaltına alınan en az 10 kişiye para cezası kesildi. Siyasi parti ve örgütler tarafından yapılmak istenen en az 22 toplantı ve gösteriye müdahale edildi, en az 122 kişi ise gözaltına alındı, 11 kişi yaralandı, en az 32 toplantı ve gösteri fiilen engellendi.

Değerli arkadaşlar, ülkenin yarısında fiili OHAL rejimi devam ediyor. Bakın, sadece Van'da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana fiili bir OHAL uygulanıyor, gerek güvenlik gerekse pandemi gerekçesiyle demokratik hakların kullanılması engelleniyor, insanların nefes almasına neredeyse izin verilmiyor. Ama bakın, bu yasaklara Van'da sadece bizler maruz kalıyoruz, AKP'liler istedikleri eylemi ve etkinliği gerçekleştiriyorlar, sadece AKP'liler değil, AKP'ye yakın sendikalar, sivil toplum örgütleri de istedikleri yerde, istedikleri zaman, istedikleri eylem ve etkinlikleri gerçekleştiriyorlar.

Değerli arkadaşlar, maalesef, valiler AKP'nin il başkanları gibi davranıyorlar ve suç işliyorlar. Van'da dört yıldır sistematik susturma politikası izleniyor, Kürt halkına AKP'nin yaratmaya çalıştığı vatandaş profili dayatılıyor.

Değerli arkadaşlar, yine, pandemi sürecinde belki de ülke tarihine geçecek utançlardan birini ifade etmek istiyorum: Cenazeler ve mezarlıklara yönelik gerçekleştirilen saldırılar. Bir anneye koliyle evladının kemikleri gönderildi ve bunu ifade ettiğimizde ise AKP'nin sözcüleri bunun prosedüre uygun olduğunu ifade ettiler. Değerli arkadaşlar, bu hiçbir prosedüre uygun değil; vicdana, ahlaka, hukuka da asla uygun değil.

Yine, en az 13 mezarlığa saldırıldı, bunlar defalarca tahrip edildi. En son, Garzan Mezarlığı'ndan hiçbir hukuki izahı, dayanağı olmadan çıkarılan 282 cenaze Kilyos'ta bir kaldırıma defnedildi. Ölü bedenlere eziyet etmek elbette ki faşist rejimlerin politikalarıdır. Bu politikalar çatışmaları, kutuplaşmayı, çözümsüzlüğü derinleştiriyor çünkü bu kötülükleri yapanlar sadece suç işlemiyor, aynı zamanda bu ülkedeki toplumsal barışa ve bir arada yaşama iradesine saldırıyor, bu iradeyi ortadan kaldırmaya çalışıyor.

Değerli arkadaşlar, yine hepimizin tüylerini diken diken eden, 90'lı yılları aratmayan bir olayı geçtiğimiz aylarda hep birlikte yaşadık. Ne oldu? 2 Kürt saatlerce işkence gördükten sonra helikopterden atıldı. Bu vahşetin bu iktidarın hanesine utanç dolu harflerle yazıldığını ifade etmek istiyorum.

Olayı kısaca size de hatırlatmak istiyorum. 11 Eylül tarihinde, Van Çatak'ta, 8 çocuk babası 50 yaşındaki Osman Şiban ile 7 çocuk babası 55 yaşındaki Servet Turgut tarlalarında çalışırken kolluk güçlerince gözaltına alındı. Kendilerinden haber alınamayan Servet Turgut ve Osman Şiban'ın iki gün sonra Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yoğun bakım ünitesinde oldukları ortaya çıktı. Ailelerin ve tanıkların beyanlarına göre, 2 sivil ağır işkenceden sonra helikoptere bindirildi, sonra helikopterden atılarak linç edildi. Bu ifadeler hastane raporlarında da doğrulanıyor. Helikopterden

düşme sonrası yaralanma şikâyetiyle geldikleri ifade ediliyor Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesinden gelen rapora göre. Yirmi günlük yoğun bakım sürecinden sonra Servet Turgut yaşamını yitirdi, Osman Şiban ise yaşadığı hafıza kaybıyla birlikte hayata tutunmaya çalışıyor. Biz bir kez daha buradan soruyoruz: Servet Turgut’a ne oldu?

Değerli arkadaşlar, dünyada faşist yönetimlerin işkence ve katletme yöntemi olan ve 90’lı yıllarda Kürt halkına karşı uygulanan helikopterden atma, iktidar tarafından tekrar devreye konuldu. Bu işkencenin, bu cinayetin ardından, başta Hükûmet olmak üzere, ilgili yetkililer işkenceyi savunan, işkencecileri koruyan bir tutum sergilemiştir. Öncelikle, Van Valiliği yaptığı açıklamayla olayın üzerini örtmeye çalışmış, gerçek durumu gizleyerek bu cinayetin ve işkencenin bir parçası hâline gelmiştir. Yine, partimizin Grup Başkan Vekilleri, milletvekillerimiz ve il yönetimimizden oluşan heyetin olay yerinde inceleme ve tanıklarla konuşma, basın açıklaması yapması engellenmek istenmiştir. Yetmemiş, apaçık ortada olan gerçekler daha fazla işlenmesin, hesap sorulmasın diye de davaya gizlilik kararı getirilmiştir. Yine yayın yasağı getirildi, davayla ilgili şu an basın ve kamuoyunda konuşmak neredeyse yasak. Bu vahşi cinayet ve işkencenin açığa çıktığı ilk gün sorumluları tespit edip adli süreci işletmesi gerekenler, başta valilik eliyle olayı örtbas etmeye çalışmışlardır, üzerinden tam bir ay geçmesine rağmen bu denli bir vahşeti gerçekleştirenler hakkında tek bir soruşturma açılmamıştır, tek bir kişi gözaltına alınmamış veya da tutuklanmamıştır.

Suçluları açığa çıkarıp bu cinayetin, ağır işkencenin hesabını sormak bir yana, bunu haberleştiren, kamuoyuna duyuran Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Adnan Bilen ve Cemil Uğur, Jinnews muhabiri Şehriban Abi, gazeteci Nazan Sala tutuklanmıştır. 7 ve 8 çocuk babası 2 sivil tarlasından alıp helikopterden atmak, birinin ölümüne sebebiyet vermek suç değildir ama bunun haberini yapmak, gazetecilik faaliyetini yürütmek suç olmuştur ve bu gazeteciler hâlâ da tutukludur.

Bir yandan bizler helikopterden atılıyor, bir yandan başka ülkelerin iç işlerine karışılarak şehirler işgal ediliyor, bir yandan helikopterden atılmayanlar gözaltında tutuluyor, bir yandan demokratik siyasete darbe vuruluyor. İşin özü, Kürt karşıtlığı bu ülkede maalesef prim yapıyor. Koltuğunu korumanın güvencesi Kürt’e vermek olmuş. Kim kendi koltuğunu korumak istiyorsa ya da bir yerde bir mertebeye gelmek istiyorsa, öncelikle Kürtlere, HDP’ye savaş açıyor ve onlara saldırıyor. Karada, havada fark etmiyor, her yerde Kürt nefreti var, HDP nefreti var. Ama şunu da bilin ki Kürt karşıtlığı kimseye kazandırmayacak; demokrasi, insan hakları ve özgürlükler herkesin güvencesidir, herkese kazandıracak olan da budur.

Teşekkür ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kürtleri istismar ediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Kalaycı’ya söz veriyorum.

Sayın Kalaycı, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle geçmiş olsun diyorum.

Ülkemizde huzur ve güvenliğin sağlanması için yaptığınız başarılı çalışmalardan dolayı da sizi ve çalışma ekibinizi kutluyorum.

Covid-19 virüsüyle mücadelede yaptığınız özverili çalışmalar, tedbirlerin uygulanmasında mülki idare ve güvenlik personelinin üstün görev anlayışı, afetler konusunda yürüttüğünüz görevler, her afette ilk andan itibaren afete maruz vatandaşlarımıza koşmanız, kurtarma çalışmalarına refakat etmeniz ve gereken desteği sağlamanız, elbette terörün kökünü kazımak için kararlı, etkin ve başarılı mücadeleniz milletimiz tarafından görülmekte takip ve takdir edilmektedir. Bakanlık ve bağlı kuruluşlarımızın tüm çalışanlarına ve kahraman güvenlik güçlerimize sizin nezdinizde minnet ve şükranlarımı sunuyorum. Bugüne kadar şehit olan tüm kahramanlarımıza Allah'tan rahmet, tedavi görenlere acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, maalesef hem bölgemiz hem de küresel sistem huzursuzluk sarmalındadır. Güç rekabetleri, hegemonya kavgaları, bölüşüm ve paylaşım mücadeleleri; insanlık değerlerinin asal tehdidi, insani emanet ve mirasların asıl düşmanıdır. Terörizmi stratejik çıkarları, siyasi ve ekonomik amaçları kapsamında acımasızca kullanan ülkelerin gerek insan hakları gerek demokrasi kültürü gerekse de özgürlükler konusunda söyleyebilecekleri hiçbir şey yoktur. Terörle arasına mesafe koymayan ülkeler, kurumlar, kuruluşlar insani trajedilerin yegâne failleridir. İnsan hayatına, insan haysiyetine bir saldırı olan terör hem bölgemizi hem de dünyanın pek çok bölgesini kasıp kavurmaktadır. Sözde gelişmiş ülkelerin terörle aynı çemberde, aynı cephede buluşmaları izahı mümkün olmayan bir illellik örneğidir. Emperyalist ülkelerin bir asrı aşan süredir Orta Doğu havzasını karıştırmak, çatıştırmak, birbirine düşürmek, bundan da azami düzeyde nemalanmak istediği açıktır, aleni bir gerçektir. İsyanların tetiklenmesi, hükümetlerin devrilmesi, toplumsal fay hatlarının kırılması, terör örgütlerinin kurulup kıskırtılması, bölünme ve parçalanma dinamiklerinin harekete geçirilmesi vahşi bir programın, Vandal bir planın farklı arayüzleridir.

Çevreden merkeze ulaşmak hedefiyle ağırlarını ören emperyalist husumet ve melanetin asıl hedefinde Türkiye ve büyük Türk milleti vardır. Maksat Türk milletini bağımsızlığından koparmak, yurdundan söktüp çıkarmaktır. Mazisi yüzyıllara dayanan bir hesaplaşmanın hâlen sürdüğü hatta azgınlaşıp boyut değiştirdiği millî hafızalarda tescillidir. Gönül coğrafyalarımız yanarken dirlik ve düzenimizi korumak eşyanın tabiatına aykırıdır. Eğer engel olunmazsa komşu coğrafyalardaki çözülmenin dayanacağı son sınır Türkiye'dir. Irak, Suriye, Ege, Doğu Akdeniz ve Kafkasya başta olmak üzere bölgemizde yaşananlar, Türkiye'nin etrafında nasıl bir kuşatma planının uygulamaya konulduğunu açık bir şekilde göstermiştir. Sınırlarımıza paralel şekilde kurulmak istenen ve millî azimle parçalanmış terör koridoru, küresel Türk düşmanlığının sahne almasından başka bir şey değildir.

Millî bekamızı tehdit eden devasa sorunlara, daha etkili karşılık Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle verilmektedir. Terörle mücadeledeki başarılar, sınır ötesindeki operasyonlar, egemenlik haklarımızın muhafazası Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sayesinde daha hızlı ve tesirli hâle gelmiştir. Türkiye, etrafında tesis edilen husumet cephesini yıkmak için ön almakta, çok değişkenli dış politika enstrümanlarıyla çağın akışına millî perspektiften ve başkent Ankara vizyonuyla bakarak gelişmelere müdahil vasfını göstermektedir. Suriye'den Dağlık Karabağ'a, Libya'dan Irak'ın kuzeyine kadar Türkiye, sınırlarımızın sınır noktasında değil, coğrafyaların ta derinliklerinde hem mazlumlara hem de bekasını müdafaa etmektedir. Bu müdafaa onurlu ve meşru bir müdafaadır. "Ne işimiz var Suriye'de, ne arıyoruz Libya'da?" diyenlerin beka mücadelesini kavrayamadıklarını görüyoruz. Doğal ve normal olmayan, binlerce kilometre uzaktan gelip bölgemizde silah ve zor kullanan ülkelerin cüretkârlıklarıdır. "Türkiye'nin ne işi var?" diye Hükümeti sorgulayanların, bir kez olsun bu bölgede "ABD'nin ne işi var, Rusya'nın ne işi var, Fransa'nın ne işi var?" diye sorduklarını görmedik, duymadık. Türkiye'nin olmadığı veya tecrit edildiği bir Orta Doğu ya da Akdeniz tablosunda hiç kimsenin hayat hakkı olmayacaktır. Aynı şey Balkanlar ve Kafkaslar için de geçerlidir çünkü zalimlerin pusulası kandır, onlar için her yol mübahtır, amaçları yeraltı kaynaklarıyla birlikte jeopolitik ve jeostratejik çıkarlarını en üst ve azami düzeye çıkarmaktır.

Dış işgal cephesine ilaveten tesis edilen iç işgal cephesi de Türkiye'nin kuyusunu kazmak için işbaşı yapmıştır. 2013 yılında Gezi olaylarıyla denediler, olmadı; 2014 yılında 6-8 Ekim olaylarıyla denediler, olmadı; 2015 yılında çukur eylemleriyle, hendek terörüyle denediler, olmadı; 2016 yılında 15 Temmuz FETÖ darbe teşebbüsüyle denediler, gene olmadı. Oyunları bitmedi ama yine olmayacak, yapamayacaklar, başaramayacaklar. Türk milleti 83 milyon insanıyla birdir, hıyanet ve husumete karşı etten duvar, yenilmez iradedir. Türk vatani bölünmez bütündür ve bu uğurda yapacağımız fedakârlıkların da sınırı yoktur.

Türkiye'nin terörle mücadele kararlılığı, zulüm ve ihanete aman vermeyen millî karakteri taviz ve tavsama göstermeden icra ve ifa edilmektedir. Pençe, Kıran, Kapan, Yıldırım Operasyonları terörün belini kırmakla kalmamış, Türk devletinin kudretini hainlere demir yumrukla göstermiştir. Sürdürülen mücadele, becamızla doğrudan ilgili, millî birlik ve bağımsızlığımızla yakından ilişkilidir. Aslına bakarsanız yürütülen terörle mücadele süreci partilerüstü bir mana ve muhtevayı taşımakta ve kapsamaktadır ancak demokrasi, özgürlük, adalet kavramları arkasına saklanıp terörle mücadeleyi karalamaya çalışanlar, Türkiye'yi karıştırmak ve kaosa sokmak niyetini aleni şekilde gösterenler ve bunları el üstünde tutanlar bilinmektedir. Ne demokrasi ne özgürlük ne de insan hak ve hukuku terörün banisi ve bahanesi olamaz. İster siyasetçi ister gazeteci ister kamu görevlisi ister belediye başkanı görevi, unvanı, siyasi pozisyonu, makam ve konumu ne olursa olsun hiç kimse suç işleme özgürlüğüne sahip değildir. Kanunların açıkça suç saydığı bir fiili işleyen kim olursa olsun bunun sonuçlarına katlanmak durumundadır, bu evrensel bir kuraldır. Söz ve eylemleriyle kuşkuya yer bırakmayacak düzeyde terör örgütlerinin emellerine hizmet ettiği belli olanların cezaevinde bulunması demokrasi adabının bir gereği, adalet ve hukuk ölçülerinin bir gerçeğidir.

Belediye başkanlarının hukuki tedbir yoluyla görevden alınması ve kayyum atanması eleştirilmektedir. Belediye yönetimleri, demokratik süreçlerin en önemli etapları arasındadır. Vatandaşlarımızın yaşadıkları beldelerden büyükşehirlere kadar ilk temas ve hizmet noktası belediyelerdir. Ancak hiçbir belediye yönetimi millî iradenin takdir ve teveccühünü istismar ve inkâr yanlısına sapmamalıdır. Sandık marifetiyle belediye başkanı seçilmek, erdem ve önemi bilinmesi gereken demokratik bir mükâfattır. Bu konuda tereddüde mahal yoktur. Üstlendikleri emanete riayet ve sadakat göstererek hizmet eden belediye başkanları hürmetle yâd edilirken hıyanet edenler hukuki tasarrufla layık oldukları muameleyi kaçınılmaz şekilde görmektedir. Terör örgütüne yardım ve yataklık yapan, milletimizin imkân ve kaynaklarını terör örgütüne aktaranları görevden almayacaksınız da ne yapacaksınız? Seçilmek hiç kimseye hukuken ayrıcalık sağlamaz. Hukuk karşısında herkes bir ve eşittir. Belediye imkânlarını terör örgütlerine seferber edenlerin hukuki tedbir yoluyla görevlerinden uzaklaştırılıp yerlerine kayyum atanması çok doğru, hukuki ve yerinde bir karardır. Artık terörün sonuna yaklaşmaktadır. Kanlı örgütün dağ kadrosu günbegün erimekte, kırmızı, mavi, yeşil, turuncu ve gri listelerde yer alan elebaşları bir bir imha edilmektedir. Sırada korkudan köşe bucak saklanan Kandil'in yılanları, çıyanları, akrepleri vardır. Onların da döktükleri kanda boğulacağı günler yakındır. Bu kanlı süreç nihayete ermekte, iç barış ve huzur ortamı el birliğiyle güçlü bir şekilde tesis edilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; göç olgusu insanlık tarihi kadar eskidir. Pek çok insan terörden, savaştan, işkence ve ölüm tehlikelerinden kurtulabilmek uğruna plastik şişme botlarla açık denizleri geçmeyi dahi göze almıştır. Uluslararası Göç Örgütünün 2020 raporuna göre hâlen 272 milyon insan göç yolundadır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 14'üncü maddesinde "Herkes zulüm karşısında başka ülkelerde sığınma talebinde bulunma ve sığınmacı hakkından istifade etme hakkına sahiptir." hükmü yazılıdır. On yıllardır insanlık nutukları atan, sürekli hamaset yığınağı yapan hiçbir ülkenin ahlaki ve insani inandırıcılığı geldiğimiz bu aşamada kalmamıştır. Hani insan hakları, hani insan onuruna hürmet, hani zulme karşı mazlumlara himmet? Türk milleti mazlumlara her fırsatta kucak

açmış, sofrasına buyur etmiştir; Batılı ülkeler ise kulak tıkamış, burun kıvrımıştır. Türkiye taahhütlerine her zaman sadık kalmış, sözünü tutmuştur. Sözünü tutmayanların kimler olduğu çok açıktır. Aylan bebeğin hiçbir suçu, günahı yoktu; ne silahı, ne bombası, ne de güç ve hâkimiyet mücadelelerini biliyordu. Eline aldığı kurumuş ekmekle öğün geçiriyor, ailesiyle birlikte umuda yelken açıyordu. Aylan bebekten bütün ülkelerin, bütün küresel kuruluşların yüzleri varsa kızarmalı, gözleri varsa yaşarmalı, vicdanları varsa da sızlamalıdır. Allah bu hesabı bir gün mutlaka soracaktır. Mazlumların ahı vakti saati geldiğinde zalimleri perişan edecek, inim inim inletecektir. Bizim niyazımız, bizim duamız dünya gözüyle dileğimiz kesinlikle budur.

Türkiye insani sorumluluğunu yeterince yerine getirmiştir. Kucak açılması gereken mağdurlara her seferinde alicenapllıkla gereği yapılmış, sınır kapıları aralanmıştır. Ülkemize sığınmak isteyen mazlumları sahipsiz bırakmayız ama Türk milletinin ve Türkiye'nin de geleceğini yabana atamayız. Türkiye önemli sayıda sığınmacının ülkemizde bulunmasının oluşturduğu yüksek ekonomik maliyetin yanında önemli sosyal problemlerle de karşı karşıya kalabilir.

Yaptığımız hareketlerle başta İdlid bölgesinden olmak üzere yeni göçler önlenmiş, oluşturulan güvenli alanlara da 411 bin Suriyeli dönmüşlerdir. Ülkemizde misafir olan Suriyelilerin bir an önce vatanlarına kavuşturulmaları için Suriye'de gerekli güven ve huzur ortamının sağlanması konusunda çalışmalar sürdürülmelidir.

Milliyetçi Hareket Partisi göç meselesini bütün yönleriyle analiz etmekte, üstünde kafa yormaktadır. Bu kapsamda partimiz AR-GE bünyesinde aralarında çok değerli bilim insanlarının ve uzmanların bulunduğu Sınır Aşan Göçler Komisyonu kurulmuş, hazırlanan teferruatlı çalışma kitaplaştırılarak kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kahraman yetiştirebilmek milletler için paha biçilemez bir haslettir. Bu durum aynı zamanda sinesinden kahraman çıkaran milletlerin yaşama ve payidar olma azminin güvencesidir. Kahramanı susmuş bir milletin hayat pınarları kurumuştur. Türk milleti kutlu varlığından, kahraman yetiştirme konusunda üstün bir meziyet ve başarıyı haizdir. Kahraman evlatlarımız insanüstü bir gayretle becamızın haklı ve meşru savunmasını icra ederken dualarımız onlarıdır. Türk vatanının teminatları kahramanlarımızın haklarını ödememiz mümkün değildir. Hepsile gurur duyuyoruz, övünüyoruz.

Türk polisinin gerek özlük haklarıyla ilgili çözüm bekleyen sorunları vardır. Polislerimiz emekli olunca maaşları yarı yarıya düştüğünden yaş haddine kadar çalışmak zorunda kalmakta, emekli olunca da geçim sıkıntısı çekmekte, yeniden iş bulabilmek, gelir elde edebilmek için uğraşmaktadır. Emniyet hizmetleri sınıfında çalışan yönetici personelin ek göstergeleri iyileştirilmeli, polislerin ek göstergesi 3600'e yükseltilmelidir ki bu konuda çalışmaların sürdüğü daha önce yetkili ağızlar tarafından açıklanmıştır. Yine, mülki idare amirlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile ücretleri arasında denge sağlamak amacıyla ve yargı mensuplarının özlük hakları esas alınmak suretiyle ek gösterge ve makam tazminatları yeniden düzenlenmelidir.

Güvenlik hizmetleri sunan kuruluşlar arasında iş birliği ve ortak bilgi sistemleri altyapısı daha da geliştirilmeli, ulusal ve uluslararası kurumlar arasında iş birliği ve koordinasyon artırılmalı, suçların soruşturulması ve aydınlatılması kapsamında bilgi teknolojileri daha etkin kullanılmalı, analiz yöntemleri geliştirilmelidir

Siber suçlarla mücadele son derece önemlidir. Bu kapsamda önemli çalışmaların olduğunu biliyoruz. Siber güvenlik, güvenli ve bilinçli teknoloji kullanımı, siber saldırı konularından önleyici, bilinçlendirici faaliyet, içerik ve ürünler geliştirilmelidir.

Uyuşturucuyla mücadele önemle üzerinde durulması gereken bir konudur. Türkiye’de uyuşturucuya erişimin ve kullanımın yaygınlaştığı bilinmektedir. Uyuşturucuyla mücadelede devletimiz önemli hizmetler yapmakta, etkili sonuçlar almaktadır. Bunun yanında şüphesiz ki en önemli unsur ailelerin bu mücadeleye destek olması, çocuklarına sahip çıkmasıdır. Bununla beraber, güvenlik birimlerinin uyuşturucuyla mücadele kapasitesi artırılmalı, yasa dışı ekim alanlarının uzaktan algılama teknolojisinin kullanılarak belirlenmesine devam edilmelidir. Uyuşturucuyla mücadele konusunda halkı bilinçlendirme çalışmaları sürdürülmelidir. Uyuşturucuyla mücadele çalışmalarının takibi amacıyla veri toplama kapasitesi güçlendirilmelidir.

Kurumlar arası iş birliğine dayalı entegre sınır yönetimi anlayışı çerçevesinde, teknolojik ve fiziki altyapının iyileştirilmesi yoluyla kara ve denizlerde sınır güvenliğimiz daha da artırılmalıdır. Koruyucu ve önleyici güvenlik hizmetlerinin etkinliği artırılmalıdır. Toplum destekli kolluk yaklaşımı güçlendirilmeli, toplum destekli polislik faaliyetlerine devam edilmeli, huzur toplantıları ve suç mağduru ziyaretleriyle vatandaşa ulaşma çalışmaları sürdürülmelidir. Suçla mücadelede önleyici kolluk tedbirleri artırılmalı; güven, huzur uygulamaları yaygınlaştırılmalı; gerekli tarama cihazı, kapı tipi ve el tipi metal arama algılayıcı ihtiyaçları giderilmelidir.

Sayın Bakanım, Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Vakti tasarruflu kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi de İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Behiç Çelik’e söz vereceğim.

Sayın Çelik, sizin de süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Bakan Yardımcıları, bürokratlar, Komisyonun değerli üyeleri, sayın milletvekilleri; İçişleri Bakanlığının bütçesi üzerinde konuşma yapmak için söz aldım.

Öncelikle, 2021 yılı bütçesinin İçişleri Bakanlığına, Jandarmamıza, Emniyetimize, Sahil Güvenliğimize, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve AFAD’a hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Bakan, öncelikle geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

İçişleri Bakanlığı, parlamenter sistem içinde kamu düzeninden sorumlu olan bir Bakanlıktı. Kendisine bağlı kurum ve kuruluşlarla mülki idare sayesinde halkın talep ve ihtiyaçları, huzur ve sükunu, emniyet ve asayiş, adaletin tecellisi, her türlü zor şartlara ve olağanüstü koşullara hazırlık, kısaca yurdun iç siyasetinin yürütülmesi, yaşam kalitesinin artırılması gibi hususları yerine getirmekteydi. Bu yönüyle İçişleri Bakanlığı ikinci Başbakanlık olarak niteleniyordu. Ancak, otokratik yönetime geçişle birlikte Bakanlığın bu vasfı zayıflamış, üst yönetim elitlerinin talimatlarına bağlı bir hâl almıştır. Son on beş yılda sürekli değiştirilen Anayasa ve yasalarla, oturmuş olan kamu düzeninin dayanakları tahrip edilerek yürütme ve yargı ilişkileri de bozulmuştur. Bunun pratikte yansımaları güçlünün duruma hâkim olduğu bir tablo ortaya çıkarmıştır. Gerçi güçlü dediğimiz makam, tek başına karar verip uygulama yetisinden ve cesaretinden de mahrum bırakılmıştır. Bir korkunun eseri olan icrai veya yargısal aktörler şimdilik kaosu çukuruna düşmeden günü kurtarma peşine düşmüşlerdir. Kısaca kamu düzeni bütün dinamikleriyle temel dayanaklarından yoksun bırakılmıştır. Milletimizin engin sağduyusu işi götürmektedir ama bu sürdürülebilir değildir.

Sayın Bakan, Bakanlık hizmetlerinin yürütülmesinde yetki ve sorumluluk İçişleri Bakanında olmalıdır. Artık bu böyle değildir. Tepeden emir ve talimat almadan veya izin, görüş almadan bir icraat yapmak neredeyse imkânsız hâle gelmiştir.

Müsteşarlığın kaldırılması sadece İçişleri Bakanlığında değil, tüm bakanlıklarda büyük bir yıkım etkisi yapmıştır. Hâlbuki müsteşar, bakan adına bakanlığın tüm eş güdümünü, teamüllerini, hiyerarşi ve dengesini, işlerin ve sorunların hallini yerine getiriyordu. Bürokrasinin en üst makamı olarak “mesleki büyük” “mesleki ağabey” sıfatını taşıyordu. Bu makamdan AK PARTİ olarak niye rahatsız oldunuz? Bilmenizi isterim ki müsteşarlığın kaldırılmasıyla birlikte köksüz, dipsiz ve teamülsüz, geleneksiz bir mecraaya sürüklendik. Tabii, müsteşarlık kaldırılınca İçişleri Bakanlığında koordinasyonu sağlama görevi Bakana kalmaktadır fakat Bakan çoğunlukla makamında olmamakta veya olsa dahi alınması gereken kararlar, icraatlar uzun süre arz edilmeyi beklemektedir.

İşte, yukarıda da belirttiğim gibi, hasbelkader Bakan zamanında karar verebilse dahi süreç hızlanmayacak, bu defa Beştepe’nin onayının alınmasını bekleyecektir. Diyeceksiniz ki: “Müsteşarın yerine bakan yardımcıları var.” Evet, doğrudur. Arkadaşlar, bakan yardımcıları müsteşar değildir, ayrı fonksiyonlar ifa ederler. Dağıttığınız oturmuş sistemdeki müsteşar yardımcılığı gibidir. İçişleri Bakanlığının 4 bakan yardımcısından hangisinin görevi müsteşara benzemektedir, birbirimizi kandırmayalım. Tercih edilen yol, yönetim biliminde irrasyonel yoldur. Bunun sonu çözümsüzlüktür.

Sayın Bakan, Anayasa’nın 126’ncı maddesinde “Türkiye, merkezi idare kuruluşu bakımından, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre, illere; iller de diğer kademeli bölümlere ayrılır.” denmektedir. Devamla: “İllerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır.” hükmü mevcuttur. Ne diyoruz burada? Yetki genişliği.

Sayın Bakanım, bu yetki genişliği rafa kaldırılmıştır. Vali ve kaymakamlar makama oturtulmuş ancak WhatsApp grubundan gelecek talimatı yapar konuma indirgenmiştir. En basit konularda dahi merkezden emir ve talimat bekleyen birer şahsiyet hâline dönüştürülmüştür. Efendim, buna deniyor ki: Uygulamada birlik. Uygulamada birlik olmaz, yetkide birlik olur. Yetki tektir. Yetki; adaletle, hukukla, vicdanla kullanılır. Ama uygulamada birlik olmuyor çünkü mesela Bitlis Valisi ile Bursa Valisinin aynı hususta farklı kararlar almaları normaldir. Ama sizin iktidarınız kendi atadığınız vali ve kaymakamlara bunu çok görüyor. Dolayısıyla Anayasa’yı ihlal ettiğiniz bu yönüyle de apaçık ortadadır.

“Bakanlığın, vali ve kaymakamların kolluk üzerindeki denetimleri yoktur.” diyeceğim ama yetersizdir. Siz diyeceksiniz ki: “Sürekli jandarma ve polisi denetliyoruz.” Bu, denetim değil, bu yaptığımız ziyaretten ibarettir. Denetim, idare hukukunun önemli bir aparatıdır. Denetim hiyerarşik olabileceği gibi, teftiş birimleri yoluyla da olabilir. Bizim tespitimiz; kolluk denetimsizdir, başıboşluk hâkimdir.

İl emniyet müdürlerinin mülki makamlara bağlılığı zayıflamıştır. Ankara, İstanbul gibi şehirlerin Emniyet müdürleri, pratikte merkezden talimatlandırılmaktadır. Taşra istihbarat birimleri mülki makamlarla bilgi paylaşımı yapmamaktadır. Denetimler uyurma veya yasak savma kabilinden yapılmaktadır. İstihbarat hâlâ 2011’lerden kalma mevzuat düzenlemeleriyle yürütülmektedir. Yıllar geçti hâlâ FETÖ buyrukları geçerliliğini korumaktadır. Yeniden mevzuat düzenlemesi yapılmalıdır.

Kolluk güçleriyle ilgili hukuk devletiyle bağdaşmayan şikâyetler gelmektedir. Disiplinsizlik vardır. Karakollar hizmette zayıflamıştır. Polis içinde konusu suç teşkil eden işleri yapanlarla ilgili şikâyetler de çoğalmaktadır. Vatandaş huzur içerisinde polise “Benim polisim.” diyebilmelidir.

Bu konularda onlarca pratik sunabilirim ama zaman darlığından bu konulara girmeyeceğim. Diyeceğim o ki polis ve jandarma sürekli olarak sivil makamlarca denetlenmelidir. Bu arada, Jandarmanın ve Sahil Güvenliğin daha disiplinli ve mükemmel iş yaptığını burada ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakan, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlanmasıyla, yerel yönetimlerle ilgili düzenleme ve yönlendirme yetkisi devredilmiş ancak inceleme, araştırma ve soruşturma yetkisi İçişleri Bakanlığında bırakılmıştır. Bir kere bu, Anayasa'ya aykırıdır, madde 127. Vesayet makamı İçişleri Bakanlığıdır. Darmadağın edilen kamu yönetiminin yeni bir kara deliği de budur. Türk belediyciliği bu yolla kaosa sürüklenmiştir, bu hatadan da dönülmelidir. Anayasa'nın 127'nci maddesi -bunu okumak isterim ama okumayayım- il, belediye ve köyü yerel yönetim olarak düzenleyen, kamu tüzel kişisi olarak ifade eden bir maddedir. Bundan ne anlıyoruz? Mahalli idareler; il, belediye ve köy olarak ayrılıyor ama 6360 sayılı Yasa'yla 30 ilde resmen il özel idareleri lağvediliyor, tasfiye ediliyor ama 51 ilde il özel idareleri muhafaza ediliyor.

30 ilde kurulan ve ne olduğu tartışmalı YİKOB'lar da hâli hazırda varlığını sürdürmektedir. Kamu idarelerinin ildeki her türlü yatırım, onarım, yardım işleri YİKOB aracılığıyla yapılmaktadır, il özel idareleri kaldırıldı ama statüsü müphem olan bir YİKOB söz konusu. 6360 sayılı Yasa'ya tekrar dönersek bu gerçekten kötü bir kanundur. İktidar partisi AK PARTİ'nin de bu konuda yasa çıkarken büyük tepkisi vardı, buna rağmen bu yasa zorla çıkartıldı ve ülke yönetimini darmadağın etti. Bu kanunla, bakınız, köy tüzel kişilikleri kaldırıldı, mahalleye dönüştürüldü. Bu kanundan önce Türkiye'de 34 bin civarında köy varken bugün bu sayı 18 bine düşürüldü. Köyleri korumaya alan 442 sayılı Köy Kanunu, söz konusu 16 bin köyde böylece hükmünü yitirmiştir. Köy orta malları olan mera, kışlak, yaylak gibi birçok mülk egemen gruplar ya da suiniyetliler tarafından talan edilmektedir, edilmeye devam ediyor. Sonuç olarak, bunlara köy statüsü yeniden verilmeli ve hatta kapatılan birçok kasaba belediyeleri yeniden ihdas edilmelidir.

Sayın Bakan, kaymakam adaylığı kaynağı çok genişletilmiştir. Kaymakam adayları belli üniversitelerin, belli bölümlerinden alınmalı, adaylık belli kriterlere bağlanmalı, seçilecek kişiler sağlık, psikoloji ve bunlar gibi her yönden araştırılmalıdır. Aksi hâlde, kamuoyuna da yansıyan çok çirkin olaylar karşımıza çıkmaktadır. Mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı özlük hakları yönünden çok geride kalmıştır. Bunun farklı statü meslekler ile geleneksel maaş skalasındaki dengesi gözetilmelidir. Bakanlıkta genel idare hizmetleri sınıfında nitelik sorunu da çözülememiştir. Özlük haklarındaki bu olumsuz durum ve ağır iş yükü nedeniyle Bakanlık yeni memuriyete başlayacaklar için tercih edilmemektedir.

Sayın Bakan, muhalif olduğu düşünülen sivil toplum örgütlerinin üzerindeki baskılar artmıştır. Yakın görülen dernek, vakıf ve kuruluşların gelişmelerine ve güçlenmelerine destek olunmakta ama onun dışındakilere engeller çıkarılmakta, bu çifte standart ülkeyi neredeyse bir felakete doğru götürebilir. Bakınız, bu konuda yakın geçmişte FETÖ bunun en önemli örneklerinden biridir. FETÖ'ye Emniyeti verdik, Dernekler Dairesi Başkanlığını kurup verdik, Mülki İdare Atamayı verdik ve illerde de bu kanalla il müdürlüklerini verdik ve FETÖ bu yolla STK'leri kontrol altına aldı, dolayısıyla STK'leri de FETÖ'ye verdik. Gerçi Dernekler Dairesi Başkanlığı yeni düzenlemeyle Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğüne dönüştü, bu iyidir, inşallah, bu Genel Müdürlük aktif faaliyetle bu eksikleri giderir diye düşünüyorum.

Jandarma Genel Komutanlığının ve Sahil Güvenli Komutanlığının İçişleri Bakanlığına bağlı olması olumludur. Zaten cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk, Jandarma teşkilatını böyle kurmuştu, Sahil Güvenlik ise Jandarma bünyesinden doğarak ayrı bir komutanlık olmuştur. Jandarmanın yetkisini alarak Deniz Kuvvetlerinden gelen ekiple kurulmuştu. 12 Eylül rejimi bu iki komutanlığın bağlılığını bozmuş ve Atatürk düzeninden koparmıştı.

AFAD’a gelince, AFAD, iyi bir teşkilat olarak kendini gösterdi. İçişleri Bakanlığı bünyesinde olması isabetlidir. Bu Başkanlık, özellikle 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun gereklerini yerine getiriyor. Ama gördüğümüz bir şey var, AFAD, mülteciler konusunda oldukça deneyim sahibi olmuştur, uzmanlaşmıştır.

Buradan hareketle ifade etmem gerekir ki lağvedilen Sivil Savunma Genel Müdürlüğü yeniden kurulmalıdır. Toplumun olağanüstü şartlara hazırlanması, dayanışma, arama-kurtarma, savaş ve seferberlikte hayatta kalma, cephe gerisi maneviyatının kuvvetlendirilmesi hep sivil savunmanın konusudur. Millî savunma, sivil savunmasız olmaz. Onca tehdit algılayan Türkiye, sivil savunmaya önem vermemelidir; avcı birliklerine kadar yeniden bir düzenlemeye ihtiyaç vardır. O zaman bu teşekkül ettirildiği takdirde AFAD, artı, sivil savunma büyük bir güç demektir Sayın Bakanım.

Evet, bunun yanında GAMER’den bahsettiniz. Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi Başkanlığı ve il GAMER’leri, 112 Acil Çağrı Merkezi; pasaport, kimlik, ehliyet işlemlerinin nüfus idarelerince yapılması hep olumlu adımlardır. Bu tür icraatlara devam edilmesini yürekten diliyoruz.

Terörle mücadelede Jandarma ve Emniyetin gösterdiği başarılar her türlü takdirin üzerindedir.

On sekiz yıllık AKP iktidarı dönemi ulusal güvenliğimiz açısından gelgitleri olan bir dönem olarak hafızalarımıza yerleşmiştir; bunu birkaç bölümde mütalaa edebiliriz.

- 1) AB ve NATO ile sıcak temas: 2002-2008 arası.
- 2) FETÖ’yle ittifak dönemi: 2008-2014 hatta bunu 2016’ya kadar uzatabiliriz.
- 3) PKK’yla iş birliği ve çözüm süreci.

Aslında FETÖ’yle daha da geriye doğru bir iş birliğinin başladığını söyleyebiliriz.

Evet, devletimize bu miyop güvenlik politikasının faturası ağır olmuştur. Terörle kucak kucağa olunan bir dönem yüzlerce şehide yol açarken, aynı zamanda, 2011 yılından başlayarak Suriye’den 5 milyon 300 bin düzensiz göçmenin Türkiye’ye gelip yerleşmesi sonucunu doğurmuştur. Bu, aslında demografik bir tehdit olarak algılanmalıdır.

Bize gelen Suriyeli sığınmacıların yüzde 65’inin ABD nüfuz alanından olması orada bir etnik temizliğin olduğunu da göstermektedir. Şimdi iktidarın sızlandığı, Suriye’nin kuzeyinde bir terör devleti oluşumunun tohumlarının iktidarın yanlış politikaları sonucu atıldığı bir gerçektir.

Suriyeli sığınmacılar için harcanan paranın haddi hesabı yoktur. 2018 yılından bugüne kadar yaşadığımız ekonomik krizin yani yapısal krizin en önemli sebeplerinden biri, ülkede ve Suriye’de beslediğimiz 8 milyon Suriyeli. İçişleri Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığıyla bu ağır mali yükü nasıl ortadan kaldıracılabileceğini konuşmalıdır; buna göre de yeni bir politika geliştirmelidir.

Sayın Bakan, acaba kamuoyu araştırması yaptırıyor musunuz? Türk gençliği bunalımda; işsizlik yüzde 30’lara dayanmış ülkeyle gönül bağı koparıp yurt dışına gitmeye karar veren gençlerin oranı yüzde 62’ye çıkmış, uyuşturucu, fuhuş ve alkol kullanımı artış göstermiştir.

Evet, etrafımız ateş çemberi. Bu yıl yani 2020 yılında yaşadığımız büyük olayları sayacak olsam konuşmam, sürem tamam olur ama Libya Tezkeresi’nden tutun Irak’ta Kasım Süleymani’nin öldürülmesi, İran’ın ABD üslerine misillemesi, 22 Ocakta coronavirüsün salgına dönüşmesi, Elâzığ

depremi, İdlib’de askerlerimize saldırı total olarak 63 şehit, Van’da çığ felaketi ve İzmir depremi, ardından Karabağ Savaşı gibi; bunlar 2020 yılının en önemli hadiseleri. Bunları niye sayıyoruz? Bunları bilmezsek, unutursak o zaman yok oluruz. Biz unutmamalıyız, unutmayacağız; unutmak, bir millet için ölümdür.

Evet, takiben çetin bir pandemi dönemi yaşadık, yaşıyoruz. Tabii ki İçişleri Bakanlığı da Covid-19’la mücadelede çoklukla doğru olanı yaptı ama başlangıçta düğme yanlış iliklendi, genelgeler eleştiri konusu oldu, sokağa çıkma kısıtlaması ya da yasağı eleştirildi, valilerin işi sahiplenmesi ve sorumluluk üstlenmesi sağlanamadı. Kapatılan iş yerleri; kafeler, berberler, lokantalar, eğlence mekânları işletmecileri mağdur edildiler. Yapılan toplam yardımların 23 milyar TL olduğu ama bunun AK PARTİ örgütlerince belli kişilere gittiği yönünde bazı sızlanmalar duyduk. Bu arada Sayın Bakanım, sizin istifanız gündeme geldi ve tekrar devam ettiniz. Öyle hatalar yapıldı ki bunlar saymakla bitmez; birkaçını burada yine sizlere somut olarak arz etmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Behiç, normal süreniz dolmuştur, tamamlamanız için iki dakika ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Teşekkür ederim Başkanım.

Mesela, gençlerin YKS sınavlarının öne çekilmesi olayı, emekli ikramiyelerinin önce verilerek istenilmemesi, maske dağıtımında bocalamalar, sokağa çıkma kısıtlaması çelişkileri –Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı- ve önemli bir şey, valilerin AK PARTİ milletvekilleri ve AK PARTİ il başkanlarıyla toplantı yapmaları; bu çok acıklı bir olay, acıklı bir görüntü. Uygulama yanlışları çokça yapılmış ama şimdi öyle bir noktaya geliyoruz ki toplumda tepki olduğu zaman bunun demokratik tepki olup olmadığına kamuoyunun karar vermesi lazım, sizin de elinizi vicdanınıza götürmeniz lazım. “Açız.” diye sokağa çıkma baskı yapmamanız gerekir, onlar demokratik tepkilerini gösterebilir.

Efendim, şimdi son olarak, Karabağ’ın, İçişleri Bakanlığını ilgilendiren bir boyutuna değinmek istiyorum. Biliyorsunuz, sahte ve saçma soykırım iddiaları bir emperyalist projedir. Bu proje önce ASALA’yı doğurmuş, daha sonra, ASALA’nın malum, yok oluşundan sonra da PKK ortaya çıkmıştır; önümüzdeki dönemde Türkiye ve Azerbaycan’a karşı acımasız, farklı ve ses getirici eylemler olabilir, buna dikkatinizi çekmek istiyorum.

Sayın Bakanım, son olarak birkaç maddede önerilerimi yapacağım: “Kamu Denetimi Kanunu” çıkarılsın, onu isteriz. Kaçakçılığın men ve takibi işleri tek elde toplanmalı. Polisin, Jandarmanın ve Sahil Güvenliğin güç ve caydırıcılığı artırılmalı. Terörle mücadelede siber suçlar, veri ulaşımındaki hız nedeniyle yeni bir perspektif getirilmeli. “Mülki Kolluk Usul Kanunu” çıkarılmalı, vesayet denetimi yeniden düzenlenmeli. Özel güvenliğe yeni bir biçim verilmeli. Yolsuzlukla mücadele, kayıt dışılıkla mücadele...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çelik, ek süreniz de dolmuştur, toparlarsanız çok sevinirim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sona geldim Başkanım, teşekkürler.

STK’ler güçlendirilerek millî çıkarlarımıza uygun hareket etmeleri sağlanmalı. Polisimize 3600 ek gösterge verilmeli. İl İdaresi Kanunu revize edilmeli. CMK’de mülki makamlara ilişkin hükümler yeniden düzenlenmeli.

Son olarak, teşkilat mensuplarından ebediyete intikal edenlere, şehitlerimize Allah’tan rahmet, gazilerimize acil şifalar niyaz ediyorum.

Biz İYİ PARTİ olarak kahraman teşkilatlarımızın bütçelerine olumlu oy vereceğimizi beyan ediyoruz.

Konuşmama son verirken İçişleri Bakanlığının ve bağlı kurumların bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Gruplar adına son konuşmacı AK PARTİ Grubundan Sayın Salih Cora.

Sayın Cora, sizin de süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli Bakanım, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesi ve 2019 yılı kesin hesaplarının hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuz, verdiğiniz detaylı bilgiler, her bir başlık altında anlattığınız mühim konular ve bu minvalde temas ettiğiniz tüm meselelerde açıkça huzur ve güven veren vizyonunuz, yenilikçi politikalarınız ve çözüm odaklı plan ve uygulamalarınız nedeniyle başta zatialiniz olmak üzere tüm heyetinize çok teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün bütçesini görüşmekte olduğumuz İçişleri Bakanlığımız, bünyesinde barındırdığı Sahil Güvenlik, Emniyet, Jandarma ve Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü gibi kurumlarıyla esasında köklü bir devlet geleneğimizi temsil etmekte, yine, yeni bir kurum olan Göç İdaresiyle bize miras bırakılan güçlü bir medeniyetin modlarını temsil etmekte. Aynı şekilde, coğrafyamızın maruz kaldığı deprem, sel gibi doğal afetlerle etkin mücadele etmek için kurulan AFAD Başkanlığı ise müdahale ettiği alanlar itibarıyla bu topraklardaki merhameti temsil etmektedir.

Sayın milletvekilleri, çok şükür bugün çok daha güçlüyüz. Medeniyetimizden aldığımız ilhamla, tarihimizin bize yüklediği sorumlulukla, coğrafyamızın oluşturduğu fırsatlarla geleneklerimizle, göreneklerimizle, milletimizle kurmuş olduğumuz güçlü bağla yarınlara daha güvenle bakmaktayız.

Değerli arkadaşlar, bir hususu ifade etmek istiyoruz: Biz önemli bir şeyi fark ettik, şunu biliyoruz ki bir ülkenin içerideki güvenliği sadece belirlenmiş sınırları içerisinde güvende olmasından ibaret değildir, bir devletin güvenlik sınırı ne kadar uzaktaysa içeride de o kadar güvendedir. İşte, biz bunun farkına vardık. Bölgemizdeki güvenlik dengelerinin çok hızlı bir şekilde değiştiği, dört bir yanımda oluşturulan terör ve şiddet sarmalının dalga dalga yayıldığı, kitlesel göç hareketlerinin üzerimize akın akın geldiği ağır ve travmatik bir dönemden geçtik. Biz bu süreçte kendi tezlerimizi ortaya koyarak, Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği üzere kendi göbeğimizi kendimiz keserek, inisiyatif alarak bu tehlike sarmalını ortadan kaldırmaya çalıştık. Sorumluluğumuz gereği bu olup bitenlere karşı kayıtsız kalamayız, haksız dayatmalara, bu oldubitti planlara karşı “Sin külahın gözükmesin.” anlayışıyla asla hareket edemeyiz.

Bölgedeki hedeflerini sinsice gerçekleştirmek isteyen emperyalist ülkeler yıllarca terör örgütleriyle bizi oyaladılar, bizi yıllarca etnik ve mezhepsel fitnelerle, darbelerle, krizlerle, kaoslarla baş başa bıraktılar, kendi sorunlarıyla uğraşan bir Türkiye olmamızı istediler, güçlenmemize müsaade etmediler, zenginleşmemize hiçbir şekilde fırsat vermediler, her ayağa kalktığımızda kucakımıza yeni bir sorun bıraktılar, her on yılda bir darbe, hükümet krizleri, kaoslar, kaotik ortamlarla yolumuzdan bizi alıkoymaya çalıştılar. Çok şükür ki bugün Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, çok net söylüyorum,

ayağımızdaki prangaları söküp atmamıza, çözmemize büyük bir fırsat tanıdı. Şimdi, ne yaptığını bilen, ayakları üzerinde duran, sözünün tesiri olan, sahada ve masada var olan, krizler karşısında paniğe kapılmadan pozisyon alabilen, küresel salgın karşısında etkin ve hızlı kararlar alabilen bir Türkiye var.

Değerli milletvekilleri, özellikle 15 Temmuz sonrası ülkemizin güvenlik yönetiminde çok önemli refleksler gelişmiştir. Şu anda bir taraftan terörle mücadele ederken afetler konusunda da geri kalmamaktayız; gerek Giresun'daki sel afeti gerek İzmir'deki deprem gerekse yaşadığımız salgın süreci asayiş hizmetlerindeki olumlu gidişatı tersine çevirmiyor ya da uyuşturucuya yönelik verilen mücadele trafik veya diğer güvenlik hizmetlerinin başka noktalara odaklanmasını engellemektedir.

Sayın milletvekilleri, şunu ifade etmeliyim: Bölgemizde yaşanan gerilime dayalı gelişmelerin iç güvenliğimizi tehdit eden unsurlarla iç içe olduğu, bunların birbirinden bağımsız olmadığı su götürmez bir gerçektir. Tüm bu gerçekler ışığında Türkiye; FETÖ, DAİŞ, PKK/PYD-YPG, DHKP-C gibi yasa dışı örgütlerle güvenlik ve savunma teknolojisini sürekli yenileyen bir anlayışla, tüm millî unsurlarla çok titiz bir biçimde, eş zamanlı, sürekli ve kesintisiz bir mücadele ortaya koymuştur.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; terörle, özellikle PKK'yla mücadele konusunda milletimiz bize çok büyük bir güç vermiştir çünkü milletimiz bize inanmıştır, bizi samimi olarak kabul etmiştir ve bizi bu konuda çok kararlı görmüştür. Bugün terör örgütlerinin eylem yapma kabiliyeti oldukça sınırlanmıştır, bu yıl örgüte katılım oranı tarihin en düşük seviyelerindedir. Bugün, terör olayları ülke gündeminden giderek uzaklaşmaktadır. Bugün, terörle mücadele; hülasa baktığımızda bulunduğumuz yer gideceğimiz yere çok yakındır, hedef karşımızdadır diyebiliriz.

Sayın Bakanım, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın riyasetinde İçişleri Bakanı olarak görev yaptığımız dönem içerisinde her çeşit terör örgütüyle ortaya koyduğunuz mücadele takdire şayandır. Hiçbir terör örgütü ve suç örgütüne alan bırakılmamıştır, her birine karşı güvenlik güçlerimiz destansı bir mücadele, kahramansı bir irade ortaya koymuşlardır. Milletimiz, Hükümetimizin bu başarısını takdirle taltif etmektedir, gururla takip etmektedir, terör örgütlerinin pejmürde olmuş halini ibretle izlemektedir. Emeğiniz çoktur, alın teriniz büyüktür; Allah razı olsun.

Bugün, Hakkâri'nin derelerinde sunumunuzda bahsettiğiniz gibi rafting turları yapılıyorsa, bugün o bölgede bombalar yerine turizm sayılarında patlamalar yaşanıyor, dün geleceği çalınan gençlerimiz bugün Ağrı'da, Tunceli'de açılan tekstil fabrikalarında çalışıyorsa, mayın döşenen araziler fıstık tarlalarına dönüşmüşse, korkunun esir aldığı dağlarda piknik yapılıyorsa; bu, huzurun, kardeşliğin güçlü ve müreffeh yarınlara müjdecisidir.

Değerli arkadaşlar, kuşkusuz ki bu mücadelede Diyarbakır Annelerini anmadan geçemeyeceğiz. Bu başarı Diyarbakır Annelerinin mücadelesiyle taçlanacaktır; annelerin fendi terörü yenmiştir, bölgede kadın haklarının istismarıyla zemin bulmaya çalışan bir örgüt en iddialı yerinden vurulmuştur. Yine, HDP Diyarbakır il binasının önünde başlayan eylemler bugün baktığımızda tüm ülkede ses getirmiştir, dağı taşı inletmiştir, terörün sosyolojik tezlerini çökertmiştir. Bu çaba mutlak zaferin nişanesi olarak anılacaktır, terör diz çökecektir.

Değerli arkadaşlar, her konuda olduğu gibi bu konuda da riya temelli siyasetiyle kadın haklarını dilinden düşürmeyen muhalefet partileri Diyarbakır Annelerini görmezden gelmiştir, gerçi biz terör örgütünün ve onların siyasî taşeronluğunu yapanların kadına verdiği değeri ilkokul çağındaki kız çocuklarını ailelerinin elinden zorla alarak dağa kaçırmalarından iyice biliyoruz.

Değerli arkadaşlar, yine bir diğer husus, kayyumlardır. Terörün lojistik merkezi görevini üstlenen yerel kurum ve kuruluşların yasa dışı faaliyetleri takip edilerek, haklarında hukuki süreç başlatılarak görevden alınmaları, yerlerine kayyum atanmaları gerçekleşmesi terör örgütünün kolunu kanadını

kırmıştır. Bu konuda geri adım atmamız asla mümkün değildir, bir kez daha yollara çukur kazılmasına asla müsaade edemeyiz. Şehir merkezlerimizde yakaladığımız huzur ve güven ortamının bozulmasına fırsat vermeyeceğiz.

Sayın milletvekilleri, DAES konusunda da şunu ifade etmek istiyorum: DAES, sadece yurt dışında örgütlenen bir örgüt değildir, yurt dışında mücadele ettiğimiz bir örgüt değildir. DAES'i terör örgütü olarak ilan eden ilk ülke Türkiye'dir. DAES konusunda ne zaman Türkiye taarruza geçmiştir DAES diye bir örgüt tuz buz olmuştur. Dolayısıyla, DAES konusunda bize ders vermeye çalışan, DAES konusunda bizi sınamaya çalışanlara asla prim verilmemesi gerekiyor; sayılar, rakamlar ortadadır.

FETÖ'yle mücadelemiz kararlı bir şekilde devam etmektedir. Bugün, sizinle sevindirici bir haberi burada paylaşmak istiyorum: Bugün, Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi Akıncı Üssü Davası'nda, 15 Temmuz'da Ankara'yı bombalayan, Meclisimizi bombalayan, milletimize büyük bir acı yaşatan hain FETÖ terör örgütü üyeleri, o uçakları uçuran, o bombaları atan, o uçaklara yakıt ikmali sağlayan tüm sanıklar ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla cezalandırılmıştır, bağımsız yargı kararını vermiştir ve milletimizin acıları bir nebze olsun dinmiştir.

Değerli arkadaşlar, yine şunu da özellikle ifade etmek istiyorum: Asayiş konusunda da özellikle Bakanlığımızın yapmış olduğu, İçişleri Bakanlığının yapmış olduğu çalışmaları çok önemli buluyorum. Asayiş rakamlarını Sayın Bakanımız çok net bir şekilde ifade etti, ben o rakamlara girmeyi doğru bulmuyorum. Özellikle, bundaki başarıda bana göre çarşı ve mahalle bekçilerimizin yeniden etkili hâle gelmesinin payının büyük olduğunu görüyorum. Çarşı ve mahalle bekçilerimiz, vatandaşlarımızı fazlasıyla memnun ederken, anlayamadığımız bir hususu da paylaşmak istiyorum. Maalesef muhalefet partilerinden çarşı ve mahalle bekçilerimizle ilgili olumsuz tepkiler yükseliyor; öyle ki eski siyasi jargonlarından kurtulamayan muhalefet partileri, asayiş personelimizin sayısını ve kalitesini artırma noktasında atılan her adımı "Hükûmetin milis gücü kuvvetlendirildi." şeklinde akla zarar ziyan bir yaklaşımla yorumlamaktadır. Ancak bazılarımız sesli bir şekilde dile getirmese de milis kuvvetlerin hangi partilerin hamisi olduğu, hangi partilerin bu güçlere sırtını dayadığı ve hangi parti vekillerinin bunlar için gözyaşı döktüğü ortadadır. Ancak bizim nazarımızda da milletimizin nazarında da hukukun nazarında da sadece ve sadece terör örgütüdür bu güçler. Hülâsa, PKK'nın ürettiği terörden rahatsız olmayanlar bekçilerimizin yarattığı asayiş ve huzur ortamından rahatsız olmaktadır; buna şaşmıyoruz ama üzüldüğümüzü ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz, tarihin gördüğü en büyük göç dalgalarından birine maruz kalmaktadır. İnsan odaklı anlayışımız ve merhametimiz bütün dünyaya ders olacak nitelikte bir göç yönetimi anlayışını Bakanlığımızın mahir yönetim anlayışıyla ortaya koymuştur. Bu konuda insanlık sınavını kaybeden Batı'nın merhametsiz anlayışıyla mukayese bile edilemeyecek seviyede bir başarı ortaya konulmuştur. Bu açıdan da şahsınızda tüm yönetici arkadaşlarımıza müteşekkirlüğimizi ifade ediyoruz.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; son yıllarımız depremle sınıdığımız yıllar olmuştur. Yaşadığımız deprem ve sel felaketlerinde devletimizin vatandaşına karşı göstermiş olduğu büyük sahiplik ve AFAD yönetimi ayrı bir başarı hikâyesidir. Elâzığ depreminde bütün dünyaya örnek gösterilebilecek bir afet yönetim organizasyonu bütün milletimizin takdirini kazanmıştır. Karadeniz'de, özellikle Giresun'daki sel felaketinde devletimizin bütün unsurlarıyla çok kısa bir sürede vatandaşlarımızın yaralarını sarması ve zatiâliniz başta olmak üzere, bütün bakanlarımızın çabası ve koordinasyon kabiliyeti milletimizin devlete güvenini daha da pekiştirmiştir. Yönetiminizdeki AFAD'ın hadiselerle müdahale kabiliyeti ve kısa sürede AFAD konutlarının bir koordinasyon dâhilinde bitirilmesi devletimizin gücünü göstermiştir. Artık aylarca süren tespit çalışmaları geride kalmıştır; artık yıllara sâri olan konut yapım işleri aylar içerisinde, sayılı günler içerisinde vatandaşımızın barınacağı şekilde

teslim edilebilmektedir. İzmir depreminde, aynı şekilde ufuk ve vizyonuna büyük katkı verdiğiniz AFAD organizasyonu her yönüyle kendini hissettirmiştir. AFAD, her geçen gün milletimize güven veren bir kurum olma potansiyelini yükseltmiştir. Bu vesileyle hem Elâzığ'da hem Giresun'da hem İzmir'de afetlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu yıl ülke olarak yaşadığımız pandemi sürecinde de İçişleri Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarımızı hep sahada gördük; maske temininden, jandarma, polis ve bekçilerin sırtında koli taşıyarak vatandaşın ihtiyaçlarını karşılamaktan sokaktaki tedbirlerin uygulanmasına kadar gösterdiği fedakârlığı ve başarıyı takdir etmezsem bir hakkı teslim etmiş olamam. Bu konuda sizlere, ekibinize ve tüm teşkilatınıza teşekkürlerimizi sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığının görev kapsamı çok geniş ama oluşturduğu markalarla beraber vatandaşımızın her birine dokunabilmektedir. Aynı şekilde, ilçelerimizde yeniden ihya ettiği hükümet konakları, karakol binaları, kalekollara kadar milletimizin güzel hizmet alabilmesi için, kendini güvende hissetmesi için önemli çalışmalar ortaya konulmuştur. Yine, kent güvenliğine yönelik önemli adımlar da atılmıştır; kurumlar arasında koordinasyon ve kent yönetim sistemiyle uyum ve entegrasyon sağlandı.

Sayın Bakanım, son olarak; özellikle uyuşturucu konusunda ortaya koyduğunuz hassasiyeti çok iyi biliyoruz. Siz uyuşturucuyla ilgili olarak verdiğiniz bir demeçte esasında annelerin, babaların feryadını dile getirdiniz. Sizin “Uyuşturucu madde satan, ticaretini yapan kişileri nerede görürseniz gereği yapılınsın.” şeklindeki ifadeniz, esasında o annelerin çılgınlıklarının bir farkındalık olarak ortaya konulmasıdır. Bu manada attığınız adımlarla çok kısa sürede önemli sonuçlar aldık. Esasında, bugün Batı'daki bütün ülkelerin yakaladığı uyuşturucu maddeden daha fazlası Türkiye'de ele geçirilmektedir. Aynı zamanda, uyuşturucuyla mücadeleyle terörün en önemli finansal ayağına ciddi derecede darbe vurulmaktadır.

Trafik güvenliğine ilişkin alınan tedbirler sadece farkındalık oluşturmamakta, aynı zamanda uyarıcı ve bilgilendirici özellikler taşımaktadır. Trafik kazalarındaki ciddi azalışı da her geçen gün fark etmekteyiz.

Anayasa Mahkemesinin, verdiği kararda, otobanlarda, otoyollarda eylem yapabileme imkânını seyahat özgürlüğü kapsamında değerlendirmesini, bu kararı ben de bir hukukçu olarak eleştiriyorum. Elbette yargının verdiği karara saygı duymakla beraber eleştirme hakkımızı da kimse kısıtlayamaz. Yani şunu ifade etmeliyim ki: Eğer otobanlarda, otoyollarda isteyeninin istediği zaman eylem yapabileme imkânı olursa o zaman trafik kazalarında, asayiş olaylarında ciddi derecede bir artış olur. Bunun seyahat özgürlüğü olarak değerlendirilmesinin çok sık bir yaklaşım olduğunu ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, kamuda şeffaflığı esas alan İLYAS Projesi'ni biz de yakından takip ediyoruz. Her bir projeyi, her bir yatırımı anlık takip eden bir sistem oluşturulmuştur. Açık Kapı Projesi -eskilerin ifadesiyle- devletin ceberut yüzünü esasında devletin bir şefkat kapısı hâline getirmiştir, devletin güler yüzü olmuştur.

Sayın Bakanım, toplumumuzun güvenliği, insanlarımızın huzur ve mutluluğu için yapmış olduğunuz çalışmalardan dolayı sizleri ve ekibinizi takdir ediyoruz, şükranlarımızı sunuyoruz. 2021 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı, uğurlu ve bereketli olmasını diliyor ve sizlere başarılar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Cora.

Vakti tasarruflu kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi, öğle yemeğinden önce Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Müzeyyen Şevkin'e söz vereceğim, kısa bir söz talebi var, yola da çıkacak anladığım kadarıyla.

Müzeyyen Hanım, buyurun.

Süreniz maksimum beş dakikadır.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan, ince davranışınız için de ayrıca.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, çok değerli milletvekilleri; ben ülkemizin jeolojik yapısı nedeniyle her zaman bir yıkıcı depreme maruz kaldığını; 18 ilimizin, 82 ilçemizin ve 502 köyümüzün doğrudan 5 ve üzeri deprem üretebilecek fay hatları üzerinde bulunması nedeniyle burada bir fay yasasının çıkarılması gerekliliğini... Ve bu konuda da çalışmalarınız olduğunu biliyorum Sayın Bakanım. Buna dair -2 trilyon 85 milyar lira mı bütçeniz, yanlış ifade etmiyorum sanırım- afete ilişkin, acil durum yönetimine dair bir bütçe ayrılmış, 2021'le ilgili talebiniz var daha doğrusu.

Tabii, gerek ülkemizde gerekse dünyada deprem etkisi nedeniyle mevcut binalar dört ana nedenle hasar görüyor; yanlış yer seçimi, taşıyıcı sistem, kullanılan malzeme, işçilik ve zeminlerin jeoteknik özellikleri ile aktif fay hatları üzerine inşa edilmesi olarak bunları sıralayabiliriz.

7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun var. Bu, 1959 yılında çıkarılmış; bunun mutlaka düzenlenmesi gerekiyor. Başta deprem üreten fay hatları üzeri olmak üzere, heyelan, kaya düşmesi, çığ, su baskını gibi doğal kaynaklı afetlere uğramış ya da uğrayabilecek alanlar üzerinde herhangi bir yapı inşa edilmemesine ilişkin bir yaptırım içermemekte 7269 sayılı Yasa. Dolayısıyla, burada mutlaka bir madde eklenerek buralara yapı yapılmaması ve bu fay zonu üzerinde bilimsel çalışmalar yapılarak -kaç metreyse, 50 metre, 100 metre- bu zonun tamamen kentsel dönüşüme uğratılması ve 500 bin insanı ve 100 bin konutu ilgilendiren bu alanda kentsel dönüşümün derhâl, bir an önce başlatılması konusunda acil davranılması gerektiğini buradan ifade etmek istiyorum. Çünkü yaşadığımız son İzmir depremi gösterdi ki yine zeminin etkisiyle, bize 77 kilometre uzaktaki Samos fayının harekete geçmesi 116 vatandaşımızı kaybetmemize ve 50 bine yakın konutun hasar görmesine neden oldu. Sık sık da yaşıyoruz, ocaktan bu yana ölümlü 4 büyük deprem yaşadık maalesef ülkemizde. Dolayısıyla, 6306 sayılı Kentsel Dönüşüm Yasası'nın bir an önce düzenlenmesi; rantsal değil, ada bazlı bu çalışmaların yapılması ve fay gibi, heyelan gibi, çığ düşmesi gibi alanların ayıklanarak kentsel dönüşümün bunun üzerinden gerçekleştirilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Yine, imar barışı adı altında yapılan imar afları maalesef ülkemizde bu doğal olayların afete dönüşmesine neden olmuştur çünkü siz affetseniz de doğa affetmiyor, tarih de bizleri affetmeyecektir bu yasaları çıkarmadığımız için.

İRAP'la ilgili İl Afet Risk Azaltma Planı kapsamında Kahramanmaraş'ta, Rize'de ve benzeri yerlerde çalışmalar yaptığınızı biliyorum, ben de aynı zamanda Deprem Komisyonundayım şu anda. Bu çalışmaları yaptığınızı biliyoruz, olumlu bulduğumu ifade etmek istiyorum ama bunların tamamlanması gerekiyor.

Bir de Sayın Bakanım, (USGS) United States Geological Survey gibi tüm bu çalışmaların tek bir birimden yürütüldüğü bir yapının oluşturulması gerekiyor çünkü; Çevre ve Şehircilik ayrı çalışıyor, İçişleri Bakanlığı ayrı çalışıyor, MTA ayrı çalışıyor, Kandilli Rasathanesi ayrı bir açıklama yapıyor, üniversiteler ayrı bir açıklama yapıyor. Bu açıklamaların tek elden yapılması ve çalışmaların tek

elden yürütülmesi için USGS gibi yani United States Geological Survey gibi ya da dünyanın pek çok ülkesinde, Japonya’da var benzeri örnekleri, bu tarz bir birimin oluşturulması gerektiğini burada ifade etmek istiyorum.

Yine, ABD’de Yeni Zelanda’da, pek çok Avrupa ülkesinde bu fay yasası 1972’den beri gündemde, buna hız verilmesi konusunda özellikle dikkati çekmek istiyorum.

Sayın Bakan, son olarak da, kadına yönelik şiddet artık tahammül edilmez bir noktaya geldi. Kadın cinayetlerinin durdurulmasına yönelik İstanbul Sözleşmesi hükümlerinin tam anlamıyla uygulanması gerektiğini düşünüyoruz. Mahkemede iyi hâl, namus ve benzeri gibi kavramlar veya gerekçelerle bu durumun hafifletilmeye çalışılması kabul edilebilir değildir. Tek bir kadının dahi öldürülmesine artık tahammülümüz kalmamıştır ve bu kabul edilemez bir durumdur. Buna ilişkin sunumunuzda, bir tek kişinin dahi önemli olduğuna dair söyleminizi çok önemli bulduğumu ifade etmek istiyorum, umarım uygulamada da reelde de bunu gerçekleştirirsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şevkin, süreniz dolmuştur.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) — Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Benim söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi bugünkü birleşimimizin Birinci Oturumunu kapatıyorum.

Kapanma Saati 13.22

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.17****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli Arkadaşlar, 24’üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştı. Şimdi, Komisyonumuza üye olan arkadaşlarımızın söz taleplerini karşılayacağım -yalnız, henüz sisteme giren bir arkadaşımızı göremiyorum, sisteme girilirse- İYİ PARTİ’den Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Sayın Çulhaoğlu, süreniz on dakikadır, buyurun lütfen.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli milletvekili arkadaşlarım, İçişleri Bakanlığının değerli bürokratları, kıymetli basın mensupları; sözlerime başlarken hepinizi en içten saygılarımla selamlıyorum. Sayın Bakanım, size de geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Yurt içinde ve yurt dışında görev yapan, milletimizin rahat uykuyu uyumalarını sağlayan kahraman güvenlik güçlerimize şükranlarımı iletiyorum. Görevi başındayken şehit düşen kahramanlarımıza Allah’tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabırcemil niyaz ediyor, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Anayasa’mızda “Türkiye Cumhuriyeti, bir hukuk devletidir.” denilmekte ve hukuk devletlerinde tüm icraatlar kanunlarla, yönetmeliklerle belirlenir ve “Kanunlar önünde tüm vatandaşlar eşit haklara sahiptir.” denilmektedir. İçişleri Bakanlığının bütün birimlerinin, görevleri esnasında, temel hak ve hürriyetleri esas almaları, iç güvenliğini güvence altına almaları, kıyı ve kara sularının emniyetini sağlamaları, etkili sınır yönetimi ve güvenliğini yapmaları, göç politikaları oluşturmaları, kamu hizmetlerinin koordinasyonu ile etkin il ve ilçe yönetimini tesis etmeleri, afetlere dirençli toplum oluşturmaları, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerini sunmaları ile sivil toplumu destekleme görevlerini insan odaklı yerine getirmeleri olduğunu düşünürsek; gerçekten, birçok alanda çok önemli görevler yapan, 500 bine yakın personelin görevlerini yaparken de her bir personelin siyasi yandaşlıktan uzak, her bireyi kanunlar önünde eşit görüp hukuk ve adalet normları içinde görev yapmaları gerekmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet etme sisteminin geldiği 24 Haziran 2018 tarihinden beri vatandaşına karşı gittikçe sertleşen siyasi bir yönetim anlayışıyla karşı karşıyayız. Bu hükûmet etme tarzı demokratik usullere dayanmayan, her defasında sertliklere başvuran, toplumdaki demokratik hakları zedeleyen, milletimizi kutuplaştırarak bundan siyasi çıkar elde etme mantığıyla yönetme anlayışı yanlışlığına düşmüştür. Bir an önce bu yanlıştan dönülmelidir.

Sayın Bakanım, kendi ilim Adana’nın Kozan ilçesinde 23-24 Ağustos 2020 tarihinde meydana gelen, Kuyubeli Mahallesi’ndeki ormanlık alanda başlayan yangın, daha sonra 8 mahallemize daha sıçrayarak ciğerlerimizi yakmıştı. Biz yangın anında ve sonrasında gerekli açıklamaları basın yoluyla yapmış, konunun takipçisi olacağımızı belirtmiştik. İYİ PARTİ milletvekilleri olarak yangında evi, iş yeri ve ahır zarar gören insanlarımız için -Giresun ilimizde yapıldığı gibi- köylerimizi afet bölgesi ilan etmenizi beklemekteyiz; bunun için Türkiye Büyük Millet Meclisinde, siz dâhil ilgili bakanlara

soru önergesi de verdim. Bunu neden istiyoruz? Zaten canının yongası geçim ve barınma kaynakları olan evlerinin, iş yerlerinin, ahırlarının, mallarının yanmasının derdine düşmüş insanlarımızın bir de krediyle borçlandırılmalarının doğru olmadığını, bunun vatandaşlarımızı daha da zora sokacağını söyleyerek hibe desteği isteğimizi iletiyoruz. AK PARTİ ise yangınzedelerin yaralarının krediyle, borçlandırılarak giderileceğini açıkladı; bu, çok yanlıştır. Sayın Bakanım, hâlen geç kalınmış değildir, gerekli çalışmaları yaparak, valilik aracılığıyla Kozan'ımızı bir an önce afet bölgesi kapsamına almanız gereklidir. Devletin bir bölgeye öz, bir başka bölgeye üvey evlat muamelesi etmemesi gerekmektedir. Sayın Bakanım, bu konuda Kozanlı hemşehrilerim destek beklemektedir sizden.

Sayın Bakanım, malumunuz olduğu üzere ülkemizde pandemi sebebiyle her geçen gün hastalığa yakalananların ve vefat edenlerin sayısı artmakta, ölümler bir türlü alınamamaktadır. 11 Martta ilk ölüm vakasından önce şubat ayının son haftası İYİ PARTİ, pandemiye dikkat çekerek ivedi tedbir alınması çağrısı yapmıştı, bu çağrı zamanında karşılık bulmadı. Geline nokta bugüne kadar pandemi sebebiyle 12.840 vatandaşımız vefat etmiş ve maalesef ölüm sayısı ve ağır hasta sayısı her geçen gün artarak devam etmekte; bu da önlemlerin yetersiz kaldığını göstermektedir. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in en az iki hafta karantina ilan edilmesine dair önerisini bir an önce uygulamanızı talep ediyorum, aksi takdirde pandeminin iyice kontrolden çıkacağı, hem ölüm sayısının hem de hasta sayısının maalesef daha da artacağı anlaşılmaktadır. Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulunun da görüşleri zaten bu yöndedir, aklın yolu birdir.

Değerli arkadaşlarım, bu arada güvenlik güçlerimizle ilgili söylenmesi gereken bir başka hususa da dikkatinizi çekmek istiyorum: 3466 sayılı Kanun'a tabi, sadece Jandarma Genel Komutanlığı emrinde gece gündüz demeden, devletimizin emrinde vatani ve milleti için görev yapan, aziz bayrağı uğruna şehit olan, emekliyle birlikte 30 bin, aileleriyle birlikte toplam 400 bin mevcudu olan ve bugüne kadar Jandarma teşkilatında yeterli astsubay olmaması nedeniyle aynı görevi yapan ve hâlen de yapmaya devam eden muvazzaf uzman jandarmaların da 3600 ek gösterge beklentilerini iletiyor, bu konuda bir çalışma yapıp yapılmadığını öğrenmek istiyorum.

Sayın Bakanım, yine bu muvazzaf uzman jandarmaların okulda geçen süreleri fiilî hizmetten sayılmamaktadır ama subay ve astsubayların okulda geçen eğitim öğretim süreleri fiilî hizmetten sayılmaktadır; bu, uzman jandarmalar aleyhine eşitsizlik yaratmaktadır. Bu eşitsizliğin giderilmesi için 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda bir değişiklik yapılması düşünülüyor mu? Bu değişikliği Bakanlar Kurulunda gündeme getirerek mağduriyetlerini anlatmanız ve Bakanlar Kurulundan onaylatmanız, arkadaşlarımız için büyük önem arz ediyor.

Yine, 3466 sayılı Kanun'a tabi muvazzaf uzman jandarmalar ile 3269 sayılı Kanun'a tabi sözleşmeli uzman erbaşların karıştırıldığı malumlarınızdır. Bu nedenle uzman jandarmaların "jandarma yardımcı astsubay" olarak isim ve statülerinin değiştirilmesi yönünde bir çalışma bulunuyor mu? Bunları özellikle önemine binaen vurgulamak ve bugüne kadar yapılan eksikliklerin düzeltilmesi için gündeme getirdim.

Değerli Komisyon üyeleri; AK PARTİ iktidarının bir türlü üstesinden gelemediği; hatta, her geçen gün daha da kötüye götürdüğü ekonomi, tarım, işsizliğe ek olarak, bunca personele ve ekipmana rağmen sonuç alamadığı bir başka konu da kadın ve çocuklara cinsel istismar, tecavüz olayları ile cinayetlerdir. Bu görevin yerine getirilmesi için de ilgili birimlerin konuya hassasiyetle eğilmesini sağlamak ve bu ölümleri en aza indirmek için STK'lerle koordineli bir biçimde tüm bakanlıkları, tüm mekanizmaları harekete geçirerek kadınların ve çocukların haklarını korumak devletimizin görevidir.

Adalet Bakanlığı verilerine göre, 1 Ocak 2002 yılından 31 Aralık 2019 tarihine kadar geçen zaman dilimi içerisinde 7.089 kadın ne yazık ki erkekler tarafından öldürülmüştür. Bu ölümlerin önüne geçilememiştir.

Yine Adalet Bakanlığının yayımladığı 2019 yılına ait adli istatistiklere göre, geçen yıl Türkiye’de “cinsel dokunulmazlığa karşı suç” kapsamında 49.057 dava açılmıştır ve bunların 22.689’u yani yarıya yakını çocuklara yönelik cinsel istismar suçlarıdır.

Adalet Bakanlığının açıkladığı istatistikler 2012-2019 yılları arasında ceza mahkemelerinde çocukların cinsel istismarı suç ve karar sayılarını veriyor. Buna göre, 2012’de çocuğun cinsel istismarı davalarında suç sayısı 17.589’du, 2019’da bu sayı 22.689’a çıktı yani tüm gayretlere rağmen artarak devam eden bir trend var.

Evet, konuşacak konu oldukça çok fakat zamanımız kısıtlı olduğu için Suriyeliler konusuna girmiyorum.

Bakın, burada değinmeden geçemeyeceğim bir başka konu da şudur: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığını kazanmak uğruna ülkemizde bir ilk yaşanmıştır; teröristbaşının kardeşi, kırmızı bültenle aranan, 74 Mehmetçik’imizi şehit ederek o mübarek kanlarını hâlen pis ellerinde taşıyan Osman Öcalan’ın, iktidar lehine açıklama yapmak üzere TRT televizyonunda canlı yayına çıkarılmasına göz yumulan bir ülke hâline getirildik. Milletimizin aklıyla dalga geçer gibi en üst perdeden “Ben kırmızı bültenle arandığımı bilmiyordum.” diye açıklama bile yapıldı bu ülkede. Bu öyle kolayca geçirilebilecek bir şey değildir kıymetli arkadaşlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Anayasa’dan haber ver sen!

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Büyük Türk milleti, demokrasiye güven duyulan ve taviz vermeden güçler ayrılığı ilkesine bağlı güçlü parlamentonun tesis edildiği, her kesimin adilane hizmet aldığı, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim sistemini hak etmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çulhaoğlu, normal süreniz tamamlanmıştır, bir dakika ek süre veriyorum.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım, hemen bitiriyorum.

Cenab-ı Allah’ın, ülkemizin güvenliği, bütünlüğü için gece gündüz demeden kahramanca görev yapan tüm güvenlik güçlerimizin güçlerini artırmasını, muvaffak eylesin diliyorum.

İYİ PARTİ olarak, İçişleri Bakanlığı bütçesine olumlu oy vereceğimizi ifade ediyor, Bakanlık bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Heyetinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

AK PARTİ Grubundan Sayın Bekir Kuvvet Erim’in söz talebi var.

Sayın Erim, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonun kıymetli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcıları, kıymetli bürokratlar ve çok kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Covid-19 testi pozitif çıkan ve iyileşen Sayın Bakanıma ve ailesine geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Ayrıca, Jandarma Genel Komutanımıza, Bakan Yardımcımız Mehmet Ersoy’a, Teftiş Kurulu Başkanımıza ve Covid-19 sebebiyle rahatsızlanan diğer İçişleri Bakanlığı mensuplarına geçmiş olsun dileklerimi iletiyor ve acil şifalar diliyorum.

Ayrıca, Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarındaki kahraman güvenlik görevlilerimizden vatan ve millet uğruna can veren aziz şehitlerimize Allah’tan rahmet, gazilerimize şifa ve sağlıklı ömür diliyorum.

Ayrıca, vatanın her yerinde ve sınırlarımızın dışında PKK, FETÖ, IŞİD, YPG-PYD ve diğer tüm terör örgütleriyle mücadelede görev yapan kahraman güvenlik güçlerimize başarılar diliyorum.

Sayın Bakanım, kıymetli milletvekilleri; son on sekiz yılda yaşadığımız her türlü tuzağı, her türlü saldırıyı, her türlü oyunu, ihanet, acı ve sıkıntıyı; mücadele, kahramanlık, cesaret ruhuyla aşarak, bugünlere geldik. Ülkemizin dünyada söz sahibi konumunda bulunmasına razı olmayan iç ve dış kesimler tarafından yapılan her türlü girişime karşı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde dik durduk, boyun eğmedik ve hamdolsun ki türlü zaferleriyle bu mücadelemizi taçlandırdık. Başarıyla taçlandırdığımız her mücadele geleceğimize daha güvenle bakmamızı sağlamıştır. Geçmişte en küçük sarsıntıda demokrasisiyle, ekonomisiyle, siyasi ve sosyal yapısıyla âdeta yerle yeksan olan bir Türkiye’den; bölgesel ve küresel her türlü sınamayı başarıyla veren bir Türkiye’ye artık ulaştık. Ülkemizin bu büyük atılım döneminin en kritik değişimlerinden biri olan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ülkemizi bölgesel ve küresel krizlere karşı daha etkin, daha hızlı ve daha kapsamlı reflexler verebilme imkânına kavuşturduk.

Bakanlığımız, devletimizin bekasına, milletimizin huzuruna, güvenliğine ve insanlığa ciddi bir tehdit olarak gördüğümüz; millî birliğimizi, demokrasimizi ve ekonomik gelişmemizi tehdit eden büyük bir tehlike olarak kabul ettiğimiz terörü topraklarımızdan bertaraf etmek için canla başla mücadele etmektedir.

Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen iç güvenlik operasyonları çerçevesinde geçtiğimiz ekim ayında, kırsal alanda 8’i büyük, 43’ü orta çaplı olmak üzere toplam 10.230 kırsal operasyon, şehirlerde 1.539 operasyon yapılmış; bu operasyonlarda 41’i ölü, 66’sı sağ, 13’ü ise teslim olmak üzere toplam 120 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Etkisiz hâle getirilen teröristlerin 92’sinin PKK/KCK, 24’ünün DEAŞ, 4’ünün sol terör örgütü mensubu olduğu tespit edilmiş, bu terör örgütlerine yardım yataklık yaptığı ve örgütlerle irtibatlı olduğu değerlendirilen PKK/KCK 625, FETÖ/PDY 1.602, DEAŞ 313, sol terör örgütü 160 olmak üzere toplam 2.700 şüpheli gözüaltına alınırken 422 kişi tutuklanmıştır. Yapılan operasyonlar neticesinde ekim ayında 96 sığınak, barınak ve mağara kullanılamaz hâle getirilmiş, 79’u ağır ve uzun namlulu 136 silah, 50 adet mayın/EYP, 99 adet el bombası, 350 kilogram patlayıcı madde, 17.550 adet muhtelif mühimmat ele geçirilmiştir.

Ayrıca, 3 Temmuzda başlatılan Yıldırım Operasyonları neticesinde bugüne kadar 139 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. 14 ayrı bölgede 18 bin kahraman personelimize Yıldırım Operasyonları devam etmektedir. Bakanlığımız koordinesinde, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığınca yürütülen ikna çalışmaları neticesinde 1 Ocaktan bu yana sadece ikna yoluyla teslim olan terör örgütü mensubu sayısı 200’e yaklaşmıştır. Kahraman güvenlik güçlerimizin bu eşsiz mücadelesi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da aynı nizam, azim ve kararlılıkla devam edecektir. Çünkü biz terörle mücadeleyi hiçbir şartta ihmal edilmemesi gereken millî bir politika olarak görüyoruz.

Türk milleti, vatandaşı ve güvenlik güçleriyle, yürüttüğü istiklal ve istikbal mücadelesini adım adım zafere taşımaktadır. Kendimizle birlikte tüm dostlarımızın ve kardeşlerimizin geleceği için bu mücadelemizi sonuna kadar sürdürmekte kararlıyız. Ben bu vesileyle, buradan sizlerin huzurunda terör örgütlerine boyun eğmeyerek, çileye sabırla göğüs geren, Diyarbakır Annelerimize sevgi ve selamlarımı gönderiyor, Rabbim’den en kısa sürede evlatlarına kavuşmalarını diliyorum.

Diğer mücadele konumuz ise uyuşturucu. Uyuşturucu, dünya toplumlarının karşı karşıya kaldığı en önemli problemlerden biridir ve her geçen gün uyuşturucu sorununun bütün insanlık için taşıdığı risk ve tehditler artmakta ve bu durum hem günümüz gençliği hem de gelecek nesiller için büyüyen bir problem olmayı sürdürmektedir. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi tarafından hazırlanan Dünya Uyuşturucu Raporlarına göre dünya genelinde 15-64 yaş arası her 20 kişiden 1’ine denk gelen yaklaşık 247 milyon kişinin hayatlarında en az 1 kere uyuşturucu madde kullandığı tahmin edilmektedir. Ülkemizde; Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik birimlerimizce uyuşturucu ile mücadele kapsamında yürütülen başarılı operasyonlar, hayata geçirilen Narkotim, Narkolog, Narko Rehber, Narko Nokta, Narko Tır ve Uyuşturucuyla Mücadele Aplikasyonu’yla okul çevrelerinde alınan önlemler sonuç vererek, ciddi anlamda azalmalar yaşanmıştır. Bakanlığımız, uyuşturucuyla mücadele operasyonları ve farkındalık çalışmaları ile mücadelesine devam etmektedir.

Sayın Bakanım, kıymetli milletvekilleri; Covid-19 pandemisiyle mücadele kapsamında ülke genelinde ve büyükşehirlerde olmak üzere zaman zaman sokağa çıkma kısıtlaması getirilmiş ve çeşitli tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda; sosyal hareketliliği ve insanlar arası teması azaltmak üzere 30 büyükşehir ve Zonguldak iline kara, hava, deniz yoluyla yapılacak tüm giriş, çıkışlar süreli olarak kısıtlanmış, seyahat izin belgesi alma zorunluluğu getirilmiş, İçişleri Bakanlığınca gerekli istisnalar belirlenmiştir. Son haftalarda vaka sayılarında görülen artış sebebiyle 17 Kasım 2020 tarihinde gerçekleştirilen Kabine toplantısında alınan kararlar doğrultusunda Bakanlığımız tarafından yayımlanan genelgeyle tekrar çeşitli kısıtlamalar uygulanmaya başlanmıştır.

Pandemi sürecinin başında, mücadele kapsamında getirilen kısıtlamalar sonrasında şehirler arası toplu ulaşım araçlarıyla yapılacak yolculuklarda Hayat Eve Sığar (HES) uygulaması üzerinden yapılan denetimler sonrası bilet işlemleri gerçekleştirilmiştir. 65 yaş ve üzeri ile 18 yaş altı sokağa çıkma kısıtlamaları süreli olarak uygulanmış, ülke genelinde Umumi Hıfzıssıhha Kanunu kapsamında denetimler yapılmış ve gerekli durumlarda çeşitli yaptırımlar uygulanmıştır.

Pandemiyle mücadele kapsamında 21 Mart 2020 tarihinde Bakanlığımızca yayımlanan genelgeyle Vefa Sosyal Destek Grubu kurulmuştur. Vefa Sosyal Destek Hattı’yla İl/İlçe Salgın Denetim Merkezleri koordinasyonu acil çağrı merkezleri üzerinden gerçekleştirilmekte ve salgın döneminde yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Ocak-Eylül 2020 sonu itibarıyla sisteme yapılan 61.318.293 çağrının 2.020.373 adedi salgınla ilgili olmuştur. Birden fazla olan acil çağrı numarasının tek numara, 112 altında toplanması için yürütülen Acil Çağrı Merkezleri Projesi kapsamında Ekim 2020 itibarıyla 19 ilde daha teknik donanım işleri tamamlanarak acil çağrı merkezi faal olan il sayısı 51’den 70’e çıkarılmıştır, 2021 yılında kalan illerdeki merkezlerin hizmete girmesi hedeflenmektedir.

Covid-19 pandemisi sonucu ortaya çıkan toplumsal ihtiyaçların karşılanmasında sivil toplum faaliyetlerinin önemi bir kez daha anlaşılmıştır. Önümüzdeki dönemde de pandeminin yol açabileceği toplumsal ve çevresel etkilere yönelik olarak sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; uzun zamandır gerek Gazi Meclisimizde gerekse Meclis çalışmalarımız dışında -tabii televizyonlardan izliyoruz- bazı milletvekili arkadaşlarımız, muhalif kimliğiyle siyaset yapanları kast ediyorum “muhalafet” kelimesinin tanımını bilmeden muhalif

oluyorlar. Değerli arkadaşlar, iktidarı yani bizi eleştirebilirsiniz lakin bu yüce, Gazi Meclisin çatısı altında devlet düşmanlığı yapamazsınız. Aziz milletimizin bekasına, huzuruna, canına, malına ve namusuna yönelmiş tüm tehditlere karşı mücadele eden Sayın Cumhurbaşkanımıza, Sayın Bakanımıza ve bu mücadelede can alıp, can veren kardeşlerimize dil uzatamazsınız. Yarım asır cihana hükmetmiş asil ve aziz milletimizin oylarıyla bu makamlara gelen biz milletvekillerinin bu konuda daha hassas davranmamız gerektiğine inanıyorum.

Sayın Bakanımızın da her zaman ifade ettiği gibi, artık, biz, terörü sadece Türkiye içerisinde değil -sadece savunmaya yönelik değil- terör her nerede yaşıyor ve yaşatılıyorsa, dünyanın neresinde olursa olsun terör, bataklığını yerinde kurutup, ülkemizin gündeminden terörü çıkarıp bundan sonraki süreçlerde önümüze bakarak ülkemizin inşallah dünyanın en güçlü ilk 10 devleti içerisinde olmasının gayreti içinde çalışacağız inşallah.

Gerek terör konusu gerekse uyuşturucuyla mücadele olsun, pandemi sürecinde ilgili her konudaki üstün başarılarından dolayı milletimizin sevgisini ve takdirini kazanan Sayın Bakanımıza gayretlerinden ötürü teşekkür ediyorum. Allah razı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Erim.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Pardon, sonuna geldim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlemenizi alalım.

Buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Son olarak, ülkemizin şu anda içinde bulunduğu zorlu şartlar altında Bakanlığımızın bütçesinin arz ettiği özellik göz önünde bulundurularak değerlendirme yapmanızın tüm ülkenin menfaatine olduğunu düşünüyorum.

Sözlerime son verirken İçişleri Bakanlığımızın ve bağlı kuruluşlarının 2021 yılı bütçesinin devletimize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi gördüğüm kadarıyla, Komisyon üyelerinden şu an itibarıyla söz isteyen yoktur.

Komisyon dışından misafirlerimiz var, onlara müsaadenizle söz vermek isterim.

Sayın Sibel Özdemir, hazırsanız size söz verebilirim.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli üyeler; ben de saygıyla selamlıyorum herkesi.

Sunumunuzu da dikkatli dinledim Sayın Bakan; şöyle ki, FETÖ vurgusundaki kısım oldukça dikkat çekici. Ben üniversitede bir akademisyendim 2000’li süreçte ve gerçekten ciddi bir yapılanma vardı eğitimde, üniversitelerde hatta bırakın üniversiteleri FETÖ’nün kurduğu dershanelere bile üst düzeyden torpillerle öğrenciler alınıyordu; böyle bir mekanizma vardı. Yine, üniversiteler içinde de ciddi bir yapılanma; kurulan üniversiteler, desteklenen... ÖSYM’deki sınavlardan bahsettiniz, o sınav yapılanmaları, o sınavlardaki gerçekten ciddi sorunlar ve ÖYP sistemi getirildi mesela, orada da, yine üniversitelerde farklı bir yapılanmanın yolu açıldı, işte, sınavlara müdahale edildi yani bir mekanizma işliyordu. Ki ben diğer kısımlardan bahsetmiyorum, işte yargısıydı, savunmasıydı, askeriye, kozmik

Odası'ydı, adaletiydi onlara hiç girmiyorum, sadece üniversitelerde böyle bir güç ve motivasyon vardı ve burada da sizin iktidarınızdaki yöneticilerin bu güç ve motivasyonda sorumluluğu neydi? Belki burasını da bir tartışmak gerekiyor. Ben sadece üniversite boyutunu söylüyorum.

Bunun dışında “Demokrasi ve insan hakları kırmızı çizgimiz.” dediniz. Ben bir Avrupa Birliği uzmanı olarak yani AB’yi çalışan bir akademisyenim ve burada mesela, Avrupa Birliği raporlarına baktığım zaman demokrasi ve insan hakları boyutunda sizin Bakanlığınızı ilgilendiren alanlardaki ciddi eleştiriler, bu yerel seçimlerle ilgili eleştiriler. Yani demokrasinin temeli olan halkın iradesiyle ilgili buradaki uygulamaları bize sorduklarında ve “Nasıl açıklıyorsunuz?” dedikleri zaman bunun açıklaması oldukça güç. çünkü neticede yerel yöneticilerin mesela yardımlarının bile engellenmesi ya da uzaklaştırılan... Ki onların hepsi için söylenen şu: Seçime girmeleri kabul edilmiş, devletin kurumlarının verdiği yazıyla seçime girmeleri kabul edilmiş ama sonradan görevden alınmaları; alındıktan sonra da yerlerine ne şekilde bir atama yapılıyor yani meclis içerisinde mi ya da Belediye Kanunu’ndaki gibi mi? Yani bu sürecin daha şeffaf ve yasalara uygun şekilde işletilmesi noktasında ciddi eleştiriler var ve gerçekten bu konuda nasıl bir açıklama yapacaksınız?

Göç konusu; dediğim gibi 18 Mart Vize Mutabakatını Sayın Dışişleri Bakanına da sordum “Biz bütün sorumluluklarımızı yerine getirdik, Avrupa Birliğine gönderdik ama işte, bir virgüldü dahi bahane ediyorlar.” dedi. Neyi gönderdik biz? Kişisel verilerin korunmasında, terör tanımındaki o 6 kriteri biliyorsunuz; polis iş birliği, belli sorun alanları vardı, diğerlerini burada Mecliste kabul etmiştik ama 6 tanesi ciddi sorun yarattı. Burada biz nasıl bir veri gönderdik oraya ve neye karşı çıkıyor Avrupa Birliği? Bunu size tekrar sormak istiyorum. Yani vize politikasında, gerçekten göç konusunda ciddi bir sorumluluk ve mali külfet yüklendik ülke olarak ama bu, bir nevi siyasi bir koz gibi algılandı Avrupa Birliğinde yani o süreci iyi yönetemedik, sanki biz bunu bir koz olarak kullandık gibi ortaya çıktı. İşte, Covid öncesi süreçte şubat sonu dedik ki: “Biz bütün kapılarımızı açarız.” Bunun neticesi ne oldu? Biz hangi kazanımları elde ettik orada? Geri Kabul Anlaşması’nda ve birçok AB raporunda göç ve vizeyle ilgili alanda birçok direktife ve uyumlaştırma istiyor bizden; bunlarla ilgili bir çalışma yapılıyor mu ve nasıl bir süreç olacak vize muafiyeti? Çünkü biz göçle üstlendiğimiz sorumluluğun karşılığında bir Vize Serbestisi Anlaşması yaptık ama bu, neticede bir kısır döngüye dönüştü ve bir sonuç alamadık.

Pasaport konusu çok önemli Sayın Bakan, burada gerçekten KHK’ye göre pasaportlarına el konulan, şerh düşülen yurttaşlar hâlâ bir mağduriyet yaşıyor, özellikle akademisyenler -yurt dışı eğitim ve öğretim faaliyetlerine- çünkü yargısal süreç bitmiş olmasına rağmen bu süreç neticelenemiyor bir türlü. Bu konuda ne diyeceksiniz?

Resmî koruma tahsisi var, benim dikkatimi çeken ve bana bildirilen bir bilgi. Burada İçişleri Bakanlığının özellikle iş insanlarına yönelik yapılan koruma tahsislerinde bir ayrımcılık yaşandığı, resmî koruma görevi dışında korumanın özel işleri de yürütmek durumunda kaldığı bilgisi paylaşıyor. Birçok iş insanının mali şartları yerindeyken neden böyle bir koruma hizmeti veriliyor ve nasıl bir süreç işliyor? Bilmiyorum, bir bilgi istiyorum; var mı yok mu?

En son da kadın cinayetleriyle ilgili, gerçekten bu süreç çok önemli, daha dün -sayın vekillerimiz de burada- Genel Kurulda bu konuyu detaylarıyla tartıştık. Sizin verdiğiniz verilerle ilgili hâlâ bir muamma var. Bu konuda sağlıklı bir veri var mı elimizde?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özdemir, süreniz dolmuştur, toparlarsanız sevinirim.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Anlayışınız için teşekkür ederim.

Yani burada hep aynı noktaya geliyoruz. Yani veri nedir? Sizin de bugün verdiğiniz veriler gerçekten açıklanan diğer verilerle çelişiyor. Ya, bir defa bunu bir ortaya koymamız lazım. STK'ler farklı bir süreçte yani burada bir uyumlaştırma sürecine geçmeniz gerekiyor çünkü bunu yapamazsak bir kısır döngü içerisinde dönüyoruz. Eğitim, yargı, kolluk kuvvetleri bunların hepsinin bütün ve istisnasız, herkesin sürece tam anlamıyla destek verdiği bir süreç oluşması gerekiyor ama tutarsızlıklar oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sürekli farklı açıklamalar ve İstanbul Sözleşmesi'ni tartışmaya açmamız dahi bizim buradan geriye gitmemize sebep oluyor; maalesef, işte yargı ve kolluk kuvvetlerinin ihmali sonucu olan durumlar ortaya çıkıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özdemir, teşekkür ediyorum. Süreniz doldu, sağ olun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Ümit Yılmaz'a söz veriyorum.

Sizin de süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Yılmaz.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, öncelikle geçmiş olsun diyorum ben de.

Sayın Bakanım ve İçişleri Bakanlığımızın kıymetli bürokratları 2021 yılı İçişleri Bakanlığı bütçemizin vatana, millete hayırlı olmasını diler, tüm Bakanlık personeline çalışmalarında başarılar dilerim.

Sayın Bakanım, İçişleri Bakanlığımızın ve Bakanlığa bağlı olarak çalışan personelimizin başarılı çalışmalarını takdirle izliyoruz ve takdir ediyoruz. Özellikle son yıllarda gerek sınır içinde gerekse sınır dışında terörle etkin mücadele sonucunda alınan başarılı sonuçlar neticesinde vatan topraklarında terörist sayısı 320'ye düşürülmüştür. İçişleri Bakanlığımızın, Türk Silahlı Kuvvetleri ve İstihbarat Teşkilatıyla beraber yürüttüğü operasyonlar neticesinde renk renk teröristler etkisiz hâle getirilmiştir. Bir dönem karakollarımızın, askerî birliklerimizin önünden silahlarıyla beraber kortej hâlinde geçen teröristler Allah'a şükürler olsun ki inlerinden burnunu çıkardıkları an etkisiz hâle getirilmektedir.

Ayrıca, yapılan doğru çalışmalar sonucunda bebek katili terör örgütü PKK'ya destek ve eleman sağlayan sivil toplum görünüşlü yapılanmaların faaliyetine son verilmiş, aynı faaliyetlerde bulunan belediyelere kayyumlar atanarak terör örgütüne katılımın önüne geçilmiştir. Bu başarılı çalışmalardan başta bölgede yaşayan vatandaşlarımız olmak üzere tüm Türk milletini ziyadesiyle memnun etmiş ama bazı kesimleri de rahatsız etmiştir. Terörle mücadelede yapılan başarılı çalışmalar başta Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini ve Sayın Cumhurbaşkanı, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'yi ve şahsınızı hedef hâline getirmiştir. Teröre karşı mücadele edilmesinden rahatsız olan emperyalist güçler ve içerideki iş birlikçilerinin asıl rahatsızlığı ülkemizin son yıllarda bölgesel güç hâline gelmesi ve bölgedeki emperyal çıkarlarına karşı durmasıdır. Türk milleti bunun çok da iyi farkındadır.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; İçişleri Bakanlığımızın asli görevi kolluk kuvvetlerinin düzenlenmesi olsa da Bakanlığımıza bağlı diğer birimlerin başarılı çalışmalarını da takdirle takip etmekteyiz. Bunların başında geleni, bulunduğumuz yıl içerisinde yaşanan Elâzığ ve İzmir depremlerinde başarılı çalışmalar yapan AFAD'dır. AFAD, kurulduğu tarihten itibaren hızla büyümüş, deprem, sel ve benzeri afetlerde başarılı çalışmalar sergilemiştir.

Bakanlığımıza bağlı bir diğer kurumumuz ise Göç İdaresidir. Özellikle 2011 yılında başlayan Suriye iç savaşı ve bulunduğumuz coğrafya itibarıyla ülkemizin göç yolları üzerinde olması nedeniyle maruz kaldığımız yoğun göç millî güvenliğimiz açısından Göç İdaresi Kurumunu da önemli bir hâle getirmiştir. Ülkemiz bu yaşananların sonucunda 5 milyonun üzerinde göçmen ve geçici sığınma hakkını haiz insana ev sahipliği yapmak durumunda kalmıştır; bu durum ülkemizde yaşayan insanların misafirperverliği bir yana büyük bir kısmını da tedirgin etmektedir. Ülkemizin bir kitlesel göçe daha tahammülü kalmamıştır.

Sayın Bakanım, Bakanlığımıza bağlı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü son yıllarda artan iş yüküyle 83 milyon insanımızın tamamının hayatında en az birkaç kez başvurduğu bir diğer kurumdur. Burada da başarılı çalışmalar yapılmakla beraber statüsünde yaşanan sıkıntı göze çarpmaktadır. Nüfus kartlarından ehliyet, pasaporttan bazı mahkeme kararlarının işlenmesine kadar çok önemli iş ve işlemleri yapan bu kurumumuzun il müdürlerinin görev cetvellerindeki yerleri yaptıkları iş ve işlemlere göre oldukça aşağıdadır. Bu hak mahrumiyetinin verdiğimiz kanun teklifiyle giderilmesi tüm Nüfus Müdürlüğü çalışanlarının beklentisidir.

Sayın Bakanım, Emniyet teşkilatımız, görev itibarıyla ülkemizin millî güvenliği açısından en önemli kurumların başında gelmekle beraber Emniyet teşkilatı mensuplarının yaşadığı mağduriyetlerin başında aynı işi yapmalarına rağmen özlük haklarında yaşanan eşitsizlik gelmektedir. "Eşit işe eşit ücret" ilkesinden hareketle aynı Bakanlık altında aynı görevi yapan teşkilatların arasında yaşanan farklılık kaldırılmalı ve Emniyet teşkilatımızın personeline 3600 ek gösterge verilmelidir.

Sayın Bakanım, Emniyet teşkilatının içinde yaşanan bir diğer mağduriyet ise polis amirleri arasında yaşanan A ve B grubu sınıflandırmasıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yılmaz, süreniz tamamlandı.

Toparlarsanız sevinirim.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Toparlıyorum Başkanım.

Her ne kadar 2019 yılında yapılan düzenlemeyle B grubu amirler A grubuna dâhil edilerek bir nebze olsun iyileştirme yapılmış olsa da, B grubu amirlerin geçmiş döneme ait hizmetlerinin görev süresinden sayılmaması bu mağduriyeti ortaya çıkarmaktadır. Bu durum, Emniyet Teşkilatına yıllar sonra katılan üniversite mezunlarının yılarca teşkilat içinde görev yapan amirlerinin rütbece önüne geçmesine sebep olmaktadır. Bu durumun düzeltilmesi için verdiğimiz kanun teklifinin de bir an önce gündeme alınarak kanunlaşması beklentimizdir.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Yılmaz, sağ olun.

Şimdi, HDP Grubundan Murat Sarısaç Bey hazırsa söz verebilirim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Hasan Özgüneş vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, Sayın Hasan Özgüneş'e söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Herkesi selamlıyorum.

Doğrusu uzun uzadıya rakamsal olarak çok ciddi başarıların elde edildiğini hep birlikte duyduk ama gerçek anlamda, değerli arkadaşlar, ben bir sonucu açıklamak istiyorum: Bu bir anket sonucu, doğru mu, değil mi; bu ayrı bir hikâye ama gerçeğe yakın olduğuna inanıyorum çünkü birçok anket bunu ifade ediyor. Kurumlarımıza olan güvenden bahsediliyor. Askere güven toplum içinde yüzde 32,6, hukuka güven 1,7'ye inmiş, polise güven 2,6, Meclise güven 2,5, basına güven 1'in altında ama bir şey daha söyleyeceğiz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yalan, yalan! Yalan, okumana gerek yok!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Arkadaşlar, biraz sabırlı olun yani biraz dinlemeyi öğrenelim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ama yalan söylenmez.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Şimdi, gerçek anlamda şöyle bir durum var: Birçok araştırma...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım lütfen, sırası gelince siz de görüşlerinizi söylersiniz. Dinleyelim lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Eğer sesinizi çıkartırsanız ben öyle bir bağırırım ki kaçarsınız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hele bir bağır bakalım!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, konuşmacıyı dinleyelim.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Değerli arkadaşlar, birçok araştırma hukuka güvenin yüzde 20'nin altında olduğunu söyledi; savcı beyle konuştum “Bana göre yüzde 15'tir.” dedi. Dolayısıyla öyle oradan “Doğru mu, değil mi...” Kesin sesinizi!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sen kes sesini!

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Ne biçim konuşuyorsun!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Birbirimize kırıcı bir dil kullanmayalım lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Bakanı ilk tanıştığımda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşmanıza devam edin lütfen; karşılıklı konuşmayın. Doğru bir ifade değil o kullanılan ifade.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Sayın Bakana bir şey söylüyorum, İçişleri Komisyonundayım ben. Şimdi, ilk tanıştımda sağdan bir demokrat lider doğuyor gibi bir umuda kapıldım. Ne demişti o zaman? Türkiye'nin sorunlarını belirlemişti: “Kürt sorunu, Alevi sorunu, kadın sorunu.” “Eğer Kürt sorunu demokratik bir Anayasa'da çözülmezse 21'inci yüzyıl hayal olur.” demişti. Bunun yanında “Şeyh Saîd meselesiyle, İstiklal Mahkemesiyle, Dersim ve Sivas Madımak'la yüzleşmeliyiz.” demişti.

Şimdi, değerli arkadaşlar, birkaç şey söyleyeceğim. Kürt sorunundan kaynaklı bir şiddeti birlikte yaşadığımızı ve sonuçlarını görüyoruz; bütün mesele dönüp dolaşıyor oraya düşüyor. Özal “Baldırı çıplaklar” demişti, Çiller “Ya bitecek, ya bitecek.” Demişti, Sayın Soylu 2017'de “Bundan sonra kimse bu meseleden bahsetmeyecek.” demişti. Şimdi, geldiğimiz noktada Türkiye, bütün boyutlarıyla içeride ve dışarıda bir tıkanmayı yaşıyor kültürel olarak, toplumsal olarak, ekonomik olarak.

Şimdi, bir iki konuya değinmek istiyorum; bu ajanlaştırma amaçlı yapılan meseleler: Cizre'de, değerli arkadaşlar, bir Meclis üyemizi çağırmışlar “Gel bakalım karakola. Sen hendeklerde görülmüşsün. Seni ajan yapacağız, kabul etmezsen içeri girersin.” demişler.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hiç öyle bir şey olur mu? Aklı olan buna inanır mı?

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Şimdi, bunları belgeli olarak vereceğim ben Bakanımıza, Bakana belgeli vereceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan en sonunda hepsine cevap verecektir, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Değerli arkadaşlar, ben İstanbul’da basın açıklaması yaptım, bu 4 genç benim yanımdaydı: İbrahim Kaya -Cizre’deki, ajanlaştırılmak istenen- Sultangazi HDP yöneticisi Cihan Çitgez, Gençlik Meclisinden Musa Taştan ve Lider Polat. Bunlarla basın açıklaması yaptım, Bakana çağrı yaptım, dedim ki: Bu insanları bir ekip gündüz kaçırmış, ormana götürmüş, sonra “İkinci bir ekibe, ağabeylerimize teslim ediyoruz.” demiş ve ardından ne yapmışlar, ıssız bir yere bırakmışlar ajanlaştırmak için.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bak sen! Komedi ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakan bunlara mutlaka cevap verecektir; ikili konuşmayalım değerli arkadaşlar.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Dolayısıyla İHD’nin 2018’de tespit ettiği 150, 2019’da 160 kişi ajanlaştırma meselesiyle işleme tabi tutulmuş, kaçırılmış, tehdit edilmiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özgüneş, normal süreniz tamamlanmıştır.

Lütfen, son cümlelerinizi alalım.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bir dakika ek süre alacağız yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, on dakikalara bir dakika veriyorum, beş dakikalara vermiyorum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – “HDP’ye gitmekten pişman mısınız?” diye Cizre’de 200 kişiye telefon açılmış ve bu ekip şöyle demiş: “Biz Sayın Bakan adına sizi arıyoruz. Niye HDP’ye gidiyorsunuz?”

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hepsi yalan söylediklerinin.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Değerli arkadaşlar, HDP’ye gitmek onurdur; halkların kardeşliğini, eşitliğini sağlamak içindir, demokrasi, barış içindir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tamamı yalan.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sizi laf atmak için mi oturtmuşlar? Bir sus ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özgüneş, teşekkür ediyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Ama dinlemeyi bilmeyenleri yüz kere kınıyorum. Ayıptır, utanç verici bir yaklaşımdır sizinki. Biraz terbiyeli olun ya! Bu nasıl bir yaklaşım?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Söylediklerinizin tamamı yalan.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bakan cevap verir, size ne oluyor?

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bu rezilce yaklaşım nedir ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

İYİ PARTİ Grubundan hazır olan bir arkadaşımız var mı?

İbrahim Halil Oral Hocam, hazırsanız size söz verebilirim.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – İnsanları konuşturamuyorsunuz bile!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Söylediğiniz şeylerin tamamı yalan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz veriyorum, lütfen...

İYİ PARTİ Grubundan İbrahim Halil Oral Bey, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayalım, söz verdim konuşmacıya.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Başkan, kendi arkadaşlarınızı bir uyarın. Onlar kendilerini nerede hissediyorlar?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uyardım zaten.

Herkes süresi geldiğinde görüşünü ifade etsin. Birbirimizin görüşüne katılmak zorunda değiliz ama hepimiz dinleyeceğiz görüşleri.

Buyurun Sayın Oral, sizi dinliyoruz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, maskelerini takabilirler mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maskeler takılsın lütfen, maskesiz arkadaşlarımız varsa.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Oral, başlayacak mısınız acaba?

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sesi keserlerse başlayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, lütfen sükûneti sağlayalım, konuşmacı başlayacak. Rica ediyorum, konuşmacı başlıyor konuşmasına, dinleyelim hep birlikte.

Buyurun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığının değerli bürokratları ve kıymetli basın mensupları; İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine görüşlerimi açıklamak için söz almış bulunuyorum. Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu'ya geçirmiş olduğu coronavirus rahatsızlığı sebebiyle geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum.

Sayın Bakanım, geçmiş olsun.

Değerli milletvekilleri, Göç İdaresinin özellikle Suriyeliler meselesinde sınıfta kaldığı aşikârdır. Bu, tabii ki sadece bir Genel Müdürlüğümüzün meselesi değil, AK PARTİ Hükûmetinin genel politikasından kaynaklıdır. Suriye'den gelen mazlum ve mağdurların korunması, Türk milletinin tarihinden, kültüründen gelen bir sorumluluktur ancak ülkemizin demografik düzeninin korunması, kaynaklarının bu toprakların öz evlatları için harcanması ile bu mağdur ve mazlumların sağ salım ülkelerine dönmelerinden sorumlu olan da bu iktidardır. Görüyoruz ki özellikle gündemin coronavirüse dönmesi sebebiyle Suriyelilerin ülkemizdeki durumuyla alakalı ne dış politika bağlamında ne de Göç İdaresi noktasında bir gelişme maalesef yoktur. Açık yüreklilikle ifade etmek istiyorum: Sayın Bakan da iktidar da Suriyeli mazlumların geriye dönmesi için ne gerekiyorsa yapmalıdırlar.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Göç İdaresiyle alakalı memleketim Ahlat ve çevresinde yaşanan bir insanlık dramını ve sosyal sıkıntıyı dile getirmek istiyorum. Göç İdaresi verilerine göre, ülkemize gelen düzensiz göçmenlerin büyük bir kısmı Afganistan'dan gelmektedir. Afganistan'dan gelen göçmenler, İran üzerinden ülkemize gelmekte ve Van'daki sınır kapısından yasal ya da kaçak yollarla ülkemize giriş yapmaktadırlar. Bu insanlar, Van veya Gevaş'tan, Van Gölü üzerinden insan kaçakçıların organizasyonu ile Ahlat ya da Adilcevaz'a geçmektedirler ve buradan ise yürüyerek Tatvan'a geçmektedirler. Bu yol, yaklaşık 60 kilometrelik yürüyüşü ortaya çıkarmaktadır. Tatvan'a gelen göçmenler burada, otogarda yine insan kaçakçıların organizasyonu ile otobüslere bindirilmekte ve büyük şehirlere doğru yola çıkmaktadırlar. Bölgeden alınan bilgilere göre 700 ila 1.000 dolar arasındaki

meblağlarda kişi başı ücret alan insan kaçakçıları, bu göçmenleri büyük şehirlere yerleştirmektedir. Özellikle, Tatvan'a yürüyen sığınmacıların durumu içler acısıdır, bu kış mevsiminde bir insanlık dramı yaşanmaktadır. Bununla alakalı elimde fotoğraf ve videolar mevcuttur, istenirse bunları Sayın İçişleri Bakanlığı yetkililerine verebilirim. Van Gölü üzerinde alabora olan teknedeki göçmenlerin durumu ve oralarda ölen insanlar hepimizce malumdur; bu hadisede insan kaçakçılığı vardır. Büyük şehirlere otobüs yolculuğuyla bu göçmenler ulaşabiliyorsa yol kontrollerinde ihmal veya görevi kötüye kullanma da mevcuttur. Tatvan'da ise otogar çevresinde binlerce sokakta yatan göçmen bulunmaktadır.

Ayrıca, bölgede şu ana kadar ciddi bir şekilde gerçekleşme de asayiş sorunlarının olmasından tedirginlik duyan bir kısım bulunmaktadır. Bu insanların coronavirus taşıyıp taşımadıkları da ayrı bir tartışma meselesidir. Göçmenlere yardımcı olmak isteyen, gıda ve su temin etmek isteyen yardımsever hemşehrilerimize kolluk kuvvetlerinin müdahale ettikleri de ifade edilmektedir. Bu hususun çözümü ve geniş kapsamlı bir operasyon yapılmasını Sayın Bakanımızdan bekliyor ve talep ediyoruz.

Saygıdeğer hazırun, dile getirmek istediğim diğer bir husus da özellikle Ankara'nın Polatlı ve Gölbaşı girişleri başta olmak üzere büyükşehir girişlerinde yapılan uygulamalardır. Arşiv, asayiş ve terörle mücadele noktasında yapılacak uygulamalara karşı olmamız asla düşünülemez ancak bu durum vatandaşın kötü muameleye maruz kalmasına, kilometrelerce araç kuyruklarının oluşmasına, insanımızın yolculuktan bezmesine sebep olmaktadır. İçişleri Bakanlığı, ya bu uygulamaları gevşetmeli ya da Karayolları Genel Müdürlüğüyle iş birliği hâlinde daha geniş ve çok şeritli uygulama alanları inşa ederek daha fazla sayıda jandarma ya da polisle uygulama yapmalıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Oral, toparlarsanız... Süreniz tamamlanmıştır.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

En ideali ise vatandaşlarına güvenen, istihbarat faaliyetlerini etkin yürüten ve bunun gibi yol çevirmelerine ihtiyaç duymayan uygulama usulleridir.

Bu düşüncelerle teşekkür ediyor, İçişleri Bakanlığı bütçesinin memleketimize, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını niyaz ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Yıldırım Kaya'ya söz vereceğim.

Sayın Kaya, sizin de süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, sevgili arkadaşlar; bugün İçişleri Bakanımızın ayrıntılı sunumun da -bir öğretmen olarak, bir eğitimci olarak- dikkatimi çeken bir yan oldu. Özellikle, uyuşturucu konusunda yapılan operasyonlar ve operasyonlar sonucu ele geçirilen uyuşturucu maddelerine ilişkin açıklama yapıldı. Ancak, Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Ve Suç Ofisinin 2019 raporuna göre Türkiye, 2019 yılında 19 ton ile dünyada en fazla eroin ele geçirilen ülke olmuştur. Bizim ülkemiz Avrupa'ya geçişte bir yol güzergâhı haline gelmiştir yani yol geçen hanına dönmüştür. Eğer bu alanda mücadeleyi daha da yükslemler taşımazsak gerçekten ülkedeki gençliği ve çocuklarımızı eroinecilere, mafya babalarına ve uyuşturucu tacirlerine teslim etmiş olacağız. Avusturya'da ele geçirilen Batı Avrupa menşeli "extacy"nin yüzde 30'unun Türkiye üzerinden geldiğini bildiriyor. Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi raporuna göre, Türkiye'nin uyuşturucu kaçakçıları tarafından kullanılan önemli bir transit ülke olduğu söyleniyor. Türkiye'deki aşırı doz ölüm oranını da çok ciddi

noktalara getirdi. Adalet Bakanlığı verilerine göre, 2011 yılında 105 kişi uyuşturucudan hayatını kaybederken 2016 yılında bu sayı 920'ye yükseliyor. Son resmî istatistiklere göre, Türkiye'de 2017 yılında -ki bu tarihten sonra rakamsal verilere ulaşamıyoruz ne yazık ki- uyuşturucudan ölenlerin sayısı 941'e ulaşmış. Türkiye'deki verilere, Sağlık Bakanlığının açıkladığı 2019 yılı verilerine göre, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı tedavisi görenlerin sayısı on üç yılda yüzde 2.200 artış göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, suça sürüklenen her 10 çocuktan 4'ü madde kullanmaktadır. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü verilerine göre, madde kullanımı, satışı ve bulundurmaıyla ilgili adli vaka sayısı 2016 yılında 81.222'yken bu rakam 2017 yılında 118.482'ye yükselmiştir. Türkiye'de uyuşturucuya başlama yaşı Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarından önce 14 ila 20 yaş aralığındayken şimdi ne yazık ki bu yaş aralığı 10 yaşa kadar inmiştir. Madde kullanıcılarının sayısı yüzde 20 oranında artarak 1,5 milyona ulaşmıştır. Türkiye'deki yargı, kanunlar gerçekten dünyanın birçok ülkesine göre en ağır koşulları içeriyor ama ne yazık ki kanunda olmasına rağmen uygulamada bunun tam karşılığını bulamıyoruz. Yaptırım çok yüksek ama yaptırımı hayata geçirecek uygulamalarda ciddi sorun yaşıyoruz.

Sayın Bakanım, son olarak şunları belirtmek istiyorum: Hak mücadelesi verenlere karşı uygulanan tutum gerçekten kabul edilemez. Ermenek maden işçileri sadece çocuklarının geleceği için yürümek istiyorlar ama onlara vurulan coplar, onlara sıkılan biber gazı, onlara sıkılan sular gerçekten Türkiye Cumhuriyeti devletine yakışmıyor. Kızılay'ın göbeğinde, Yüksel Caddesi'nde prefabrik karakol var. Ankara başkent ve Kızılay Ankara'nın göbeği. Bence artık o uygulamadan bir an önce vazgeçilsin çünkü oradaki daha önce seyyar gezen polislerimiz vasıtasıyla bu denetim rahatlıkla yapılıyordu. Siz de gezdiğinizde o görüntünün çok hoşunuza gitmeyeceğini biliyorum.

Sayın Bakan, Hakkâri'den en son bir hafta önce geldiğini söyledi, ben de iki hafta önce geldim. Hakkâri Türkiye'de organize sanayi bölgesi olmayan tek ilimiz. Hakkâri'de gençler işsiz, Hakkâri'de esnaf perişan, Hakkâri'de ziyaret edebileceğimiz açık bir tek KOBİ dahi bulamadık. Bunlara dikkat çekmek istiyorum.

Son olarak da pazartesi günü -Çubuk saldırısında iki kaburgam kırılmıştı- mahkememiz olacak. İnekçi Osman'a sahip çıkanlar kadar Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na Sayın Recep Tayyip Erdoğan sahip çıkmayı görsün çünkü cumhuriyete sahip çıkmaktır. Eğer önüne gelen, siyasi parti liderlerini, milletvekillerini, bürokratları tehdit etmeye kalkarsa bu işin üstesinden gelemeyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kaya, süreniz dolmuştur.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bitirin lütfen.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Bakanın bu konuda da söyleyeceği bir çift söz olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – FETÖ'yle mücadele konusundaki hassasiyetinizi görüyorum ancak KHK'yle ihraç edilmiş ama FETÖ'yle uzaktan, yakından ilişkisi olmayanların da bir an önce hukuksal zeminde sorunlarının çözülmesi konusunda adım atmanızı bekliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya, sağ olun.

Şimdi, tekrar Komisyon üyelerimize, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın İsmail Faruk Aksu'ya dönmek istiyorum.

Sayın Aksu, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri, Değerli Bakan Yardımcıları, bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyorum. Milletimizin huzuru ve güvenliği için gösterdiğiniz çaba, gayretli çalışma ve sağlanan tarihi başarı için, ayrıca Covid-19 mücadelesinde yürütülen takip ve denetim görevleri için, sizi, ekibinizi ve şahsınızda tüm güvenlik personelimizi, Bakanlık çalışanlarımızı tebrik ediyorum. Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarındaki kahraman güvenlik görevlilerimizden ve mülki idarecilerimizden görevlerinin başında şehit olanlara Allah’tan rahmet, gazilerimize şifa ve sağlıklı ömür niyaz ediyorum. Ayrıca, vatanın her yerinde ve sınırlarımızın dışında terör örgütleriyle mücadelede görev yapan polisimize, jandarmamıza ve tüm güvenlik güçlerimize başarılar diliyor, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, destan yazan bu kahramanlarımızın her daim yanlarında olduğumuzu ifade ederek selamlarımızı iletiyorum.

Terörü ve şiddeti bir yönetim olarak benimseyen ve amaçlarına ulaşmak için bunları meşru gören anlayışı devletimizin bekasına, milletimizin huzuruna, güvenliğine ve insanlığa ciddi bir tehdit olarak görüyor, millî birliğimizi, demokrasimizi ve ekonomik gelişmemizi tehdit eden terörle mücadeleyi hiçbir şartta ihmal edilmemesi gereken millî bir politika olarak değerlendiriyoruz. Bu kapsamda, terör belasından ülkemizi tamamen kurtarmak için uzun vadeli ve istikrarlı, çok boyutlu millî ve etkin bir terörle mücadele politikasının ve terörle topyekûn mücadele anlayışının tavizsiz sürdürülmesini gerekli görüyor, bu doğrultuda yürütülen politikadan ve verilen mücadeleden duyduğumuz memnuniyeti ifade ediyoruz.

Yaşadığımız çağ, güvenlik ve tehdit algısının değiştiği, suç ve şiddet unsurlarının çeşitlenerek arttığı, suçun türüyle birlikte işleyenlerin karakteristiklerinin de değiştiği bir durumu göstermektedir. Türkiye etkili ve sonuç alıcı bir terör mücadelesi yürütmektedir. Teröristlerin etkisiz hâle getirilmesinin yanında terör örgütlerine ait silah, mühimmat, lojistik destekler ve uyuşturucu, akaryakıt, silah ve benzeri kaçakçılık yoluyla elde ettikleri gelir ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklı finansal desteklerine de büyük darbeler vurulmaktadır. Polisimiz, jandarmamız, sahil güvenliğimiz ve tabii ki Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarımız ile istihbarat birimlerimizin el birliği ve güç birliği içinde bu mücadeleyi başta PKK/PYD, FETÖ olmak üzere DEAŞ, DHKP-C ve diğer terör örgütlerine yönelik olarak amansız bir şekilde her zeminde devam ettirmektedir. Verilen terör mücadelesine ülkemizin doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine vatandaşlarımız tarafından da takdirle ve dualarla destek verilmektedir. Devletimizin bu mücadelesine tepki gösterenler ise sadece terör unsurları ile onların taşeronları ve terörün doğrudan ya da dolaylı destekçileridir. Ülkemizin gelişmesinin ve kalkınmasının önündeki en büyük engel olan teröre darbe vurulması ve vatandaşlarımızın bölücü terör örgütü PKK’nın tasallutundan kurtulmasıyla birlikte ülkemizin birçok yerinde ticari ve sosyal hayatın gelişmesi, ekonomik ve sosyal refahın artması mümkün olmuştur. Güvenliğin hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde şeffaflık, hesap verilebilirlik ve kapsayıcılık ilkeleri doğrultusunda güçlendirilmesi önemlidir. Bu doğrultuda, güvenlik hizmetlerinde kalite ve etkinliğin artırılması ve suçla mücadele bilincinin geliştirilerek vatandaş katılımın sağlanması ve vatandaş ile kolluk güçleri arasındaki ilişkinin güven esasına dayandırılması amacıyla toplumsal destekli kolluk yaklaşımının güçlendirilmesi yerinde olmuştur. Teröre ve teröriste yataklık eden, hamilik yapan, destekleyen, arka çıkan, göz yuman, açık ya da gizli iş birliği içinde olan, her türlü kaynak sağlayan kişi, kurum ve kuruluş, topluluk ve benzeri unsurlarla yapılan kararlı mücadele önemli sonuçlar verecektir. Bu kapsamda, bazı belediye yönetimlerinin, yöneticilerinin terörist örgütlere finansal ve lojistik destek

vermesi nedeniyle görevlerinden uzaklaştırılmasının terörle mücadelede etkili sonuç alınabilmesi açısından son derece önemli olduğunu değerlendiriyor ve destekliyoruz. Belediye kaynaklarını halka ve kente sunmak yerine terör örgütüne aktaran belediye yönetimlerinin görevden uzaklaştırılmasıyla birlikte vatandaşlarımız da gerçek manada belediye hizmeti almaya başlamakta, ekonomik ve sosyal refah da artmaktadır. Güvenlik birimlerinin yürüttüğü mücadelenin yanı sıra terörü besleyen unsurların ortadan kaldırılmasına dönük önleyici tedbirlerin alınması da son derece önemlidir. Terörle uluslararası ölçekte mücadelenin uluslararası hukukun sağladığı hak ve imkân çerçevesinde yürütülmesi ve ülkemizi tehdit eden terörün hiçbir ülkenin inisiyatifine bırakılmadan yok edilmesi Türkiye'nin teröre yönelik tavizsiz tavrını ve mücadele kararlılığını gösterecektir. Ülkemize musallat olmuş büyük bir melanet ve musibet olan bölücü terörün belini kırmak, kökünü kurutmak için verilen büyük mücadele sonucu kanlı terör örgütü PKK'nın dağ kadrosu günbegün erimektedir, insan ve mali kaynakları kurutulmaktadır. Mücadeledeki kararlılık ve kahramanlık etnik bölücülüğün sonuç alamayacağını da ispat etmektedir. Türk devletinin nefesi, saldırı ve suikast emri veren canilerin ensesindedir ve bunlar teker teker imha edilmektedir. Artık teröristlerin silahlarıyla birlikte Türk devletine teslim olmak ve Türk adaleti karşısında cinayetlerinin ve hıyanetlerinin hesabını sonuna kadar vermek dışında bir seçenekleri kalmamıştır. Zulme alkış tutan, zalimlere kucak açan, bölücülüğe ve düşmanlığa çanak tutan kim varsa bedelini şüphesiz ödemeye mahkûm olacaktır. Ortaya konulan aralıksız ve kararlı mücadele sonucunda, sunumunuzda da belirttiğiniz veriler bizleri gururlandırmaktadır. Yurt içindeki PKK'lı terörist sayısının 320'ye kadar düşürülmesi bu işin sonuna yaklaştığını da işaret etmektedir. Terör örgütleri ve şer güçleri ne yaparsa yapsın millî mukavemet kırılmadı, kırılmayacak; millî birlik ve kardeşlik ruhu bozulmadı, bozulmayacak; Türk milleti iman ve iradesiyle ihanetin belini kırdı, kırmaya devam edecek.

Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Bey'in ifadesiyle Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörle mücadelede ön şartsız Sayın Cumhurbaşkanımızın, Sayın Bakanımızın ve Hükümetimizin yanında, devletimizin arkasındayız ve destekçisiyiz.

Değerli Komisyon üyeleri, kamu güvenliğini tehlikeye sokan, toplumsal huzursuzluğa sebep olan, asayişsizliğe zemin hazırlayan unsurların ortadan kaldırılması amacıyla suçun teşebbüse dönüşmeden engellenmesi önem taşımaktadır. Bunun için istihbarat hizmetlerinin etkinleştirilmesi, güvenlik birimleri arasında etkili bir koordinasyon ve iş birliği başat unsur olmaktadır. Bu kapsamda, teşebbüse dönüşmeden engellenen birçok suç girişiminin olduğunu da sunum kitapçığınızdan memnuniyetle öğrenmiş bulunmaktayız.

Türkiye, önemli sayıda sığınmacının ülkemizde bulunmasının oluşturduğu yüksek ekonomik maliyet yanında bazı sosyal problemlerle de karşı karşıyadır. Bu kapsamda, göçü sağlıklı bir şekilde yönetebilmek, millî menfaatlerimiz ve insan odaklı bir yaklaşımla politika geliştirmek oldukça önemli hâle gelmiştir. Türkiye, sahip olduğu önemli altyapı, mevzuat, tecrübe birikimi, idari ve beşerî kapasiteyle önemli bir mesafe almıştır bu konuda.

Sayın Bakanım, tüm bunlarla birlikte, Covid-19 salgınıyla mücadele sırasında takip ve denetim hizmeti, uyuşturucuyu etkili mücadele, modern, hızlı, sağlıklı nüfus ve vatandaşlık hizmetleri, önemli can ve mal kayıplarına sebep olan trafik kazaları ve afetlere ilişkin politika, uygulama ve denetimi Bakanlığınızın görev alanında yer alan ve başarıyla yerine getirilen diğer hizmetler olarak değerlendiriyoruz. Kuşkusuz, tüm bu hizmetlerin kalitesini artırmak, mücadele alanlarını hem etkinleştirmek hem de genişletmek suretiyle milletimizin güvenliği ve huzurunun, aynı zamanda da refahının artırılmasına daha fazla katkı sağlanacaktır.

Bu düşüncelerle çalışmalarınızda başarılar diliyor, bütçenizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aksu.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinden yine Komisyon üyemiz Sayın Süleyman Girgin’e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

Sayın Girgin, sizin de süreniz on dakikadır.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, eski bir maden işçisi ve sendika yöneticisi olarak maden işçilerinin durumuyla sözlerime başlamak istiyorum. Soma’daki Uyar Madencilik İşletmesi 2011 yılında kapandığında 748 işçi kıdem ve ihbar tazminatı ödenmeden işten çıkarıldı, bazılarının ödenmemiş ücretleri, yaralanma tazminatları şirkette kaldı. İşçiler her kapıyı çaldı, dava yoluna da gitti, en son 12 Ekimde Ankara yürüyüşünü başlattılar, güvenlik güçlerinin müdahalesiyle karşılaştılar; sizden 15 Ocak tarihine kadar sorunun çözüleceğine ilişkin söz alınca eylemler sonlandı. Sayın Bakan, söz verildikten sonraki gelişmeler hakkında bilgi verir misiniz.

Diğer bir konu şu: Benzer durumda olan Ermenek maden işçileri de dün Ankara’ya yürümek istediler ama polis müdahalesiyle karşılaştılar ve gözaltına alındılar, şu anda da mahkemeler.

İki gün önce de sendikalı oldukları için işten atılan 99 metal işçisi, örgütlü oldukları Birleşik Metal-İş Sendikası Başkanıyla birlikte Gebze’de gözaltına alındı. Örgütlenme özgürlüğü en temel haklardan biri, hem ILO Sözleşmeleri hem Anayasa ve kanunlarla garanti altında. Kimse sendikalı olduğu için baskı görmemeli, işten atılma korkusu yaşamamalı.

Sayın Bakan, bakın, burada, Anayasa Mahkemesinin 10 Eylül 2020 tarihli kararı. Ne diyor bu kararda? “Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, ifade özgürlüğüyle birlikte demokratik toplumun temelini oluşturmaktadır.” Devamında da “Demokratik bir toplumda zorlayıcı bir neden bulunmadıkça kişilerin gösteri yürüyüşünü düzenleyecekleri mekânı seçebilmeleri gerekir.” Bakın, yine Anayasa Mahkemesi kararı bugünkü Resmi Gazete’de yayımlandı. Ne diyor bu mahkeme kararında da? “Demokratik bir toplumda olağanüstü hâl döneminde dahi günlük yaşama, trafiğe veya kamu hizmetlerinin sunumuna engel oluşturmayan barışçıl nitelikteki eylemlere katlanılmalıdır.” Arkadaşlar, zaten, AKP Grup Başkan Vekili Özlem Zengin de şöyle demedi mi? “Soma ve Ermenekli maden işçileri sürekli polis ve jandarma ablukasında, sanki topluma bir tehdit içeren grupmuş gibi lanse edildiklerini görüyoruz, oysa insanlar haklarını arıyorlar.”

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; bir soru sormak istiyorum: Direniş kötü müdür? Direniş kötü ise Soma’da direnen maden işçilerine neden söz verdiniz? Siz de biliyorsunuz ki direniş kötü değildir, direniş aynı zamanda kolay da değildir. Bunu, özelleştirmeye karşı mücadele eden, dört yüz elli yedi gün sokakta direnen, özelleştirmeye karşı Yatağan direnişinin bir neferi olarak söylüyorum. Bu insanlar, devletin varlığını sadece bu tür eylemlerde hisseder oldular, o da polis şiddeti olarak.

Sayın Bakan, sadece işçilerimiz değil, konfederasyon başkanları da milletvekilleri de hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde polis müdahalesiyle karşılaştılar. Geçen günlerde –sonradan geri çekilen- kıdem ve esnek çalışma düzenlemelerine karşı basın açıklaması yapmak isteyen DİSK Genel

Başkanı ve ona destek veren yöneticiler ve biz milletvekilleri Meclis kapısında polis şiddetine maruz kaldık. Böyle olunca, devlet hakkı, hukuku kuran bir güvenceden çıkıp bir sopaya dönüşüyor. Buna fırsat vermemelisiniz.

Sayın Bakan, bazı resimler göstermek istiyorum, örneğin şu: Soma’da hakkını aramak için yola düşen işçilere polis engeli. Şu: Ermenek’te biber gazı, plastik mermi ve gözaltı; hakkını aramak isteyen maden işçileri ve eşleri. Şu: Birleşik Metal-İş Sendikasının -sendikalı olduğu için- Ankara’ya yürüyüşü gerçekleştirenlerin karşılaştıkları tablo; yine polis engeli. Şu: Meclisin önünde DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu’na, yöneticilerine ve milletvekillerine karşı yine, polis engeli. Şuna da özellikle dikkat çekmek istiyorum Sayın Bakan: Şu elimde görmüş olduğunuz da biraz önce bahsettiğim olayla ilgili, Anayasa Mahkemesinin resmî hesabından atılan “tweet” diyor ki orada: “Şehirler arası kara yollarında gösteri yürüyüşü düzenlenemeyeceğini öngören kuralın iptali...” Ama burada dikkat çeken şu: Anayasa Mahkemesi “tweet”in altına, Soma’da engellenen maden işçilerinin resmini buraya bırakmış.

Değerli Bakan, bu resimlere dikkatinizi özellikle çekmek istiyorum. Başlangıçta bir saati aşkın sunum yaptınız, sunumuzu dinledik, sunumunuzda bu bahsettiklerimden hiçbirine değinmediniz. Demokratik yollardan hak arama mücadelesi yürüten yurttaşlarımıza yönelik polis müdahalelerine dair bir cümle duymadık. Oysa yürüyüşler, protestolar şiddet içermediği müddetçe siyasete meşru demokratik katılım yollarından biridir.

Sayın Bakan, dünyada protesto eden yurttaşları gözaltına alarak sorunlarını çözen başarılı bir örnek var mıdır? İstisnasız her eyleme ve toplantıya polis müdahalesi yapmanın yasal temeli nedir? İşçilerin hak arama mücadelesinde şiddet içermeyen her türlü demokratik eyleme polislerin müdahalesini engelleyen kesin bir talimatı ne zaman vereceksiniz? Sizi, anayasal haklarını kullanmaya çalışan ve bu haklarını kullandığı için engel olan tutumunuzdan vazgeçmeye çağırıyorum.

Sayın Bakan, diğer başlıklarda bazı sorunları dile getirmek istiyorum. Ülkemizde yaklaşık 360 bin güvenlik işçisi var. Güvenlik işçileri iş kolu tespitinde sorunlar yaşıyor. Güvenlik iş kolları dışında genel hizmet işçisi, büro elemanı gibi başka iş kollarında tescilleniyorlar. Bu durum, işçilerimizi sendikal güvenceden ve toplu sözleşme haklardan mahrum bırakıyor. Bu adaletsizliği giderecek adımlar atacak mısınız? Güvenlik işçilerinin maaşlarındaki farkları kaldırarak gelir adaletsizliğini giderecek misiniz? Pandemi koşullarında görev yapan özel güvenlik işçilerine yönelik bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz? Toplum yararına çalışan güvenlik işçileri de daimî işçi olarak çalışmak istiyor. TYP’lileri daimî işçi statüsüne alacak mısınız? Özel güvenlik işçilerinin grev hakkının uluslararası sözleşmelerde çizilen çerçeveye uygun şekilde düzenlenmesini düşünüyor musunuz? Özel güvenlik işçilerine yönelik yeni bir işçi sağlığı ve iş güvenliği düzenlemesi yapmayı düşünüyor musunuz?

Sayın Bakan, yürüttükleri kamu hizmeti sırasında doğa için, vatandaşın canı ve malı için canını ortaya koyan itfaiyecilerimizin önemli sorunları bulunmaktadır. Olaylara müdahale sırasında, ülkemizde her yıl onlarca itfaiyeci yaşamını yitirmekte ya da sakatlanmaktadır. İtfaiye çalışanlarının hak etmiş olduğu iş riski ve güçlüğü tazminatını artırmayı düşünüyor musunuz? Sağlık Bakanlığında, Diyanet İşleri Başkanlığında, Milli Savunma Bakanlığındaki personel meslekleriyle ilgili özel tazminat alırken itfaiye çalışanları meslekleriyle ilgili hiçbir tazminat alamamaktadırlar. İtfaiye çalışanlarına meslekleriyle ilgili özel bir tazminat -acil durum önleme, müdahale tazminatı, itfaiye tazminatı, yangın tazminatı gibi- verilmesi hususunda düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

Sayın Bakan, itfaiye çalışanlarının yaptıkları işin niteliğine uygun olarak genel idare hizmetleri sınıfından teknik hizmetler sınıfına geçirilmesi, “itfaiye hizmetleri sınıfı” adında yeni bir hizmet sınıfının oluşturulması konusunda bir çalışmanız var mı?

Diğer yandan, Sayın Bakan, içinde bulunduğumuz Covid-19 pandemisi döneminde zabıta emekçilerimiz 7/24 vatandaşlarımızın sağlığı, güvenliği ve huzuru için canla başla çalışmaktadırlar. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi görev yapan zabıta memurları, yaptıkları görev ve çalıştıkları süre göz önüne alındığında, genel idare hizmetleri sınıfında bulunmaktadırlar. Ayrı bir zabıta hizmetleri sınıfı oluşturmayı düşünüyor musunuz? Zabıta hizmetleri kanunu hazırlamayı düşünüyor musunuz? Zabıta emekçilerine fiili hizmet zammı, yıpranma payı vermeyi ve zabıtalara riskli meslek grupları içine almayı düşünüyor musunuz? Zabıta memurlarına 3600 ek gösterge, yevmiye ve 1'inci dereceli kadrolara yükselme imkânı tanımayı düşünüyor musunuz? Zabıta birimlerinde, hâlihazırda keyfiyete bırakılmış olan görevde yükselme sınavlarını merkezileştirmeyi ve belirli aralıklarla, mülakat olmadan, isteyen her personelin katılımını sağlayacak şekilde ÖSYM tarafından yapılması konusunda bir çalışmanız var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Girgin, normal süreniz tamamlanmıştır. Bir dakika ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Bakan, Bodrum Turgutreis'e askerî sahil güvenlik limanı inşa edilmesine karar verilmiştir. Bu limanın Turgutreis merkezine değil, dışarıda kalan bir alana yapılması daha uygun olacaktır. Bu proje, Turgutreis'e sosyal, kültürel, doğal yaşam ve turizm açısından hiçbir değer kazandırmayacak, ayrıca sahil şeridini yok edecektir. Bodrum halkı ve Bodrum Belediyemizin, böyle bir limanın yapılması durumunda deniz ve doğadaki ekosistemi yok edeceği, denizdeki birçok canlıya ev sahipliği yapan poseidon çayırılarının yok olacağı, Caretta Caretta üreme alanlarının yok olacağı, balık ve diğer canlıların üreme alanlarının yok olacağı, deniz kirliliği olacağı, deniz canlılarının öleceği, Sabancı yürüyüş ve bisiklet yolunun halka kapatılacağı, turizme dayalı oteller bölgesinde yer alacağı, Turgutreis halk plajının içerisine yapılacağı ve bu plajın yok olacağı gibi sebeplerden dolayı bu limanın başka bir yere yapılması noktasında talepleri vardır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Girgin, ek süreniz de tamamlanmıştır.

Lütfen hızlıca toparlayalım.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Toparlıyorum Başkanım.

Uzmanların bölge halkının ve belediyemizin uyarıları ve çekinceleri doğrultusunda Askeri Sahil Güvenlik Limanı Planı'nın bütünüyle gözden geçirilerek Turgutreis'in merkezi yerine, alternatif bir yer bulunarak şehir merkezlerinin dışına çıkarılması yönünde bir çalışmanız var mıdır?

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi üyelerimizden Sayın İsmail Güneş'e söz vermek istiyorum.

Süreniz on dakikadır Sayın Güneş.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, çok Değerli Bakan Yardımcılarımız, çok değerli milletvekillerimiz, çok değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle sizlere, Bakan Yardımcılarımıza ve ekibinizdeki bürokratlarımıza geçirmiş olduğunuz hastalıktan dolayı acil şifalar diliyorum, Allah sağlık sıhhat versin diyorum.

2021 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Benden önce konuşan, özellikle HDP milletvekilleri, daha önceki konuşmalarında Kürt kardeşlerimize karşı asimilasyon yaptığımızı iddia ettiler. Bu tamamen asılsızdır, mesnetsizdir ve bunu asla kabul etmiyoruz. “Kürt sorunu” diye bir sorun yoktur. Kürt kardeşlerimizin, Türk kardeşlerimizin olduğu gibi sorunları vardır ama burada esas olan PKK sorunudur. Şimdi, bu olaya geniş pencereden bakmadığımız müddetçe sağlıklı bir şekilde değerlendirmemiz de mümkün değildir.

Tabii, emperyal güçlerin aşağı yukarı yüz yıl önce Osmanlı’yı parçalama adına ortaya attıkları bir proje vardır. Bundan yüz yıl önce Araplar için şöyle diyorlardı: “Size özgürlük, demokrasi ve zenginlik getireceğiz.” Aynı şeyi Ermeni kardeşlerimize de diyorlardı ve neticede ne oldu? Osmanlı İmparatorluğu parçalandı, Araplara ne zenginlik getirdi ne demokrasi getirdi ne de insan hakları getirdi; sadece kan, gözyaşı ve savaş getirdi arkadaşlar.

Yine, bu milletin en sadık unsurlarından biri olan Ermeni kardeşlerimiz de aynı şekilde bu milletle beraber yüzlerce yıl, binlerce yıl birlikte yaşadığımız kardeşlerimiz, maalesef o dönemde İngiliz ve Sovyetlerin oyunlarına geldiler, kardeşleri birbirine vurdurdular, ondan sonra küçük bir devlet kurdurdular. Şimdi, bakıyoruz, arkadaşlar, Ermenistan’daki Ermeniler, sadece o bölgede ve sınırlı ancak Ermenistan, Rusya’nın izin verdiği derecede özgür ve bağımsız bir ülke.

Diğer taraftan, arkadaşlar, tabii, bu pencereden baktığımız zaman, bu emperyalist güçler tabii ki İsrail’in bu bölgede ileriye dönük planlarını hayata geçirebilmek için küçük küçük ülkeler olmasını istiyorlar. Neticede, şimdi, Irak’ı bölmek istiyorlar, Suriye’yi bölmek istiyorlar ve önlerine engel çıkmasını diye aynı şekilde Türkiye’yi de bölmek istiyorlar. İşte, biz diyoruz ki: PKK, emperyalist güçler tarafından kurulmuş Marksist, Leninist ve ateist bir örgüttür, Kürt kardeşlerimizle yakından uzaktan hiçbir alakası yoktur. Fakat PKK, yer edinebilmek için Kürt milliyetçiliğini öne çıkararak, sanki Kürt vatandaşlarımızın hakkını koruyormuş gibi davranarak burada kendi emellerini oluşturmaya çalışıyor, aslında emperyalist güçlerin emellerini oluşturmaya çalışıyorlar.

Diğer taraftan, bizim bölgemizdeki Kürt kardeşlerimize baktığımız zaman, aşağı yukarı bin yıldır bu topraklarda beraber yaşamışız. Özellikle 1510 yılından sonra da gerçekten de Kürtler tercihini yapmışlar ve Osmanlı İmparatorluğu’nun bünyesinde olmayı tercih etmişler ve neticede de kardeş olarak yaşamışız.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Biz de mi provoke edelim?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Önce bir dinle.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bu yaptığınız oluyor mu?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dinlemiyorsan o zaman çık dışarı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım, herkes sırası geldiğinde görüşünü ifade ediyor. Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, burada, değerli arkadaşlar, Kürt kardeşlerimiz vardır, Suriye’de Kürt kardeşlerimiz vardır, Irak’ta Kürt kardeşlerimiz vardır, İran’da Kürt kardeşlerimiz vardır. Bakın onların siyasi ve sosyal haklarına.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kardeş olamaz, kardeşlik bu değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen karşılıklı konuşmayalım, sıramız geldiğinde görüşlerimizi ifade edelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Suriye’de kimlik dahi verilmeyen Kürtler vardır. Irak’ta adam yerine konulmayan Kürtler vardır ama Türkiye’de, Türkiye Cumhuriyeti’nde Kürtler kardeşir ve eş haklara sahiptir. Bugün diyebilir misiniz ki siz... Bir Türk’ün, Laz’ın, Çerkez’in, Boşnak’ın sahip olduğu hangi hakkına Kürtler sahip değildir arkadaşlar?

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kardeşlik bu mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, burası sohbet ortamı değil, herkes sırası geldiğinde görüşünü ifade edecek. Lütfen sükuneti sağlayalım, konuşmacıyı dinleyelim lütfen. Herkes sırası geldiğinde görüşlerini ifade edecek

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kürtler, bugün, Türkiye’de, vatandaşın kimliğine bakılmaksızın -Kürt de olabilir, Türk de olabilir- neticede bir Cumhurbaşkanı olabilir, Başbakan olabilir, Bakan olabilir, milletvekili olabilir, her türlü bürokrat olabilir ve Türkiye’de mal sahibi olabilir, mülk sahibi olabilir ve hak sahibi olabilir.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Erdoğan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özgüneş, rica ediyorum, lütfen. Sıranız geldiğinde konuşacaksınız. Lütfen... Böyle bir usulümüz yok. Lütfen...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Değerli kardeşlerim, şuna bakmak lazım, biz şunu iddia ediyoruz arkadaşlar: Kürt kardeşlerimizle bizim bir sorunumuz yoktur arkadaşlar ve bugün, 1988 yılında Halepçe katliamı olduğunda esas oradaki asimilasyonu görmeniz lazım.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Ne kardeşliği?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer taraftan, arkadaşlar, şunu düşünmek lazım: 1991 yılında Körfez Savaşı olduğunda Saddam Hüseyin oradaki Kürt kardeşlerimizi, Kürtleri bombaladığında 500 bin Kürt kardeşimiz niçin Türkiye’ye geldi diye düşündünüz mü hiç? Niçin Türkiye’ye geldi? Niye İran’a gitmedi de Türkiye’ye geldi arkadaşlar? Ben şöyle diyorum arkadaşlar: Burada, kesinlikle Kürtlerin zaman zaman Türklerle beraber...

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, başka ortamlarda sohbet edebilirsiniz. Burası sohbet ortamı değil. Herkes sırası geldiğinde görüşlerini ifade edebilir.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – ...özellikle cumhuriyetin kurulduğu yıllarda demokrasi yönünden birtakım sorunları olmuştur, inanç yönünden sorunları olmuştur ama sadece Kürtlerin değil, Türklerin de sorunları olmuştur. Biz şuna asla müsaade etmeyeceğiz arkadaşlar: Biz bu Kürt milliyetçiliği yaparak Türkiye’nin bölünmesine asla müsaade etmeyeceğiz.

Gelelim şimdi HDP’ye arkadaşlar. Sayın Şener dedi ki: “HDP legal bir parti midir?” Tabii ki legal bir partidir. Normal kanunlarla kurulmuştur, seçimle gelmiştir arkadaşlar ama şuna bakmak lazım: HDP, bugün, Türkiye’nin sevindiğine sevinemeyen, üzüldüğüne üzülemeyen, Türkiye’yle birlikte hareket edemeyen, diğer taraftan tüm tercihleri, baktığın zaman, birtakım örgütlerle örtüşen bir parti görünümündedir. Siz 83 milyonu ne zaman kucakladınız? Ne zaman Türkiye’nin yönetimine talip oldunuz arkadaşlar? Ve dolayısıyla da şunları şey etmek lazım: Neticede, kardeşliğimizi, Kürtlerle bizim kardeşliğimizi ve birliğimizi beraberliğimizi bozan politikalar uyguluyorsunuz.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Başkan, tehdit ediyor bizi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen ikili konuşmayalım, sırası geldiğinde görüşlerinizi ifade edersiniz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ve HDP bugün kardeşliğin önündeki en büyük engeldir, en büyük engeldir kardeşliğimizin önünde HDP. Eğer sizler bugün Aybuke Öğretmene üzülebilseydiniz, eğer bugün siz Necmettin Öğretmene üzülebilseydiniz, eğer siz bugün Diyarbakır’daki anneleri görebilseydiniz, onlar ne diyor diye dertlenebilseydiniz, o zaman ben size derdim ki siz Türkiye partisisiniz ama size asla Türkiye partisi diyemiyoruz arkadaşlar.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – DEAŞ’ı gördün mü?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sıra size de gelecek, o zaman görüşlerinizi ifade edersiniz. Lütfen ama böyle devam edemeyiz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Size bir rol biçilmiş ve o rolün dışında hareket etmeniz mümkün değil. Size söylemeniz gereken neler varsa onlar dikte edilmiş, onları söyleyebilirsiniz arkadaşlar.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – DAEŞ, El Kaide, FETÖ...

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz, DAEŞ’le hareket ediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özgüneş ısrarla aynı şeyi yapıyorsunuz, o zaman siz konuşurken müdahale edenlere de itiraz etme hakkınız olmaz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz DAEŞ’in de karşısındayız, PKK’nın da karşısındayız, IŞİD’in de karşısındayız arkadaşlar, FETÖ’nün de karşısındayız arkadaşlar, biz hepsinin karşısındayız ama siz birtakım yanlış politikalarla... Arkadaşlar, ben sizi uyarıyorum. Bunu yüz yıl önce Araplar yaptı, Ermeniler yaptı, zararlı çıktı arkadaşlar. Bugün, Türkiye’nin batısında da Kürtler vardır, İstanbul’da da vardır, Mersin’de de vardır, Antalya’da da vardır, bunların geleceğiyle ilgili ne düşünüyorsunuz siz? Ne düşünüyorsunuz arkadaşlar?

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Sen ne düşünüyorsun?

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) - Ne düşünüyoruz!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz, kardeşçe yaşamayı düşünüyoruz, kardeşçe. Uyguladığınız politikalar tamamen bölücüdür.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) - Kardeşliğiniz fos!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, ikili konuşmayalım, sırası geldiğinde görüşlerimizi ifade edelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kürt kardeşlerimize tüm hakları veren Adalet ve Kalkınma Partisidir, Kürt halkları ile bizim aramızdaki engeli siz kaldırın arkadaşlar, bütün problemler çözülecektir.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) - Başkanım, tehdit ediyor bizi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben, burada, tabii ki Sayın Bakanımıza terörle mücadele konusunda gerçekten de Allah razı olsun diyorum. Tüm şehitlerimize Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyorum, gazilerimize acil şifalar diliyorum. Büyük bir destan yazdınız. Bakanım, sadece terörle mücadele etmediniz, sabahki ifadelerinizle o bölgenin çocuklarına sahip çıktınız. O bölgenin kalkınmasını, gelişmesini ve gerçekten de insanca yaşamasını sağladınız, Allah razı olsun diyorum.

Ben, bu duygu ve düşüncelerle, başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere zatalinize, ekibinize, bu yolda çalışan tüm mensuplarınıza canıgönülden teşekkür eder, bütçemizin hayırlara vesile olmasını dilerim.

Hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, müsaade ederseniz Komisyon dışından gelen 6 arkadaşımıza söz verelim, biraz rahatlatmış olalım salonumuzu.

Ben 6 arkadaşımızı okuyacağım, sırasıyla onlara söz vereceğim:

Birinci sırada Sayın Nihat Yeşil, CHP Grubundan; ikinci sırada Sayın Bahar Ayvazoğlu, AK PARTİ'den; üçüncü sırada Sayın Tamer Osmanağaoğlu, MHP'den; dördüncü sırada Sayın Murat Çepni, HDP'den; beşinci sırada Sayın Ensar Aytekin, CHP'den; altıncı sırada Sayın Feridun Bahşi İYİ PARTİ'den.

Arkadaşlarımızın kendilerini hazırlamaları bakımından bu sıralamayı ifade etmiş oldum.

Şimdi Sayın Nihat Yeşil'le başlıyoruz.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, Bakan Yardımcılarım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, İçişleri Komisyonumuzun kıymetli bürokrat ve yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bizler milletvekili olarak bütçe döneminde bu yüce Meclisin çatısı altında Bakanlığımızın mali tablolarıyla birlikte bir yıl içerisinde eylem ve çalışmalarına ilişkin olarak da bir nevi millettten aldığımız yetkiyle bazı sorular sormaya çalışıyoruz.

Öncelikle, yakın gündemdeki çirkin konuyu size sormak istiyorum: Bir mafya bozuntusu tarafından Sayın Genel Başkanımıza hakaret ve tehdit edilmesi kabul edilemez. Ne yazık ki bu şahısla ilgili olarak şu ana kadar bir girişimde bulunulmadı. Kâğıt üzerinde soruşturma başlatılmış olabilir ancak bu ülkenin ana muhalefet partisi Genel Başkanı ucuz ve adi bir tehditle tehdit edildi, hakarete uğradı, devletin en üst kademesinin bu süreci yakından takip etmesini beklerdik. Bu, Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasal düzenine yapılan bir saldırı ve tehdittir ancak bırakın takibi, bir kınama mesajı dahi yayınlanmadı. Aradan bir hafta geçmesine rağmen bu şahsın ifadesinin alınmamasının sebebi nedir? Bu şahsın yeri neden tespit edilememektedir? Yerinin tespit edilmesi için herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur?

İkinci olarak, yine yakın dönemde gündeme gelen, İçişleri Bakanlığı bünyesinde tarikat ve cemaat gruplarının yuvalandığı yönündeki bazı konular kamuoyunda tartışılmıştır. Bir kısım derneklerin silahlandığı iddiası üzerine, 21 Eylül tarihinde, Sayın İçişleri Bakan Yardımcımız Mehmet Ersoy Bey Bakanlık birimlerinin tahkikata başladığını, adli ve idari süreçlerin işletildiğini duyurmuştur. Aradan iki ay geçtiğine göre süreç hakkında bilgi almak istiyoruz. Kamuoyuna yansıyan iddialar gerçek midir? Emniyet ve İstihbarat birimlerimiz bu tarikat ve cemaat yapılanmalarına yönelik olarak ne tür tespitte bulunmuştur? Bu yapılara mensup kaç personel tespit edilmiştir?

Üçüncü olarak, Suriye ve diğer ülkelere mensup sığınmacılar konusunda bilgi almak istiyorum. Genel güncel rakamlara göre ülkemizde kaç sığınmacı bulunmaktadır? Bu yıl içerisinde ülkemize kaç sığınmacı giriş yapmıştır?

Dördüncü olarak, pandemi sürecinde alınan tedbirler konusunu da açmak istiyorum. Sürecin başından itibaren Bakanlığımız birçok tedbir aldı, seyahat kısıtlamaları, dükkânların kapatılması, sokağa çıkma yasaklarıyla birlikte geçirilen bahar döneminden sonra yaz dönemiyle birlikte normalleşmeye gidildi, ardından turizm sezonunun kapanmasıyla birlikte yeni tedbirler alındı ve bu tedbirlerin dozu artırıldı. Gösteri, yürüyüş ve eylemlerin yasaklandığı bir ortamda Suriyeliler Fransa'yı protesto etmek

için ülkemizin dört bir yanında yürüyüş düzenleyebiliyor. Bu yürüyüşlerin engellenmesi için Emniyet birimlerinin ne tür önlemler, tedbirler aldığını öğrenmek istiyorum. Eğer tedbir alındıysa Suriyeli sığınmacılar bu yürüyüşleri nasıl gerçekleştirdi?

Son dönemlerde, Somalı maden işçileri, Gebze’de metal işçileri Ankara’ya yürümek istemelerine rağmen tedbirler kapsamında engellendiler, darbedildiler, gözaltına alındılar. Gebze’den Ankara’ya yürümeye çalışan maden emekçilerine yürümek yasak, metal emekçisine yürümek yasak, Barolar Genel Kurulu yapmak yasak, cenazeler yasak, lokanta ve restoranlar kapalı ama siyasi partilerin kongreleri yapılabiliyor, onlara yasak yok. İşte bunun adı keyfiyettir, bunun adı kamu gücünü siyasi amaçlar için kullanmaktır. Bakanlık birimlerimizin, bu konuda, siyasi iradenin yerine kamu düzenini baz alarak hareket etmesini bekliyorum.

2020 yılı içerisinde orantısız şiddet örneklerine değinmek istiyorum. Kamuoyuna yansıyan pek çok örnekte polis, bekçi, jandarma şiddeti nedeniyle mağdur olan yurttaşlarımızın şikâyetleri ne şekilde sonuçlandı? Kaç yurttaşımız şikâyetçi oldu? Kaç personel hakkında işlem yapıldı?

2021 yılı içerisinde kaç kolluk personel alımı hedeflenmektedir? Alımlarda objektif kriterler sağlanmakta mıdır? Onlar KPSS yöntemine göre alınmakta mıdır?

Yedinci olarak, Bakanlık personelimizin de cevap beklediği bazı sorular var. Ağır ve uzun çalışma koşulları nedeniyle psikolojileri bozulan, amir ve müdürlerin baskılarına dayanamayan -çoğu zaman duyduğumuz- kaç polisimiz intihar girişiminde bulunmuştur. Personelimizin çalışma şartlarıyla ilgili iyi bir yerleştirme çalışması planlanmakta mıdır? On iki saat çalışan personelimizin yirmi dört saat dinlenmesi gerekirken on iki saat çalışma, on iki saat dinlenme usulü 2021 yılında devam ettirilecek midir? Özellikle doğu bölgesinde zor şartlar altında çalışan polislerimizin lojman sıkıntısı çektiği yönünde şikâyetler alıyoruz. Lojman sorunlarının çözülmesi için, yeni lojman konut alımları yapılması için girişimde bulunulacak mıdır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yeşil, süreniz bitmiştir.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Son olarak, söz verilen ancak gereği bir türlü yerine getirilmeyen 3600 ek göstergenin Emniyet ve Jandarma birimlerimize verilmesi yönünde yasal düzenleme için harekete geçilecek midir?

Saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, AK PARTİ’den Sayın Bahar Ayvazoğlu.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, Değerli Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, milletvekillerimiz, değerli bürokratlar, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesi ile 2019 yılı kesin hesapları üzerine söz aldım.

Emniyet, Sahil Güvenlik, Jandarma, Nüfus, Göç İdaresi, AFAD gibi bu ülkenin tüm vatandaşlarının hak ettiği hizmetlerden eşit bir şekilde faydalandığı çalışmalarınızın neticesinde dosta güven, düşmana korku salan sunumunuzdan dolayı öncelikle teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Artık kimsenin işinin kolay olmadığı, Batı'nın cılasının döküldüğü bir dönemdeyiz. Kırk yıldır terörle mücadele ediyoruz. Aynı zamanda, dünyanın 3 büyük terör örgütüyle savaşıyoruz. En nihayet terörü neredeyse sıfırladık, sınır boylarımızı temizledik ve paralel yapıyı devlet içinden söküp attık. Aynı zamanda, en büyük göç akını aldık ve bunun da altından kalktık. Deprem, sel, son olarak pandemi gibi afetlerle mücadele ederken milletimizi perişan etmedik, kimseye muhtaç bırakmadık. 15 Temmuz hain darbe girişiminde FETÖ'cü hainlere karşı yiğitçe yapılan savunma sonrasında örgüt üyelerinin hem Bakanlığınızın bünyesinden sökülüp atılması hem de diğer kurum ve kuruluşlardan da temizlenmesinde sergilenen üstün gayret ve başarıyla hem millî güvenliğimizin hem de meskûn mahal güvenliğimizin teminatı olan icraatların sonrasında da bu milletin emeği ve alın teriyle oluşturulan bütçeden İçişleri Bakanlığımızın kullanılmasına tahsis edilecek her bir kuruşun karşılığını milletimizin eksiksiz alacağına dair inançlarında en ufak bir şüphe yoktur.

İçişleri Bakanlığı, artık bilinenin ve sanılanın aksine, sadece iç güvenliği sağlayan bir kurum değil, devletin şefkatli yüzüyle bir gün terör ve teröristle mücadele eden kahraman askerimizin yanında, ertesi gün bir afet sonucu zarara uğrayan milletin imdadında, başka bir gün Kürt kardeşlerimizin çocuklarıyla, aileleriyle barış ve huzur içinde eğlendiği parklarda, kadınların mağdur edildiği tüm alanlarda, hastasının duasında, hülâsa haklının ve mağdurun yüreğinde ama bana sorarsanız en çok da küçücük kız çocuklarının, pis emelleri için çıkarıldığı dağın başlarına yıkıldığı ve dolayısıyla yavrularımızın doktor, mühendis, öğretmen olacağı geleceklerinde.

Bu ülke, diplomatik cesareten, stratejik ve akılcı hamlelerden uzak kalarak düşmanı içeride bekleyip “Ne zaman üzerimizde bir füze, bir havan mermisi gelirse o zaman karşılık veririz.” diyecek kadar dünyayı okumadan uzak olabileceğimiz bir toprak parçası değildir. Kanla sulanan kutsalımızın hilalini de yıldızını da dalgalandırmak “Şehitler tepesi boş kalacak.” diyebilen bir bilinçaltının harcı; masum insanları, çocukları, bebekleri öldürenlerle kol kola girip evine döndüğünde hâlâ evladının gözlerinin içine bakabilenlerin de hakkı değildir.

Sayın Bakanım, bu vesileyle, bugüne kadar vatan savunmasında şehit olan tüm polislerimize, askerlerimize, öğretmenlerimize, sivillereimize Allah'tan rahmet diliyorum; verdikleri mücadelede güç, kuvvet diliyorum. Sizlerin de başarılarınızın devamını diliyorum. Ve Eren Bülbül'ün memleketi Trabzon'dan size gönül selamını ileten bütün hemşehrilerinizin selamını ileterek, saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Ayvazoğlu, sürenizi de tasarruflu kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi de Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Tamer Osmanağaoğlu.

Bir üyemizin, Sayın Baki Ersoy Bey'in bir dakikasını da kullanacağı için altı dakika süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, değerli milletvekilleri ve basın mensupları; Türkiye Cumhuriyeti devleti son yıllarda terörün kökünü kurutmaya yönelik sergilediği mücadeleyle âdetâ teröristlerin nefesini kesmiştir. Türk tarihine not düşen bu mücadelenizden dolayı sizi kutluyorum.

Hedef birlikteliklerini eylem birlikteliklerine dönüştüren terör örgütleriyle yekvücut bir mücadele sergileyen güvenlik güçlerimiz her gün bir yenisine şahitlik ettiğimiz kahramanlık destanlarıyla göğsümüzü kabartmaktadır. 18 yaşından küçük çocukları dağa kaçırarak, genç kızlara tecavüzü hak

gören, kundaktaki bebekten vatan isteyebilecek kadar alçalan, haysiyet yoksunlarından teşekkül eden PKK terör örgütüne vurulan istikrarlı darbeler sadece teröristlerin değil, terör sevicilerinin de feryatlarına sebep olmaktadır.

Sayın Bakanım, bilmenizi isterim ki bu şeref yoksunlarına karşı sürdürülen haklı ve başarılı mücadelenizde liderimiz Devlet Bahçeli ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak sonuna kadar yanınızdayız. Unutmayınız ki sivilleri katleden, organ ticareti yapan, uyuşturucu kaçakçılığı yapan, uluslararası kirli senaristlerin taşeronluğuyla yaşamlarını idame ettiren insan taciri bu mikropların yeri olsa olsa toprağın 7 kat dibidir. Evlatlarını “Vatan sağ olsun.” diyerek toprağa veren analarımızın duası güvenlik güçlerimizin üzerinde. “Gerekirse biz de gideriz.” diyerek düşman çatlatan şehit babalarımızın gözü sizin üstünüzde. “Vatan sana canım feda.” diyerek göreve hazır olduğunu her fırsatta gösteren Türk milleti, iradenizin sonuna kadar arkasındadır.

Bu vesileyle, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kudretini dağlara attıkları “Ne mutlu Türk’üm diyene!” imzasıyla ilan eden, Türk milletinin gücünü sınırların ötesine taşıyan, kahramanlık destanlarıyla gösteren, huzurun ve güvenliğin teminatı olduğunu 15 Temmuz FETÖ’cü hain darbe girişimi dâhil her ortamda, her zaman göstererek dosta güven veren kahraman güvenlik teşkilatımızın her bir mensubunu gözlerinden öpüyor, saygılarımı sunuyorum.

Sayın Bakanım, yüksek sesle ifade etmem gerekiyor ki Türk milletini hakir görmek, Türk devletine katil demek, Türk polisini zan altında bırakmak hiç kimsenin haddi de harcı da değildir; hele hele demokrasi ve vatandaşlarımızın hayallerini kazdıkları hendeklere gömmeye çalışanların hiç harcı değildir. Bu sebeptedir ki teröre destek verenleri, teröristlere iltifatlar edenleri, kefereleri gündem yapmaya çalışanları şiddetle lanetliyorum. Bu sebeptedir ki teröristleri, ayaklanmaya çalışanları Türk milletinin birliğine, Türk devletinin dirliğine halel getirmeye çalışanları şiddetle lanetliyorum. Bu sebeptedir ki buldukları her bir fırsatta Türk milletinin, devletin birlikte sürdürdüğü kutlu mücadeleyi ve devletin kurumlarını itibarsızlaştırmaya çalışanları şiddetle lanetliyorum.

Sayın Bakanım, ayrıca, güzel İzmir’imizde yaşanan deprem hadisesinin ardından hasta olmanıza rağmen gelişmeleri yakından takip etmenizden dolayı teşekkürlerimi sunuyorum. Diğer yandan, sizin nezdinizde tüm dünyaya emsal teşkil eden, çalışmalarıyla kahramanlık sergileyen ve destan yazan AFAD ekiplerimize de şükranlarımı sunuyorum. Bundan sonraki süreçte de devletimizle tam bir koordinasyon içinde İzmirli vatandaşlarımızın mağduriyetini giderecek çalışmalara imza atacağımıza inancım tamdır. Bu duygu ve düşüncelerle bütçenizin size ve yüce Türk milletine hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sözlerime son verirken vatan uğruna şehadete erişen kahraman evlatlarımızı bir kez daha rahmet ve minnetle anıyorum, ruhları şad, mekânları cennet olsun. Canları pahasına namuslarını korurken yaralanan ve gazilik mertebesine ulaşan kahramanlarımızın önünde saygıyla eğiliyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Osmanağaoğlu.

Şimdi HDP Grubundan Sayın Murat Çepni.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Evet, bizim fikirlerimizi bütünlüklü olarak arkadaşlarımız ortaya koydu. Şimdi ben çok uzatmadan birkaç şey söyleyeceğim.

Şimdi, kriz ve savaş, madalyonun iki yüzü. Bir yerde kriz varsa oradan çıkışın en temel yollarından bir tanesi savaştır. Sermayenin tarihi boyunca becerdiği en iyi işlerden bir tanesi kendi çıkarlarını halkın çıkarları olarak gösterebilmesidir. Yani sermaye bunu tarihsel olarak bir varoluş sorunu hâline getirmiştir. Şimdi, burada da gerçekten belki saatlerce konuşmaya ihtiyaç var fakat şimdi şöyle bir tabloyla karşı karşıyayız. Bir taraftan yerlilik, millilik, milliyetçilik adına ülkenin dağının taşının yabancı sermayeye peşkeş çekildiği koşullarda, karşımızda vatan millet edebiyatı yapan bir kitle var. Şimdi, “AKP’nin bekası devletin bekasıdır.” denilerek aslında bir gerçeğin altı çizilirken burada biz hâlâ bir devlet, millet geleceğinden bahsediyoruz. Şimdi, bunlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl bir söylem? Nasıl dağ taşı peşkeş çekmişiz? Nasıl dağ taşı peşkeş çekti?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Açıklayacağım birazdan, sabret, açıklayacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili konuşmayalım, sırası geldiğinde görüşlerimizi söyleyelim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sakin ol, açıklayacağım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, neyi dinleyeceğiz! Hayır, böyle söylemesi doğru değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sıra geldiğinde cevabını verirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kayıtlara geçiyor ama! Doğru dürüst konuşun o zaman.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şimdi, dolayısıyla Kürt sorunun çözümsüzlüğü meselesi de tam olarak böyle bir sorundur. Bu savaştan beslenen, bu ırkçı, milliyetçi hezeyandan beslenenler var oldukça elbette ki Kürt sorununun çözümü bir beka, bir güvenlik sorunu olacaktır.

Bakın, değerli arkadaşlar, yüzde 100’ü İspanya sermayeli bir şirket var, Baldur; yüzde 100’ü İspanya sermayeli. Yüzde 90’ı İsveç sermayeli Systemair HSK diye bir şirket var. Bunların kim olduklarını biliyor musunuz? Bunlar, dün işten atılan metal işçilerinin çalıştığı şirketler ve bu işçiler ücretsiz izne çıkartıldılar sendikalı oldular diye ve iki gündür dayak yiyorlar bu devletin polisinden. Ee, şimdi siz kimi savunuyorsunuz! Kimi savunuyorsunuz siz!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya sen kimi savunuyorsun!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Siz Kaz Dağları’nda Alamos Gold firmasını bir sene boyunca oradan çıkaramadınız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Buradan öyle mi görünüyor?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, buradan öyle görünüyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Dayak mı yiyorlar?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Evet buradan öyle görünüyor, gözüne alındılar dün akşam.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Dün mü?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Dün kadınlara su sıkıldı. Ne oldu? Terörist mi onlar! Onlar terörist mi!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben ne olduğunu biliyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cep telefonlarını açıyorlar, oradan...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şimdi, bakın, bir dakika, bitireyim.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Cevap verirsiniz zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, devam edin lütfen.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Kaz Dağları’nda Alamos Gold firmasını bir yıl boyunca çıkaramadı çıkması gerekirken.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım. Sırası geldiğinde cevabını verelim, lütfen.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şimdi, siz bir cümleyi “HDP ve terör” kelimesini kullanmadan kurabilirseniz o zaman konuşacağız. Ya, bir cümleyi de “HDP ve terör” kelimesini kullanmadan açıklarsanız ben dinleyeceğim. Bana dün yaşananları açıklarsanız, Kaz Dağları’ndakileri açıklarsanız, Ünye’de, Kirazlıtepe’de yaşananları, köyüne sahip çıkan köylülere yapılan işkenceyi anlatırsanız anlayacağım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yalan! Bunların hepsi yalan! Yalan söylüyorsun sen!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sırası geldiğinde cevabını verirsiniz, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şimdi, dün HDP’ye oy veren 6 milyon insan, en basit ifadeyle 2’yle çarpsan 15 milyon insan teröristti, şimdi bugün HDP’ye üye olmayan, HDP’ye oy vermeyen “Kral çiplak.” diyen herkes terörist. Şimdi, sizin politikanız bu değerli arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir cümle kaçırılan kızlar hakkında konuşsun, İçişleri Bakanlığını görüşüyoruz!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bir sus ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sıra geldiğinde cevap verirsiniz, lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama sabır kalmıyor, nasıl susacağız!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sıra geldiğinde cevap verirsiniz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şimdi, bu bütçe devleti halktan koruma bütçesidir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, böyle olmaz ki, zehir zemberek konuşuyor!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söylediniz, tepkinizi dile getirdiniz, lütfen.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bir güvenlik tarifi yapıyor, herkes düşman; içeride düşman, dışarıda düşman. Evet, tabii ki tarifi böyle yaparsanız bütün İçişleri Bakanlığı bütçesi...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Devlete iftira atıyor, hayatı iftira bunların.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sırası geldiğinde cevap verirsiniz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Evet, bu bütçe halka düşman bir bütçedir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hadi be!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tek düşman olan sizsiniz, Türkiye’ye düşmansınız!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bu Bakanlık da bunun Bakanlığıdır. Ne zaman ki siz ülkenin dağını taşını yabancı sermayeye peşkeş çekmeye karşı çıkarsanız...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Halk düşmanlarısınız!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yazık ya!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Göreviniz laf atmak mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - ...köyüne, tarlasına enerji yatırımı yapana karşı çıkan köylüye işkence yapmazsanız o zaman konuşuruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Temiz dil kullansın!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, tepkinizi dile getirdiniz, sırası gelince cevap verirsiniz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sizin konuşacağınız bir şey yok. Çıkardığınız bütün yasalar, bugüne kadar konuştuğumuz bütün bütçelerde halk için tek bir madde yoktu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İşçiler katledilirken sesin çıktı mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Çepni, süreniz dolmuştur.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Biz otuz yıldır bu ülkede cemaate, Fetullah Gülen’e...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çepni, süreniz dolmuştur.

Teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Halk düşmanları!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın Ensar Aytekin’e söz veriyorum.

(AKP, MHP ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

Lütfen sükûneti sağlayalım.

Sayın Ensar Aytekin’e söz veriyorum.

Sayın Aytekin, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Sayın Başkan, şu arkadaşlar provoke etmek için mi buradalar? Bir müdahale edin ya, hiç kimseyi konuşturmuyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, aynısını siz yaptınız ama az önce, aynısını siz yaptınız. Hiç kimse yapmasın, lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Daha ne konuşacaksınız?

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, beş dakika ara veriyorum, sonra devam edeceğiz.

Kapanma Saati:16.03

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.07****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Bakanım, kıymetli üyelerimiz; 24’üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi sıra Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Ensar Aytekin Bey’de.

Buyurun.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığın 2021 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. 2020 yılı âdeta deprem, doğal afet ve salgın yılı olmuştur. Bu vesileyle, hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımızı rahmetle anıyorum.

Sayın Bakan, 2020 deprem konusunda canımızı yakan bir yıl oldu. İstanbul, Elâzığ, Malatya ve son olarak İzmir’de deprem gerçeğiyle bir kez daha yüzleştik. Görünen o ki, deprem anındaki koordinasyon eksikliği ciddi sorunlara sebep oluyor. Bütün koordinasyon AFAD elinde toplanıyor, daha evvel Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve Afet İşleri Genel Müdürlüğü vardı. Bu iki kurum kapatılarak bütün sevk ve organizasyon AFAD bünyesinde toplandı.

AFAD yalnızca il merkezlerinde kuruluyor ve bütün il geneline tek merkezden ulaşıyor. Burada belirli nüfus yoğunluğu ve il merkezine uzaklığı ölçü olarak ilçe merkezli AFAD organizasyonlarına da ihtiyaç duyulmaktadır. Örnek vermek gerekirse, seçim bölgem olan Balıkesir de oldukça geniş bir coğrafya; kuzeyinde Bandırma, güneyinde Edremit Körfezi bulunuyor; her iki ilçe de bulundukları bölgelerin merkezleri niteliğindedir. Coğrafyanın genişliği nedeniyle, örneğin, güneyinde yaşanacak olası bir depremde il merkezinden Edremit’e AFAD ekiplerinin ulaşmasına kadar geçen sürede koordinasyon sorunu yaşanması kaçınılmazdır. Bu durum telafi edilemez olumsuz bir tabloya sebep olabilecek niteliktedir.

Depremi siyasi saiklerle ele alınmaması hepimizin ortak düşüncesidir. Bu yüzden, konuyla ilgili yasa teklifi sunup Genel Kurulda reddedilmesini de doğru bulmuyoruz.

Bahsettiğim şartlar göz önüne alınarak AFAD Kanunu’nda değişiklikle, ilçe merkezlerinde bu yapılanmaların kurulması gerekiyor. Bu ihtiyacın giderilmesi için bir an önce sürecin hızlandırılarak, nüfus ve mesafe şartları göz önüne alınarak bu kriterleri sağlayan ilçeler düzeyinde de AFAD örgütlenmesi şemaları kurmayı düşünüyor musunuz? AFAD’ın stratejik planda, GZ analizinde belirtilen zayıf yönleri arasında ciddi tespitler var, bunların yazılması da önemli. Örneğin, depremde toplanma alanları olarak gösterilen yerlerin imara açılması bu zayıf yönlerin en önemlilerinden biridir. Benzer şekilde, aynı planda haklı bir tespit yapılmış: Afet ve acil durum mevzuatının tek bir hizmet kanununda bütünleşmemesi. Bu iki konu ülke olarak canımızı yakacak bir konu, bunların çözümünü bekliyoruz.

Sayın Bakan, Sayıştaya sunulan AFAD bilançosunda gelirler kaleminin 42 milyon 695 bin 983 TL olduğu yer alıyor. Bu kalemin alt kalemlerinde ise faizin 67.471 TL, para cezalarının 243.954 TL, diğer gelirlerin ise 42 milyon 384 bin 558 TL olduğu belirtilmiş. AFAD’ın faiz gelirleri nelerdir? Kimlere para cezası kesilmiştir ve gelirlerin neredeyse tamamını oluşturan diğer gelirler nelerdir?

Sayın Bakan, son olarak, İzmir’de yaşanan deprem sonrası yıkılan Rıza Bey Apartmanı var, malum. Sizler de orada incelemelerde bulundunuz, o enkazdan doksan bir saat sonra Ayda bebek çıkarıldı. Benim de 1 erkek, 1 kız çocuğum var, sizin de öyle, Allah bağışlasın. Bir Bakandan çok, 2 çocuk babasına yönelmek istediğim vicdani bir soru var. O enkazın altında, içinde Ayda bebek dâhil olmak üzere çok sayıda insan yaşam savaşı verirken Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli’nin enkazın üzerine çıkıp telefonla konuşmasını doğru buluyor musunuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kendisine niye sormadın?

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Feridun Bahşi...

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kıymetli hazırun; İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, vatanın ve milletin bütünlüğü için gözünü kırpmadan canını veren şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum. Yine, bu aziz vatanın toprağını korumak için canını ortaya koyan gazilerimize selamlarımı ve saygılarımı iletiyorum.

Konuşmama Doğru Türkistan’da Uygur Türklerine yönelik Çin baskılarını nefretle kınayarak başlamak ve 20 Kasım gecesi evine baskın yapıp gözaltına alınan Uygur Türkü kardeşimiz İhsan hakkında Sayın Bakana birkaç soru sormak istiyorum. 2016 yılından beri yani dört yıldır Türkiye’de yaşayan ve Çin’in Uygur Türklerine uyguladığı soykırımı dünyaya duyurmaya çalışan Uygur Türkü Abdülşükür Abdülbasit yani İhsan, 20 Kasım gecesi evine gerçekleştirilen bir baskınla gözaltına alınmıştır. İhsan, evli ve 1 çocuklu bir Türk kardeşimizdir. İstanbul Sefaköy’de bulunan telefon satış yerinden ailesinin geçimini temin etmektedir ve şu anda gözaltındadır. Şimdi, Sayın Bakana sormak istiyorum: Polisin Uygur Türkü Abdülşükür Abdülbasit’in evini terör örgütüne üye olduğu şüphesiyle aradığı ve onu gözaltına aldığı doğru mudur? Eğer terör örgütüne üye ise neden dört yıldır Türkiye’de süresiz oturma iznine sahiptir? Yapılan bu gözaltı, 2016 yılından beri haber alamadığı ailesi için sesini duyurmaya çalışmasının Çin lobisini rahatsız etmesinden mi kaynaklanmaktadır? Uygur Türkü Abdülşükür Abdülbasit’in Çin’e iade edilme ihtimali var mıdır? Böyle bir durum olursa bunu durdurmak için çabanız olacak mıdır? Ülkemiz Uygur Türkünün ve soykırımı uğrayan, hakları ihlal edilen, işkence gören tüm dünya Türklüğünün tek umududur. Hâl böyleyken, 5-6 milyon Suriyeli Arap’a kucak açan ülkemizde Uygur Türklerine neden bu hak çok görülüyor? Kızıl Çin’e bu konuda sert bir dille cevap verilecek midir?

Değerli Komisyon üyeleri, bugün burada İçişleri Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Bütçe ne demektir? Bütçe, tüyü bitmemiş yetimin hakkı demektir. Bütçe, fakir fukaranın, atanamayan öğretmenin, ay sonunu nasıl getireceğim diye düşünen emeklinin rüyasıdır. Bütçe, dünyanın en yüksek oranında vergisini ödeyen asgari ücretlinin umududur. Bütçe, borç içinde yüzen çiftçinin, işsiz gezen gencin heyecanıdır. Peki, bu bütçede bunlardan hangisi var? Toplumun büyük bir kısmı bu bütçenin kendisine ne getirdiğini, ne götürdüğünü bilmiyor. Bu bütçeden yine müteahhitler, iş insanları nemalanacak, yine fakir fukara yoksullaşmaya devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli hazırun; hepimizin bildiği gibi İçişleri Bakanlığının temel görevi, ülkemizde huzurun sağlanması, vatandaşımızın can ve mal güvenliğinin teminidir. Ancak AK PARTİ iktidarı döneminde gelir dağılımındaki adaletsizlik olağanüstü artmıştır. Yine bu dönemde toplum üzerinde çok yönlü psikolojik baskı hâkim olmuştur. Yine aynı dönemde keyfi tutuklamalar çok fazla artmış,

hukuksuzluk ve adalete güven en diplere gerilemiştir. Başta hırsızlık, uyuşturucu kullanımı, uyuşturucu üretimi ve uyuşturucu ticareti, kaçakçılık, kadına şiddet, çocuklara karşı şiddet ve cinsel istismar suçları artmıştır. Bu suçlarla mücadelede İçişleri Bakanlığı maalesef yetersiz kalmaktadır.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarının yanlış ve öngörüsüz dış politikaları neticesinde ülkemiz âdeta bir ateş çemberinin içine hapsolmuş vaziyettedir.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – On dakika diye biliyordum. 2 milletvekilinin süresi olarak bildirilmişti.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Beş dakika daha ilave ediyoruz, tamam, devam edin.

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Tamam.

Uyuşturucu tacirleri, insan kaçakçıları, teröristler elini kolunu sallayarak gezmekte, her türlü sınır ihlalini gerçekleştirmektedirler. Bu da ülkemizin iç güvenliği açısından oldukça önemli bir tehdittir. Şu an ülkemizde sayısını kimsenin tam olarak bilmediği milyonlarca Suriyeli vardır. Bunların ne kadarı geçici barınma kamplarında kalmaktadır? Bu kamplar dışında ülkemizin neresinde ne kadar Suriyeli yaşamaktadır? Suriyeliler bulundukları yerlerde ne iş yaparlar, ne yerler, ne içerler, nasıl geçinirler? Çokça iş yeri açtıkları, vergi ödemedikleri, kontrol edilmedikleri söylenmektedir. İleride mafyalaşacaklarından endişe edilmektedir. Gerçekten, devletimiz bunların oluşturduğu güvenlik zafiyetinin farkında mıdır? Ne kadar Suriyeli Türk vatandaşı yapılmıştır? Bunlar hangi özelliklerinden dolayı vatandaşlığa alınmışlardır? Daha geçenlerde, Suriyeli göçmenler, İstanbul başta olmak üzere birçok şehirde ÖSO bayrakları açıp sokağa inerek eylem yaptılar. Şimdi, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında “Yabancıların bu Kanun hükümlerine göre toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemeleri, İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır. Yabancıların bu Kanuna göre düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde topluluğa hitap etmeleri, afiş, pankart, resim, flama, levha, araç ve gereçler taşımaları, toplantının yapılacağı mahallin en büyük mülkî idare amirliğine toplantıdan en az kırksekiz saat önce yapılacak bildirimle mümkündür.” deniliyor. Peki, şimdi Sayın Bakana soruyorum: Bunlar bu eylemleri için İçişleri Bakanlığından izin almış mıdır? Eğer izin alınmışsa Arapça yazılı bezlerin, ÖSO ve El Nusra bayraklarının açıldığı eylemlere emniyet güçleri neden izin vermiştir? Sokaktaki vatandaşın maske takmaması konusunda sıkı denetimler sürerken bu tür eylemlere neden müdahale edilmemiştir? Suriyeli sığınmacıların yaptığı bu tür eylemlerin ülkenin geleceği için büyük tehlike olduğunu düşünüyor musunuz? Somali madencilerin konuşamadığı, röportaj veremediği, yürüyemediği ülkemizde ÖSO bayraklı Suriyelilerin gösteri yapmasına göz yumulmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Bunlar gerçekten toplumumuzu tedirgin eden sorular. Ben milletimiz adına bu soruları soruyorum, sizden inşallah cevabını bekliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir de özel güvenlik görevlileri konusu var. Özel güvenlik personeli sayısı bildiğiniz gibi son yıllarda çok arttı. Bugün itibarıyla özel güvenlik personel sayısı devletimizin istihdam ettiği polis sayısına ulaşmış bulunmaktadır. Bir o kadar da özel güvenlik eğitimi almış, sertifikalı insan bu sektörde iş beklemektedir. Artık bu özel güvenlik meselesi yeni bir sosyal yara hâlini almıştır. Özel güvenlik görevlisi olarak çalışan vatandaşların çoğunluğu sendikası, iş güvencesiz, ucuz güvenlik sağlamak için asgari ücretle çalıştırılmaktadır. Yine, birçok kurum, güvenlik sektöründe tecrübeyi, mesleki birikimi yok sayarak ancak belli yaşın altındaki genç personeli istihdam etmektedir. Bu sektörde çalışan gençlerimiz belli bir yaşın üzerine çıktıklarında ne iş yapacakları, evlerine nasıl ekmek götürecekleri belli değildir. Vakit varken bu konuda eğitim, istihdam, kontenjan bir sisteme bağlanmalı, bu sahada bir planlama mutlaka yapılmalıdır ve her kurumun belli oranda tecrübeli elaman istihdamı zorunlu hâle getirilmelidir.

Değerli arkadaşlar, gündeme getirmek istediğim diğer bir konu ise iki yıl önce söz verilen 3600 ek gösterge sorunudur. Bugüne kadar iktidar tarafından sorunun çözümü konusunda hiçbir somut adım atılmadı. Geçenlerde Sayın Bakana polisler için 3600 ek gösterge sorusu sorulduğunda “Hükümet olarak bunu gerçekleştireceğiz, bu konuda sözümüz var.” demişti. Biz de bu sözün bir an önce tutulması ve hayata geçirilmesini bekliyoruz.

Burada dile getirmek istediğim başka bir konu daha var. Sayın Bakanın yine daha önceden söz verdiği fakat şu zamana kadar bir gelişme olmayan uzman jandarmalarımızın sorunları konusu. Uzman jandarmalar, vatani ve milleti için görev yapan, aziz bayrağı uğruna gözlerini kırpmadan şehit olan ve sayıları emekli olanlarla birlikte 30 bin civarında olan devlet görevlilerimizdir. Uzman jandarmalarımız da 3600 ek gösterge talebinde bulunmakta ama maalesef bugüne kadar yapılmamıştır.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, teşekkür ederiz.

FERİDUN BAŞİ (Antalya) – Bitti mi?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Bitti Sayın Vekilim.

FERİDUN BAŞİ (Antalya) – Teşekkür ederim arkadaşlar.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Ahmet Kılıç...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığımızın 2021 yılı bütçe görüşmelerinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sözlerime başlamadan önce, ülkemizin güvenliği için canla başla, gece gündüz demeden terörle mücadele eden asayiş hizmetlerine kadar milletin huzur ve emniyetini sağlamak için şehit düşmüş, gazi olmuş tüm vatan evlatlarından Allah razı olsun diyorum. Şehitlerimize rahmet, sağ olan gazilerimize acil şifalar diliyor, minnet ve şükranlarımı sunuyorum. Onların aziz hatıralarını yüceltmek için sürekli çalışacağımızı bir kez daha belirtmek istiyorum.

2016 yılında yaşanan hain darbe girişimi sonrası, devletimizin birçok kademesinde çalışmaları yavaşlatan, veri akışını durduran ve yanlış yönlendirmeler yapan satılmış, hain FETÖ uşaklarının temizlenmesi sonucu, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın dirayetli duruşu ve Sayın Bakanım, sizlerin özverili ve azimli çalışmalarınızla birlikte yurt içinde ve yurt dışında yapılan operasyonlar sonucu hain terör örgütü PKK ve PYD’ye ait birçok kamp, gıda ve mühimmat depoları etkisiz hâle getirilerek terörle mücadelede ne kadar kararlı olduğumuzu bir kez daha net bir şekilde göstermiş olduk. Bu gayretli çalışmalar sonucu, son dört yılda yalnız ikna yöntemiyle 832 kişi getirilmiş, kendiliğinden teslim olanlarla birlikte bu sayı 1.856 olmuştur; örgüte katılım ise 5 bin’li rakamlardan her geçen yıl ciddi manada azalmaya ve düşmeye devam etmiştir. Azmimiz ve mücadelemiz terör illeti bitene kadar durmadan devam edecektir.

Şimdi, terörle mücadele dediğimizde Meclisteki partilerden tüyleri diken diken olanlar var. Bu partinin sosyal medya paylaşımlarına baktığımızda, gerçekten ülkenin bütünü temsil eden, ülkenin refahı ve geleceği için mücadele eden bir siyasi parti olduğunu düşünebilirsiniz. Sosyal medyada o attıkları onlarca şirinliğe, insanların gözlerini boyamak için giriştikleri türlü sinsiliklere kimse artık aldanmıyor. Şimdi, bu arkadaşlar, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’nde hain terör örgütünün katlettiği binlerce kadını görmekten gelerek sanki hiçbir şey olmamışçasına

“Kadına şiddete hayır!” derler; terör örgütünün yüzlerce öğretmeni -başta Aybuke öğretmenimiz ve Necmettin öğretmenimiz olmak üzere- şehit etmelerini unutmamız gibi atanamayan öğretmenlerin problemlerinden bahsederler ve bir şekilde de samimiyetsizliklerini gösterirler.

Demin burada Kürt düşmanlığından bahsetti bazı hatipler. Şunu bilmelerini isterim: Kürtler bizim kardeşimizdir. Bizim düşmanımız, Kürtlerin çocuklarını dağa kaçıranlardır. Bizim düşmanımız, Kürtleri haraca bağlayanlardır. Bizim düşmanımız, Kürt işçileri şehit edenlerdir.

Sayın Bakanım, Bakanlığımızca, ayrıca, halkın güven ve refahının en üst seviyede durması için, çalışmalarına devam eden kolluk kuvvetlerimize taze kan ve destek olması amacıyla görevlendirilen çarşı ve mahalle bekçilerimiz gerçekten son derece önemli işler yapmıştır. 2018 yılı Eylül ayından Haziran 2020’ye kadar 81 ilde önemli asayiş olaylarında son derece güzel sonuçlar elde etmişlerdir. Özellikle 4.862 hırsızlık olayına müdahale edilmiş, bunun yanı sıra 1.219 kayıp çocuk bulunarak ailelerine teslim edilmiş. Bu nokta anne ve babalar için son derece kıymetli. 18 yaş üstü de 3.956 kayıp şahıs bulunmuş, yine yaklaşık yirmi iki aylık sürede 75.753 aranan şahıs hakkında da işlem yapılmış, 276.832 gram uyuşturucu madde ile 82.918 adet hap da ele geçirilmiştir.

Güvenlik kaynaklarımız da bekçilik uygulamasının belki de en büyük etkisini evdeki hırsızlık vakalarındaki sayıların azalışından dolayı bizlere sundu. Ülke genelinde evdeki hırsızlık vakaları ortalama olarak günlük 2017’de 281, 2018’de 202, 2019’da 171 iken 2020 yılının ilk aylarından itibaren geçen döneme göre yüzde 24 azalış göstermiştir. Bu noktada verilerle beraber yapılan uygulamanın ne kadar yerinde olduğu ortaya konmuştur.

Yine, bu yılın mart ayında başlayan ve uluslararası bir kriz durumunun yaşandığı Covid-19 salgını ülkemizde Cumhurbaşkanlığımız ve bakanlarımız koordinasyonunda dünyanın hayranlıkla izlediği bir şekilde kontrol altına alınarak koordinasyonlu bir şekilde devam etmiş ve salgının etkisinin kırılmasıyla alakalı çalışmalar sürdürülmüştür. Valilik ve kaymakamlıklar koordinasyonunda oluşturulan Vefa Sosyal Destek Grupları büyük vefa örneği göstermiştir. 65 yaş ve üstü kronik rahatsızlığı bulunanların emekli maaşından gıdaya, ilaçtan hijyen malzemesine kadar tüm ihtiyaçları Vefa Sosyal Destek Grupları tarafından temin edilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında koordinasyon bozulmadan tüm vatandaşlarımızın mağduriyetini gidermek adına gerek kolluk kuvvetlerinin gerekse devlet memurlarımızın ve sivil toplum örgütlerimizin özverili çalışmalarıyla pandemi koşulları gözetilerek hizmetlerin aksamadan sürdürülmesi sağlanmış ve ülkece birlik olduğumuz takdirde aşamayacağımız bir sıkıntı olmadığı bir defa daha gün yüzüne çıkmıştır. Buradan sizlerin huzurunda Vefa Sosyal Destek Gruplarında görev alan tüm çalışanlarımıza da bir kez daha teşekkür ediyorum.

2020 yılında ülke olarak maalesef doğal afetlerin devamlılığı sonucu Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığımızın önemini bir kez daha anlamış olduk. Deprem kuşağında olan ülkemizde, özellikle bu yıl gerçekleşen Elâzığ, Malatya ve İzmir depremlerinde devlet halkının her zaman yanında olduğunu göstermiş, bakanlarımız olayların hemen ardından olay yerlerine intikal ederek bizzat yapılan çalışmaların başında durmuştur. Türkiye’nin afete müdahale kapasitesi en gelişmiş ülkelerle eş değerdir. Acı tecrübelerle edindiğimiz bu süreç bizi daha da güçlendirmiş ve inşallah atılacak adımların daha da hızlandırılmasına vesile olmuştur. Sadece ulusal çapta değil, uluslararası alanda da birçok başarılı operasyona imza atan AFAD Başkanlığımız dünyanın en uzak köşelerinde dahi yaşanan afetlere duyarsız kalmamış, kaliteli, profesyonel ve alanında uzman personeliyle, teknolojik ekipmanıyla Haiti’den Japonya’ya, Şili’den Myanmar’a kadar yardım elini uzatmış, Libya, Tunus, Mısır ve Suriye gibi yaşanan toplumsal olaylarda dünyanın takdirini kazanan tahliye ve insani yardım operasyonlarını başarıyla gerçekleştirmiştir, Türkiye’nin yardımseverliğini ve merhametini de uluslararası kamuoyuna göstermiştir.

Yine, Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüz, göç alanında yaptığı politika ve stratejileri uygulamak, bu konularla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, yabancıların Türkiye'ye giriş ve Türkiye'de kalışları, Türkiye'den çıkışları ve sınır dışı edilmeleri, uluslararası korunma, geçici korunma ve insan ticareti mağdurlarının korunmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere İçişleri Bakanlığına bağlı olarak kurulmuştur. Doğu ve batıyı birbirine bağlayan jeopolitik konumu sebebiyle göçmenlerin uğrak noktası hâline gelen ülkemiz, bu problemle de en iyi şekilde mücadele edebilmek için göç konusunda da etkin politikalar uygulayabilmek adına 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu çıkarmıştır. Bu kanunla, etkin bir iltica ve göç yönetimini sağlam bir yasal zemine oturarak göçmenlerin ve uluslararası koruma arayanların haklarının teminatı oluşmuş, göçmen ve mülteci haklarının yasal çerçevesi uluslararası standartlara uygun hâle getirilmiştir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da dediği gibi: "Sınırlarını tel örgülerle kapatıp geçmeye çalışan herkesi ölümle tehdit eden bir medeniyetin geleceği olamaz." Sınırlarına giren göçmenlerin paralarına, ziynet eşyalarına hatta çocuklarına el koyan, onları din değiştirmeye zorlayan bir medeniyetin insanlığa söyleyecek sözü kalmamış demektir. İşte, kültürümüzün ve medeniyetimizin bizlere aşıladığı insan sevgisi, ülkemize gelen göçmenlere karşı davranışlarımızı da bu şekilde etkilemiştir. Türkiye'nin göçmenler konusunda başı ne kadar dikse, kendilerini gelişmiş, modern ve çağdaş olarak tanımlayan ülkelerin bu konudaki sicilleri bir o kadar da karanlıktır.

Sayın Bakanım, uyuşturucuyla ilgili mücadele konusunda da son derece güzel gelişmeler ortaya çıkmıştır. Dünyanın pek çok ülkesi uyuşturucuyla mücadelede ciddi manada adımlar atsa da bu konuda başarılı olmamıştır ve bazı ülkeler bunları, uyuşturucu kullanımını serbest bırakmıştır. Ama bugün Bakanlığımızın gayretli ve paydaşlarla beraber yürüttüğü çalışmalar neticesinde olumlu sonuçları görüyoruz. Geçtiğimiz günlerde Bursa'da biz, Narkotik Masamızın yetkilileri ve bu konuda gönüllü sivil toplum kuruluşlarımızla toplantılar yaptık. Hakikaten, olayın sadece bir asayiş boyutu olarak değil de tüm manasıyla değerlendirilmesi gerektiğiyle alakalı bu güzel yaklaşımı da Bakanlığımız sergiliyor. Bu noktada da ben tekrar teşekkür ediyorum.

Son olarak, bu ülkeye hizmet, ülkenin dağlarında teröristin değil, bu ülkenin evlatlarının varlığı için çabalamaktır. Bu ülkeye hizmet, 14 yaşındaki çocukları siyasi partinin arka kapısından dağdaki teröristlere meze yapmak değildir. Bu ülkeye hizmet, Sayın Bakanım, sizin de ifade ettiğiniz gibi Hakkâri'nin, Şırnak'ın, Mardin'in çocuklarına mağara kovuklarını değil, üniversiteleri layık görmektir. Ne mutlu ki bizlere, bu ülkenin evlatları terör örgütlerinin ve onların maşalığını yapanların tüm olumsuz çaba, gayretlerine rağmen muvaffak olmadılar ve olamayacaklar da. Bugün, Hakkâri'de Türkiye Rafting Şampiyonası yapılabiliyorsa, bugün çocuklar siyasi partilerin arka kapılarından dağa götürülemiyorsa, bugün Türkiye'nin doğusu, batısı fark etmeksizin her şehrinde huzur ve güven varsa bunun en önemli sebebi terörle, uyuşturucuyla yapılan amansız mücadeledir. Bu noktada, bu ülkenin tüm kahraman evlatlarına şükranlarımızı sunarken dağda, ovada, her bir olayda, afette anında orada bulunan devletin müşfik yüzünü gösteren Sayın Bakanım sizlere bir kez daha teşekkür ediyorum.

Bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, AK PARTİ grubundan Sayın Habibe Öçal Hanımefendi'ye söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri ve Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, 15 Temmuz darbe girişiminde yer alanların yargılandığı Akıncı Üssü davasında karar günüydü. Şahsım ve AK PARTİ grubumuz adına duruşmayı takip etmek üzere birçok milletvekili arkadaşımın orada hazır bulunduk. Darbeci kafanın ve ona her defasında destek veren vesayet odaklarının alışageldikleri ve bizi de alışmaya zorladıkları, her on yılda bir darbe kalkışmaları sırasında aslında ilk defa bir şey şahitlik ettik. O da, bu darbeyi yapmaya çalışanlara karşı milletimizin topyekûn direnmesi ve darbecilerin suçüstü yakalanıp yargıya teslim edilmesi sürecidir. Dolayısıyla bugün, bu davaların görülüyor olmasını, bu davaların milletimizce takip ediliyor olmasını çok önemli buluyorum. Bugün, FETÖ'nün 15 Temmuz'da darbe girişimini yönettiği, aralarında FETÖ'nün sivil imamlarının da bulunduğu 475 sanıklı Akıncı Üssü davasında karar açıklandı. Bu kararda yüreklerimizi bir nebze olsa ferahlatan şeylerden biri de 15 Temmuz gecesinde Ankara'yı bombalayan pilotlara 79'ar kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının verilmiş olmasıdır. Aynı zamanda, FETÖ'nün sivil imamları; Kemal Batmaz, Hakan Çiçek, Nurettin Oruç, Harun Biniş ve darbeyi yöneten 15 asker hakkında, Anayasa'yı ihlal ve Cumhurbaşkanına suikast ile 77 kişiyi kasten öldürmek suçlarından 79'ar kez ağırlaştırılmış müebbet ve 3 bin 901 yıl hapis cezası verildi. 291 sanığa en az bir kez ağırlaştırılmış müebbet verildi. Millettin birlik ve beraberliği için başta İçişleri Bakanlığımız, ülkemizin kamu kurum, kuruluşları ve onların yöneticilerinin teröre geçit vermeyen, net ve tavizsiz duruşlarıyla, ülkemize yapılmış ve yapılacak olan her türlü saldırının, darbe girişiminin, sınırlarımızda kurulmak istenen terör devletlerinin ve onlara içeriden ve dışarıdan destek verecek iş birlikçilerin her daim hevesleri kursaklarında kalacak; her daim ya itirafçı, leş ya da derdest edilerek cezalarını bulacaklardır. Ülkemizde oluşturulan demokratik ve çoğulcu siyaseti kendileri yönetmediği sürece beğenmeyen darbe ve müdahale aşkırları varlıklarını sürdürmeye devam etseler de içeride ve dışarıda vatan toprağını, bayrağını ve kutsalları hiçbir zaman teslim etmeyecek yiğitler her daim çıkacaktır. Terör destekçileriyle kapalı kapılar ardında Anayasa yazmaya çalışanlar, 15 Temmuz darbesinde de aleni destek vermişlerdir. Yeni seçilen devlet başkanlarından müdahale ricasında bulunan adı büyük kendi küçük elçinin bozmayı başaramayacağı bu birlik ve beraberlik ruhu vatanına aşık, milletine sadık siyasetçilerle ilelebet var olmaya devam edecektir. Çocukları dağlara kaçırılmış annelerin seslerine yıllardır kör sağır olanların PKK yandaş ve destekçilerinin ağzıyla konuşup çocuk asker konularını dillendirmeleri de bu bağlamda ele alınacak aşağılık fiil ve davranışlar kapsamındadır.

Var oldukları günden beri kadın istismarını, taciz ve tecavüzünü sistematik bir şekilde özgürleştirmek adına yapan oluşumlardan kadın hakları havarisi, çocuk kaçırma ve terör eğitimi vererek militan hâline getirme konusunda uluslararası sabıkası olanların, onlara destek verenlerin de çocuk hakları savunucusu olduğu garip bir illüzyon içindeyiz maalesef. Gözünü kapatan kendine gece yapmış olacaktır.

Bugün Akıncı Üssü davasında alınan kararlarla milletimizin, şehit ve gazilerimizin içlerine bir nebze su serpilmiş ve bunun gibi terör örgütlerinin silahlı eylemlerine, darbe girişimlerine destek vermeyi akıllarından bile geçirecek olanlara da Türk milleti adına Türk yargısı gerekli dersi vermiştir.

Sözlerime son verirken, her türlü terör örgütüne, darbe ve terör eylemlerine destek veren, vermeyi aklından bile geçirecek olanın karşısında devletiyle, milletiyle topyekûn duracağımızı tekraren ifade ediyor, Komisyonumuza çalışmalarında başarılar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Öçal.

Şimdi 6 kişilik bir liste okuyacağım arkadaşlarımızın kendilerini hazırlamaları bakımından: 1'inci sırada CHP'den Erkan Aydın, 2'nci sırada İYİ PARTİ'den Yavuz Ağırlioğlu, 3'üncü sırada HDP'den Hüseyin Kaçmaz, 4'üncü sırada CHP'den Levent Gök, 5'inci sırada MHP'den Olcay Kılavuz, 6'ncı sırada HDP'den Filiz Kerestecioğlu.

Şimdi Erkan Aydın Bey'e söz vereceğim.

Sayın Aydın, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle İçişleri Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, umarım güzel bir şekilde kullanılır diyorum.

Şimdi, İçişleri Komisyonu üyesi olarak, 2020 yılı içerisinde kendi Komisyonumuzda da görüşülen Bekçiler Kanunu'yla ilgili burada birkaç konuya değinmek istiyorum.

O kanun çıkarken Komisyonunda uzun uzun tartıştık; devlet içerisinde yeni bir kolluk kuvveti kurulmasının mevcut kolluk kuvvetleriyle bir çatışmaya neden olabileceğini, kendi içlerinde bu kadar yetkinin verilmesinin de birtakım sakıncalar doğurabileceğini ifade ettik ve nitekim de geçtiğimiz 11 Kasım günü -yaklaşık iki hafta önce- Ankara Mithatpaşa ile Sakarya Caddesi'nin kesiştiği alanda saat 23.00 civarlarında bugüne kadar pek de şahit olmadığımız bir olaya tanıklık ettik. Olay genç bir polisin bekçiyle tartışmasıyla başladı, kısa bir süre sonra da bekçiler ile genç polis arasında kavga yaşandı, genç polis başından yaralandı; daha sonra üniformalı polisler geldi, sivil polisler dâhil oldu, olay büyüdü, kavga şekline dönüştü. Oradan geçen vatandaşların telefonları bir şekilde alıkonulmaya çalışıldı ve o gün uyardığımız konular aslında ufak ufak da olsa baş göstermeye başladı. O zaman çok fazla uyarılar yaptık. Şimdi Sayın İçişleri Bakanımız da buradayken bu konuyla ilgili hem bizleri hem de kamuoyunu aydınlatabilecek birtakım bilgiler verirlerse ve bunların daha sonra daha büyük boyutlarda yaşanmamasıyla ilgili ne gibi önlemler aldıklarını da eğer bize de anlatırlarsa gerçekten mutluluk duyarız.

Bir başka konu, bu takviye hazır kuvvetlerle ilgiliydi. Ben daha önce bir soru önergesi verdim. Sağ olsunlar kendileri yanıtlamışlar ve 16 Kasım tarihinde de soru önergesinin cevabı bize gelmiş. Ankara'dan sonra İstanbul ilinde de Takviye Hazır Kuvvet Müdürlüğü kuruldu. Bunun neye gerekçe olarak kurulduğunu sorduk ve Ankara'nın yüksek performans göstermesi buna gerekçe olarak gösterilmiş ve İstanbul'da da bunun kurulduğu söylenmiş. Burada, bu birimlerde aynı şekilde bir yetki karmaşası yaşanma ihtimali nedir? Bunlar direkt size mi bağlı yoksa başka bir yere mi, Cumhurbaşkanlığına mı bağlı? Bu konuda da aydınlatıcı bilgiler alabilirsek yine memnun oluruz.

Bir başkan konu, geçtiğimiz aylarda yine malumunuz Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Arslan'la bir polemik yaşanmıştı ve bu iş daha sonra bir FETÖ soruşturmasına kadar gitti ve Zühtü Arslan'ın Polis Akademisi Başkanlığı yaptığı dönemlerde aldığı polis memurlarının yüzde 41'inin FETÖ'cü oldukları gerekçesiyle ihraç edildiğiyle ilgili bir açıklamanız oldu. O zaman tabii ki FETÖ henüz “silahlı bir terör örgütü” olarak tanımlanmıyordu ve siyasi iktidarla da aynı istikamette yürüyordu. Bunlarla ilgili, “C” kodu olarak verilen ve resmi kayıtlarda “örgütteyken uzaklaşmış, örgütle bağı kesik kişiler” olarak tanımlanmış. İlk soru şu: Personel arşivinde FETÖ geçmişi olan bu polislerle ilgili görev devamı yapılıyor mu? Bu polislerin mevki atamalarında da hâlâ yükselmeler mevcut mu? Anadolu Ajansı yine, bu konularla ilgili olarak bir haber geçti o tarihlerde, 13 Haziranda, “garson” adlı gizli tanığın FETÖ'nün çıkardığı personel listesini devlete verdiği bildiriliyor. Bu listede hangi bilgilere ulaşılmış? 15 Temmuz darbe girişiminden sonra İçişleri Bakanlığınca binlerce personel alındı; kimisi mülki idare, kimisi polis, kimisi de jandarma personeli, son olarak da tabii ki bekçiler. Bu sefer, iktidarın eskiden sempatiyle baktığı tarikat ve cemaatlerden gelen isimler de emniyet başta olmak üzere bakanlık kadrolarında görev verildiği de söyleniyor.

Son olarak, Uşşaki tarikatı lideri Eyüp Fatih Şağban'ın çocuk istismarı iddiasıyla tutuklandıktan sonra garip bir şekilde de yayın yasağı getirildi ve akabinde tarikat sözcüsü birtakım “tweet”ler attı, dedi ki mesela: “Yazıklar olsun! O kadar oy verdik, ‘Polis yapacağız, bekçi yapacağız, dindar adam lazım.’ dediniz, yüzlerce gönderdik bu muydu karşılığı?” diye “tweet”ler attı. Gene devamında başka “tweet”ler de attı: “Ne Menzilciler gibi Sağlık Bakanlığı istedik ne de Hak Yolcuları gibi Adalet Bakanlığı istedik.” diye de böyle suçlamalarda bulundu. Bu iddiaların ne denli doğru olduğu, bu şahısların atılan “tweet”leriyle ilgili nasıl işlemler yapıldığı ve bu koşullar hakkındaki tahkikatları da burada aydınlatırsanız seviniriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur. Son bir cümle lütfen.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Toparlıyorum hemen.

Son olarak da, Emekli Uzman Jandarmalar Derneği Başkanından bir mektup aldık. Biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanının 3600 ek göstergeyle ilgili sözleri vardı; polis, öğretmen, hemşire ve din görevlilerine. Emekli uzman jandarmalar da bu 3600 ek gösterge isteğinin yerine getirilmesini istiyor.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Yavuz Ağırlioğlu'na söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

YAVUZ AĞIRLİOĞLU (İstanbul) – Milletvekillerimiz epeyce sual ettiler Sayın Bakanımıza ama ben de bir vesile birkaç şey arz etmiş olayım.

Şimdi, İçişleri Bakanlığımızın, terör kıskacına girmiş bir dönemimizde hem terörün FETÖ'cüler ayağına hem PKK ayağına karşı yürütmüş olduğu faaliyetlerle ilgili bütçe taleplerinin tamamının arkasında parti olarak durmayı namus borcu biliyoruz. Bu kadar terör kıskacına girmiş bir memlekette güvenlik birimlerimizin herhangi bir eksiklik dolayısıyla zafiyet yaşamasını asla istemiyoruz. Yakaladığımız ritmi, istihbarat organizasyonlarımızın eş güdümünü, vurma kapasitemizi, operasyon kabiliyetlerimizi sahada, sahadaki başarıları neticeleriyle görüyor ve takdir ediyoruz. Terörle mücadelede yakalanan bu ritmin, bu başarının Kabinenin içerisinde İçişleri Bakanlığını da diğer bakanlıklardan birkaç adım öteye çıkardığını biliyoruz. Siyasi tartışmaların dışında, herkesin “ortak bakanlık” deyince akla gelen İçişleri Bakanlığının bunca başarısına rağmen bu siyasi tartışmaların içerisinde aşınmasının sebebini de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak algılıyoruz. Millî Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı devlet bakanlıkları hüviyetinin en fazla olması gereken bakanlıklardır. Bunlar günlük siyasi münakaşaların dışında, 83 milyonun aslında ilk elden mutabakatla huzurunu, güvenliğini, geleceğini inşa edebilmek anlamında müstesna bakanlıklardır. Bu bakanlıkların siyasi tartışmaların içerisinde aşınması devlete olan itimadı sarsar.

Aslında siyasi irade anlamında da neticeleri anlamında da memleketin kahir ekseriyetince bakanlıklar içerisinde en fazla teşekkür konusu olan işlerine rağmen, memleketteki partililik hüviyetinin bunca başarıya rağmen tartışmaların odağına taşındığı da bir bakanlık İçişleri Bakanlığımız. İçişleri Bakanının terördeki münhasıran eline geçirmiş olduğu başarıları partililik hüviyetiyle partisinin de kâr hanesine yazabilmek mecburiyetiyle karşı karşıya kaldığı zamanlarda siyasi tartışmaların içerisinde pozisyon alıyor olması onca başarıya rağmen, onca takdirimize rağmen İçişleri Bakanına bizim de kızmamıza sebep oluyor.

FETÖ’cülerle ilgili mücadele Hükûmetten ne bekleriz, münhasıran İçişleri Bakanımızdan, umumiyetle Hükûmetten ne bekliyoruz? Sayın Bakanımız burada. Biz, devletimizin idari tasarruflarını kullanırken kullandıkları tasarruflardan devlete olan saygınlığı, itimadı, devlete olan güveni artırırken görmek isteriz. Dolayısıyla 15 Temmuz bizi getiren süreç içerisinde kendi en mahrem yakınlarına kadar sızmış organizasyonun kendi partilerinin dışında da sızılacak yerlerinde pozisyon kollayan, avantaj hesap eden bir mevkiden değil de devlete itimadı sağlayacak şekilde bilgi veren, enforme eden bir Bakanlık görmek istiyoruz. “Muhalefetin içinde FETÖ’cü var mıdır?” avantajı kollamak yerine muhalefete FETÖ’cüler sızmaya teşebbüs etmişlerse bilgi veren bir Bakanlık görmek isteriz.

Devletin bütün stratejik kurumlarına sızmışsa ve bu sızmanın arkasında büyük bir istiskal, büyük bir işgal teşebbüsüyle karşılaşmışsa bunca büyük bir sızmaya devlet elindeki imkânlarla baş edememiş olmanın mazeretini “Kandırıldık.” olarak ifade eden bir siyasi iradenin aynı haktan muhalefet partilerinin hissedar olmasını sağlayacak, orada Hükûmet olmak ile devlet olmak arasındaki ince çizgide muhalefeti de enforme edecek, bilgilendirecek, koruyacak, kollayacak, bize karşı sızmaları da bizim önümüzü arkamızı kollayacak şekilde, devlete itimadı tesis edecek şekilde yönetecek bir Bakanlık talep ediyoruz.

Efendim, genel tartışmaların içerisinde biliyorsunuz ki memleketteki siyasi tartışma ortamını enfekte eden şey, PKK’lılar ve FETÖ üzerinden sanki bunlara teslim olmuşuz ve bunların elinde rehlin kalmışız gibi 83 milyonluk koca bir ülkenin sabahtan akşama kadar bütün siyasi tartışma ortamlarında, bütün televizyon kanallarında, devletin vizyonunu ortaya koyduğumuz bütün programlarda işin bir şekilde FETÖ’ye ve teröre isnat ederek PKK’ya getiriliyor olması 83 milyonluk bir devleti bu terör organizasyonlarıyla mütenasip ya da denmiş gibi bir algıyla bizi zafiyete sürüklediğini düşünüyoruz. Dolayısıyla İçişleri Bakanlığımızın bu mevzuda önde pozisyonunun Türkiye’deki bu siyasal iklimi değiştirme hususunda tasarruflarıyla memleketi yönetirken sükûneti temsil eden bir pozisyonunda görmek istiyoruz.

Sayın Bakanı “Devlet iradesini kimseyle tartıştırmam.” cümlelerini kurarken destekliyor ama Alaattin Çakıcı’nın cümlelerine sessiz kalmışlığını ilgiyle izliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağırlioğlu, süreniz doldu, toparlarsanız sevinirim.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Tamamlıyorum efendim.

Sayın Bakanımızın -devlet otoritesini tartıştırmazlığı- daha önce Sayın Cumhurbaşkanına hakarete, daha önce Devlet Bahçeli’ye hakarete şimdi de ana muhalefet partisinin başkanına hakarete hudutsuz, limitsiz bir pozisyona düşmüş olan birine devlet otoritesini temsilen bir şeyler söylemesini bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Devlet şeri kabul etmez, Türklerde devlet şeri kabul etmez; devlet olma iradesini gölgeleyecek herkese ilk mukabele etmesi gereken Bakanlık İçişleri Bakanlığımızdır. Oradan da bir ses bekliyoruz.

Son sorum: 83 milyonun huzurunu temin etmekle görevlidir, kamu düzeni kendisine emanettir. Biz de kamu düzeninin tesisi anlamında minnettarız.

Hususi bir soru gibi algılanmasın lütfen; Hazine ve Maliye Bakanımızdan haber alamıyoruz; kendisi selamette midir, sağ mıdır? Onunla ilgili de bir bilgi efendim.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi de HDP Grubundan Sayın Hüseyin Kaçmaz’a söz vereceğim.

Sayın Kaçmaz, süreniz beş dakikadır.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kıymetli hazırun; hepiniz hoş geldiniz.

Tabii, şimdi, sabahtan beri birçok iktidar partisi milletvekili arkadaş, neredeyse konuşmanın tümünü bütçeye değil de bizlere, HDP’ye ayırmış durumda. Ancak bizler şunun farkındayız: Bizler için bu ülkede her sözün ağır bir bedeli vardır; kelimeler pahalı burada, burada özgür ülkelerdeki gibi ucuz değil kelimeler. Burada tek bir söz bile insan hayatına mal olabiliyor bizim için. Bunun farkındayız ve bedeli ne olursa olsun gerçekleri söylemeye devam edeceğiz.

Sayın Bakan, şu fotoğrafı size göstermek istiyorum, bu fotoğrafı hatırladınız mı? Nesime ve Mesut Yıldırım çiftinin çocukları, 2017 tarihinde -ki siz de taziyesine geldiniz- yataklarında panzerin ezmesi sonucu hayatlarını kaybeden 2 çocuk; Muhammet ve Furkan Yıldırım, 6 ve 7 yaşlarındaydı. Bu olay sırasında en baştan en sona kadar neredeyse oradaydım. Duruşmaları da takip ettim, sizler de geldiniz ve o gün taziyede kullandığınız şöyle bir ifade de vardı: “Bu olayın gerçekleştiği gece eşim sabaha kadar uyuyamadı” Çok net hatırlıyorum ama bu dosyayı sonradan takip edebildiniz mi? O talimatı veren sertifikasız, sürücü belgesi olmadan o panzerin kullanılması talimatını veren ilçe emniyet müdürlüğü hakkında herhangi bir işlem yapıldı mı? Hayır. Peki, yine bu talimatı veren komiser hakkında herhangi bir işlem yapıldı mı, bir ceza verildi mi? Hayır, beraat etti. Ve yine panzeri süren ve 6 ve 7 yaşındaki Muhammet Furkan kardeşlerin ölümüne sebebiyet veren sertifikasız, sürücü belgesiz polis memuru iki yıl bir ay hapis cezası aldı ve 19 bin TL para cezasına çevrilerek ertelemeye tabi tutuldu. Yani o dönem siz aileye dediniz ki: “Bizler de bu dosyanın peşini bırakmayacağız, sorumlular kimlerse cezasını alması için de elimizden geleni yapacağız.” Ama size şunu söyleyeyim; bugün sabahleyin, Komisyondan önce de aileyle görüştüm, hâlen acıları taze. Bir çocuk için en güvenli yer kendi evi ve kendi yatağıdır ama maalesef ki bizler, Kürt meselesindeki çözümsüzlük sebebiyle hâlen şiddet sarmalının devam etmesiyle, sokaklarımızda zırhlı araçların gezmek zorunda kalması sebebiyle hâlen böyle acı olayları yaşayabiliyoruz. Onlarca ölüm vakası yaşandı zırhlı araçlarla ve bunların temel sebebi -ben bir hukukçuyum, nedensellik bağı var- iktidarın Kürt meselesini çözmemekteki ısrarıdır. Şiddet sarmalı devam ettikçe maalesef ki bu kayıpları vermeye devam edeceğiz. Bu durum açıkça ortaya çıkıyor. Ve dediğim gibi ailenin acısı hâlen taze, hakikaten adalet yerini bulmadı, birçok dosyada olduğu gibi burada da ben sadece, bunlar Kürt çocuğudur demek istemiyorum, çocuk insan... Bunlar hayatını kaybetti ama ilgililer hak ettiği cezayı almadı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yaşadığı dönemi aşmış yazar George Orwell şöyle diyordu: “Bir toplum gerçeklerden ne kadar uzaklaşırsa gerçeği söyleyenlerden o kadar nefret eder.” Ve bugün bizim nefretinize bu kadar maruz kalmamızın temel sebebi gerçekleri söylemekteki ısrarımızdır. Bundan emin olun, eğer gerçekleri savunduğumuzun dışında bir sebeple bize nefret ettiğinize inansak emin olun kendimizi sorguya çekeceğiz, ama emin olun bu durum öyle değil.

Ve şunu söyleyeyim; bu ülkede birilerinin çok kolay “terörist, hain, eşkıya” ilan edildiğini hepimiz biliyoruz. Bilenler bilir; sisteme karşı olan, muhalif olan herkes terörist ilan edildi. Padişaha göre Mustafa Kemal Atatürk de eşkıya ilan edildi. Nazım Hikmet de, Fidel Castro da, Mandela da, bugün aynı şekilde sisteme karşı olanlar, muhalif olanlar, yani bizler bu sefer... Başkaları kendilerini devletin sahibi, bu coğrafyanın sahibi sanabilirler ama bu durum öyle değil. “Ülkenin akışına, yokuşuna, nehrine, doğasına ölüyorum.” türkülerini çıkararak milliyetçilik olmaz, vatan sevgisi olmaz.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Nasıl olur? Sen PKK terör örgütüdür diyebiliyor musun?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Milletin toprakları satılırken, bu ülkenin toprakları satılırken, fabrikaları yabancı sermayeye peşkeş çekilirken buna alkış tutmak milliyetçilik değildir, öncelikle onu söyleyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürenizin sonuna geliyoruz, son cümleleri alayım.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Tamam, toparlıyorum.

Sayın Bakan, demokratik yollarla hak arama eylemlerimiz sürekli kriminalize edilmeye çalışılıyor. Ben size sadece, kısaca şunu söyleyeyim: Dün, Sayın Cumhurbaşkanı söyledi ki: “Kürt meselesi yoktur.” Sizin de burada Kürt meselesine ilişkin açıklamalarınız elimde.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sen, PKK’ya “terör örgütü” diyebiliyor musun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, ikili diyaloga girmeyelim.

Sizin de süreniz bitti Hüseyin Bey.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Tamam, sadece son cümleyi müsaadenizle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlenizi söyleyin lütfen.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Değerli milletvekilleri ve Sayın Bakan; size sadece şunu söyleyeyim, net bir şekilde size söylüyorum: Bu ülkenin bir Kürt vatandaşı olarak benim sorunlarım var ve ben bu sorunlarımı dile getirmeye devam edeceğim. Demokratik haklarımı kullanmama da hiç kimse karışamaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi de CHP Grubundan Sayın Levent Gök’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, birkaç gün önce Millî Savunma Bakanlığı bütçesi görüşülürken Sayın Bakan Hulusi Akar’a önemli bir soru sordum, ne yazık ki kendisi bana -sanki bu konuyu biz bilmiyor muyuz gibi- bir satırlık bir cevap verdi. Tabii, konu çok derin. Ben onun hassasiyetini ve içindeki durumu anlıyorum. Sorumuz Uludere’yle ilgiliydi Sayın Bakan. Adaleti konuştuğumuz bugünlerde, reform yapacağımızı ifade ettiğimiz bugünlerde, bir ay sonra dokuzuncu yılı dolacak olan Uludere olayında öldürülen 34 yurttaşımızın ve yaralanan 4 yurttaşımızın adalet arayışları hâlâ devam ediyor. Acılı aileler her Perşembe, çocuklarının mezarında, adaletin gelmesi için bir teselli bulmaya çalışıyorlar ama bu adalet Uludere için şu ana kadar gelmedi. Bildiğiniz gibi, Millî Savunma Bakanı Sayın Hulusi Akar, Uludere olayı olduğu zaman Genelkurmay 2. Başkanıydı ve “Vur.” emri yani hava harekâtının onay emri şu andaki Genelkurmay Başkanı tarafından kendisine sunuldu –İstihbarat Daire Başkanı olan Yaşar Güler tarafından- sıralı hiyerarşik yapı içerisinde. Sayın Hulusi Akar da o sırada Millî Güvenlik Kurulu toplantısında bulunan Genelkurmay Başkanına onay emrini gönderdi ve Millî Güvenlik Kurulunun bilgisi dâhilinde, Necdet Özel’in de onayıyla bu hava harekâtı gerçekleşti. Dolayısıyla sıralı hiyerarşiyi ilgilendiren, komutanlıkları ilgilendiren önemli bir olayı konuşuyoruz. Hulusi Akar “kovuşturmaya yer olmadığı” kararı verilmiştir gibi bir cümlelik, hepimizin bildiği, bilindik bir konuyu bana bildirmek suretiyle bence çok hatalı bir pozisyona düştü. Bununla ilgili gerçekleri önümüzdeki günlerde paylaşmaya devam edeceğiz.

Sayın Bakan, Uludere olayıyla ilgili sizin Bakanlığınızı ilgilendiren önemli bir olay var; bilmiyorum, biliyor musunuz? Bu olay gerçekleştiği zaman İçişleri Bakanlığı bünyesinde mülkiye müfettişleri olayı araştırmak üzere bir rapor tanzim ettiler. Bu rapor -idare hukukunda ve bürokraside, bildiğiniz gibi, iki tür rapor var- inceleme raporu şeklinde hazırlatıldı, araştırma raporu. Yani sonunda bir sonuç getirmeyecek yani ceza tayinine ya da başka bir konuya temas etmeyen bir konuda araştırma raporu, ön inceleme raporu verildi ve bu rapor çok önemli tespitleri barındırdı. Bu raporla ilgili bildiğim gerçekleri de önümüzdeki günlerde kamuoyuyla paylaşacağım ama bu rapordan birkaç cümleyi sizlerle paylaşmak isterim. O raporda “Tespit edilen grubun terör örgütü –yani vurulan kişilerin- mensubu olduğuna dair spesifik bilgi bulunmamaktadır.” diyor mülkiye müfettişlerinin raporunda. Yine, grubun kaçakçı olarak değerlendirilmemesinin hatalı olduğunu ve “Top atışlarına rağmen, grubun sınıra doğru ilerlemesi bölücü terör örgütü tavrı değildir.” gibi çok önemli tespitleri içeren bir mülkiye müfettişleri raporu Bakanlığa sunuldu Sayın Bakan. Şimdi, bu rapor bir araştırma raporu, ön inceleme raporu. Bunun sonuç doğurması için sizin, bu raporun bir soruşturma izni raporuna dönüşmesine onay vermeniz gerekiyor.

Sayın Bakan, geline bu aşamada vicdanınızla baş başa kalarak ön inceleme raporuna yani sonuç doğurmayan bu rapora karşı sonuç doğurması adına bir soruşturma izni vermeyi uygun bulur musunuz ve verecek misiniz?

İkinci sorum da: O zamanki İçişleri Bakanı Sayın İdris Naim Şahin –ki Millî Güvenlik Kurulu toplantısında vardı- bu olaydan üç yıl sonra bir açıklama yaptı. Sınırdan geçmekte olduğu farz edilen terör örgütü mensubu Bahoz Erdal’ın ya da Fehman Hüseyin’in vurulacağına dair inançla bu olay yapılmıştı. Sayın İdris Naim Şahin şunu ifade etti: “O anda üst düzey MİT görevlisi tarafından Türk Silahlı Kuvvetleri telefonla aranarak Bahoz Erdal’ın hudut hattını geçmekte olduğu bildirilmiştir.” dedi ve bu olay oldu Sayın Bakan. Şimdi, İdris Naim Şahin’in, o günkü İçişleri Bakanının söylediği bu sözden yola çıkarak söylüyorum: Bu üst düzey MİT yetkilisi kimdir? Bu MİT yetkilisi hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Sorularına verdiğiniz cevaba göre önümüzdeki günlerdeki cevap verme hakkımı da saklı tutuyorum Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Şimdi, MHP grubundan Sayın Olcay Kılavuz.

Sayın Kılavuz, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlarımız ve basınımızın saygın temsilcileri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle geçirmiş olduğunuz koronavirüs rahatsızlığından ötürü geçmiş olsun dileklerimi iletiyor; virüse yakalanan vatandaşlarımızın tez zamanda şifa bulmasını temenni ediyor, hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah’tan rahmet, acılı ailelerine sabırlar diliyorum.

Sayın Bakanım, devletimiz terör örgütlerine karşı yurt içi ve yurt dışında her türlü takdir ve övgünün üzerinde destansı bir mücadele vermekte, terörün kökünü kazımakta ve teröristlerin başını ezmektedir. Vatanimize, milletimize kurşun sıkan ve devletimize başkaldıran hainlere karşı güvenlik güçlerimizin başarılı operasyonları için başta şahsınız olmak üzere; yüce Türk milletinin göz bebekleri olan kahraman polislerimize, askerlerimize, jandarmalarımıza, güvenlik korucularımıza teşekkür

ederek buradan güvenlik güçlerimizi canıgönülden saygıyla, sevgiyle ve muhabbetle selamlıyorum. Türk milletinin duaları ve destekleri fedakâr güvenlik güçlerimizdir. Şehitlerimize Yüce Allah'tan rahmet, gazilerimize uzun ve sağlıklı ömürler diliyorum.

Sayın Bakanım, alçak ve kalles terör örgütü tarafından çocukları kaçırılan Diyarbakır Anneleri için vermiş olduğunuz özveri mücadele, doğu ve güneydoğuya yapmış olduğunuz bölgenin huzur ve güven iklimine katkı sunan ziyaretleriniz, güvenlik güçlerimizle her daim omuz omuza vermeniz, ülkemizin yaşamış olduğu doğal afetlerde gece gündüz demeden milletimizle bir ve beraber olup acılarını paylaşmanız ve dayanışma örneği göstermeniz Türk milleti olarak hepimizi gururlandırmakta ve mutlu etmektedir.

Kadına yönelik şiddet ve aile kurumunun korunması noktasında Bakanlığınızın yapmış olduğu çalışmalardan ötürü de ayrıca teşekkürlerimi arz ediyorum.

Türk gençliği, asrın vebası ve felaketi olan uyuşturucu ve madde bağımlılığı tehlikesiyle karşı karşıyadır. En az terör kadar tehlikeli olan uyuşturucunun terör örgütlerinin en büyük para kaynağı olduğu, uyuşturucu baronlarının bu illetten nemalandığı gerçeği göz önünde bulundurularak uyuşturucu ve madde bağımlılığına karşı verilen ve verilecek olan mücadelenin millî güvenlik meselesi kadar önemli olduğu düşünülmeli; bu mücadele, seferberlik ruhuyla topyekûn devlet, millet, aile ve sivil toplum iş birliğiyle gerçekleştirilmeli; verimli, sonuç alıcı ve çok yönlü eylem planlarıyla hareket edilerek Türk gençliğinin damarlarındaki asil kanı kirletmemesi için çalışmalar artırılarak devam ettirilmelidir. Bu kapsamda Bakanlığınızın ve kolluk kuvvetlerimizin bugüne kadar yaptığı başarılı çalışmalar ve “En İyi Narkotik Polisi: Anne” çalışması memnuniyet verici bir uygulamadır.

Sayın Bakanım, hayatını ve helal rızıkını şoförlük yaparak kazanan, cana kastetmemiş fakat biriken ceza puanları sebebiyle ehliyetlerine el konulan, pandemi sürecinde zorluk yaşayan insanlarımıza yönelik ehliyet affı çıkartılması talepler arasındadır. Bununla birlikte her şart ve koşul altında kahramanca mücadele eden, terörle mücadelede en ön safta yer alan haklarını hiçbir zaman ödeyemeyeceğimiz güvenlik korucularımız, sosyal ve özlük haklarının çalışma koşulları ve görev tanımlamalarının düzenlenmesini, ekonomik şartlarının iyileştirilmesini, yurt içi ve yurt dışı görev ücretlerinin artırılmasını beklemektedirler.

Son olarak, evlerine ekmek götürmek ve helal rızıklarını kazanmaktan başka bir gayesi olmayan, partizanca tutumlarla haksız, hukuksuz ve hiçbir vicdanın kabul etmeyeceği şekilde işten çıkarılan, açmış oldukları davaları kazandıkları hâlde işlerine dönmeyen sözleşmeli belediye çalışanlarımızın kadroya geçirilmesi ciddi beklentiler hâline gelmiştir. Buna yönelik çalışmaların hızlandırılması en büyük temennimizdir.

Sayın Bakanım, bütçemizin devletimize ve yüce Türk milletine hayırlar getirmesini temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi HDP Grubundan Sayın Filiz Kerestecioğlu...

Süreniz beş dakikadır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli hazırun, Sayın Bakan kendine göre kendi icraatlarını anlatarak bizi selamladı. Ben de bizim tarafımızdan yeni kendi icraatlarını anlatarak selamlamak istiyorum. Biraz uzun bir selamlama olacak.

Diyarbakır’da 2017 yılı “Nevroz” kutlamasına giderken kameraların önünde polis kurşunuyla öldürülen ama yine de faili meçhul alan Kemal Kurkut adına sizi selamlıyorum.

Karaman Ermenek’ten Ankara’ya yürümek isteyen, Jandarma ve polis ekiplerinin saldırısı sonucu yaralanan, hani söz verdiğiniz maden işçileri adına sizi selamlıyorum.

Olay sonrası tırnağına bile zarar gelmeyen Uzman Çavuş Musa Orhan’ın cinsel saldırısına maruz kalan ve intihara sürüklenen 18 yaşındaki İpek Er ve sevenleri adına selamlıyorum.

Üç yüz yirmi yedi günde hâlâ bulunamayan, şüphelisinin ifadesi dahi alınmayan Gülistan Doku ve Gülistan Doku’nun ailesi adına selamlıyorum.

Kapısı 26 Haziran 2020’de maskeli polisler tarafından kırılan, üzerine köpek salınan, gözleri bağlanan, kafasına silah dayanan ve yarı çıplak yatarken sırtına basılan Van Edremit Belediye Başkanı Sevil Rojbin Çetin adına selamlıyorum.

Trafik kontrolü yapan polisler Şeref Şık ile İsmail Kök’ün, bindiği taksiyi durdurarak polis aracında dört saat alıkoyduğu ve tecavüz ettiği Özbekistan uyruklu I.K. adına selamlıyorum sizi. Karakola giden kadına, polisler “Eve git, banyo yap. Biz onların cezasını vereceğiz.” deyip şikâyeti almadılar. Olay kamuoyuna yansıyınca sadece 2 polis tutuklandı, şikâyetinden vazgeçirmeye çalışan polisler hakkında soruşturma bile açılmadı.

Tedbir kuralları uygulanmadığı ve korunmadığı için eski eşi tarafından öldürülen Emine Bulut’un kızı adına, Nadire Kadirova adına, öldürülen tüm kadınlar adına sizi selamlıyorum.

Coronadan yaşamını yitiren, hatta sizi istifaya kadar götüren, yanlış tedbir kararlarıyla tükenmelerine neden olduğunuz sağlık çalışanları ve halk adına sizi selamlıyorum.

Yıllardır zorla kaybedilen yakınlarının akıbetini sormaktan, hak mücadelesinden vazgeçmeyen ve yıllarca orada barışçıl gösteri yapan, 700’üncü haftasında meydanlarını dahi yasakladığınız Cumartesi Anneleri, insanları adına sizi selamlıyorum.

Beş yıl önce Cizre girişinde beni yanına çekip -hiç unutmadığım- “Vekilim, bitirin şu durumu, burada korkunç bir hâldeyiz, ne olur konuşun karşılıklı olarak.” diyen Emniyet görevlisi adına sizi selamlıyorum.

Marketler çalışırken nedense saat 20.00’den sonra çalışmalarını yasakladığınız ve maddi güçlük içindeki 155 bin tekel bayisi adına sizi selamlıyorum.

Soruşturma aşamasında yapılan hatalara rağmen ölümüyle ilgili hiçbir Emniyet mensubu hakkında soruşturma açılmayan Rabia Naz’ın ailesi adına sizi selamlıyorum.

17 yaşında geçim derdiyle iş ararken polis tarafından vurularak öldürülen Suriyeli mülteci Ali El Hemdan adına sizi selamlıyorum.

Darbedilen, engellenen baro başkanları ve tüm avukat meslektaşlarım adına selamlıyorum.

Bütün gösterilerde, şahsınızın lütfettiği yerlerde, polis kordonu altında gösteri hakkını kullanmaya çalışan tüm muhalifler adına selamlıyorum.

Pandemide maske takmadığı için bekçi polis tarafından dövülen, evinin önünde otururken ters kelepçeyle gözaltına alınan, evi basılan, yere yatırılanlar adına selamlıyorum. Sıraladığım olayların çoğunda hiç idari soruşturma açılmadı, kimisindeyse insanlar hâlâ arayış içindeler ama siz hâlen bunlara cevaben bana “Ama hendekler hendekler, terör...” diyecekseniz ben artık size bu repertuvarı da değiştirmenizi tavsiye ederim.

Son olarak, 2 sorum olacak. Organize suç örgütü lideri, mafya anlamına mı gelir? Bir siyasetçinin mafyaya vefa borcu olursa bunu da Cumhurbaşkanı sözcüsü söylese normal bir ülkede bu siyasetçiler siyasete devam edebilir mi? İkinci sorum protesto, barışçıl gösteri sizce bir hak mıdır, ne kadar alanda, nerede yapılabilir, metrekarelerini yaklaşık olarak verir misiniz? Bu arada, feministleri, kadın hakları savunucularını aile tahripkârı olarak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kerestecioğlu, tamamlarsanız...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tamamlıyorum.

Biz sürekli sokakta değiliz, evlere de giriyoruz. Bizim de ailemiz var, evcil hayvanlarımız var, yaşlılarımız var, çocuklarımız var. Üstelik bizim cenah biraz daha yoksul olduğu için onların bakıcıları da yok. Ama biz sokakta olmasaydık Sayın Bakan, bugüne kadar elde ettiğimiz haklarımızı elde edemezdik, bu da böyle bilinsin isterim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi, üyelerimize dönmek istiyorum.

Sayın Ayşe Keşir, süreniz on dakikadır.

Buyurun Sayın Keşir.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakanım, bütçeniz şimdiden hayırlara vesile olsun.

Aslında, söyleyecek çok sözüm var. Her zaman Sayın Başkana süreyi az kullanmak konusunda taahhüdüm oluyor ama bugün olamayacak gibi görünüyor, ben de olabildiğince süreme uymaya riayet edeceğim.

Öncelikle, bugün Akıncı Üssü davası neticelendi. Başta, Gölbaşı Özel Harekâta şehit olan hemşehrim Ufuk Baysan olmak üzere, tüm 15 Temmuz şehitlerimizi rahmetle anıyorum, ruhları şad olsun. Onları şehit eden failler, teröristler gün yüzü görmeyecek inşallah.

Diğer yandan, Şehit Kaymakamımız Muhammed Fatih Safitürk'ün şahsında Bakanlığınızın, mülki idarenin, Emniyetin, Jandarmanın tüm şehitlerine de buradan rahmet gönderiyorum, ruhları şad olsun.

Sayın Bakanım, biz sizi ve ekibinizi 17-18 Temmuz 2019'da Düzce'de yaşadığımız selden biliriz. O gün sabah erken saatlerde sizi aradığımda, sağ olsun Sayın Bakan Yardımcımız hemen bizlerle birlikte günün ilk saatlerinde öğleden önce ilimize gittik ve günler süren bir maratondur hem bizler hem sizin ekipleriniz için. Bu vesileyle, ben başta AFAD olmak üzere hem Emniyet hem Jandarmanın arama kurtarma ekipleri olmak üzere -çünkü 7 kaybımızı biz üç haftaya yakın aradık, çok yoğun bir tempoydu ve ben bizzat o yirmi gün ona şahitlik eden biriyim, gerçekten emeğini biliyorum ekiplerinizin, daha sonra yakın zamanda Giresun'da ve İzmir'de de gördük bu ekiplerin gayretini- müteşekkirim, teşekkürlerimi buradan ifade etmek isterim.

Tabii, Aşık Veysel'in ayağında çarığı ve şalvarıyla alınmadığı Kızılay'dan -az önce sizin sunumunuzda izledik- kayak yapılan bir Hakkârî'yi konuşuyoruz bugün. Onun için, hakikaten, sunumunuz bilmediğim başka notları da almamı sağladı, onun için müteşekkirim, tekrar teşekkür ediyorum.

Tabii, ülkemizde -daha önceki oturumlarda da konuştuk- bir uyuşturucu sorunu var çocuklarımızı tehdit eden. Ama sizin verdiğiniz rakamlar dünyayla mukayese edildiğinde elbette bir tek çocuğumuzun dahi uyuşturucudan ölmesi ya da onun muzdarip olmasını istemiyoruz ama bu konudaki gelişmeler

sizlerin çalışmasını gösteriyor. Ama şunu da biliyoruz ki PKK'nın mağaralarında yakalanan haplar, kilolarca uyuşturucular da aslında bunun bir uyuşturucu sorunuyla beraber bir PKK sorunu da olduğunu ortaya koyuyor.

Diğer yandan, biz Türk milliyetçiliğini tanımlarken Ziya Gökalp'ten feyzalırız, Diyarbakırlı Ziya Gökalp'ten... Şöyle bir cümlesini burada okumak istiyorum -bunu niye söylediğimi de birazdan ifade edeceğim- "Tohumların ırkları olur, atların ırkları olur, insanınsa kültürü, ait olduğu bir medeniyeti olur." Biz "milliyetçilik" dediğimizde aslında bir kültürel milliyetçilikten, Anayasa'da belirtilen vatandaşlık bağıyla olan bir milliyetçilikten bahsediyoruz. Ben Komisyon üyesiyim, bu benim üçüncü bütçem, merak ettim, ofisten arkadaşlarımdan da rica ettim, çıkarttırdım. Burada "Kürt illeri" "Kürt kentleri" "Kürt şehirleri" defalarca söylendi, defalarca söylendi, hatta dil sürçmesi olamaz, mümkün değil "Kürt futbolu" dendi. Şimdi, ben bir milliyetçilik tanımı yaptım çünkü benim inançlarım da ırki bir milliyetçiliği reddeder. Bakın, burada çıkarttım ben bunları. Bu nedir ya? Bu Kürt milliyetçiliği ve Kürt ırkçılığıdır. Şimdi, "Hakkârî'de kayak." dediniz, "Kürt kayağı" mı diyeceğiz bunun adına? Bu bölücülüktür, ırkçılıktır ve faşizmdir; bunu da buradan kayıtlara geçirmek istiyorum.

Diğer yandan, ben bugün biraz çocuklara değinmek istiyorum, kalan süremi de onlar için kullanmak istiyorum. Şimdi, çok güzel cümleler: "Biz savaş karşıtız, barış seviyoruz, vicdani reddi savunuyoruz, antimilitaristiz." O kadar afili cümleler ki bunlar, Avrupa Birliğine gitmesi için afili afili sarf edilmiş cümleler. Bakın, burada onlarca rapor var önümde, onlarca rapor. Bunları okusam saatler geçer. Bir tanesini okuyacağım size. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları İzleme Örgütünün bir raporu bu, 2014'te hazırlanmış. Kürt yönetimi altında Suriye'de PYD tarafından yönetilen bölgelerdeki hak ihlallerini raporlayan 107 sayfalık bir rapor bu. Burada 18 yaş altı çocukların insan hakları ihlallerinden bahsediliyor ve bu çocukların nasıl silahlandırıldığı, çatışmaya nasıl zorlandığından bahsediliyor. Keza, aynı kurumun 2019'da bir raporu var Çocuklar ve Silahlı Çatışma diye. Burada da 313 çocuğun -çocuk, çocuk, bakın, çocuk, bir daha altını çiziyorum- ki bunların 20'si 15 yaş altı, nasıl silahlanmaya zorlandığını ifade ediyor.

Bakın, burada bir başka rapor var. 19 tane uluslararası sözleşme var. Bunların en başında 1948'deki İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Çocuk Hakları Sözleşmesi, Afrika Çocuk Hakları ve Refahı Sözleşmesi, Cape Town Prensipleri, Amman Bildirgesi, Maputo Bildirgesi; bunların hepsi -okumuyorum tek tek- çocukların çatışmaya zorlanmasını, silahlandırılmasını men eden ve yasaklayan sözleşmeler. Ama öbür tarafta ne var?

Bakın, burada yine elimde bir rapor daha var; TEPAV'ın 2010'da hazırladığı bir rapor bu. "PKK militanlarının yüzde 12'si kadın, yüzde 88'i erkek, dağ kadrosuna katılanların yüzde 42'si 18 ve daha küçük yaştaki çocuklar ve bunların da 9,25'i 15 yaş ve altındadır." diyor.

Bir başka şey daha göstereceğim, hızlı gideceğim. Bunları bakın, ezbere konuşmuyorum, raporlardan alıp gösteriyorum. Burada Abdullah Öcalan'ın "çocuk militanlar" dediği -ki ben bu kelimeyi vallahi billahi utanarak söylüyorum, çocuk ile militanı yan yana koymaya vallahi billahi utanıyorum- 8-10 yaşındaki çocukların elinde silahlar. Gene, bir başka fotoğraf göstereceğim. "PKK'nın çocuk komutanı Reşo." Ya, "çocuk komutanı" diye bir ifade mi olur? "Çocuk komutanı" ne demek ya? "Çocuk komutanı" ne demek, Allah aşkına, siyaset yapan bir tane vicdanlı adam bunu bana söylesin.

Yine, bir başka raporda...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bize niye soruyorsun?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Size sormuyorum, herkese soruyorum. Size niye sorduğumu birazdan söyleyeceğim.

Yine bir başka raporda Beritan Sela isimli PKK yöneticisi, 17-18 yaşındaki çok genç kişileri alıp eğittiklerini, 18 yaşına gelince cepheye sürdüklerini söylüyor. Bundaki amaçlarının da çocukların hızlı öğrendiğini ifade ediyor yine bir başka raporda.

Bunu niye size bakarak söyledim? Niye size bakarak söyledim? Selahattin Demirtaş'ın bir beyanı var, onun için size bakarak söyledim; şimdi de gözünüzün içine bakarak söylüyorum. Diyor ki Selahattin Demirtaş: “Çocuklar kendi istekleriyle, kendi kararlarıyla katılım yapıyorlar. Kaçırılma vakası, tek bir vaka varsa bunun gereğini yaparız. Bu konuda, çocuklar çaresiz, onun için dağa çıkıyorlar.”

Ya, ben 53 yaşındayım, yıllardır çocuk ve kadın çalışıyorum. 15 yaş altı hiçbir çocuğun iradesi söz konusu değildir; evlilikte değildir, cinsel birliktelikte değildir. Dağa gidince mi iradesi mi oluyor bu çocukların? Dağa gidince mi iradesi oluyor?

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bağıramazsın!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Size bağıryorum. Nasıl iradesi olur 15 yaş altı bir çocuğun ya?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Niye bağıryorsunuz? Bize niye bağıryorsunuz?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – “Bizimle ne ilgisi var?” diye nasıl... Bu çocuklara benim canım yanıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Benim çocuklara canım yanıyor benim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bağıramazsın! Bağıramazsın!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ayıp ama ya!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bu çocuklara canım yanıyor benim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım, herkes fikirlerini ifade etsin, lütfen...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir başka şey daha söyleyeceğim. Az önce söyledim, az önce söyledim. Hiçbirinizin sözünü bile kesmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım, herkes sırası gelince görüşlerini ifade eder.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kürt yönetimi altındaki...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Kime söylüyorsun?

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Size söylüyorum, Genel Başkan diye savunduğunuz kişinin beyanı bu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Söyleyemezsiniz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Söylerim, bal gibi de söylerim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bunu söyleyemezsiniz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Romantik aile filmleriyle vicdan dilenemezsiniz, romantik aile filmleriyle vicdan dilenemezsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

Ayşe Hanım devam edin.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bakın, bir şey daha okuyacağım bir başka belgeden. Bir başka belgeden bir şey daha okuyacağım size. (Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım, herkes sırası gelince görüşlerini ifade etsin lütfen.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Civan, Van’dan, 12 yaşında. “İnternet kafede oyun oynadıktan sonra eve dönerken sokağımızın başında bulunan siyah araçtakiler ‘Adres soracağız.’ diye bizi yanlarına çağırdılar, arabaya zorla bindirdiler, ağzımızı kapattılar, bir saat gidince kendimizi mağarada bulduk.” Ya burada hep “Toroslar, Toroslar.” diyorsunuz, şimdi de siz, siyah arabalara terfi edenleri mi savunuyorsunuz?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ayşe Hanım, yanlış yapıyorsunuz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Hiç yanlış yapmıyorum, Demirtaş’ın bu sözünü savunuyorsanız hiç yanlış yapmıyorum, hiç yanlış yapmıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım değerli arkadaşlar. Lütfen, herkes sırası gelince görüşlerini ifade etsin.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Diğer yandan, Suriye Kürt yönetim bölgelerindeki hak ihlallerinden az önce bahsettim.

Niye size söylüyorum? 2015 Ağustos’ta öz yönetim derken bu çocuklara bunu mu vadediyordunuz? Bunun için size soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım bir dakika ek süre veriyorum, lütfen, tamamlayınız.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Az önce bir milletvekili “Dağı taşı PKK’ya peşkeş çektiniz.” dedi. Ben de Demirtaş’ın bu sözüne istinaden, ağustos ayındaki öz yönetim iddialarınıza istinaden diyorum ki siz de Kürt çocuklarını eşkıyalara mı peşkeş çektiniz?

Sözümü burada nihayetlendiriyorum.

Sayın Bakanım, bütçeniz hayırlı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi HDP Grubundan Sayın Erol Katircioğlu’na söz veriyorum.

Sayın Katircioğlu, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Gerçi bu tansiyonun üzerine bütün insicamım kayboldu.

Sayın Bakan, hoş geldiniz.

Değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, böyle bir konuşmanın burada oluyor olmasından dolayı utanç duyuyorum. Böyle bir konuşma yapamazsınız çünkü çok açık bir sebebi var, çok açık.

Bakın, arkadaşlar, siz PKK’yla bağlantılı olarak bizi söylüyorsunuz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım, herkes kendi görüşünü süresi gelince ifade etsin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Buna dair herhangi bir kanıtınız yok, gayet tabii yok, varsa Sayın İçişleri Bakanı burada. Ya, yapmayın arkadaşlar ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım, herkes sırası gelince görüşlerini ifade etsin. Lütfen rica ediyorum. Herkes sırası gelince görüşünü ifade etsin, karşılıklı konuşmayalım. Burası sohbet ortamı değil, usulleri olan bir Komisyon, lütfen.

Sayın Katircioğlu, devam edin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim, en az birkaç dakika vermeniz gerekecek herhâlde.

Sayın Bakan, bu afaki ve heyecanlı cümleleri bir kenara bırakırsak sizin konuşmanızda benim dikkatimi çeken birkaç husus var. Onu dikkatinize getirmek istiyorum. Diyorsunuz ki: “Çatışma ve istikrarsızlık Avrupa’dan kaynaklandı. Avrupa’ya ucu değdiği için de bunu doğuya aktardı.” Sayın Bakan, bugün, yani şöyle söyleyeyim, kimlik konusuyla ilgili olarak sorunlar sadece bizim buralarda yaşanmıyor, dünyanın her yerinde yaşanıyor, hatta daha açık söyleyeyim, Avrupa’da bizatihi yaşanıyor. Yani siz benden daha iyi biliyor olmanız lazım, Avrupa’da bir sürü ayrılıkçı hareketler var. Baskılar var, efendime söyleyeyim, Korsikalılar var, notlarımı almıştım.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI TAYYİP SABRİ ERDİL – Hocam, yani doğu derken Türkiye’nin doğusunu, güneydoğusunu mu diyorsunuz?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır, siz şöyle diyorsunuz, hayır, bakın, şöyle diyorsunuz... Neyse göremedim tam ama şöyle söyleyeyim yani şunu kastediyorsunuz: “Doğu coğrafyasına kaydırmışlardır.” diyorsunuz. Bizim bütün doğuyu kastediyorsunuz öyle değil mi?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hayır.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Doğu Anadolu’yu mu kastediyorsunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hayır canım, Afganistan’ı.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamam işte, ben de onu söylüyorum. Hayır, ben de onu söylüyorum. Sayın Bakan, şöyle söyleyeyim size, bugün dünyanın her yerinde, aşağı yukarı İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra, kimliklerden kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır, “çatışma” dediğiniz meseleler kimliklerle ilgilidir. Ondan önceki tarihlerde sınıf çatışmaları belki daha çok gözlenen olgulardı fakat özellikle İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra kimlikler üzerinden çatışmalar oldu. Bu yani Arap Baharı’yla başlayan; İran’dan, Irak’tan, Suriye’den Avrupa’nın çeşitli ülkelerine kadar, dünyanın çeşitli ülkelerine kadar -sinirlendiğim için- Burkina Faso’dan Kongo Demokratik Cumhuriyeti’ne kadar birçok yerde kimliklerden kaynaklanan çatışmalar var. Bu, Avrupa’nın veya herhangi bir gücün yarattığı bir şey değil; bu, dünyanın küreselleşme süreciyle geldiği sosyolojik bir durumdur dolayısıyla da bugün ulus devletler çerçevesinde ortaya çıkan kimlik sorunları sadece bize özgü değildir, bütün dünyada var olan bir şeydir bu. Bunun sebeplerini konuşabiliriz fakat çok uzun zaman alır ve doğrusu benim, size verilen bir saat, bir buçuk saat kadar sürem yok, beş altı dakika sonra da bitecek.

Buradan şuraya getirmek istiyorum: Bir kere, kimlik sorunlarının, genel olarak var olan sosyolojik yapıların, dünyada var olan ulus devlet yapılarının sonucuyla ortaya çıkan bir olgu olduğundan gidersek eğer, afaki konuşmalara gerek yok, bunun çözülmesi lazımdır. Yani, Türkiye’yi bununla ilişkilendirecek olursam, Türkiye’deki Alevilikten, Kürtlükten vesairenden kaynaklanan birçok sorun vardır ve bunları Sayın Cumhurbaşkanı dün itibarıyla çözdüğünü söylüyor ama nasıl söylediğini anlamış da değilim ama bu sorunlar çözülmedi, bu sorunlar var; bu sorunların varlığı o kadar açık ki yani örnek vermek gerekirse işte ne biliyim, kayyumların yönetimine giren illerimizde olanları görün, Kürtçeyi siliyorlar her yerden, hâlbuki 20 milyon insanımız Kürtçe konuşuyor. Yani en basitinden giderseniz, bu bile esasında Kürtlere karşı olmak üzere bir tepkinin ifadesidir. Ben de diyorum ki Türkiye’deki siyasi partiler, esas itibarıyla Türkiye’deki kimliklerin ifade bulduğu yerlerdir ve bu anlamıyla baktığımızda Türkiye’deki siyasi -işte aramızdaki ilişkiyi görüyorsunuz- hadiseler ülkelerin kendi içlerinde bir stres üretiyor ve dolayısıyla da bu stresin sonucu bu bütün meselelerinde konuştuğumuz gibi... Ben size söyleyeyim, yaptığım hesaba göre güvenlik harcamaları bütçenin yüzde 17’sini kapsıyor yani 200 milyar lira. Niye bu parayı veriyoruz biz? Üstelik de yani kaynakları sonsuz olan bir ülkeden bahsetmiyoruz. Dolayısıyla

bu paraların çok rahatlıkla gelişme vesaire konularında kullanılabilecek alanları var. Dolayısıyla bu stresin giderilmesi lazımdır. Bu stresin giderilmesi, bundan önce “çözüm süreci” olarak adlandırılan bir süreçle büyük ölçüde önemli bir adım olarak gerçekleşmişti ve Adalet ve Kalkınma Partisi, benim gördüğüm kadarıyla, büyük bir cesaretle bir adım attı. Fakat, nereye geldiğimize baktığımızda -ben hep söyleyip duruyorum, arkadaşların bir kısmı bilir- 2011’den sonra Adalet ve Kalkınma Partisinin kimyası bozulmuştur, özgürlük ve demokrasi gibi bir meselesi kalmamıştır. Nitekim, dün, Cumhurbaşkanı kendisi konuşurken Anayasa madde 138’i referans veriyor yani nedir o? Yürütmekte olan davalarla ilgili konuşmanın olmaması gerektiğini söyleyen bir madde bu ama kendisi, daha herhangi bir yargı kararı almamış Selahattin’le ilgili olarak aynı cümle içinde “terörist” diyebiliyor yani bu kadar şaşkın ve tuhaf bir duruma gelindi bir bakıma. Şimdi, buradan topluma yararlı herhangi bir şey çıkmaz arkadaşlar. Dolayısıyla, bizim, yeniden bu toplumda bir “biz” duygusunu yaratabilmesi lazımdır arkadaşlar. Bu toplumda bir “biz” duygusu yoktur. Siyasetteki gerilimlerden bunu görmeniz çok basit ve böyle gitmez, herhangi bir toplum böyle gitmez. O sebeple de bizim, Türkiye’deki demokrasinin çitasını gerçekten yükselterek bütün bu farklı talepleri bir araya getirecek bir perspektife ihtiyacımız var. Şahsen ben, soldan gelen bir siyasetçi olarak Tayyip Erdoğan’dan böyle bir şey bekliyordum ama Tayyip Erdoğan geldi geldi geldi daha dün itibarıyla “Kürt sorunu yoktur, çözdük.” dedi, bu olmaz arkadaşlar. Çünkü insanlar siz ne dersiniz deyin. Bakın, diyebilirsiniz ki: “Biz şunları şunları, şu şeyleri yaptık.” yapmışsınızdır da ama arkadaşlar Kürtler kendilerini öteki hissediyorlar ya. Bu gerçeği görmemeniz mümkün mü? Öteki hissediyorlar, Aleviler öteki hissediyor; haklı veya haksız önemli değil ama hisleri itibarıyla bakarsanız böyle bir parçalanmışlık vardır. Bir ulusun ulus olabilmesi, bir “biz” duygusunu geliştirmiş olmasıyla ilgilidir. Türkiye’de bu “biz” duygusu yaratılamamıştır, bütün cabalara rağmen ta başından beri yaratılamamıştır üstelik. Dolayısıyla da arkadaşlar, şunu: İşte, demin, Ayşe Hanım birtakım spesifik olaylardan giderek benim de sinirimi tepeme çıkaran bir konuşma yaptı. Arkadaşlar böyle konuşmaya başlarsak Mesela, demin Baki arkadaşımız da bana oradan diyor ki: “PKK’ya...” Ya, arkadaşlar PKK konusu böyle konuşulacak bir konu değil, eğer konuşmak istiyorsanız PKK konusunu konuşuruz.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – PKK’nın neyini konuşacağız.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Ama şöyle bir saçmalık yapıyor pardon affedersiniz şöyle bir şöyle... Ya, kardeşim biz, bu ülkenin, bu devletin parçasıyız, bu devletin 3’üncü büyük partisiyiz. Dolayısıyla da bizim talebimiz devlettedir, PKK’dan değildir, bu kadar basit. Bizim muhatabımız sizsiniz, devlettir. E, siz bizi dinlemiyor... Ya Tayyip Erdoğan hakikaten anlamıyorum, kendisini yakından tanımıyorum ama yani bir zamandan beri Halkların Demokratik Partisini kriminalize etmek için elinden geleni yapıyor, niçin yapıyor anlamıyorum, daha doğrusu bir fikrim var ama yani onu da söylemek istemiyorum şu anda fakat bu bir tavır değildir arkadaşlar, bu bir siyaset değildir. Türkiye’nin 3’üncü büyük partisiyiz, arkamızda en azından 10 milyon oy var ve bundan sonra daha da fazla olacak büyük bir ihtimalle. Dolayısıyla da bizim taleplerimizi dinlemek zorundasınız. Biz nasıl sizin taleplerinizi dinlemek zorundaysak öyle ama siz burada sinir uçlarına değen cümleler kurarak yani bir konuşma...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Katircioğlu, bir dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – İki dakika lütfen, iki dakika.

Dolayısıyla da Sayın Bakan, değerli bürokratlar; yani ben Halkların Demokratik Partisinin bir mensubu olarak hükümetinizin bu konudaki perspektifinin tümüyle yanlış olduğu düşünüyorum. Hükümetinizin geçmişte çözüm süreci meselesini gündeme getirdiği zaman doğru bir perspektifeydi,

Türkiye'nin ihtiyacı olan bir şey yapılmaktaydı ve bizler de ona destek olduk. Ben hiç unutmuyorum o tarihte Doğubayazıt'a gittiğim de Kürtlerin, dillerini dahi bilmediğim insanların coşkusunu gördüm, çözüm süreci yaşanacak diye. Bu azımsanacak bir şey değildi çünkü Türkiye'nin gerçekten "biz" olabilmesi için yani Kürtleri yok sayamazsınız, Alevileri yok sayamazsınız.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Kim yok sayıyor?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, öyle diyorsunuz ama ben size söyleyeyim: Yani kayyum atanıyor, kayyumların yaptıklarına bakın işte. Yani biz boşuna söylemiyoruz, bunu söylerken de rahatsız oluyorum ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Katircioğlu, siz devam edin.

Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bu söylerken de rahatsız oluyorum ama yani "Kürt düşmanısınız." demek zorunda kalıyor insan. Hâlbuki biliyorum ki Kürt düşmanı değilsiniz ama yapılan bazı şeyler gerçekten de insanı artık... Ya, bu ülkenin insanıyız birader, yani "Bu nasıl yapılır?" diye insan kendi kendine soruyor. Yani dolayısıyla da dediğim gibi çok uzun konuşmak gerekiyor ama Sayın Bakan...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Her şeyi söyledin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet, söyledim ama yani son cümlemi de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bağlayalım lütfen Sayın Katircioğlu.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yumuşak konuşma oldu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, şöyle söyleyeyim: Ben böyle konuşmayı düşünmüyordum ama Ayşe Hanım'ın yaptığı ve beni bir Karadenizli olarak sinirlerimi tepeme çıkaran cümlelerden sonra...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Eğer PKK'yı dinlemek isterseniz ben size PKK'yı anlatırım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Yav anlatın ama bize niye anlatıyorsunuz? Ben diyorum ki Sayın Bakan, bizi ilgilendirmiyor, bizi ilgilendirmiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, süreniz doldu Sayın Katircioğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bizim devlet olarak sizden...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ne yaptığımızı da anlatırım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamam, bunu dinledik zaten anlattınız bize.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Katircioğlu. Sağ olun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bir cümle daha söyleyeyim de bitireyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir cümleyle bağlayın, lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, değerli bürokratlar; böyle konuşmayı istemezdim ama böyle gelişti ama söylemek istediğim şey çok açık: Türkiye'nin barışa ihtiyacı var, barış ancak yüzde 17'lik bütçeyi azaltır ve gerçekten Türkiye'ye yararlı hâle getirebiliriz.

Dolayısıyla da bu barış arama sürecine yönelmeniz dileğiyle bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Katircioğlu, teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın İbrahim Aydın hazırsa kendisine söz vereceğim.

Sayın Aydın, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Bakanım, Bakan Yardımcılarım, saygıdeğer Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlar, basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuzdan dolayı çok teşekkür ediyorum. Türkiye, topraklarının büyük bölümü Asya Kıtası'nda yer alan, Avrupa ile Asya arasında köprü konumunda bulunan 780 bin kilometrekarelik bir ülkedir. Türkiye jeolojik, meteorolojik ve topoğrafik yapısı nedeniyle sıklıkla tabiat kaynaklı afetlere maruz kalan bir coğrafyada konumlanmıştır. Bu coğrafya Türkiye'yi başta depremler olmak üzere heyelan, su baskını, kaya düşmesi ve çığ gibi çeşitli afetlerle yüz yüze bırakmaktadır.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı -yani AFAD- bütünleşik afet yönetim sistemiyle tehlike ve risklerin önceden tespit edilmesi, olası zararların önlenmesi, afet anında koordinasyonun ve hızlı müdahalenin sağlanması ve afet sonrası iyileştirme çalışmalarının bütüncül bir yaklaşımla yürütülmesini sağlayan esnek ve dinamik yapıda teşkil edilmiş bir kurumdur. AFAD afet yönetimi sisteminin çatı belgesi olarak Türkiye Afet Yönetimi Strateji Belgesi ve Eylem Planı çerçevesinde ülkemizin vizyonunu ortaya koymaktadır. Söz konusu modelin hayata geçirilmesiyle birlikte afetlere karşı güvenli ve yaşanabilir bir Türkiye olma yolunda önemli bir adım daha atılmış olacaktır. Strateji Belgesi kılavuzluğunda afet yönetimi alanında sorumluluk ve faaliyetleri içeren alt planlar oluşturma çalışmaları devam etmektedir. Çalışmaları devam eden bu alt planların biri olan ve Türkiye afet yönetimi sisteminin önemli bir bileşeni niteliğindeki Türkiye Afet Risk Azaltma Planı -yani TARAP- çalışmaları AFAD koordinasyonunda yürütülmektedir. TARAP afet risklerinin belirlenmesi, her türlü tedbirin topyekûn bir şekilde alınarak bu risklerin önlenmesi ve azaltılması için neyin, ne zaman, kim tarafından, nasıl yapılacağını açıklayan bir plandır. TARAP da afet ilişkileriyle alınırken bütün kamu kurum ve kuruluşlarını, üniversiteleri, özel sektörü, sivil toplum kuruluşlarını, medya, aile ve bireyi ortak paydada bir araya getirmektedir.

İl Afet Risk Azaltma Planı şehirlerimizde güvenli bir yaşam sağlamak, afetlerden dolayı oluşabilecek can ve mal kayıplarını önlemek ve azaltmak, afet risk azaltımı bilinci oluşturmak, kaynaklarımızın etkili kullanımını sağlamak, paydaşlar arasında iş birliğini artırmak, afet sırasında müdahale çalışmaları ve afet sonrasında iyileştirme çalışmaları için yapılan harcamaları azaltmak amacıyla 2019 yılında başlatılan bir çalışmadır. Bu kapsamda tamamlanan ilk plan olan Kahramanmaraş İl Afet Risk Azaltma Planı'nın tanıtımı 19/8/2020 tarihinde Sayın Bakanımızın katılımıyla yapılmıştır. Ayrıca Rize, Tekirdağ, Adana, Sivas, Samsun ve Afyonkarahisar illerinde İl Afet Riski Azaltma Planı hazırlıklarına başlanmış olup 2020 sonu itibarıyla tamamlanması öngörülmüştür. 2021 yılı sonu itibarıyla da 81 ilimizde planların tamamlanması hedeflenmektedir. 81 ilde de İl Afet Müdahale Planları hazırlanmış, afetlerde müdahalelerin hangi kurumlar tarafından nasıl gerçekleştirileceğiyle ilgili 26 adet çalışma grubunun planları uygulanır hâle getirilmiştir. Yeni yönetim anlayışına uyum sağlanması amacıyla Türkiye Afet Müdahale Planı güncelleme çalışmaları devam etmektedir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; afet eğitimleri toplumda afet bilincinin gelişmesi ve afet kültürünün gelişmesi için en önemli çalışmalar olup ileriye dönük yararlarıyla kıyaslandığında maliyeti düşük, stratejik yatırımlardandır. Yaşadığımız deneyimlerden ders alarak edinilen bilgilerin kalıcılığını sağlamak ve bunları davranış hâline getirmek en önemli amaçlarımızdan biridir. Afet ve acil durumlara ilişkin toplumun bilinçlendirilmesi konusundaki eğitim sürecinin önemli bir zarar azaltıcı aracı olacağı unutulmamalı, halkın eğitilmesinin büyük önem taşıdığı göz önünde bulundurulmalıdır. 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla başlatılan on iki ayda 12 temayı kapsayan Afetlere Hazırlık Yılı'yla

toplumda önlem alma kültürünü önceleyen, zihinsel dönüşümü gerçekleştirmek için önemli bir adım atılmıştır. Her bir bireyin, üniversitenin, kamu-özel ve sivil toplum kuruluşlarının yapması gerekenleri kapsayan afet risklerini anlamak, “afet çantası, toplanma alanları, afet sigortası, bina güvenliği, gönüllülük, yangın, afet anı, tatbikat, afete hazır Türkiye” gibi temalarla farkındalık artırma çalışmaları yürütülmüştür. Başkanlıkça 2013 yılından başlatılan Afete Hazır Türkiye Bilinçlendirme ve Eğitim Projesi’nin kapsamında 2020 yılında 1 milyon 410 bin kişiye, toplamda da yaklaşık 14 milyon kişiye afet farkındalık eğitimi verilmiştir. 2021 yılını afet eğitim seferberliği yılı ilan edilerek afetlerin tümünü kapsayacak içeriklerle halkın can ve mal kayıplarını en aza indirecek ve toplumun afet öncesi, sırası ve sonrası çalışmalara etkin katılımının gerçekleştirilecek şekilde planlamalar yapılmıştır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 24 Ocak 2020 tarihinde 6,8 büyüklüğünde Elâzığ ve Malatya depreminde 41 vatandaşımız hayatını kaybetmiş ve Elâzığ, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman, Batman, Kahramanmaraş ve Şanlıurfa illerinde toplam 1.631 vatandaşımız yaralanmıştır, enkaz altından 45 kişi sağ olarak çıkarılmıştır. Arama, kurtarma çalışmalarına katılmak üzere AFAD, Jandarma, Emniyet, Sağlık Bakanlığı, itfaiye teşkilatı ve sivil toplum kuruluşlarıncı toplam 4.212 personel ve 407 araç görevlendirilmiştir. Sivil toplum ve gönüllü ekipleriyle diğer faaliyetler için toplam 7.574 personel, 700 araç bölgede çalışmalara katılmıştır. Barınma ihtiyaçlarının karşılanması için AFAD depolarından 30.734 çadır etkilenen bölgeye gönderilmiştir. Elâzığ ve Malatya illerimizde konteyner kentler oluşturulmuş ve ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız konteyner kentlere yerleştirilmiştir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti devletinin bugün dünya tarafından kabul edilmiş bir insani yardım hüviyeti bulunmaktadır. Kurumlarımızın, bakanlıklarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın aracılığıyla dünyanın dört bir yanına şefkat elimizi uzatıyoruz. Dünyadaki tabiat ve insan kaynaklı afetler nedeniyle ortaya çıkan insanlık dramının olumsuz etkilerini en aza indirmek üzere AFAD tarafından insani yardım çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda bugüne kadar 5 kıtada 60’dan fazla ülkeye insani yardım götürülmüştür. Arama, kurtarma, gıda, hijyen, sağlık, barınma ve benzeri temel insani ihtiyaç malzemeleri din, dil, ırk farkı gözetmeksizin elimizin uzandığı tüm mazlum coğrafyalara ulaştırılmıştır ve ulaştırılmaya da devam edilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti devleti ve kurumları bundan sonra da mazlum ve mağdur coğrafyalarda insani yardım operasyonlarını sürdürmeye devam edecektir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; sizlerin de bildiği üzere, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra dünya en büyük insan hareketliliğine tanıklık etmekte ve ülkemiz de bu hareketliliğin merkezinde yer almaktadır. Tarih boyunca jeopolitik konumu gereği insan hareketliliğine tanıklık eden ve kültürel mirasımızın kodlarından merhamet toplumu olma özelliğini haiz ülkemiz, sınır komşumuz Suriye’de yaşanan insani kriz karşısında da gerekli her türlü adımı atmaktan çekinmemiştir. Tüm dünyanın sessiz kaldığı ve uzaktan izlediği insani krize karşılık ülkemiz açık kapı politikası uygulayarak Suriyelileri geçici koruma altına almıştır. Hâlihazırda 3,6 milyon Suriyelinin yanı sıra kendi ülkesinde ulusal korumasından yararlanmadığı için haklı sebeplerle ülkemizden uluslararası koruma talep eden 300 bini aşkın yabancıyla ülkemiz dünyada en çok mülteciye ev sahipliği yapan ülke konumunda bulunmakta ve taraflı, tarafsız tüm dünya kamuoyunun takdirine mazhardır. Ülkemizin bu başarısı ve kendine özgü göç yönetimi inşasında başat rol hiç kuşkusuz İçişleri Bakanlığı altında konumlanan Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne aittir. Az önce bahsetmiş olduğum üzere geçici koruma ve uluslararası koruma altında bulunan yabancıların kayıt işlemlerinden temel hak ve hizmetlerine erişimleri konusunda sayısız faaliyetlerde bulunan Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, bunların yanı sıra ülkemizin artan çekim kuvveti nedeniyle düzenli ve düzensiz göç akımlarıyla da karşı karşıyadır. Antalya Milletvekili olarak yakından bildiğim üzere ülkemiz eğitim, çalışma, sağlık ve emeklilik gibi sebeplerle de çok sayıda yabancıya ev sahipliği yapmaktadır. Sayısı her geçen yıl artan, düzenli göç rakamı bugün 800 bini aşkın seviyededir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydın, bir dakika ek süre veriyorum, lütfen tamamlayın.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Düzenli göçün yanı sıra Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüz yasa dışı yollarla ülkemize giriş, ülkemizde kalış veya çıkışı temsil eden düzensiz göçle mücadelede etkin rol oynamaktadır. Kolluk birimleriyle etkin koordinasyon sayesinde her geçen gün yakalanan düzensiz göçmen sayısı artmaktadır. Etkin koordinasyon neticesinde 2019 yılında yakalanan düzensiz göçmen rakamı 450 bini aşkındır. Hâlihazırda 23 ilde 28 adet bulunan geri gönderme merkezinde yabancıların başta barınma ihtiyaçları olmak üzere acil ve temel hizmetler ücretsiz olarak sunulmaktadır. Düzensiz göçle mücadele kültürel mirasımızdaki merhamet toplumu olma özelliğini asla kaybetmeyen ülkemizin aksine Edirne Pazarkule Sınırında yaşanan olaylar gösterdi ki bulduğu her fırsatta insan hakları dersi vermeye çalışan Avrupa belirli umutlarla sınırlarına gelen yabancılar karşısında korkuya kapılmış ve plastik mermiden biber gazına kadar çeşitli insanlık dışı hareketlere başvurmuş, çok sayıda yabancıların hayatını kaybetmesine ve yaralanmasına sebep olmuştur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, ek süreniz de dolmuştur Sayın Aydın, lütfen bağlayınız.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün faaliyetleri bunlarla sınırlı olmamak üzere özellikle vurgulamam gereken son bir husus daha bulunmaktadır. Yabancıların göç alanına ilişkin soru ve sorunlarının kendi dillerinde cevaplandırılmasına hizmet etmek özelinde kurulan YİMER yedi gün yirmi dört saat, 7 farklı dilde hizmet vermektedir. Bugüne kadar 9 milyonu aşkın çağrı alan bu alanda eşi benzeri görülmeyen küresel düzeyde çeşitli ödüller alan YİMER aynı zamanda insan ticareti ve göçmen kaçakçılığıyla mücadelede etkin rol oynamaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydın, lütfen tamamlayınız.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Evet, 2021 yılı İçişleri Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, müsaade ederseniz bir sıralama yapmak istiyorum, arkadaşlarımızın kendilerini hazırlamaları bakımından.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Murat Bakan’a söz vereceğim ilk olarak; ardından HDP’den Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç; 3’üncü sırada MHP’den Mustafa Hidayet Vahapoğlu; 4’üncü sırada CHP’den Bedri Serter; 5’inci sırada da AK PARTİ’den Sayın Ravza Kavakçı Kan olmak üzere 5 arkadaşımıza söz vereceğim.

Şimdi, ilk sözü Sayın Murat Bakan’a vermek istiyorum.

Süreniz beş dakikadır, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, Plan Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanın sunumunu ben baştan sona dinledim. Sunumda çok şey var. İçişleri Bakanlığının teknoloji yaratması var onu anlattı “800 bin dolarlık şeyi 150 bin liraya yaptık biz kendi personelimizle.” dedi. İnsansız hava araçları var, SİHA’lar var, birçok şey var ama insan yok Sayın Bakanın sunduğu bütçede. İnsan yok derken kimden bahsediyorum değerli arkadaşlar biliyor musunuz? Polisten ve jandarmadan bahsediyorum. Polisin ciddi sorunları var, jandarmanın ciddi sorunları var onunla ilgili çok şey bekledik, onunla ilgili hiçbir şey yok. Ne sorunu var polisin? Hani “Uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadele.” diyor ya Sayın Bakan; işte “Terörle mücadele.” diyor ya; “Asayişle yaptığımız mücadele.”

diyor ya, onu yapanlar birileri. Emniyet Genel Müdürlüğünün bünyesindeki polis yapıyor, Jandarma Genel Komutanlığının bünyesindeki jandarma yapıyor. Poliste amir tahakkümü var, poliste vekâletle iş görme var, meslekte yükselme neredeyse mümkün değil, 12'ye 12 mesai sistemi var, maç angaryası var.

Türkiye’de en çok intihar eden meslek hangisi biliyor musunuz arkadaşlar? Polislik mesleği. Hayatının baharında genç bir çocuk “Polis olacağım.” diye giriyor ve intihar ediyor. Bu çocukları intihara sürükleyen sebep ne? Bununla ilgili bir araştırma yaptınız mı? Polisle ilgili 3600 ek gösterge sözü verildi, herkes söz verdi, 3600 ek gösterge hallolmadı. Yani insan yok derken bundan bahsediyorum. Jandarma Genel Komutanı sanırım burada yok ama komutan yardımcısı var. Jandarmada, astsubayın problemi var, uzman jandarmanın problemi var, sözleşmeli uzman çavuşun problemi var. Subay emekli olduğunda maaşının yüzde 70’ini alıyor, astsubay emekli olduğunda yüzde 50’sini alıyor. Sözleşmeli uzman çavuş üniformasıyla emekli olamıyor, beylik silahı alamıyor. 6000 sayılı Kanun’la emekli edilenler en düşük seviyeden devlet memuru olarak çalışmak zorunda bırakıldı. Bunların bu problemlerinin çözülmesi lazım. Yani burada, öldüklerinde, şehit olduklarında arkasından gözyaşı döktüğümüz, işte, bizim çocuklarımız rahat uyusun diye onların çocukları babasız kalan vatan evlatlarının, polisin, jandarmanın özlük haklarıyla ilgili hiçbir şey yok burada. Uzman jandarma... Ben her bütçede söylüyorum, bu çocuklar Jandarma Genel Komutanlığında uzman jandarma okulundan mezun oldu, bunların intibakları niye yapılmıyor? Subayın intibakını yaptık, astsubayın intibakını yaptık. Bunların intibakı niye yapılmıyor? Ve bunlar astsubayların görevlerinde çalışıyor. O görevleri yapıyorlar ve astsubay olmak üzere uzman jandarmalar alındı. Bu çocukların, 20 bin uzman jandarmanın problemi çözülmedi. “Öl.” dediğinde bir emirle ölüme koşan bu vatanlarının sorunu bu Mecliste çözilemiyor, bu bütçede her şey var, polis yok, jandarma yok. Bizim öncelikle -eğer çözeceksek- uzman jandarmanın, sözleşmeli uzman çavuşun, polisin, polis memurunun sorununu çözmemiz lazım. Yani, siz bu bütçeye geldiğinizde “Evet, biz 3600 ek göstergeyi polise getirdik, uzman jandarmanın intibakını çözdük, bir kereliğine uzman jandarmaları, astsubay çavuş rütbesinden başlatacağız ve onların statü problemini çözeceğiz.” demeniz lazım. Biz bunları duymak istiyoruz. Dolayısıyla, mevzu; teknoloji, SİHA, İHA hepsi var da bu İHA’yı, SİHA’yı kullanan, bir emirle ölüme giden jandarma niye yok, uzman jandarma niye yok, polis niye yok, polisin özlük haklarıyla ilgili bir şey niye yok? 12'ye 12 çalışma var mı mesela, devam ediyor mu? Yani, biz, polisten çok şey bekliyoruz ama polisin çalışma koşullarıyla ilgili ne yapıyoruz? Benim en son hatırladığım, Manisa’da mesela 12'ye 12 vardı. 12'ye 12 çalışma polisin sosyal yaşamını bitiriyor; düğüne gidemez, bayrama gidemez, ailesiyle yemek yiyemez, çocuğuna vakit ayıramaz 12'ye 12 çalışan polis. Bu devam ediyor mu? Bunları paylaşmak istedim yani, burada çözülmesi gereken sorun bu.

Bir de, sizin personeliniz demeyeyim de İzmir İl Emniyet Müdürü Hüseyin Aşkın’la ilgili pozitif bir şey söyleyeyim: Ben İzmir Milletvekiliyim, İzmir İl Emniyet Müdürümüz gerçekten asayiş konusunda, birçok konuda çok doğru çalışmalar yapan, gerçekten, devletin müdürü; onu takdirle karşıladığımı burada, sizin huzurunuzda belirtmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Murat Bakan, süreniz dolmuştur.

MURAT BAKAN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Şimdi, HDP Grubundan Sayın Tulay Hatimoğulları’na söz vereceğim.

Süreniz beş dakikadır Sayın Hatimoğulları.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli hazırun; Sayın Bakan, sunumunuzda kadına şiddetle mücadelede bahsettiniz ama sizin iktidarınız döneminde kadına yönelik şiddetin katbekat arttığına, kadın cinayetlerinin çok daha fazla arttığına dair çok sayıda araştırma ve çok sayıda rapor var. Kadın cinayetleri arttı, kesinlikle arttı, her Allah'ın günü bir kadın cinayeti haberi duyuyoruz; kadına yönelik şiddet de AKP iktidarı döneminde yüzde 1.400 oranında artmış durumdadır. Kadınlar tanımadıkları erkekler tarafından giyim kuşamından dolayı, giyimi kuşamı bahane edilerek şiddet görebiliyor, "Gülistan Doku nerede!" diye bağırın, seslenen kadınlar şiddet görüyor. Eğitimde kadın erkek eşitsizliği had safhaya gelmiş durumda. Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı kapatıldı, kadının adı kaldırıldı Bakanlıktan; yerine, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kuruldu, kadının adı bir kere daha yok sayıldı. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmek özellikle, mevcut olan iktidarın erkek vekilleri tarafından o kadar üzerinde durulan bir siyasi çizgiye dönüştü ki biz, kadınlar olarak bunu hayretle izliyoruz. "İstanbul Sözleşmesi uygulanmalıdır." diyen kadınlar darp edilmemeli, tam tersi, kadınların darp edilmesini engelleyecek olan bu sözleşmenin hayata geçmesi için çalışma yürütülmelidir.

Bakın, Bolivya'da geçtiğimiz ayda yapılan seçimlerde Sosyalizm Hareketi Partisi seçimleri kazandı ve ilk icraatlarından biri Erkek Egemenliğini Ortadan Kaldırma Bakanlığı kurmak oldu. Başka ülkelerdeki pozitif gelişmeleri mutlaka örnek alabilmeliyiz. "Anaerkil" dediniz sunumunuzda Sayın Bakan, tabii ki özgürsünüz, sizin söyleminizi bizim belirleyecek hâlimiz yok ama benim önerim gerçekten bunu kullanmamanız. Tarihin bir döneminde yaşanmış olan ana soyluluk... Kadına yönelik şiddetin arttığı, polislerin kadına yönelik şiddeti had safhaya çıkardığı bir Bakanlık süreci yaşıyorsunuz, bir Bakanlık yürütüyorsunuz. Böylesi bir zamanda bunu söylemenizi ben şahsen hakikaten şaşkınlıkla dinledim ve izledim. 25 Kasım'dı dün, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü, yine kadınlar darp edildi. Cumartesi Anneleri, Barış Anaları yerlerde sürükleniyor ama biz anaerkillikten ya da ana soyluluktan bahsedebiliyoruz, çok trajikomik yani.

İnsan hakları ihlali ne yazık ki AKP iktidarı zamanında had safhaya gelmiş durumda. Dünyada en çok gazetecinin tutuklandığı ülkeler arasındayız. Cumhurbaşkanı ve sizin şahsınız başta olmak üzere en ufak bir eleştiriye dair hemen sosyal medya yasakları devreye giriyor, yaptırımları devreye giriyor, kolluk kuvvetleri devreye giriyor, tutuklamalar, yargı devreye girebiliyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yapmayın Allah aşkına!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Anayasal hak olan toplantı ve gösteri yapma özgürlüğünü ortadan kaldırdınız. İşçi, emekçi, yoksul "Açım, aç!" dediğinde kafasına vuruyorsunuz "Terörle iltisaklısın." deyip yine emir erleri devreye giriyor; tutuklamalar, gözaltılar ve hırpalamalar... Yargı zaten başlı başına bir skandal hâline gelmiştir bu ülkede ve iyice güven yitimi yaşamıştır.

Türkiye Anayasası'nın verdiği haklarla seçime giren, seçimleri kazanan HDP belediyelerine kayyum atandı, sonra deniyor ki "Kürt düşmanlığı" demeyin. Sandıktaki kazanımı, sandık özgürlüğünü, sandık hakkını çiğneyerek düpedüz halkın iradesi ve Kürt halkının iradesi Kürt illerinde gasbedilmiştir. Gençler kaçırılıyor, aileleri savcılıklara başvurularda bulunuyor, suç duyurularında bulunuyor, burada kalkıp deniyor ki bize "Yok öyle kaçırılmaz." Peki, bu aileler durup dururken paranoya mı görüp gidip savcılıklara başvurularda bulunuyor?

Pandemiye de tıpkı 15 Temmuz askerî darbe girişimi gibi Allah'ın lütfu olarak gördünüz; insan hakları ihlallerinde yeni kullanılan elverişli araç Covid hâline gelmiş durumdadır. Sizlerin parti içi sorunu olabilir, iç hesaplaşma olabilir, tabii ki bunlar en azından şu an için beni çok ilgilendirmiyor ama sunumunuzda "Pandemiye çıkış bileti olarak kullananlar" diye ifade ettiniz ama biz, AKP ve Cumhuriyet İttifakı'nın bunu her fırsatta bir çıkış bileti olarak kullandığına ne yazık ki her fırsatta tanıklık ediyoruz.

Yine, sunumunuzda sivil toplum strateji belgesi ve eylem planından bahsettiniz. Burada şunu ifade etmek lazım: Tek adam rejimi kendini inşa ederken ona en büyük düşman...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, son cümlelerinizi söyleyiniz, süreniz tamamlandı.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Sivil toplum örgütleri ile demokratik kitle örgütleriyle ciddi bir biçimde uğraşıyor. 12 Eylül darbesinde tıpkı Kenan Evren’in “Kapılarına kilit vuralım.” dediği DKÖ ve STK’lara aynısını şimdi sizler yapıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Süreniz tamamlandı, lütfen.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Son cümlelerim Sayın Başkan, tamamlıyorum.

Kayyumcu anlayışı meslek örgütlerinde de yaşama geçirmek istediğiniz çok aşikâr. Canları pahasıyla pandemiyle mücadele eden doktorların örgütleri, Türk Tabipleri Birliği hedef hâline geldi, barolar hedef hâline geldi. Ben buradan sormak istiyorum: Bu mu sizin 2023 vizyonunuz? Evet, topluma bir elbise giydirmek istiyorsunuz ama 2023’e girerken toplum bu elbiseyi giymiyor, giymeme konusunda da direnç gösterdiği için sizlerin şiddetiyle karşılaşıyor toplum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

MHP Grubundan Sayın Hidayet Vahapoğlu salonda mı acaba? Yok.

CHP Grubundan Sayın Bedri Serter...

Bedri Bey, size söz veriyorum, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, öncelikle Türkiye Cumhuriyeti’nin iç huzur ve iç barışını sağlama görevi olan Bakanlığınızın bütçesi şimdiden hayırlı olsun.

Bugünkü konuşmanızı çok dikkatle dinledim. Önemli bazı noktalar dikkatimi çekti. Ülkemizde bulunan 4 milyon 800 bin yabancidan söz ederken -aslında, tabii ki, senelerdir ülkemizde olan bir nüfus bu- bu kişilerde hastalık görülmediğinden söz ettiniz, acaba yanlış mı anladım? Bunu hangi vesileyle bizimle paylaştınız? Günlük vaka sayısının 30 binlere geldiği bir ülkede bu nasıl mümkün Sayın Bakanım? İçişleri Bakanı olarak sizin, Sağlık Bakanının ve Hükûmetinizin 11 Marttan beri yaptığınız konuşmalar, ortaya koyduğunuz söylemler, tüm eylemler, çıkardığınız genelgeler, Hükûmetiniz tarafından yapılmış her şey Sağlık Bakanının dünkü konuşmasından sonra gerçekliğini yitirdi, sorgulanmaya başlandı. Partimizin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun, Grup Başkan Vekillerimizin, sağlık konusunda uzman milletvekillerimizin ve Büyükşehir Belediye Başkanlarımızın ısrarlı söylemleri ve ortaya koydukları gerek politikalar gerekse rakamlar sonunda dün, Sağlık Bakanı doğruyu söylemek zorunda kaldı. Zaten Hükûmetinize pek çok konuda inanç kalmamıştı, bu saatten sonra hiç kalmadığı artık net ve belirgin bir gerçek olarak da ortaya çıktı. Siz de Hükûmetin içinde yetkin, sorumlu ve siyaseten güçlü gözükken bir bakan olarak bu konuda ne düşünüyorsunuz? Halka en çok güven vermesi gereken bir İçişleri Bakanı olarak, bu saatten sonra bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Yine, bizlere -hatırlatmak istiyorum- 10 Nisan Cuma akşamı saat 22’de “Gece yarısı itibarıyla sokağa çıkmağı yasağı var.” dediğinizi, halkımızı bir topan ekmek peşinde koşturarak kalabalıklar oluşmasını sağladığınızı hatırlatmak isterim ve sorarım size: Hastalığın yayılması noktasında sorumlulardan biri olduğunuzu düşünüyor musunuz? Sonrasında da yaptığınız bir hareketle, bir ileri

iki geri, mektubunuzu geri almak zorunda kalmıştınız. Çok samimi soruyorum, bir vatandaş gibi: Son bir yılda Türkiye’de yaşanan büyük sağlık krizinin başta Cumhurbaşkanı, İçişleri Bakanı olarak siz ve Sağlık Bakanı tarafından yanlış yönetildiğini kabul ediyor musunuz? Çünkü dün akşam Sağlık Bakanı bu gerçeği kabul etti.

Sayın Bakan, yine konuşmanızda 2014-2016 yılları arasında sanki bu ülkede İçişleri Bakanı yokmuş, Hükümet yokmuş gibi bir hava oluşturdunuz ve sanki bütün İçişleri Bakanlığına dayalı işlem, yatırım ve hizmetler 2016’dan sonra, sizin göreve geldiğiniz dönem itibarıyla gerçekçi bir yapıya oturmuş gibi bir çerçeve çizdiniz. Oysaki cumhuriyetin kurulduğu devlet idaresinde, Türkiye Cumhuriyeti’nin her bir kamu idaresinin devlet kurumunun kadrolarıyla, uzmanlarıyla var olduğunu biliyoruz.

Bu çerçevede, cumhuriyet sevdalısı, milletini seven, bayrağını seven ve canı pahasına Türk milletini korumak için görev yapan Emniyet teşkilatı mensuplarına, Jandarma teşkilatı mensuplarına, görevlerini harfiyen yerine getiren arkadaşlara teşekkür etmeyi de ihmal etmemem gerektiğini bilerek teşekkür ediyorum. Bunu da başta yurttaşlık ve Cumhuriyet Halk Partililik bilinciyle söylediğimi belirtmek istiyorum. Parti olarak ana amacımızın Türkiye Cumhuriyeti’nin topraklarını bir bütün olarak korumak ve hiçbir vatandaşımızın burnunun kanamamasını sağlamak olduğunu biliyoruz. Dört bir tarafı bazen ateş çemberi olan vatanımızı da akıllı, ince ve diplomatik bir felsefeyle herkesin kendini içinde hissettiği, hiç kimsenin kendisini dışlanmış hissetmediği, ötekileştirilmiş hissetmediği bir bakış açısıyla ve ruhla korumak partimizin temel ilkelerindendir. Bu nedenle, Cumhuriyet Dönemi’nden bu yana ülkemizin köklü kuruluşları olan Türk Silahlı Kuvvetlerini, Emniyet teşkilatımızı bir kenara koyup, kamuoyuna çok fazla paylaşılamayan bir Cumhurbaşkanı kararnamesiyle büyükşehirlerde Takviye Hazır Kuvvet Müdürlüğü kurma kararı nereden çıktı? Nasıl bir karardır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Serter, sürenizin sonuna geldiniz, lütfen toparlayın.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Az kaldı Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Beş dakika olanlara ek süre vermiyorum biliyorsunuz, lütfen toparlayın.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Hemen bitiriyorum.

Bunu bir yere koyamıyorum Sayın Bakan. “Yurtta barış, dünyada barış.” felsefesiyle hareket eden ve Kurtuluş Savaşı’nı hep birlikte kazanmış Türkiye Cumhuriyeti’nin yurttaşları, sizden iç barışa ve iç huzura katkı koymanızı beklemektedirler.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Serter.

Şimdi, AK PARTİ Grubundan Sayın Ravza Kavakcı Kan’a söz vereceğim.

Süreniz beş dakikadır Sayın Kan.

Buyurun lütfen.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, kıymetli Bakan Yardımcılarım, kıymetli arkadaşlar; hoş geldiniz. Saygıdeğer Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım, hayırlı akşamlar diliyorum.

Pandemi süreci, tabii hepimizi, bütün dünyayı beklenmedik bir şekilde yakaladı, bilmediğimiz bir şeydi. Neyle karşı karşıya olduğumuzu bilmeden böyle bir sürece girdik. İnsanlık olarak ne kadar aciz olduğumuzu, ne kadar birbirimize bağımlı olduğumuzu da bu süreçte fark etmiş olduk. Ben,

Parlamentolararası Birlik-Uluslararası Komisyon Başkanlığını yürütüyorum bu süreçte ve uluslararası toplantılara da on-line sistem üzerinden devam ettiğimizde farklı ülkelerle görüş alışverişinde bulunduğumuzda, farklı ülkelere milletvekilleriyle görüş alışverişinde bulunduğumuzda Türkiye'nin pandemiyle mücadelede göstermiş olduğu başarıyı açık ve net bir şekilde görüyoruz. Bu hususta tabii birçok bakanlığımızın farklı uygulamalarda yapmış olduğu katkılar var ancak özellikle Vefa Sosyal Destek Grubunun yapmış olduğu hizmetler çok kıymetli, ben bunu özellikle bugün burada ifade etmek istedim. Sayın Bakanımıza da katkılarından dolayı kendisinin şahsında bütün ekip arkadaşlarına teşekkür ediyorum.

Ayrıca böyle bir süreçte -pandemi sürecinde- İzmir'de deprem yaşadık. İzmir depreminde ve önceki depremlerde hayatını kaybetmiş bütün kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Tabii, içimiz yandı ama AFAD'ın orada, daha önce de farklı birçok yerde, yurt içinde ve yurt dışında yapmış olduğu çalışmaları, ne kadar profesyonelce çalışıldığını; 99 depremini de yakından yaşamış ve deprem sonrası süreçteki zorlukları da yaşamış birisi olarak; deprem bölgesine yardım götürmek istediğinde engellerle karşılaşmış birisi olarak... O ayrımcılık, vesaire, farklı şeylerden bahsedildi, biraz evvel de 12 Eylülle bugün kıyaslandı. Yani 12 Eylülle bugünü kıyaslamak için ya 12 Eylül'ü yaşamamış olmak lazım herhâlde ya da nereden nereye geldiğimizi görmemek lazım. Bu noktada, AFAD'ın gelmiş olduğu yeri ve Türkiye'nin hem arama kurtarmada hem de deprem gibi afetlerde göstermiş olduğu birlik beraberliği de ifade etmeden geçmek istemedim.

Tabii, birçok uygulama var, biraz evvel kadına karşı şiddetle alakalı -bir açıdan- algılar, ifadeler söylendi ama KADES uygulamasının çok kıymetli olduğunu düşünüyorum yapılan birçok şeyle beraber ve uluslararası alanda da Türkiye'de yapılan uygulamaların; ki, İstanbul Sözleşmesi'ni İngiltere daha yeni onayladı; geçenlerde İngiliz Parlamentosundan eski Başbakan Theresa May'in de katıldığı bir toplantıda bu ifade edildi, orada da Türkiye'deki durumu anlattık. 6284 sayılı Kanun'un yeterli olmamasıyla beraber, eksiklikleri de olmasıyla beraber kadına karşı şiddetle mücadele hususunda gelinmiş olan nokta gerçekten çok iyi ama daha iyisi olması lazım.

Hayvan haklarıyla alakalı yapılan mücadele, HAYDİ uygulaması da çok kıymetli bir uygulama, onu da ifade etmek istedim.

Sözlerimi toparlarken şunu söyleyeyim: Biraz evvel, bir kıymetli milletvekilimiz “anaerkil” kelimesi, onun üzerinden birkaç cümle ifade etti yani “anne” “ana” ve “aile” kelimelerinden neden bu kadar rahatsız olduğunu da anlamış değilim.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Rahatsız olmak değil, orada kavramsal ve tarihsel bir tartışmadan bahsediyor.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Milletvekili, müdahale etmeyin lütfen.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Evet, yok, ben başka tecrübeye dayanarak da bunu söylüyorum, bugünkü konuşmayla alakalı değil.

Toparlarken ben bir de şunu söyleyeyim. Biraz evvel, hem mesai arkadaşım -Mecliste de beraber vazife yaptığımız için söylüyorum- yani Sayın Bakanımızın kadınların önünü açma hususunda verdiği mücadeleye de -mücadele kelimesini özellikle seçtim- yakından şahitlik etmiş bir insan olarak söylüyorum. Başta, Ayşe Keşir Vekilimiz konuşurken şunu düşündüm, ona reaksiyona binaen: Paralel bir evrenden mi geldim acaba? Yani uluslararası alanda baktığımızda, şunu söyleyeyim: PKK-HDP ilişkisiyle alakalı bir şey söylendiğinde rahatsız olunuyor ama Türkiye'de ve uluslararası alanda ne zaman birisi PKK'ya bir söz söylese HDP'den ses çıkıyor yani bunu ben de anlayamıyorum. Ayrıca şöyle, parti kapatmayı biz zorlaştırdık.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Tamamlayalım Sayın Vekilim, süreniz bitti.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Tabii.

Zorlaştıran da biziz, bunu da ifade etmek istedim. Söylenecek çok şey var ama anlayışınız için teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütçe hayırlı uğurlu olsun, inşallah hayırlı, güzel hizmetlere vesile olsun.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Kırkpınar...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Teşekkür ediyorum, Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, çok saygıdeğer Bakan Yardımcılarımız, kıymetli milletvekillerimiz, çok değerli basın mensuplarımız; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, bütçenizi takip ettim, gerçekten çok güzel bir sunumdu. Zaten biz, uygulamalı olarak da sizin performansınızı sahada görüyoruz; kâh bir kepçe üzerinde veya bir askerî birlikte ya da deprem bölgesinde görüyoruz veya da bir uygulama noktasındasınız; kısacası, vatandaş devletine nerede ihtiyaç duyuyorsa siz oradasınız. Biz sizin bu hâlinizi çok seviyoruz; Allah var, milletimiz de seviyor. Sizinle gurur duyuyoruz çünkü siz Sayın Cumhurbaşkanımızla birlikte dostu güven, düşmana korku veriyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğindeki Türkiye’de terörün kökünü kazıyorsunuz, bizi ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını mutlu ediyorsunuz, bu anlamda sizlere müteşekkirdiğimizi ifade etmek istiyorum.

30 Ekimde İzmir’de bir deprem yaşadık. Dolayısıyla ben AFAD’la ilgili de bir iki cümle ifade etmek istiyorum. Dünyanın en vicdani ve en duygusal vazifesini icra eden AFAD ekibimiz İzmir ve çevresinde meydana gelen bu depremde gerçekten üzerine düşeni yaptı ve göğsümüz kabardı ve AFAD’ın önemini bizler bir kere daha anlamış olduk. AFAD afetten önce, afet anında ve sonrasında hayatın her alanında olan gurur vesikası bir kurumumuz. Depremden çıkış felaketlerine, selden yangına, kazadan pandemiye kadar kısacası her alanda var olan ve bizim de gurur duyduğumuz bir kurumumuz. Bu vesileyle ben, başta size ve sizin nazarinızda kıymetli bakan yardımcılara ve özellikle o deprem sürecinde bizimle olan İsmail Bey’e, AFAD Başkanımıza ve emeği geçen bütün ekibinize, bütün personelimize İzmirli hemşehrilerim adına en kalbî şükranlarımı arz ediyorum. Ayrıca, Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarındaki kahraman güvenlik görevlilerimizden ve mülki idarelerimizden görevleri başında şehit olanlara, 15 Temmuz şehitlerimize Allah’tan rahmet, gazilerimize de şifalar diliyorum.

Özellikle, büyüyen güçlü Türkiye’nin 2023, 2053 ve 2071 vizyonunu destekleyici faaliyetleriniz ve çalışmalarınızdan ötürü yine başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere size ve ekibinize bir kere daha teşekkür ediyoruz.

Enerjinin ve nüfusun yoğun ve hareketli olduğu bir alanda yaşıyoruz, özellikle vekâlet ve ticaret savaşlarının çok yoğun yürüdüğü bir zemindeyiz. Çevremiz terör, radikalleşme, yasa dışı göç, insani krizler, çevre sorunları gibi ciddi sınamalarla çevrilidir. Türkiye, etrafındaki ateş çemberinin içerisinde bölgesel ve barış tesisi için çaba göstermektedir. Biz, yönetim sistemimizi “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” prensibine göre oluşturmuşuz, inancımıza göre de insan eşrefimahlukattır yani yaratılmışların en şereflisi, en hürmete layık olanıdır. İnsana değer vermeyen, adaleti ve güvenliği sağlamayan bir sistemin de başarılı olma şansı yoktur. Bizim hiçbir ülkenin toprağında, egemenliğinde, iç işlerinde gözümüz yoktur. Biz, sadece kendi millî güvenliğimizi, kendi vatandaşlarımızın can ve

mal emniyetini sağlamaya, aradan da bölgemizin ve gönül coğrafyamızın istikrar ve huzur içerisinde olmasını sağlamaya çalışıyoruz. Suriye’de DEAŞ’la göğüs göğüse çarpışan tek NATO ülkesi Türkiye. Tek başına bırakılmamıza rağmen bugüne kadar 9 bine yakın yabancı terörist savaşçı yakaladık ve ülkelerine geri gönderdik. Çatışma bölgeleriyle bağlantılı olduğunu tespit ettiğimiz yaklaşık 100 bine yakın kişinin ülkemize girişlerini engelledik. Ülkemiz üzerinden çatışma bölgelerine geçişleri engellemek için olağanüstü bir çaba sarf ettik.

Diğer yandan, bir dönem teröristlerin cirit attığı bölgeleri güvenli hâle getirerek 411 bini aşkın Suriyeli kardeşimizin memleketlerine sağ salım dönmelerini sağladık. Tabii ki, olağanüstü bir dönemden geçtiğimiz ortada; devletiyle, iş dünyasıyla, işçisiyle, genci ve yaşlılarıyla, kadını ve erkeğiyle, 83 milyon olarak hep birlikte hareket etmemiz gerekiyor. Olağanüstü dönemler olağanüstü çabalar gerektirir, dünya ve ülkemiz işte böyle bir dönemden geçiyor. Salgının bizi hedeflerimizden uzaklaştırmasına, dikkatimizi ve enerjimizi dağıtmasına fırsat vermemeliyiz. Allah’ın izniyle, milletimizin desteğiyle nice badirelerden geçtik; inşallah, bundan da birlikte geçeceğiz.

AK PARTİ, on dokuz yıldan beri Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde kesintisiz bir şekilde devam ettirdiği reform ve değişim odaklı siyasetini yeni gelişmelere ve yeni ihtiyaçlara uygun bir şekilde sürdürmekte kararlıdır. Milletimiz neyi bekliyorsa, neye ihtiyaç duyuyorsa ülkemizin hedeflerine ulaşması için AK PARTİ onu yapmıştır ve yapmaya da devam edecektir. Bizim demokrasiden, insan haklarından, hukuktan, adaletten, özgürlüklerden yana en küçük bir sıkıntımızın olmadığını ispatı on sekiz yıllık iktidarımız ve geçmişimizdir. Ülkede hangi kesimin ne sıkıntısı varsa hepsini de birer birer biz çözdük; asırlık talepleri, sıkıntıları, asırlık ihmalleri ortadan biz kaldırdık. Biz bu millete hizmet için varız, biz bu millete barış için geldik; nerede terör varsa, nerede terörist varsa bunların kökünü de inşallah biz kazıyacağız. Ayrıca, teröre bulaşmamış olması şartıyla biz hiç kimseyi dışlamadık, ötekileştirmedik; tam tersine, terörden meşru siyasete geçiş yolunu açmak için her yolu denedik, her fedakârlığı biz yaptık. Bu fırsatı heba etmiş olmasına rağmen, bölgedeki insanlarımızla gönül bağımızı güçlendirerek ülkemizde yepyeni bir dönem başlattık.

Bizler, Anayasa’dan yasalara kadar her alanda köklü mevzuat değişiklikleri yaptık. Ülkemizin gücünü ve itibarını artırarak Türkiye’yi dışardan yazılan senaryoların yörüngesinden çıkardık. Sadece hak ve özgürlük alanlarını genişletmekle kalmadık; yaptığımız yatırımlar ve getirdiğimiz hizmetlerle yılların ihmallerinin ürünü olan geri kalmışlık zincirini de bu şekilde kırdık. İnşallah, milletimizle birlikte, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bütün hedeflerimize hep birlikte ulaşmış olacağız.

Evet, değerli milletvekilleri, bir hatibimiz özellikle bazı yerlere selam göndermişti, ben de ona cevaben şunları ifade etmek istiyorum: Terör örgütü tarafından evlatları zorla dağa kaçırılan, göz göre göre ölüme sürüklenen, tecavüze uğrayanların annelerine ve babalarına da selam gönderdiniz mi? Yıllarca terör örgütünün baskısı sebebiyle ailesini koruyamayan, evini geçindiremeyen, huzurla ve güvenle hayatını sürdüremeyenlere selam gönderdiniz mi? Terör örgütünün sırf kendisine destek vermediği veya devletin yanında olduğu için öldürdüğü, haraç aldığı, evlatlarına tasallut ettiği, hayatını kararttığı kardeşlerimize selam gönderdiniz mi? Terör örgütü tarafından alçakça katledilen Aybüke öğretmenlerin, Necmettin öğretmenlerin, Mustafa öğretmenlerin, daha binlerce asker, polis, korucu ve farklı mesleklerden kamu görevlilerinin annelerine, babalarına, çocuklarına selam gönderdiniz mi? Daha beş altı yıl önce çukur eylemleri ve 6-8 Ekim olaylarında sergilenen rezilliklerden dolayı kayba uğrayanlara selam gönderdiniz mi? Yasin Börü aklınıza geldi mi, onlara hiç selam gönderdiniz mi? Varsın onlar sizin aklınıza gelmesin. Büyük bir millet, güçlü bir devlet olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti bunların hesabını inşallah sordu ve teker teker de soracak.

Sayın Bakanım, biz sizi gerçekten çok seviyoruz. Bütçenizin hayırlı, bereketli ve uğurlu olmasını temenni ediyor, bir kere daha sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Çok teşekkür ederim Sayın Vekilim, ağzınıza sağlık.

Buyurun Sayın Bülbül.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Bakan, ülkemizdeki anayasal hak ve özgürlüklerin kullanılmasındaki engeller ve uygulamadaki yaşanan hak ihlalleri had safhaya ulaşmıştır. 2019 yılında kolluk kuvvetleri en az 1.215 adet gösteriye müdahale ederken 2020 yılında, Haziran ve Eylül ayları arasında 637 gösteriye, Eylül ve Ekim aylarında ise en az 106 gösteriye müdahale etmiştir. Bu gösterilerde ise en az 3.980 kişi gözaltına alınmış yani Anayasa’nın 34’üncü maddesinde açıkladığı toplantı ve gösteri yürüyüşü hak ve özgürlüğünü düzenleyen madde yüzlerce kez ihlal edilmiştir. Engellere her zaman salgın bahane edilmiş, ulusal bayramlarımızın kutlamaları da salgın bahanesiyle yasaklanmıştır. Yayımlanan genelgelerde kutlamalarımız basit bir çelenk koymaya indirilmeye çalışılmıştır. Hatta Lozan’ın yıl dönümünde bir çelenk koyma talebi bile Aydın Valiliği tarafından reddedilmiş, yasaklama gerekçesini sorduğum 27 Temmuz 2020 tarihli soru önergeme verdiğiniz yanıtta Bakanlığınızca alınan herhangi bir yasaklama kararı olmadığını bildirmiştiniz ama Valiliğin vermiş olduğu yanıt, açıkça Lozan Anlaşması’nın 90’ıncı yıl dönümü nedeniyle çelenk koyma talebinin reddini içeriyor. Valilik İçişleri Bakanlığından ayrı bir çerçeve mi çiziyor Sayın Bakan? Kendi verdiğiniz kararların bile arkasında durmadınız; kanunu dolanmadan başka bir şey içermeyen yanıtlarınızla bizleri susturmaya çalıştınız. Salgını fırsata çeviriyor, ulusal bayramların kutlanmasını engelliyorsunuz ama Sayın Cumhurbaşkanının çay dağıttığı mitinglerde, iktidar partisinin kongrelerinde salgın bir anda yok oluyor, kamu sağlığı tehlikeye atıldığı hâlde oralarda salgın anlatılmıyor.

Anayasal hak ve özgürlüklerini kullanmaya çalışan yurttaşlarımız ise gaz, plastik mermi ve fiziksel kuvvetten de nasibini alıyor. Bu çerçevede hak ihlalleri AİHM ve AYM kararlarıyla sabit oluyor.

Kolluk kuvvetlerinin görevi kamu güvenliğini sağlamakken artık kamu güvenliğini onlar tehlikeye atıyor. Hak, adalet arayan, anayasal hak ve özgürlüklerini kullanan, ifade özgürlüğünü kullanan, barışçı toplantı ve gösteri hakkını kullanmak isteyen vatandaşları engelleyerek Anayasa’yı ihlal ediyorsunuz. Nerede mi? Daha geçtiğimiz gün, BİRLEŞİK METAL-İŞ’te örgütlenen işçilerin yürüyüşüne polis orantısız müdahale ederek 109 kişiyi gözaltına alıyor, 10 Ekimde yakınlarını Gar katliamında kaybeden 100 kişilik ailenin bir karanfil bırakmasına dahi izin vermiyorsunuz.

Soma ve Ermenek’ten Ankara’ya tazminat ve maaş hakları için yürümek isteyen işçiler de polis, jandarma şiddetiyle karşılaşıyor. Sayın AKP Grup Başkan Vekili Özlem Zengin, geçenlerde, konu hakkında “Polislerin işçileri tartaklamasını anlamıyorum.” demişti. Sayın Bakan, bizleri duymuyorsunuz, bari AKP Grup Başkan Vekili Özlem Zengin’in sesini niçin duymuyorsunuz?

Ülkenin her yeri çevre ve doğa talanı içinde, Anayasa’nın 56’ncı maddesinde belirtilen çevreyi koruma ödevi ne yazık ki devlet tarafından yerine getirilmiyor. Kaz Dağları’nda 350 bin ağacı katleden şirket yerine yaşam alanını koruyan yurttaşlar “pandemi önlemleri çerçevesinde” gerekçesiyle jandarma tarafından cezalandırılıyor; şimdi, kesilen, 550 bin lirayı aşan cezalarla icra takipleri başlıyor.

Aydın’da ise JES’lere direnen 35 köylüye sosyal mesafeye uymamak suçundan 3.150 lira ceza kesiliyor. Yürüttükleri çevre mücadelesi yeterince kolaymış gibi yurttaşlar bir de cezalarla karşılaşıyor. Sizin göreviniz kamu güvenliğini korumak mı yoksa yurttaşlara zorluk çıkarmak mı? Bugün, tüm muhalif açıklamalar ya da gösteriler iktidar tarafından kolluk kuvveti aracılığıyla engelleniyor; demokratik

hukuk devleti ilkesine oldukça aykırı olan bu durum yine sarayın yani tek adamın iktidarına işaret etmektedir. Sayın Bakan, bu kapsamda kaç kolluk kuvveti görevlisi hakkında orantısız güç kullanması sebebiyle idari işlem yapılmıştır ve idari yaptırım uygulanmıştır?

AKP iktidarına yasaklar işlemezken millî bayramlarımızın kutlanması yasaklanmıştır, bu nedenle sizden salgın bahanesi gösterilmeden meşru bir açıklama duymak isteriz: 29 Ekim ve 30 Ağustos kutlamalarının yasaklanmasının gerekçesi neydi?

Son olarak, Kaz Dağları’nda mücadele eden yurttaşların bir sorusu var: Zaten bu bölgede zar zor geçinen çiftçinin elinden toprağı, ormanı alınıyor ve madene veriliyor kalan toprakta ürettiğini zehirlesin diye ama bu da yetmiyor; doğayı, ormanı savunanlara ceza kesip icra gönderiyorsunuz. Pandemi zamanı işsizlik almış yürümüş, bu cezaları bu insanların nasıl ödemesini bekliyorsunuz?

Teşekkür ederim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Süleyman Bey, Özlem Hanım “Tartaklamayı anlamıyorum.” demedi, “İddianızı anlamıyorum.” dedi, “Böyle bir şey yok.” anlamında söyledi. Böyle bir şey yok.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederiz Sayın Bülbül.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Özlem Hanım “Bu iddia doğru değil.” anlamında söyledi, “Ben bu iddiayı anlamıyorum.” dedi, “Yok öyle bir şey.” dedi.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Aydemir, lütfen...

Sayın Ekrem Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Çok Değerli Bakanım, çok değerli Komisyon üyelerimiz, çok değerli İçişleri Bakanlığı bürokratlarımız ve saygıdeğer basın mensupları; konuşmama başlamadan önce Sayın Bakanımızın geçirmiş olduğu coronavirüs rahatsızlığından dolayı kendisine acil şifalar diliyorum, Rabb'im yâr ve yardımcısı olsun.

Yine, AK PARTİ hükûmetleri dönemimizde Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetinde ve Sayın Bakanımızın da önderliğinde terör ve teröristlere karşı verdiği amansız mücadeleden dolayı Sayın Bakanımızı gerçekten kalben hem tebrik ediyorum hem de kendisine şükranlarımı arz ediyorum.

Ben de bu vesileyle İçişleri Bakanlığımızın, ilgili ve bağlı kurumlarının 2021 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, bu vesileyle hepinize saygıyla selamlarımı iletiyorum.

Değerli milletvekilleri, sözlerimin başında milletimizin ve devletimizin varlığında emeği geçen, aziz vatanımız uğrunda can veren tüm şehitlerimize Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyor ve gazilerimize de şükranlarımı arz ediyorum.

Değerli arkadaşlar, saat ondan beri buradayız. Tabii, sözüm ona bazı milletvekili arkadaşlar her ağızlarını açtıklarında bana göre aslında bir illüzyon yapıyorlar yani “Biz Kürtleri temsil ediyoruz” diye en büyük zulmü aslında onlar yapıyor. Şimdi, karşımda Erol Hoca var; evet, Erol Hoca’yla bir ilim adamı olarak gerçekten çok sohbetlerimiz de oldu. Değerli Hocam, tabii ki sinirlendiniz ama şunu söyleyeyim: Ben AK PARTİ milletvekiliyim, ikinci dönemdir geliyorum, tabii burada devleti yöneten arkadaşlar da var; sadece siyaset değil, burada sadece siyaset yapmayı doğru bulmuyorum. Aslında Komisyon Başkanımız da geldi, bu bir tekliftir, burası bir ihtisas komisyonu, elbette ki her milletvekili gelecek, konuşacak ama Sayın Başkandan da ricam ve istirhamım şu: Buraya gelen insanların Komisyon üzerinde, bütçe üzerinde, bakanlık üzerinde, Türkiye üzerinde, Türkiye’nin geleceği üzerinde meseleleri tartışmaları lazım. Şimdi, Erol Hocam, hani çok reaksiyon gösterdiniz Ayşe Hanım’ın konuşmasına, keşke şöyle söyleseydiniz: “Ben PKK’yı lanetliyorum.” Bunu deseniz ben çok mutlu olurum, devlet ricali de çok mutlu olur. Bakın, burada kişiselleştirmek istemiyorum ama

şöyle: AK PARTİ hükümetlerinden önce, cumhuriyetin kuruluşundan 2002'ye kadar geldiğinizde bütün bütçe hedeflerini toplayın, AK PARTİ'nin on sekiz yıldır Ağrı'ya götürdüğü bütçe toplamını bulamıyor. Şimdi, siz hani kızılıyorsunuz ya, daha önceki konuşmanızda şöyle söylemişsiniz... SHP hükümetleri döneminde yanlış hatırlamıyorsam rahmetli Erdal İnönü'nün danışmanlığını yaptınız herhâlde, Allah gani gani rahmet eylesin. O tarihte sizin hazırladığınız bir rapor vardı, Diyarbakır Raporu; doğru mu? Bakın, değerli arkadaşlar, AK PARTİ hükümetlerinden önce kimse o bölgelere gidip rapor yazma cesaretini bulamıyordu. Allah rızası için şimdi şuna bakın: Şimdi, siz yatırım alıyorsunuz; bakın, bölgelerine herkes yatırım alıyor. Ağrı... Söyledim Ağrı'yı. Bakın, Sayın Bakanımızın şu ana kadar en fazla gittiği illerin içerisinde bir tanesi Ağrı. Şimdi, kayyum söylediler arkadaşlar. Ya bizim sadece iki yılda, Vali Bey'in bakın, devlet adamı... Burada da Sayın Bakanımıza da bizim ilimize özellikle gösterdiği ihtimamdan dolayı çok teşekkür ediyorum, sadece bize değil, Türkiye'nin 81 iline. Bize 240 trilyon lira para gelmiş; ya, bizim mezarlığımız yoktu, beş yıldızlı mezarlık...(***) Bakın, millet bahçesi yoktu, bizim en son açtığımız...(HDP sıralarından gürültüler) Dinleyin, bakın ben sizi dinledim, çok saygı duydum, bakın hiç sesimi bile çıkarmadım. Gelin Ağrı'ya kendi gözlerinizle görün 450 yataklı devlet hastanesini. Bakın arkadaşlar, sağlık konusunda AK PARTİ'nin getirmediği tek bir ilçe var, o da Taşlıçay ve bu sene de 2021 yılında Taşlıçay'a yatırım alıyoruz. Ya, şöyle, bizi eleştirin, eyvallah; bize vurun, eyvallah; bunu yapın ama şimdi siz AK PARTİ deyince ya Recep Tayyip Erdoğan'ın hakkını yerseniz bana göre bu doğru değil. Sayın Cumhurbaşkanımız o zaman Başbakanı, dedi ki: "Ben baldıran zehri içerim ama bu sorunu çözerim; ben elimi taşın altına koymam, gövdemi koyarım ama ben bu sorunu çözerim." Çözdü mü? Allah için çözdü. Kim bunu çözmesine engel oldu? Vallahi PKK engel oldu, vallahi PKK'nın maşası olan şu anda Kürtlerin çocuklarını Suriye'de, Irak'ta, yabancı ülkelerde lejyoner yapanlar buna mâni oldu. Şimdi, bazen söylüyorlar "Ya, siz Kürtleri öldürüyorsunuz." Ya, değerli kardeşim, Allah rızası için bir tanesini gösterin. Bu devletin kolluk kuvvetleri eli silahlı olmayan kimi öldürmüş, kimin kapısına gitmiş? Kimi MİT ajanı olsun diye söylemiş?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, ben size bir şey söyleyeyim... Garo, bak, ben sana bir şey söyleyeyim, bak değerli kardeşim.

(AK PARTİ ve HDP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hatibi dinleyelim lütfen, değerli arkadaşlar. Sırası geldiğinde herkes görüşünü ifade ediyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bizim Doğu Beyazıt'ta -geçen de gösterdim- şehit edilen kardeşimin sıkıntısı neydi biliyor musun? AK PARTİ müşahidi olma. Sizin getirdiğiniz adalet bu mu ya? Bizim getirdiğimiz, bakın, Patnos'a yatırdığımız yatırım 260 trilyon lira para. Kobani'de yakılan bu mu? Devlet Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaptığı onca imar ve onca yatırıma istinaden sizin getirip de orada, sizin özellikle o bölgelerde tenkit dahi edemediğiniz PKK'nın yapmış olduğu hendekler, çukurlar bu mu, siz bunu mu istiyorsunuz Kürtlere? Bakın değerli kardeşlerim, Kürtler 1071'de Sultan Alparslan'la birlikte beraber Anadolu'ya gelmişlerdir. Ondan sonra ne var? 1187'de Kudüs'te Selahaddin Eyyubi'yle beraber gelmişlerdir. Ya, Allah rızası için, siz neyin üzerinde siyaset yapıyorsunuz Türkiye Cumhuriyeti devletinde? Bana göre sorun olan sizlersiniz Kürtler değil. Her seferinde Kürt kelimesini ön plana çıkararak siz Kürtler üzerinden bir demagoji yapıp siz kendi makam, mevkinizi devşiriyorsunuz burada. Bakın, sizin eski bir milletvekiliniz daha geçen hafta bir "tweet" attı. (HDP sıralarından gürültüler) Beni dinleyin hocam, daha geçen hafta bir "tweet" attı, dedi ki AKP'yle birlikte olan her Kürt haindir. Ben şunu söyleyeyim, bana göre Kürtler üzerinden siyaset

Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu birleşim Tutanak Dergisi'nin ...'nci sayfasında yer almaktadır.

yapıp da çoluk çocuğunu Avrupa’da okutup da gelip burada Kürtleri savunmak isteyen insanları, ben bunları tenkit ediyorum ve hain olan onlardır. Şunu söyleyeyim, asla ve asla aile üzerinde bu polemige girmek istemiyordum. Sizin veya söylediğiniz hangi Kürt’ün çocuğu öğretmen değil, hangi Kürt’ün çocuğu avukat değil, hâkim değil, savcı değil, doktor değil, milletvekili değil, bakan değil, başbakan değil, cumhurbaşkanı değil; bana söyler misiniz? Ama siz şunu söylüyorsunuz. Bakın, şurada, yanı başımızda Suriye var, siz Kürtlerin çocuklarını o bölgelere gönderip, Amerika’ya, Fransa’ya, İtalya’ya... Siz Amerika’ya lejyonerlik yaptırıyorsunuz. Sizin istediğiniz hedef budur, emperyalizmin altına girmektir. İşte, Türkiye Cumhuriyeti devletin varlığı burada ortaya giriyor. Sayın Bakanın, Sayın Cumhurbaşkanının, bu devletin varlığı orada ortaya giriyor. Diyor ki: “Kardeşim, Kürt dediğiniz Anadolu’nun kimliğidir, İslam’ın temsilcisidir. Kim olursa olsun benim öyle bir şeyim yok.” Siz, bir gün gelip de Çankaya’da bir yeri aldığınız da size kimlik mi soruyorlar “Sen nerelisin?” diye. Ya, siz bir gün... Milyonlarca Kürt de Türkiye’de ya. Böyle saçma bir şey mi olur? Yani, gelin söyleyin, deyin ki: “Sayın AK PARTİ hükümetleri, Sayın Bakanımız, değerli ağabeyimiz; ya bizim bölgelere, bize şu, şu, şu yatırımları getirin.”

Ya, Erol Hocam, sen Diyarbakır Cezaevine gittin değil mi o tarihte? Bak, sen tecrübeli adamsın. Sayın Garo, bütün bunları sen yazıyorsun, diğer arkadaşların ellerine veriyorsun, okutturuyorsun; bu doğru değil. Algı yapmayı doğru bulmuyorum ama çıkın bunları burada mertçe söyleyin, bunları. Söyleyin bunları! Buna hiç gerek yok.

Bakın, AK PARTİ hükümetlerinden önce... Bak, Leyla Zana burada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dakika ek süre veriyorum, lütfen tamamlayın.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, Leyla Zana’nın söylediği burada, bak, Leyla Zana’nın söylediği burada. Bunu çözse çözse Recep Tayyip Erdoğan çözer, işte Recep Tayyip Erdoğan budur. Recep Tayyip Erdoğan, sizin rüyalarınıza giriyor. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen konuşmacıya müdahale etmeyelim arkadaşlar, lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, Cumhuriyetin kürsüsünde, yemin içerisinde sadece bir Kürtçe kelime geçtiği için, o tarihte milletvekillerinin enselerinden tutup Toroslara bindirilip götürüldüler. Şu anda var mı böyle bir şey? Herkes herkese istediğini söylüyor ya!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Aynısını sen yapıyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen konuşmacıya müdahale etmeyelim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şu anda siz geliyorsunuz, mitinglerde Kürtçe söylüyorsunuz. Herkes çocuklarına istediği ismi veriyor. Yirmi dört saat TRT Kürdi açık. Geçen bir milletvekilimiz -Necdet Bey burada mı?- dedi ki: “Ya, Kürtçe spot vermiyorsunuz?” Sağlık Bakanımız söyledi: “Sen herhâlde TRT Kürdi izlemiyorsun.” dedi. Ya, değerli kardeşlerim, söyleyin, isteyin ama el vicdanlı olarak isleyin ya!

Siz bizim bölgelerimizdeki... İdris-i Bitlisi’yi biliyorsunuz. Ya, alimlerin hepsi bizde ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çelebi, ek süreniz de doldu. Lütfen hızla toparlayalım.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ama size şunu söyleyeyim: Sizin bu getirdiğiniz önerilerinizi doğru bulmuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çelebi, ek süreniz de doldu, lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, demin bir cümle söyledim mezarlıklarla ilgili, bakın değerli arkadaşlarım, ya Ağrı’ya bir gelin, bir görün ya. Sizi ben... Plan Bütçe bu sene böyle olmasaydı Sayın Bakanımızın sözü vardı, ben burada Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çelebi, ek süreniz doldu lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkanım, istirham ediyorum.

Bakın, değerli kardeşlerim, biz hemen havaalanının yanına muhteşem bir tane mezarlık yaptık. Bakın, “Gelir, gelir, gelir.” diyorsunuz. Bakın, ya Ağrı Dağı... Geçen sene İshak Paşa Sarayı için 2 kere Sayın Cumhurbaşkanımızla görüştük, 5 kere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz, Ağrı Dağı’nı tırmanışa açıyorduk ve tarihini aldık. Sayın Bakanımız kendisi söyledi ama gelin görün ki ne oldu biliyor musunuz değerli kardeşlerim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çelebi, artık son cümlelerinizi alalım.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – 3 şehidimiz peşpeşe geldi. Lanetliyorum onları, bunu yapanları lanetliyorum, bunlara destek verenleri lanetliyorum. Niye? Çünkü siz bizim çocuklarımızın geleceğine mani oluyorsunuz. Bunları yapanlar, bizim devletimizin geleceğine mani oluyor, bunları söyleyin ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çelebi, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Fikret Şahin’e söz veriyorum.

Buyurun lütfen, süreniz beş dakikadır.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ben de İçişleri Bakanlığının 2021 yılı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakan, vatanımızın bütünlüğü, milletimizin huzuru için hizmet veren, yeri geldiğinde bu uğurda canını feda eden, şehit olan Emniyet mensuplarımızı saygı ve minnetle anarak konuşmama başlamak istiyorum.

Uzun yıllardan bu yana arkasında emperyalist ülkelerin bulunduğu aşikâr olan, bölücü PKK terör örgütüyle mücadele eden bir ülkeyiz. Bu mücadelede elde edilen başarı sadece polisin, Bakanlığımızın başarısı değil, tüm devletimizin başarısıdır. Bunu şu açıdan söylüyorum: Terörle mücadele bir parti mücadelesi değil, bir devlet mücadelesidir, bunu da özellikle not almak istiyorum.

Bu mücadelede moral ve motivasyonun çok önemli olduğunu sizler de takdir edersiniz. Bu uğurda, seçim döneminde terör örgütü liderinin mektubunun TRT’de okunması, yine terör örgütü liderinin kardeşiyle röportaj yapılması, bu uğurda mücadele eden kişilerin mücadele azmini kırmıştır. Bunu nasıl değerlendirdiğinizi ben merak ediyorum. Bunu da size sormak istiyorum.

Yine, diğer bir terör örgütü, FETÖ’yle mücadelede de birtakım eksiklikler olduğu aşikâr. Bakınız, size daha önce de bir soru önergesiyle de yöneltilmişti; Ergenekon savcısı olan -bir dönemler süper bir savcıydı- Zekeriya Öz daha sonra FETÖ üyesi oldu. Bu hain savcının nerede bulunduğu, adresi gazetelerde boy boy çıkmasına rağmen, bu hain kişi hâlen Türkiye’ye getirilip Türk adaletinin önüne çıkarılamamıştır. Bir milletvekili olarak, milletin temsilcisi olarak bu vatan haini olan kişinin Türk adaletinin önüne çıkarılmasını sizlerden bekliyoruz.

Yine, Sayın Bakan, burada konuşmaya başlamadan önce kendi seçim bölgem Balıkesir'deki Emniyet mensubu arkadaşlarla görüştüm. Ben hepsine çok teşekkür ediyorum. Yani çalışmalarımızda zaman zaman bize eşlik ediyorlar. Şöyle talepleri var polisimizin -diğer milletvekili arkadaşlarım da bahsettiler- hepimiz seçim öncesi söz verdik polis arkadaşlara, dedik ki: "3600 ek göstergesi size vereceğiz." Evet, polis arkadaşlar 3600 ek göstergesi bekliyorlar ve şöyle diyorlar: "Emekli olmaya korkuyoruz, emekli olduğumuz takdirde yaşamımızı sürdüremeyeceğimiz endişesi taşıyoruz. 3600 bizim için hayati öneme sahiptir." Yine, Bakanlığımızın uhdesinde olan jandarma ile polisin de aralarında özlük hakkı konusunda bir... Yani aynı görevi yapıyorlar ama özlük haklarında da eşitlik yok. Örneğin jandarma güvenlik tazminatı alıyor, trafik tazminatı alıyor; yine, emeklilik tazminatları bir hayli polisler göre yüksek olmasına rağmen polislerin bu hakları yok. Yine, bu özlük hakları konusunda da polis arkadaşların böyle talepleri var. Bunları da ben sizlere iletmek istiyorum.

Yine, Emniyet mensupları fiyasyon ekiplerine eşlik ediyorlar ama diğer görevliler gibi burada da herhangi bir ek görev alamıyorlar.

Efendim, ben 2021 yılı bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Çok teşekkür ederim.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Şahin. Sürenizi aşmadığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Ekrem Çelebi bir cümlesini düzeltmek için söz talep etmiştir. Kendisine sadece bu düzeltme için söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin, (1/281) ile (1/280) esas numaralı Kanun Tekliflerinin İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine yaptığı konuşmasında geçen bir ifadesini düzelttiğine ilişkin açıklaması

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sehven "beş yıldızlı bir mezarlık"("****") diye geçmiş. Mezarlık belediyemiz yaptı, onu düzeltmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, sağ olun.

CHP Grubundan Sayın Özkan Yalım'a söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) İçişleri Bakanlığı

b) Emniyet Genel Müdürlüğü

c)Jandarma Genel Komutanlığı

***** Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu birleşim Tutanak Dergisi'nin ...'nci sayfasında yer almaktadır.

ç) *Sahil Güvenlik Komutanlığı*

d) *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü*

e) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı*

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Değerli Bakan Yardımcıları; ilk önce 2021 yılı bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii ki söyleyecek olduğumuz çok konu var ancak özellikle komşu ülkelerle yapılan bu, duvarlarda ve de tel örgü ve de güvenliklerden dolayı, bundan dolayı da tebrik ediyorum, bunun altını çizmek istiyorum.

Sayın Bakan, bugün Bakansınız, bugün iktidardasınız. Sayın Genel Başkanımıza gelen bir mektup var. Biliyorsunuz, bunu defalarca söyledik. Ben size şunu soracağım: Bakanlığınız bittikten sonra aynı şey size yapılsa bizler iktidarda olsak size bu yapının hesabını sorarız, biz bir kere bunun altını çiziyoruz. Onun için sizden, bu zatla alakalı ne yapıldı, ne yapılıyor, ne yapılacak, bunun cevabını bekliyoruz. Bu konuyu daha fazla gündemde tutmak istemiyorum ama tekrar söylüyorum: Bakanlığınız bittikten sonra size bu yapılsa biz bunun hesabını sorarız diyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, birçok arkadaşımız söyledi, 2018 seçimleri öncesi polis arkadaşlarımıza sizin ve de Sayın Cumhurbaşkanının vermiş olduğu söz var. Sadece doksan-yüz günde 3600’ü özellikle polis arkadaşlarımıza vereceğinizi beyan ettiniz ekranlarda, billboardlarda. Bugün yüz gün değil, seçim biteli yedi yüz küsur, dokuz yüz güne geldik; hâlâ polis arkadaşlarımıza da verilen sözler hâlâ yerine getirilmedi.

Diğer bir taraftan, Sayın Bakanım, özellikle kendi uzmanlık dalım olan ulaştırma sektörüyle ilgili 1-2 sorum olacak. Biliyorsunuz, pandemi sürecinden dolayı bazı kurslar açılmadı. Ehliyetini belirli sebeplerden dolayı kaptırmış özellikle ailelerini geçindiren birçok vatandaşımız var, şoför kardeşimiz var. Bunlar taksi şoförü, kamyon şoförü, tır şoförü. Veya normal sadece (B) ehliyeti olan vatandaşımız var, işe gidip gelmek adına kendilerine ehliyetleri lazım. Belirli bir sebepten dolayı ehliyetlerini kaptırdılar, ehliyetlerini alabilmek için iki yıl sonra bir kurstan geçmeleri gerekiyor ancak pandemiden dolayı marttan bu tarafa bu kurs açılmadı. Maalesef, ehliyetlerini yeniden almak adına bu kursa girmeleri için sizden ve ekibinizden bir an önce bu kursun açılmasını özellikle talep ediyorum.

Diğer bir taraftan, yine, birçok arkadaşımız gündeme getirdi: Uzman çavuşlarımızın kadroya alınması ve 3600 ek gösterge verilmesi, aynı şekilde uzman jandarmaların astsubay olarak isim değişikliği, kadro değişikliği alması ve 3600 ek gösterge verilmesi... Bu arada Sayın Bakan, gümrük muhafaza memurlarının da 3600’ü... Ve de özellikle, yıllık izinlerini kullanırken daha önceleri Adalet Bakanlığının sosyal tesislerini kullanıyorlardı ama şu an hiçbir tesisten faydalanamıyorlar. Bunun da özellikle gümrük muhafaza memurlarının bir talebi ve ihtiyacı olduğunun altını çiziyoruz. Aynı şekilde ceza infaz memurlarının da 3600 ek gösterge ve sosyal tesislerle ilgili sorunu olduğunu özellikle belirtmek istiyorum.

Sayın Bakan, bir konu daha var. Bu, özellikle -siz kendiniz müdahil olmuştunuz- 2015 öncesi trafiğe çıkan ağır vasıta araçlardaki takograflarla alakalı. Şimdi, bununla alakalı uzatma yaptınız. Trafikte engellendiler, ceza yediler siz müdahil oldunuz, engellediniz. Ancak şunun altını çiziyim: Özellikle bu pandemi sürecinde bu kadar bu sektörde sorun varken bu insanlara süre verildi. “İşte, şu tarihte bir daha TÜV’den geçinceye kadar yenileyin.” vesaire. Ancak şurada bir haksızlık var Avrupa normlarına göre de. Bu işin içinde bir kişi olarak şunun altını çizmek istiyorum: Ülke dışında da bu süreçten geçtik, 2015’ten sonra fabrikadan çıkan hangi marka araç olursa olsun üzerlerinde dijital

takograf çıktı. Ancak 2015'ten önce olan araçlardaki analog takograflar hiçbir Avrupa ülkesi tarafından değiştirilmeye mecbur tutulmadı. Ülkemizde maalesef, sizlerin çıkarmış olduğu kanunla bu araçlardaki takograflar dijital takografa çevrilmezse TÜV'den geçemiyor yani araç hareket edemiyor. Burada bir haksızlık var, tekrar söylüyorum: Lojistik sektörüne, ulaştırmacı, kamyoncu kardeşlerimize ekonomik anlamda ciddi bir yük getiren bu sistemin haksız yapıldığını özellikle belirtmek istiyorum. çünkü hem ülke dışında bu sektörün içerisindeyim hem ülke içinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yalım, süreniz bitmiştir. Lütfen, son cümlelerimizi kuralım.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Tamam Sayın Başkan.

Burada yapılması gereken 2015 öncesi araçların trafikte kaldığı ömrü boyunca olduğu gibi kalmasıydı. Ancak birilerine bir şekilde rant sağlanması adına bunu dijital takografa çevrilmesi hem Avrupa kanunlarına göre hem de burada yapılmaması gerekiyordu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Komisyon üyemiz Sayın Garo Paylan'ın söz talebi var.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bizler siyasetçileriz ve milletimizi temsil ediyoruz. Milletimiz çok kimlikli, çok dilli ve maalesef yoksullarımız da var, zenginlerimiz de var. Bize düşen görev, millet bizi buraya adaleti sağlamak için gönderdi, hem huzuru hem refahı sağlamak için gönderdi. Çeşitli toplumsal kesimler var, çeşitli siyasi partiler var, bu yüzden karşı karşıya oturuyoruz ve çeşitli görüşlerin burada uzlaşması için bizi gönderdi.

Ancak bakıyorum sabahtan beri özellikle karşıdaki arkadaşlar Sayın Süleyman Soylu'ya güzellmeler yapıyor “Efendim, ne güzel ettiniz, ne güzel yaptınız. İşte, huzuru sağladınız, güveni sağladınız.” Ya, değerli arkadaşlar, bakın, devletler iki şekilde huzur sağlarlar. Birincisi rızayla, ikincisi zulümle, zorla. Şimdi size rızayla huzur sağlamayı isteyen bir siyasetçinin görüşlerini okuyacağım: Türkiye Şeyh Sait meselesiyle yüzleşmedikçe, istiklal mahkemeleriyle yüzleşmedikçe, Dersim meselesiyle, Sivas Madımak'ta yaşananlarla yüzleşmedikçe 21'inci yüzyılda benim bildiğim modernleşmeyi, zenginleşmeyi, demokratikleşmeyi, özgürleşmeyi zor yakalar. Türkiye'nin 3 temel sorunu vardır: Bunlar, Kürt sorunu, Alevilerin yaşadığı sorunlar, üçüncüsü de kadın cinsiyet sorunudur. Kürt, Alevi ve kadın sorunu önümüzde duruyor. Bunların içinde en önemlisi Kürt sorunudur.”

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yanlış söylüyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynen böyle söylüyorsunuz efendim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, yanlış söylüyorsunuz. Bunun öncesi var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynen böyle söylüyorsunuz.

“Kürt sorunu çözülmeden yeni Anayasa yapmak mümkün değildir.”

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ama bunu burada 5 defa anlattım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Çünkü vatandaşlık tanımından kimlik, dil, tanımına kadar pek çok konu gelip Kürt sorununa takılacaktır.”

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – 5 defa anlattım burada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Türkiye’nin Kürt sorununun çözümü konusunda uzlaşmadan yeni Anayasa yapması mümkün değildir. Yeni Anayasa Kürt sorunu çözülmeden ya da çözülüyormuş gibi yapılarak gerçekleşirse 21’inci yüzyılın hayal kırıklığı olur. Bir karar vermek zorundasınız; Kürt sorunu dar bir geçitte önümüzde duran büyük bir kayadır ve bu kayayı kaldırmadan bu geçitten çıkmak mümkün değildir. Kürtçe ana dilde eğitim hakkı dâhil Kürtlerin bütün insani hakları verilmelidir.” diye açıklama devam ediyor.

Bakın, rızayla çözüm isteyen bir siyasetçinin açıklamaları bunlar. Kim yapıyor bu açıklamaları sizce? Bakın, ben bu açıklamaları yapsam arkadaşlar, efendim, yanına 2 tane de sosyal medya paylaşımı eklenir, bir tane de gizli tanık eklenilir ve terör örgütü üyesi olmaktan derhâl o gece kapısı kırılır İçişleri Bakanlığı yetkilileri tarafından ve gözaltına alınıp tutuklanır arkadaşlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, bu engellenir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, bu açıklamaları yapan Süleyman Soylu’dur arkadaşlar. Kürt sorunundan bahsediyor, çok doğru bir şey söylüyor. Eleştirdiğim için söylemiyorum, çok doğru şeyler söylüyor, altına imza attığım için söylüyorum. Türkiye’nin demokratikleşmesinin önünde duran bir kayadır Kürt sorunu ve yüz yıldır aşılamamıştır. Süleyman Soylu 2012 yılında çok doğru şeyler söylüyordu ama değişen Süleyman Soylu oldu. Niye? Rızayla huzur sağlamak isteyen Süleyman Soylu’dan zorla sessizlik sağlamak isteyen Süleyman Soylu’ya geçtik ve bu ülkenin kaynaklarını... Efendim, diyor ki “Bana bütün kaynakları verin.” Bakın, Bütçe Yasası’nda değil mi, büyük bir kaynak istiyor. Esnafların dükkânını kapatıyor, onlara herhangi bir destek vermiyor. İşçiler aç, açıkta ama Süleyman Soylu’ya 100 milyar lira kaynak vereceğiz, huzur sağlayacakmış. Böyle huzur sağlanmaz arkadaşlar, böyle sessizlik sağlanır. Sessizlik de iyi bir şey değildir, istibdat iyi bir şey değildir, zulümdür bu, baskıdır.

Bakın, Nazi Almanyası’nda da bu sağlandı. Ya, Nazi Almanyası’nda huzur vardı ama nasıl sağladı Hitler huzuru? Efendim, SS’le sağladı. SS komutanlarıyla sağladı, Kahverengi Gömlekli’lerle sağladı, baskıyla sağladı bunu. Efendim, İtalya’da Mussolini de bunu sağladı. Ya, Saddam da bunu sağlıyordu, istibdatla bunu sağlıyordu, Kaddafi de bunu sağlıyordu. Ya, Almanyası, İtalya abat mı oldu Mussolini’yle Hitler’le. Saddam’la Kaddafi’yle Irak, efendim, Libya abat mı oldu? Olmadı arkadaşlar.

Siyasetçiler olarak yapmamız gereken; huzuru nasıl sağlayacağımızı, toplumsal barışı rızayla nasıl sağlayacağımızı konuşmak. Tıpkı 2012’deki Süleyman Soylu’nun dedikleri yoldan, bunu beraber konuşarak yapabiliriz arkadaşlar.

Bakın, Süleyman Soylu “Huzuru sağladım.” diyor. Ya, memleketi ne hâle getirdi 2020’nin Süleyman Soylu’su? Ülkemiz Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 128 ülke içinde 109’uncu sırada. Hukukun üstünlüğünü mahveden bir tek adam rejimi ve Süleyman Soylu var. Küresel Barış Endeksi’nde 163 ülke içinde 150’nci sıradayız. Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 180 ülke içinde 150’nci sıradayız. Demokrasi Endeksi’nde 110’uncu sıradayız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kim diyor bunu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, böyle sessizlik sağlarsınız, insanlara böyle istibdat kurarsınız, bir ülkeyi sessizliğe büründürürsünüz ama ülkemiz ne hâlde, bakın, özgürlüklerimiz yok edildi. Yani güvenlik adı altında özgürlükleri tarumar eden bir tek adam rejimi ve Süleyman Soylu var. Böyle sessizlik sağlanır ama bundan hayır gelmez.

Bakın, ne huzurumuz var, toplumda şu anda gençlerin yüzde 64'ü "İmkânım olsa başka bir ülkede yaşamak istiyorum." diyor. Bu bizim utancımızdır arkadaşlar. Niye bunu diyor? Çünkü bir "tweet" attığında gece Süleyman Soylu kapısını kırıyor. Efendim, bir açıklaması olduğunda onu susturmaya çalışıyor, özgürlüklerin kısıtlandığı bir alanda gençlerimiz durmak istemiyor.

Covid'in ilacını kim buldu? Türkiyeli 2 vatandaşımız buldu. Nerede buldu? Almanya'daki özgür habitatta buldu. Türkiye'den gidiyor, beyinler gidiyor, gençlerimiz gidiyor. Yapmamız gereken özgürlüğün tahkim edildiği bir Türkiye yaratmak, hukukun üstünlüğünde ilk 10'a giren bir Türkiye yaratmak. Bunu yaptığımızda ekmeğimiz de olur, aşımız da olur, işimiz de olur, özgürlüklerimiz de olur.

Değerli arkadaşlar, bakın, size şunu söyleyeyim: Demokrasi hak arama imkânlarının olduğu bir rejimdir. Süleyman Soylu hak aramanın önündeki en büyük engellerden birisidir, bir basın açıklaması yapmamıza bile... Ya, biz 10 kişi basın açıklaması yapmaya gidiyoruz, 300 polisini gönderiyor, bizi ablukaya alıyor, basın açıklamasını bile yaptırmıyor. İşte, böyle bir rejimde demokrasi endekslerinde 110'uncu sıraya düşeriz arkadaşlar.

Bakın arkadaşlar, Sayın Süleyman Soylu; 21 Mart 2017 günü Kemal Korkut -üstü çıplak bir Kürt genci- "Nevroz" Bayramı'na gidiyor, bayramını kutlayacak. Bakın, burada çok açık bir şekilde bir polis memuru silahını doğrultuyor ve Kemal Korkut'u arkasından vuruyor. Silahını doğrulttuğu, vurduğu net. Bu fotoğrafı lütfen dolaştırın. Ya, üzerinden üç buçuk yıl geçiyor, mahkemesi geçen hafta sonuçlandı. Ne karar verildi biliyor musunuz? Bu polis memuruyla ilgili beraat kararı verildi arkadaşlar. Ya, çektiği vurduğu belli. Kimi tutukladılar peki? Bu fotoğrafı çekenleri tutukladılar arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, bakın, işte bu bizim utancımızdır. Bir polisi cezasızlık zırhına büründürdüğünüz zaman polisler şunu düşünür Sayın Süleyman Soylu: "Ben bir Kürt gencini vurdum öldürdüm, yanıma kâr kaldı." Yarın başkası da vurabilir. Ya, cezasızlık kültürünü bilmemiz lazım arkadaşlar. Cezasızlık yolunda yürüdüğümüz sürece bu suçlar tekrarlar değerli arkadaşlar.

Bakın, Sayın Süleyman Soylu'nun bir açıklaması daha var, diyor ki: "6-7 Ekimi unutalım mı?" Hani, bugün Sayın Cumhurbaşkanı dedi ya, efendim "Mahkemelere, herhangi bir görüş bildirmek, baskı yapmak anayasal ihlaldir." diye, defalarca yaptı Süleyman Soylu, Sayın Tayyip Erdoğan da bunu çok şekilde yapıyor "6-7 Ekimi unutalım mı?" diyor, mahkemelere talimat veriliyor bu çerçevede. Ben de size 6-7 Ekimi hatırlatmak istiyorum. O dönem ben de MYK üyesiydim, eğer ki şu anda dokunulmazlığım olmasaydı -ki her an bu değişebilir- şu anda cezaevindeydim zaten. Bütün MYK üyelerimizi aldınız, cezaevine koydunuz, eş genel başkanlarımız dâhil. Bakın arkadaşlar, 6 Ekim akşamı iktidarın Kobani politikasına karşı protesto için bir çağrı yapıldı, bir "tweet" atıldı ve o akşam -hakikatleri konuşalım- Türkiye'de hiçbir olay olmadı. Basın açıklamaları yapıldı, herkes evine gitti. O akşam ne bir ölüm var ne bir olay var. 7 Ekim 2014 günü Tayyip Erdoğan "Kobani düştü düşecek." dedi, ondan sonra arkadaşlar, Muş'ta ilk ölüm olayı gerçekleşti. Fay hatları tetiklenmişti, devletin derinliği devredeydi ve daha sonra darbe yapan o karanlık o günlerde oralarda komutanlardı, polis görevlileriydi, askerlerdi, devletin karanlığı devreye geçmişti ve 7 Ekim günü ilk ölüm Muş'ta bir polis kurşunuyla gerçekleşti arkadaşlar. 51 kişi yaşamını yitirdi. Hepsinin anısı önünde saygıyla eğiliyorum. 51 kişinin büyük çoğunluğu HDP'liydi arkadaşlar. Yasin Börü'nün ismini biliyoruz yalnızca ve hep onu dillendiriyorsunuz Sayın Süleyman Soylu ama geri kalan 50 kişinin isimleri nerede? Nerede onların davaları? Niye onların davaları yürümüyor arkadaşlar, sorabiliyor muyuz? Kim öldürdü o 50 kişiyi? Devletin hangi karanlık gücü, hangi gladyo devreye geçti de 50 kişiyi öldürdü, bunu sorabiliyor muyuz arkadaşlar? Bunları sormadığımız sürece emin olun, bakın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, bir dakika ek süre veriyorum, lütfen tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunları sormadığımız sürece bu karanlık güçler bu devletin içinde hep provokasyonlar yapmıştır, insanlarımızın canına kıymıştır, yine kıyarlar arkadaşlar, yine kıyarlar. Bakın, o karanlık gelip bu Meclisi bombaladı, bunu gördük değil mi, hepimiz biliyoruz. Peki, bu Meclisi bombaladığını biliyoruz da orada bu karanlığın 51 vatandaşımızın canına kıyacak provokasyonları tetiklediğine niye inanmıyoruz? Bütün asker, generalleri, bütün jandarma komutanlarını, bütün polisleri tutukladınız, FETÖ’cü diye hapse attınız, aynı dönemin Emniyet görevlilerini, aynı dönemin generallerini, askerlerini. Peki, niye bu 51 vatandaşımızla ilgili davalar açılıp yürütülüyor? Niye dönemin sorumluları sorgulanmıyor arkadaşlar, niye? Çünkü HDP üzerinden bir algı yapılacak. HDP 6 Ekim akşamı bir “tweet” atmış, insanlar basın açıklaması yapıyor ve 7 Ekim günü Tayyip Erdoğan “Kobani düştü düşecek.” demiş, bunun üzerine devletin derinliği devreye geçmiş; bu meselenin üzeri örtülsün diye bu yapılıyor arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, ek süreniz de tamamlanmıştır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son cümlemi edeyim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bakın, sorunlarımızı dedelerimizden miras aldık. Süleyman Soylu’nun aynı koltuğunda oturanlar cumhuriyetin ilk kuruluş yıllarında “Terör var efendim, eşkıyaları öldürüyoruz, şu, bu...” diye Ağrı’da, Zilan’da pek çok yerde, pek çok suçla bu ülkeyi karanlıkla yüz yüze bıraktılar. Şimdi yine aynı söylem var “Efendim, terör var, şu var, bu var.” Sorunlarımız var arkadaşlar. 2012’de Süleyman Soylu’nun dediği gibi Kürt sorunu var arkadaşlar, bu memleketin Alevi sorunu var, bu memleketin demokrasi var. Bütün bunlarla yüzleşmediğimiz sürece birbirimize hamaset yaparız ama bizim görevimiz sorunları çözmek arkadaşlar sorunları çözmek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Sayın İbrahim Aydemir AK PARTİ Grubundan.

Sayın Aydemir, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, şahsınızda bütün heyete saygı sunuyorum.

Garı Bey hep Bakan Bey’e güzelleme yaptığımız şeklinde bir ithamda bulundu. Ben de Bakanımıza bir tenkitle başlayacağım müsaade ederseniz. Bir saati aşkın süre icraatlarınızı anlattınız. Hakikaten istifade ettik, yüreğimiz kabardı, keyif aldık ancak bana göre yerelde çok çok değerli bir hizmeti maalesef ıskaladınız, aktarmadınız.

Ben Erzurum özelı için söyleyeceğim. Erzurum’da sizin yaptığınız, sizin müzaheretinizle gerçekleşmiş bir vilayet evi oldu. Zirvede, Palandöken’in zirvesinde bütün dadaşların yüreğine özel bir nokta koydunuz, bir muhabbet noktası. Bunu kayda geçmek lazımdı. 33 odalı bir hususi mekân. Kış turizmine katkı olacak, bundan dolayı minnettarız.

Tortum Şelalesi için çok özel bir düzenleme yaptınız, çok ciddi para harcandı oraya ve dolaylı olarak oralardan 5-10 bin kişi kazanç elde edecek.

Yine, Narman peribacaları için çok özel bir gayretiniz oldu, aktarımınız oldu ve size hususen teşekkür ediyorum ki çok nitelikli bir valimiz var. Gecisini gündüzüne katıp millet için gayret eden bir kardeşimiz var. Onun da ciddi gayretleri oldu.

Bir başkası, YİKOB kanalıyla -asıl bunu aktarmak lazım, kuvvetle muhtemel, 81 vilayetimiz için bunu yapıyorsunuz, Erzurum’da olanı söylüyorum- 4 tane fabrika yapıldı. Binlerce insan istihdam oluyor orada. Şu anda da 5 fabrika ilave yapılıyor. Valiliğin YİKOB bütçesinden bunlar yapılıyor, bundan dolayı teşekkür ediyorum. Tenkidim, keşke Değerli Bakanım bunları da oralarda aktarsak.

Şimdi gelelim, Erzurum’a has bir not düşmeye, Değerli Bakanım. 18 Eylül 1048 tarihi, Türk milleti için çok zirve tarihlerden birisidir, 18 Eylül 1048 tarihi, Pasinler Zaferi’nin gerçekleştiği tarih. Bizans’a karşı ilk galibiyetimizi aldığımız, Anadolu’da Bizans’ı alt ettiğimiz ilk zafer. Biz orada İbrahim Yenal komutasında daha önce bu topraklarda var olduğumuzu gösterdik ve Malazgirt’ten yirmi üç sene önce biz bu zaferi elde etmişiz. Milletçe bu topraklarda 1071’den çok önce vardık biz elhamdülillah, onun belgesidir 1048.

Bir nadan, bir millet cahili, bir tarih bilmez, dün Meclis Genel Kurulunda dadaşların ayranını kabartacak bir edepsizlik yapıyor.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Cahil sensin! Ben sana belgelerini sunarım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Ve Erzurum için Mustafa Kemal Atatürk’ün Erzurum Kongresiyle ilgili sözüm ona kayıt düşüyor.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Adam mısın sen?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Nadanın önde gideni, dünya cahili diyor ki: “Efendim, Mustafa Kemal, Erzurum’da ve Sivas’ta.” diyor “Kürdistan...”

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Hepsinin belgesi var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, konuşmacıya müdahale etmeyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – “Kürdistan vilayetlerinde Erzurum ve Sivas’ta kongre yapmıştır.” diyor.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkes sırası geldiğinde görüşlerini ifade ediyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ve bu adamı ben bugün öğrendim ki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsim kullanmadı.

Hepimiz temiz bir dille, saygılı bir dille konuşalım.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tarih öğretmenliğine de yazık ya yazık! Bu kadar mı nadanlık?

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Sen bilmiyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Temiz bir dille konuş.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Bak, Erzurum tarihte hep Türk kentiydi, ilanihaye öyle olacak. Orada Kürt kardeşlerimizle asla ayırımız gayrımız yok. Senin zihnin lekelenmiş, senin zihnin bölücülükle dizayn edilmiş.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, karşılıklı konuşmayalım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Seni kınıyorum, seni lanetliyorum, Erzurumlular adına lanetliyorum! Sen bölücüsün, sen bölücüsün!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen karşılıklı konuşmayalım arkadaşlar. Birbirimize saygı içinde görüşlerimizi ifade edelim, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, temiz bir dille konuş!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Bu güzel bir dil, bu onların anladığı bir dil. Şimdi...

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydemir, konuşmanıza dönün lütfen.

Karşılıklı konuşmayalım, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hatip temiz bir dille konuşuyor(!)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Erol Hocam, ben...

Güzel Hocam, size her konuşmanızda, buradaki heyetin hepsi özel saygı duyduğumuzu söylüyoruz. Konuşmanızda Ayşe Hanım'ın ifadelerinden hareket ederek biraz böyle sert birtakım ifadeler kullandınız ve çözüm sürecine bir güzelleme yaptınız. Öyle değil mi? Size ben bir hadise anlatayım: Dün Dışişleri Bakanlığı bütçesinde Hişyar Bey gelmişti. Erzurum'da, ben 4'üncü sıra milletvekili adayydım, onun amcasının oğlu da 5'inci sıra milletvekili adaydı. Erzurum'da o dönem adaydık, 7 Haziranda. O çocuk Kürt, Şeyh Sait'in öz be öz torunu. Şeyh Sait'e artistlik yapıyor da "Şeyh Sait" diyor. Arkadaş, özbeöz torununa propaganda imkânı tanımadılar. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen değerli arkadaşlar, hoşunuza gitmek zorunda değil, konuşmacıyı dinleyeceğiz. Sırası geldiğinde siz de görüşlerinizi ifade edeceksiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çözüm süreci...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Ne konuşuyorsun diyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, sen bir daha onu ağzına almayacaksın. Erzurum'a bu iftirayı atan adam bunu yapamaz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir usulümüz yok. Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşma usulümüz yok. Sırası geldiğinde siz de görüşlerinizi ifade edeceksiniz. Lütfen...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli bakanım...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Hakaret etme hakkınız yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Siz çözüm sürecinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kimse, kimseye hakaret etmemeli.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Hakaret ediyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nasıl bir hakaret oldu, onu ben tam anlayamadım doğrusu, görüşlerini ifade ediyor.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Görüş değil, hakaret.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kime hakaret etti.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Kişiye hakaret var. Vekilimize hakaret ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Allah Allah... Görüşlerini ifade ediyor. Hoşunuza gitmeyebilir, katılmayabilirsiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – "Artistlik" hakaret mi ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size sıra geldiğinde siz de görüşünüzü ifade edersiniz. (HDP sıralarından gürültüler)

Buyurun Sayın Aydemir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Erol Hocam, size o zamana ait bir mevzu daha söyleyeceğim. Yani senin bilgini düzeltme adına söylüyorum, Erol Hocam sana saygımdan dolayı. O zaman Sayın Bakanımız bizim teşkilattan sorumlu Genel Başkan Yardımcımızdı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dinlemeyin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Teşkilattan sorumlu...

“Dinleme” değil mi? Nasıl? Demokrasi anlayışın bu değil mi senin?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Saygısızlık yapmayın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, Değerli Bakanım, hatırlayacaksınız, Karayazı İlçe Başkanımızı. Çözüm sürecinde, bizim İlçe Başkanımızı aldı, götürdüler yarı beline kadar çukura soktular, arabasının içerisindeki Kur'an-ı Kerim'i, büyük Kur'an-ı Kerim'i aldılar, çocuğa ne işkenceler yaptılar, ben şahidiyim. Olayın birinci derecede aktörlerinden biriym, şahidiyim. O, çözüm süreci güzellemesi yapıyorlar ya, Erol Hocam bilmiyor tabii. Erol Hocam, Doğubayazıt'tan örnek verdi, kuvvetle muhtemel...

(HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, müdahale edemezsiniz, lütfen bir dinleyin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Doğubayazıt'ta...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Katılmak zorunda değilsiniz ama dinlemek zorundasınız, lütfen!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Hakaret etti!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kim, kime, ne hakaret etti? (HDP sıralarından gürültüler) Olur mu öyle şey, görüşünü söylüyor. Kime hakaret etti, kime hakaret etti, lütfen ama...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Erol Hocam, ben çok saygılı konuşuyorum sana.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle yaparsak burada bu düzeni kuramayız. Usullerimize uymak zorundasınız, Komisyonun bir usulü var. Herkes sırası geldiğinde görüşünü ifade eder.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Katılmak zorunda değilsiniz.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Tutanaklara bakalım, hakaret etti. Taraflı davranıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tutanakları getirin gösterin, nerede, ne hakaret edildiğini? Sonradan getirin gösterin bana.

Buyurun Sayın Aydemir, devam edin lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Beş dakika süre...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürenizi de artıracam bu müdahalelerden dolayı.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, şimdi, Değerli Bakanım, bunların demokrasi anlayışı bu. Karşı tarafa asla tahammül etmezler, hakikatlere bunların yüreği de kulağı da kapalıdır. Kaldı ki bir şey daha söyleyeyim, arkadaşlar, bir şey daha söyleyeyim, ben hep söylüyorum bunu. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, böyle bir usulümüz yok; lütfen, rica ediyorum artık.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakın, arkadaşlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, söz verdiğimizde görüşlerinizi ifade edeceksiniz, böyle bir usul yok, burası sohbet ortamı değil. Lütfen, rica ediyorum.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – 7/24 hakaret ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz şu anda sürekli yapıyorsunuz, farkında değilsiniz, lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz konuşurken de başkaları o zaman yapar, lütfen ama... Yapmayın bunu.

Sayın Aydemir, devam edin lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çözüm sürecini anlatıyorum, çözüm sürecinde aday olduğumda yaşadıklarımı anlatıyorum, bundan niye rahatsız oluyorsunuz ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Allah Allah...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Allah Allah... Yok artık ya! Allah aşkına, olur mu böyle?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam değerli arkadaşlar ben uyarımı yaptım, lütfen

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, biz, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde... Erol Hocam tespiti doğru yapmış, o tespit üzere hareket ediyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız dün grup toplantısında da konuştu. Kürt sorununu biz çözdük, bitirdik, elhamdülillah. Kürt sorunu neydi? Bakın, ben, o gün Ulaştırma Bakanlığı bütçesinde konuşurken altını çizerek söyledim, Doğu Anadolu Bölgesi'nin bir milletvekiliyim ben. Bizim o bölgelere yapılan yollar 1'inci sınıf. Demin, Ekrem "Beş yıldızlı." dedi ya, beş yıldızlı yollar yaptık ki bütün Türkiye sathına yapılmış yollardan daha fazlasını yaptık. Problemdi, hizmet gitmiyordu; hizmet gidiyor. İnsanların kendilerini ifade etmesinde sıkıntı vardı -Bakanımız demiş de yanlış mı söylemiş- ama problem bitti, izale ettik gitti. Dolayısıyla böyle bir problem yok şu anda. Bu problem ne biliyor musunuz arkadaşlar? Kimilerinin zihinlerine raptettiği, kendilerine yol bulabilme adına, siyasette, siyaset kulvarında yürüebilme adına Kürt'ü payanda etme hareketi. Yani birinin Kürt adına konuştuğunu duyduğum zaman zıvanadan çıkıyorum arkadaş ya! Kimsiniz siz ya! Ben onların oylarıyla seçilmiş, buraya gelmişim, onların temsilcisi benim. Kürt değilim ama Kürt kardeşim var burada, onların içinden çıkmış.

Ben bir şey söylüyorum Değerli Bakanım, ne dersek diyelim, elbette kalpler mühürlü oldu mu anlamazlar. Erol Hocam, yahu sadece ve sadece AK PARTİ'nin müşahidi olduğu için ağaca bağladılar, katlettiler garibimi; bir bakkal, köyde bir bakkal. Bakın, ben Erzurum'dan örnek vereyim: Bir yıl önce, Savcı Küçük diye bir belediye meclis üyemiz, Turnagöl diye köyümüz var Karayazı'da, oranın muhtarı, bir büyük vatansever, Kürt, esaslı bir Kürt, adamı 60 küsur yaşında katlettiler bir yıl önce. Bu mudur Kürt adına hareket etmek? Fazla değil, bir-bir buçuk ay önce hatta bir buçuk ay olmadı, Hakkâri'de yol yapan Kürt işçiler katledildi, zırnık sesleri çıkmadı. Bu mudur Kürt adına hareket etmek? Kürt'e eğitim vermek, Kürt çocuklarını eğitmek adına giden öğretmen katlediliyor, asla ve kata bir kınama yok. Buna biz isyan etmeyip kim etsin ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ek süre veriyorum İbrahim Bey, devam edin, lütfen toparlamaya çalışın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, tabii, ben burada bir şey söyleyeyim, arkadaşlar yanlış anlamasın; Cemal Bey bizim Komisyon üyesi ve onun kullanmadığı süreyi ben talep etmiştim. Dolayısıyla yani bir haksızlık yok, onu bilmenizi istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eyvallah ama siz yine de en kısa sürede en etkili anlatırsınız.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, Bakanımız vukufiyeti yüksek...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – On dakikanın üzerine on dakika daha alınması ilk kez olan bir şey.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yok, yok, beş dakika alıyoruz arkadaşlar, dedik ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, on dakika almadı. Normalde aslında o süreye ihtiyacı yok yani kesintilerden dolayı ek süre verdim kendisine.

Buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Geçerse ondan kullanayım dedim ben.

Şimdi, Bakanımız bu konuda ehliyetini, liyakatini, vukufiyetini ortaya koymuş bir büyük vatansever. Millet de yüreğini onun arkasına koymuş, ekibinin arkasına koymuş. Bütün bir kadro, Jandarma, Bakan yardımcıları, kim varsa hepsi milletin yüreğine girdi, bu mücadelede hakikaten bir büyük çığır açtılar. Bugün mesela bir şey söyledi, “52 katılım var. Geçen yıl 130 civarındaydı ve 52’ye kadar bu sayı indi.” dedi. Bundan en çok kim mutlu oluyor biliyor musunuz Değerli Bakanım -gerçi siz biliyorsunuz çünkü sahada görüyorsunuz- en çok Kürtler mutlu. O garibim insanlar, o eşkıyanın tasallutundaki insanlar şu hâlden dolayı o kadar mutlular ki, çok sık bizi arıyorlar mesela. “Ya, Allah aşkımıza, bu mücadelede bir an bile geri durmayın, şu vicdansızları, şu imansızları bitirin.” Kürt’ün talebi huzur, Kürt’ün talebi müreffeh bir zeminde yaşamak ve bunu da ak hareket başardı. Sayın Cumhurbaşkanımıza, size, kadrosuna şükran duyuyoruz seçmenlerimizle beraber. Allah razı olsun, Allah önünüzü her daim açık eylesin. İnşallah, Cenab-ı Hakk’ın inayeti de bizim arkamızda; bu tarihin gelmiş geçmiş en imansız yapısını bitireceğiz biz, bu bitecek, hiç bunların şansı yok. Dolayısıyla bundan dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, Değerli Bakanım, biz bunları söylüyoruz ama ben biraz önce tenkit bağlamında Erzurum için bir şey söyledim ama orada o bir 5 fabrikayla ilgili de bir talebim vardı, onu unuttum. Güzel Bakanım, orada bir 10 bin liraya ihtiyacımız var. Cansın Bakanım, onu unutmadan söyleyeyim de.

Bir ikinci talebim de burada...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütün bu konuşma bunun için miydi ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tamam, Değerli Bakanım, Allah razı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Aydemir, bir bağlayabilirsek çok sevinirim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hemen bağlıyorum.

Değerli Bakanım, bir arkadaşımız burada söyledi, galiba Olcay Bey söyledi; bu ehliyet affına dönük bir büyük talep var. Benim istihramımdır sizden, bunu bir düşünüp –Olcay galiba söyledi bunu- buna dönük yardım talep ediyoruz ve dualarımız her daim sizinle. Allah’ın izniyle, bu milletten aldığımız dualar ilanihaye size yetecektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, çok teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir serzenişim daha var, onu da söyleyeyim. Burada vatanseverliğinden zerre şüphe etmediğim, çok iyi bildiğim, ağabey diye tavsif ettiğim, tarif ettiğim birtakım insanların da İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken bir özel kayıt düşmeleri lazımdı sizin mücadelenize dönük. Onu duymayınca ondan dolayı da böyle bir mutazarrır hâl geliştirdi bende; onu da söylüyorum, isim de açmıyorum.

Bütçemiz bereketli olsun değerli Bakanım. Allah’ın izniyle her şey güzel olacak; Allah’ın izniyle. Size hürmet ediyorum. Hayırlı uğurlu olsun.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Aydemir.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubundan Sayın Mustafa Baki Ersoy’a söz veriyorum.

Sayın Ersoy, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, kıymetli Bakan Yardımcılarımız, çok kıymetli Komisyon üyelerimiz, milletvekillerimiz, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sözlerimin başında sizleri kutlamak istiyorum. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti devleti, 15 Temmuz FETÖ’cü hain işgal girişimiyle birlikte çok daha ciddi tehditlerle karşı karşıya kalmıştır. Cumhuriyetimizin 100’üncü yılına doğru katederken milletimizin bugününü koruyan, geleceğini ise kuran bir anlayışla hareket eden sizlere, sizlerin nezdinde tüm mülki idare amirlerinize ve kahraman güvenlik güçlerimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Gözlerinden ihanet fışkıran, dillerinden fitne yayılan, ellerinden kan damlayan, medeniyetihâzırının kuklalarıyla verilen mücadele de şüphesiz tarihe not düşülen kutlu bir mücadeledir. Biliyor ve inanıyoruz ki binlerce metre yükseklikte nöbet tutan kahramanlarımızın iradesi karanlığın bağrına saplanacak kadar sağlam, teröristlerin inine gözünü bile kırpmadan giren ve o ineri başına yıkan evlatlarımızın kararlığı geceyi aydınlatacak kadar güçlü, sokakları uyuşturucu tacirlerine dar eden, baronların tepesine çekiç gibi inen canlarımızın inanmışlığı, sokakları çiçek bahçesine çevirecek kadar saftır. Bayramlarını toplum güvenliği için vatandaşlarımızın arasında geçiren, enkaz altında kalan canlarımızı hayata bağlayan, nefes olan, memleket için gece gündüz demeden çalışan personelimizin fedakârlıkları takdirlerin en büyüğünü hak etmektedir.

Diğer yandan, İçişleri Bakanlığımızın son yıllarda gerçekleştirdiği, profesyonelleşen bir anlayışla trafik kazalarının önlenmesi adına attığı adımları da takdirle izliyoruz. 2015 yılında 7.530 olan trafik kazalarındaki can kaybı sayısı 2019 yılında 5.473’e gerilemiş, bu sayı 2019 Kasım-2020 Kasım arasında ise 4.930 olarak kayda geçmiştir. İnsan hayatına verdiği önemi cana can katarak gösteren, çocuklar babasız kalmasın diye çocuğunun babasız kalmasını göze alan, çocuklar anasız kalmasın diye fedakârca görevini ifa eden trafik polislerimize de teşekkürlerimi sunuyorum. 2017 yılında tekrar hayata geçirilen ve vatandaşlarımızın huzur ve güvenliğinin temini noktasında gözle görülür farklar yaratan cefakâr bekçilerimizi de kutluyorum.

Ayrıca, İçişleri Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların kullandığı insanlı ve insansız hava araçlarının sayısının 57’den 72’ye çıkartılması, uçuş saatlerinin 2016 yılına kıyasla 25 kat artış göstererek 41 bin saate çıkması, tüm bu artışların temelini yerli ve milli teknolojimizin oluşturmaları gerçekten önemli hususlardır.

Terörle mücadele konusunda oldukça ehemmiyetli bir yere sahip olan, terör örgütlerinin yeni eleman devşirme stratejilerinin çökertilmesini, 2012, 2013, 2014 yıllarında her sene ortalama dağa çıkan sayısını 5 binlerden bugün çift haneli rakamlara indirecek çalışmalar yapılmasını da takdirle karşılıyoruz. Biliyoruz ki terörle mücadelenin en önemli safhaları sempatanların militanlaştırılması sürecidir. Bu sebeple güvenlik güçlerimizin bu çalışmalarını oldukça önemsiyoruz.

Açık yüreklilikle ifade ediyorum ki kayyum atanan illerdeki belediye hizmetleri göz doldurmaktadır. Vatandaşın iradesini Kandil’deki teröristlere peşkeş çeken, milletin vergilerini terör örgütü PKK’ya akıtan, tüyü bitmemiş yetimlerin hakkı olan belediye imkânlarını teröristlere altın tepsilerde ikram eden, gencecik evlatlarımızı ajanda tutarak, simsarlık yaparak dağdaki tecavüzcülere teslim eden bu hain-i bidinlerin tepesine balyoz gibi inmenizi de takdirle karşılıyor ve alkışlıyoruz. 2016 yılından bu yana, inlerinde korkuyla titreyen 632 sözde üst düzey teröristin etkisiz hâle getirilmesi, sadece 2020 yılında 102 kan emici üst düzey teröristin imha edilmesi tüm dünyaya emsal teşkil eden bir terörle mücadele azminin sonucudur.

Sayın Bakanım, konuşmamı hazırlarken bazı istatistiklere baktım. 2020 yılında uyuşturucuyla mücadelede 135 bin operasyon gerçekleştirilmiş, 197 bin kişi gözaltına alınmış, 20 bin zehir taciri de tutuklanmıştır. Tekrar ediyorum, uyuşturucuyla mücadelede 135 bin operasyon, 197 bin gözaltı, 20 bin tutuklama.

Değerli milletvekilleri, gençlerimizi hem fikri hem de fiziki zehre tabi tutan terör örgütlerinin feryat etmesinin sebeplerinden biri de işte budur. İnsan tacirliği yapan, organ ticareti yapan, uyuşturucu ticaretiyle evlatlarımızın ve ailelerinin hayatlarını karartan PKK terör örgütü başta olmak üzere gırtlığı sıkılmışçasına ağlaşan teröristlerin ve şubelerinin çılgınlıklarının sebeplerinden biri de işte budur. Hiç kimsenin şüphesi olmasın, teröristleri siyasetçi olarak pazarlamaya çalışanlar da kendisini siyasetçi olarak kamufle etmeye çalışan teröristler de hem hukukun hem de Türk milletinin tokadını yemeye devam edeceklerdir. Demokrasi söylemleriyle, insan hakları söylemleriyle kitap üzerinden hikâye yazanlar, bir gün seher vakti tövbeye duracaktır çünkü bu devran teröristlerin ve destekçilerinin istediği gibi dönmeyecektir.

Diğer yandan, bugün, birileri her gün mafya kelimesi zikrederek kendisine yandaş aramaya çıkmıştır. Eğer Türkiye’de birileri mafya arıyorsa aynayı kendi geçmişine tutmalıdır. Geçmişindeki banka soyguncularına, uyuşturucu baronlarına, terör faaliyeti icra eden silah arkadaşlarına bakmalıdır. Tuttuğu ayna kalpleri gibi kararmış ve görmekte zorluk çıkartıyorsa bunlara tavsiyemiz, kafalarını kumdan çıkartıp yukarı doğru bakmalarıdır. Görecekları ittifak ortakları olan teröristler, duyacakları ittifak ortakları teröristlerin yörüngesine girmiş sözde siyasetçilerin feryadı figanları olacaktır.

Sayın Bakanım, büyük Türk milletinin duası sizlerin ve güvenlik güçlerimizin üzerinedir. Büyük Türk milletinin bedduası da vatandaşların yaşam hakkını elinden alan teröristlerin ve onların yörüngesine girmiş olan sözde, karanlık zihniyetli, siyasetçilerin üzerinedir. Fikirlerimiz net, sesimiz gür, yüreğimiz de mangal gibidir. Fikri net, sesi gür, yüreği mangal gibi olan her bir güvenlik gücümüzün gözlerinden öpüyorum, kendilerini tebrik ediyorum.

Bu arada, Sayın Bakanım, bu bütçe görüşmeleri esnasında 2 tane not almışım, bunları da sizlerle paylaşmak istiyorum. Bugün, tabii her zaman olduğu gibi, yine İçişleri Bakanlığına rağbet çok; Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak benim bütçe müzakerelerine üçüncü katılımım. Burada Ticaret Bakanlığı bütçesi görüşülürken Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olan bir arkadaşımız konuşması esnasında “Süleyman Soylu’yu lütfen durdurun.” dedi. Ben bu ifadeyi sizinle paylaşmak için not aldım. Sayın Bakanım, siz durmayın, sizin arkanızda Allah’ın izniyle büyük Türk milleti vardır, biz sizinleyiz. Eğer siz durursanız bu ülkede birçok kişinin istemiş olduğu kötü hadiseler meydana gelebilir ama bizler sizlerin yanındayız. Bu ifadeyi kullanan arkadaşımız niye kullandığını, nasıl kullandığını kendisi gayet iyi biliyordur ama bizler geçmişten bugüne sizin yaptıklarınızla gurur duyuyoruz. Bugün sabahki sunumunuzdan da ben bir Türk evladı olarak, bir Türk delikanlısı olarak gurur duydum.

İkinci konu da şudur: Kürtler bizim kardeşimizdir. Türk-Kürt kardeşdir, ayırım yapan kalleştir; bunu net söylüyorum. Seçim bölgem olan Kayseri’imizde 45 bin Kürt kökenli kardeşimiz var. Kayseri’ye gelin, hepsiyle konuşun; hepsi bizi sever sayar, biz onların hepsini sever sayarız; kız almışız, kız vermişiz, akraba olmuşuz. Kürtler bizim kardeşimizdir, hepsi de bizim yanımızdadır, destekçimizdir. Kürtlerin adına hiç kimsenin ahkâm kesmesine de burada müsaade etmeyiz. Kürtlerin bir temsilcisi varsa onlar da biziz, bunu bilin. Gerçek Kürtler zaten böyle söylüyor ama “Kürtlerin adına konuşuyorum.” derken konuyu başka yerlere çekerseniz eğer biz bunu kabul etmiyoruz ve yine söylüyorum: Kürt-Türk kardeşdir, ayırım yapan kalleştir, bölücüdür.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Onu da siz yapıyorsunuz!

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Bu duygu ve düşüncelerle 2021 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum, sizleri de Allah’a emanet ediyorum Sayın Bakanım, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Ersoy.

Şimdi, bağımsız milletvekili Sayın Cihangir İslam’a söz vereceğim.

Sayın İslam, süreniz beş dakikadır, buyurun lütfen.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, bütçemizin ve İçişleri Bakanlığı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Sayın Bakana da geçmiş olsun dileklerimi buradan sunuyorum Covid hastalığı, corona hastalığı dolayısıyla.

Tabii, hiç kimsenin hastalanmasını da ölmesini de istemiyoruz ama coronadan ölümlerin durduramadığımız bir boyutu da var, bunu hekim olarak söylüyorum. Fakat öyle ölümler var ki aslında biz bunları durdurabiliriz ve şu anda bütçesini görüştüğümüz İçişleri Bakanlığının görevi ve sorumluluğu dairesinde olan ölümler. Kemal Kurkut’u anmadan bu konuşmaya devam edemeyeceğim.

Değerli arkadaşlarım, canlı bomba olarak öldürülüyor, üzeri çıplak bir çocuk. Daha sonra değiştiriliyor, deniyor ki “Seken bir kurşun tarafından kazayla öldü.” Ben kırk yıllık hekimim, ortopedistim yani çok sayıda kurşun yaranması, güvenlik görevlisi ve hükümlü veya suçlu tedavi ettim bugüne kadar, böyle bir senaryoyla bugüne kadar karşılaşmadım ve tatmin olmadım. Bence esas mesele burada şudur: Bu kadar rahat silah kullanma cesaretini bu personel nereden alıyor? Bence Sayın Bakanın üslubundan alıyor.

Neden dersenez, ben Sayın Bakanın üslubuna şöyle bir bakıyorum, mesela bir Baskın Oran’a, ne bileyim, “uşak” diyebiliyor. Yani “Baskın Oran” dediğiniz insan, iyi yapılmış bir oyuncak tabanca ile hakiki bir tabancayı ayırt edemeyecek düzeyde, bu konuda o kadar bilgi sahibi olan bir insandır. Bakıyorsunuz, Barış Terkoğlu’na “berduş” diye hitap edebilen bir İçişleri Bakanımız var.

Barış akademisyenleri konusunda Anayasa Mahkemesinin verdiği kararı beğenmiyor Sayın Bakan. Evet, mahkeme kararları eleştirilebilir, benim bu konuda bir itirazım yok ama İçişleri Bakanlığı koltuğunda oturan bir zat mahkeme kararlarını eleştirmek değil, uygulamakla yükümlü bir zattır. Hani eskiden çok fazla siyasetin içine giren yüksek rütbeli askerî zevata derdik ki “Sivil giyinin gelin, siyasete öyle girin, siyasetin içinde yerinizi alın.” ama Sayın Bakanın özellikle Anayasa Mahkemesi Başkanına söylediğine bakınız: “Bisikletinle işe gel bakalım!” diyebiliyor Sayın Bakan.

Sayın Bakan, bir Anayasa Mahkemesi Başkanı bisikletiyle bu ülkede işe gidemiyorsa ve ben İçişleri Bakanı olsam utanç duyarım, istifa ederim ama siz istifanın da arkasında duramayan, bence koltuğu, makamı o kadar önemseyen ve benimseyen birisiniz.

Sayın Bakan, bakın, bu da sizin Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Daire Başkanlığı toplantısından alınan bir şey. Burada “Neymiş? Ana muhalefet partisi lideri...” vesaire vesaire devam ediyorsunuz. Bir parti sözcüsü gibi konuşuyorsunuz. Hâlbuki aynı Millî Savunma Bakanlığı gibi, Adalet Bakanlığı gibi, sizin Bakanlığınız İçişleri Bakanlığı da hassas bakanlıklardan bir tanesidir. Eğer siz siyasi mülahazalarınız üzerinden biz muhaliflere ayrımcılık yaparsanız -ki yapıyorsunuz, ki yaptınız- bizim ne size saygımız kalır... Ve sadece bu nedenle sizin bütçenizi bu Meclisten geçirmemek gibi bir davranışımız olur.

Bu fotoğraf size sevgili AK PARTİ'liler, size gönderildi. Ortağınıza söylemiyorum, ortağınız zaten bu fotoğrafın içinde yer almak için can atan bir tâife ama bu fotoğraf, bu size gönderildi. Nedir bu fotoğraf? Bunun içinde Susurluk'tan hüküm giymiş 2 insan var. Bu fotoğraf olunca ne yapıyorsunuz? Aynı gün Devlet eski Bakanlarından Fikri Sağlar'ın korumasını kaldırılıyorsunuz. İşte, böyle bir Bakanlıkla yüz yüzesiniz. Bu kararı siz vereceksiniz, Mecliste de söyledim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın İslam, süreniz tamamlanmıştır.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Söyleyeceklerim bu kadar.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, HDP grubundan Sayın Murat Sarısaç hazırsa kendisine söz vereceğim.

Buyurun lütfen. Süreniz beş dakikadır.

MURAT SARISAÇ (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bütün katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanı karşımızda görünce kuşkusuz önce bir kayyum politikası, sonra sınırda işlenen cinayetler...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mikrofona dokunmayın lütfen, ben açıyorum.

Evet, devam edin.

MURAT SARISAÇ (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, başta da dediğim gibi, Sayın Bakanı görünce illa bir kayyumdan başlamak gerekiyor çünkü kayyum sadece bugün basit ele alınabilecek kavramsal bir terimden öte, özellikle biz Kürtler için, HDP için bir rejim yani Şark Islahat Planı ne ise, Umumi Müfettişlikler Kanunu ne ise, yine 90'larda olağanüstü hâl ne ise, bugün kayyum rejimi de bunun bir devamı olarak gelmiş. Açıkçası bunu çok fazla hukuksal terimlerle ya da başka şeylerle anlatmak sadece abesle iştigal olacaktır çünkü kayyumun gelişi belli, evet. Daha önce de yine Hükûmet yetkilileri 31 Mart seçimlerinden önce zaten bahsetmişlerdi. Eğer kayyum rejimi devam ederse kayyum rejimiyle beraber HDP bir iki dönem içerisinde bölgede biter, ki zaten 31 Mart seçimlerinden hemen sonra, yani kayyumlar bölgeden süpürüldükten sonra, 1 Nisan itibarıyla Mardin Valisinden tutun da Diyarbakır Valisine kadar hepsi "Hemen, direkt kayyum atanmalıdır." diye bütün başvurularını yapmışlardı. Ki zaten hiçbir hukuki süreç tamamlanmadan hatta yargı kararlarının hiçbir tanesi kesinleşmeden birçok yere de kayyum atandı, bunu hepimiz de çok iyi biliyorsunuz. Hukuk ayaklar altına alındı bir şekilde ve sonrasında da yani dediğim gibi bunu çok uzatmadan ama birkaç tane somut örnek vermek istiyorum. Mesela, Yüksekova Belediyesi. Yüksekova'nın nüfusu 120 bin. Yüksekova'ya kayyum atandığı zaman Hakkâri Valiliğinin açıklaması direkt şu olmuştu: "Burada Yüksekova Belediyesi bir ihale açmış, bu ihale çok yüksek bir fiyatla verilmiş ve bunun parası da örgüte gönderilmiş." diye bir açıklama yapmıştı ama gelin görün ki önce, 2016'da Yüksekova Belediyesine atanan kayyum döneminde, zaten o kayyum 120 bin nüfuslu bir ilçeyi, nüfusu çok daha fazlamış gibi gösterip hatta su gelirleri de çok daha fazlamış gibi gösterip 508 milyon lira kredi çekmişti. Ya biliyorsunuz, ufak bir ilçeye İller Bankasının o kadar kredi vermesi zaten mümkün değil ama hem nüfusu yüksek gösterilerek hem de su gelirleri çok yüksek gösterilerek... Yüksekova'nın nüfusu tam 500 bin gösterilmiş ve bununla kredi çekilmiş. Onunla da yetinilmemiş yüzde 40 kesinti yapması gerekirken bütün gelirler ipotek altına alınmış ve Yüksekova Belediyesi, 31 Marttan sonra, biz kazandığımızda, işçilerinin parasını bile verecek bir durumda değilken oraya

ihale gerekçesiyle kayyum atandı. Yine, aynı şekilde... Belki bütün kayyumları anlatmaya zamanımız da yetmez, zaten açıkçası sözümüz de yetmez çünkü böyle bir hukuksuzluğu anlatmak için söz bile kifayetsiz kalıyor.

Diğer bir nokta, belki bütün bu kayyumlarla ilgili sadece Mardin Belediyesine bakmak yeterlidir Sayın Bakan. Mardin Belediyesinde, bu mevcut kayyum gelmeden önce, önceki kayyum döneminde yani biz HDP olarak Mardin Belediyesini kazandığımızda daha önce yolsuzluğa karıştığını iddia ettiğimiz ve kabul ettiğiniz kişileri görevden almıştık; sonra, kayyum atanınca tekrar bu kişiler göreve alındı ve yine devletin müfettişlerinin yapmış olduğu araştırmalarda devletin... Gülmeyin Sayın Bakan, bence de komik bir durum. Ben de zulüm edenlere çok üzülüyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sen Yüksekova’dan başka bir yerden...

MURAT SARISAÇ (Van) – Cevap vereceksiniz Bakan, bunların hepsine siz zaten cevap vereceksiniz. İşte, zaten “Onlar teröristti.” diyeceksiniz, “Bu suçu işlemişti.” diyeceksiniz, hatta bununla ilgili Anayasa Mahkemesi Başkanı bir karar alırsa ya da Anayasa Mahkemesi karar alırsa onu da tanımayacaksınız ya da biz bugün de yine seçime girelim, yine kazanalım, yine onu da kabul etmeyeceksiniz, biz bunları biliyoruz. Ama, sizin zaten zamanınız var, eminim ki çok güzel de cevap vereceksiniz, bundan bir şüpheniz olmasın. O yüzden müsaadenizle ben tekrar bunları anlatayım.

Mardin’de sizin kendi müfettişlerinizin bugün yaptığı çalışmalarda önceki dönem ve sonrasında da yine kayyum olan Mardin Valisi merkeze çekildi, sonrasında iş insanlarından tutun da oradaki VEDAŞ müdürüne kadar, diğer kişilere kadar hepsini görevden aldınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Sarısaç, süreniz tamamlanmıştır, bağlarsanız...

MURAT SARISAÇ (Van) – Bağlıyorum Sayın Başkan.

Yani, dediğim gibi, artık kayyumla ilgi bizim zaten hukuki konuşma gibi bir derdimiz yok. Biz bunun bütün Kürtlere daha önce nasıl zulüm yapılıyorsa, nasıl iki yüz yıllık bir sorunsu bu sorunun devamı olduğunu ve bunun bir rejim olarak... Ve en önemlisi de 29 Ekimde zaten Cizre’ye yüzde 76’yla seçilen belediyeye kayyum atayarak mesajı zaten verdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Sarısaç, teşekkür ederim.

MURAT SARISAÇ (Van) – Biz, ilkokulda bile “Cumhuriyet nedir?” dediğimizde “Halkın kendi kendisini seçmesiydi.” diyorduk. Şimdi, siz orada zaten mesajla artık herkesin elinden seçme ve seçilme hakkını aldığınızı ilan ettiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz tamamlandı.

MURAT SARISAÇ (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi, Sayın Uğur Aydemir, Komisyon üyemiz söz istedi.

Sayın Aydemir, konuşma süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok Kıymetli Bakanım, Değerli Bakan Yardımcılarım, milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlarımız, basınımızı çok değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, konuşmanızı, sunumunuzu dikkatlice takip ettim ve bağlı kuruluşlarınız âdeta destan yazıyor -ben buradan konuşmama başlamak istiyorum- bir AFAD’ımız var ki nerede başımız sıkışsa, nerede bir olay olsa artık her birimizin, âdeta 84 milyonun gözü AFAD’ımızı arıyor. Çok başarılı

işler çıkarıyor arkadaşlarımız. Buradan sizin Bakanlığınızdaki bu arkadaşlarımızı, AFAD Başkanımızı başta olmak üzere bütün ekibi tebrik etmezsek arkadaşlarımıza haksızlık yaparız, bütün ekibinizi tebrik ediyorum, takdir ediyorum; Allah yar ve yardımcıları olsun, başarıları daim olsun inşallah.

Göç İdareniz de hakeza öyle Sayın Bakanım; birileri, ülkeler kapılarını kapatırken bizler kapılarımızı açtık ve bu mülteci arkadaşlarımızı bazen Ege Denizi'nden Yunanistan'a giderken, Yunanistan bunların botlarını batırırken bunun yanında Sahil Güvenliğimiz de bu mülteci kardeşlerimizi Yunanistan'ın elinden alıp sağ salım kurtararak tekrar yaşamalarını sağlıyorlar; bundan dolayı da hem Göç İdaremize hem Sahil Güvenliğimize teşekkür ediyoruz.

Evet, Sayın Bakanım, Nüfus İdaremize baktığımız zaman, nüfus dairelerine bir doğarken kimlik çıkarmaya, işte vatandaşımız öldüğünde de nüfustan kaydını sildirmeye veya işte kimlik yenilemek için giderdik ama siz de Nüfus İdaresine yeni bir kimlik kazandırdınız, artık Nüfus İdaresinin bir kimliği oldu; bundan dolayı da sizlere teşekkür ediyoruz.

Tabii ki bazı arkadaşlarımız bunlara “güzelleme” diyebilir ama biz bunların gerçek olduğunu ve her vatandaşımızın da bu hizmetlerden faydalandığını gördüğümüz için sizlere teşekkür etmezsek haksızlık yaparız; bundan dolayı da bütün ekibinize çok teşekkür ediyoruz.

Ve teknolojiyi en son safhasına kadar en güzel şekilde kullanıyorsunuz, “Durmak yok.” diyorsunuz, her gün yeni bir heyecanla güne uyanıyorsunuz ve yeni hizmetlerle bizleri buluşturuyorsunuz; bundan dolayı da sizlere çok teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Bakanım, arkadaşlarımızı sabah saat ondan beri dinliyoruz. Tabii ki, baktığımızda, arkadaşlarımız, işte, efendim “Bütçeniz çok fazla, güvenlikçi politikalara daha çok bütçe ayırıyorsunuz, buna gerek yok.” gibi söylemlerde de bulunuyorlar. Sayın Bakanım, arkadaşlarımızın bir kısmı da öyle cümleler kullandılar ki ben hayretler içerisinde kaldım. Erol Bey, Ayşe Hanım'ın konuşmasında “Tüylerim diken diken oldu.” dedi ama biz tabiri caizse kirpi gibi olduk burada sizin konuşmalarınızda. Yani “Kürt'ü öldürmeye ceza yok.” efendim “Kürt'e işkence var.” efendim “Kürt'e zulüm yapıyorsunuz.” gibi öyle ağır ithamlarda bulundular ki sanki biz başka bir ülkede yaşıyoruz, onlar başka bir ülkede yaşıyorlar. Biz her zaman söylüyoruz, söylemeye de devam edeceğiz, son nefesimize kadar bunu söyleyeceğiz: Kürtler bizim kardeşimizdir. 84 milyon biriz, beraberiz ve birbirimizden ayıramayız -Baki Bey'in söylediği gibi- bizi ayıramazsınız, biz biriz, beraberiz. Ama bizim kime karşı tahammülümüz yok? Terör örgütlerine karşı. Hangi terör örgütü? İsmi ne olursa olsun, alfabedeki hangi harfle başlarsa başlasın, hangisini zikrederseniz zikredin hepsi bizim için birdir, beraberdir; zaten hepsinin başındaki adam da aynıdır, bunlar sadece maşadır. Türkiye'ye engel çıkarmak için, huzurumuzu bozmak için gece gündüz mücadele eden ve birilerini de kandırarak yanlarına çeken terör örgütlerine karşı zulüm değil, işkence değil, ne gerekiyorsa onu yapacağız, yapmaya da devam edeceğiz.

Sayın Bakanım, durmak yok; bunların sonunu hep birlikte getireceğiz Allah'ın izniyle.

Evet, birileri “Kadın haklarının savunucusu biziz, kadın haklarını biz savunuyoruz.” dedi. Ben onlara şuradan şöyle seslenmek istiyorum: “Kadın hakkı” dediğiniz zaman Diyarbakır Anneleri kadın haklarına girmiyor mu? Daha dün dünya kadın işkence gününü(*****) hep birlikte kutladık. Siz en büyük işkencenin ne olduğunu biliyor musunuz? En büyük işkence yavrusunu anasından ayırmaktır. Bu analar ile çocuklarını buluşturmak için bugüne kadar kadın haklarını savunan sizler bir adım attınız mi veya onları kadın olarak görmüyor musunuz? Ne olarak görüyorsunuz?

***** Bu ifadeye ilişkin düzeltme 27/11/2020 tarihli 25'inci Toplantı tutanağının sayfasında yer almaktadır.

Yine Erol Bey dedi ki: “Ya, tüylerim diken diken oldu, ‘Kız çocuklarını kaçırıyorsunuz.’ ne demek?” Evet, bu kaçırılanlar kimler, kim kaçırıyor, Erol Bey gitsin, bir incelesin. Arkadaşlarımız az önce söyledi, “Siz, çocuklarımızı kaçırıp ajanlaştırıyorsunuz.” dediler. Devlete bu ithamı yapana Erol Bey dönüp de “Ya, Sayın Vekil, sen ne diyorsun? Nerede yaşıyoruz? Devlet böyle bir şey yapar mı?” demiyor ama gerçek olan bir şeyi biz zikrettiğimiz zaman kız çocukları için “Kesinlikle öyle bir şey olmaz, kaçırılma yok.” deniyor. Bu kaçırılan çocuklar, İçişleri Bakanlığımızın elindeki bilgiler... Bir gün gidin, Sayın Bakanımızla sohbet edin; ne kadar çocuğun kaçırıldığını, ne kadar çocuğun anasından ayrıldığını, ne kadar çocuğun dağlarda tecavüze uğradığını görmek istiyorsanız, bilmek istiyorsanız bu fotoğrafa bir bakın ve Sayın Bakanımızı iki dakika dinleyin, lütfen. Ama sizler Kürtleri istismar etmeye çalışıyorsunuz, artık Kürt kardeşlerimiz de bunu anladılar.

“Bizi muhatap alın.” diyorsunuz devlete. Sayın Bakanım veya bizler, iktidar partisi veya bütün 84 milyon olarak herkes tabii ki devlet herkesi muhatap alsın ister ama sizler yönünüze artık bir karar verin. “Artık PKK’ya lanet olsun! YPG terör örgütüdür, PKK terör örgütüdür, PYD terör örgütüdür.” deyip de devlete yüzünüzü döndünüz de Sayın Bakanımız “Hadi oradan!” mı dedi size? Siz bir adım atın, Sayın Bakanım size koşutarak gelmezse benim adım Uğur Aydemir değil değerli arkadaşlar, bunu böyle bilelim.

“Bu bütçe halk düşmanı.” diyorsunuz. Bu bütçe halk düşmanı falan değil, bu bütçe 84 milyonun bütçesi.

Sayın Bakanım, işte, arkadaşlarımız bu yüce Meclis çatısı altında öyle laflar ettiler ki tüylerimiz diken diken oldu. Biz bazı ülkelerin iç işlerine karışıyoruz ve işgalciymişiz. Türkiye Cumhuriyeti’nde milletvekili olacaksınız, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olacaksınız... Kime mesaj veriyorsunuz buradan ya? Biz hangi ülkeyi işgal ettik ya? Arkadaşlar, Değerli Vekilim; buna tüyeleriniz diken diken olsun, buna tepkinizi koyun lütfen, Allah rızası için. Buna tepkinizi koyma zamanı geldi, geçiyor da. Bence artık bunları ne yapmak lazım? Dillendirmek lazım.

Efendim, koltuğunu korumak isteyen, HDP’ye saldırıyormuş. Hayır, öyle bir derdimiz yok bizim ama HDP’nin, koltuğunu korumak için -vekiller için söylüyorum- nasıl konuşmalar yaptığını... Bir dönün, tutanakları alın, hangi konuşmaları yaptığınıza bakın; koltuğunu korumak isteyen AK PARTİ’nin veya Cumhur İttifakı’nın vekilleri mi, sizler misiniz, çok net bir şekilde görürsünüz.

Birileri “Öldürülen isimlere selam olsun.” dedi. Evet, Sayın Bakanım, ben de burada anmadan geçemeyeceğim bizim çok kıymetli Kaymakamımız Fatih Safitürk’ü. Ya, hiç mi içiniz sızlamıyor? Gencecik kaymakamımızı şehit edenlere bir defa insan burada “Lanet olsun!” demez mi? Bütün terör örgütlerine lanet olsun, onlara alet olanlara da lanet olsun, terör örgütüne “terör örgütü” diyemeyenlere de lanet olsun! Evet, bunu söylemek lazım.

24 Kasım’da Öğretmenler Günü’nü hep birlikte kutladık. Şehit öğretmenlerimiz vardı, şehit öğretmenlerimiz oldu. Bunlar, şehit öğretmenlerimiz niye gitti oraya, ne yapmaya gittiler? Çocuklarımızı eğitmeye gittiler ya. “Bana bir harf öğretene bin yıl kölesi olurum.” diyen bir zihniyetten geliyoruz. Şimdi, öğretmenlerimizi şehit edenlere dönüp de “Ey katil PKK, ey katil YPG-PYD veya FETÖ terör örgütü veya DHKP-C” neyse adları, bunlara lanet okunmaz mı arkadaşlar? Hayretler içerisinde kalıyorum. Çok kıymetli Erol Hocam, evet, biz “Ayşe Hanım’a yanlış yapıyorsunuz.” diyene kadar, önce kendi tarafınıza -karşılıklı görmek daha kolay belki, arkayı göremiyorsunuz herhalde Erol Bey-arkaya bir dönün; bence “Ey arkadaşlar, karşı taraf doğru söylüyor da biz herhalde yanlış yapıyoruz.” deme zamanı geldi de geçiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hakikatleri konuşuyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Sinir uçlarımıza dokunuyor, onun için ne konuşacağımı şaşırdım.” dedi. Allah sizi inandırsın, bütçe başladığından beri biz de sapıttık zaten. O kadar sinir uçlarımıza dokunuyorsunuz ki, Sayın Bakanımız, Cevdet Başkanımız oradan bizi her daim uyarıyor: “Arkadaşlar, yazın, notunuzu alın, sıra geldiği zaman cevap verirsiniz.” diyor. Nereye kadar susalım, nereye kadar sabredebilm? Sinir uçlarımızı körelttiniz. Her konuşmacı sinir ucumuza dokundu. Ama ben buradan şunu söylemek istiyorum: Sadece, bu -hakikaten güvenlik meselesini Fikret Bey çok güzel söyledi-parti meselesi değil, bütün partilerüstü meseledir. Ben buradan güvenlik meselesi olduğu zaman, Fikret Bey’in aynı yaklaşımını bütün milletvekillerimizden de bekliyorum. Evet, Sayın Bakanım, “Korkuteli”ndeki polis arkadaşımızı hep birlikte koruyalım.” dedi arkadaşımızın biri. Ben Korkuteli’ni söylemiyorum. Her polis arkadaşımızı, her kolluk, güvenlikçi arkadaşımızı koruyalım diyorum, hepsini, her birini. Ama özellikle, burada iki, üç gün öncesinde görevini yapan, ki görevini yaparken de Divanın talimatıyla görevini yapan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydemir, bir dakika ek süre veriyorum, lütfen tamamlayınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...Başkanın talimatıyla görev yapan polis memuru arkadaşımızı burada bir milletvekilimiz tartaklarken... Evet, değerli arkadaşlar, burada hep birlikte, milletvekili arkadaşım kim olursa olsun tepki koyalım. Çünkü bu polis arkadaşlar bizim göz bebeğimiz, jandarmamız bizim göz bebeğimiz.

Sayın Bakanım, ne kadar zengin olursanız olun ne kadar konforlu hayat yaşarsanız yaşayın fark etmez, güvenliğiniz yoksa, buradan evinize gidemiyorsanız, eğer güvenliğimizi sağlayamıyorsak bu paranın da yaşamın da tadı kalmaz, paranın da kimseye faydası olmaz, konforun da kimseye faydası olmaz. Dolayısıyla bizler 780 bin kilometrekarede burada hep birlikte huzur içinde yaşamak istiyoruz. Gerekirse biraz daha bütçemizi artıralım, polisimize, askerimize, güvenliğimize, jandarmamıza göz bebeğimiz gibi bakalım hepsine.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsini verelim, hepsini.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – 3600’ü de verelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ve sizleri baş tacı yapalım çünkü güvenliğin olmadığı yerde huzur olmaz, huzurun olmadığı yerde barış olmaz, barışın olmadığı yerde refah seviyesi artmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsini oraya verelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydemir, ek süreniz de doldu teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Son söz Sayın Başkanım, güvenliğin olmadığı yerde yaşam olmaz diyorum.

Sayın Bakanım, bütçenizin her kuruşunun Allah bereketini artırsın diyorum; bütçeniz hayırlı olsun, uğurlu olsun, bereketli olsun. İnşallah aydınlık günler daha da yakın diyorum.

Sayın Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de HDP üyemiz, Komisyon üyemiz Sayın Necdet İpekyüz’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın İpekyüz, süreniz on dakikadır.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; teşekkürler. Giderek sona yaklaşıyoruz.

Ben bir düzeltme yapayım: Sayın Uğur Aydemir “kadına yönelik işkence günü” filan dedi, “Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü” onu düzeltelim, en azından tutanaklara düzgün girsin.

Dün akşam aslında Taksim’de oturan kadınlar da yaka paça gözaltına alındı, onu da atlamayalım.

Şimdi, Sayın Bakan, sabah sunumunuzu yaptınız. Aslında ben de test yaptırmıştım, testin sonucu çıkana kadar gelmedim, ne olur ne olmaz diye. Malum ciddi bir pandemi süreci var, çok yaygın ve bu pandemi sürecinde bir kısım alınması gereken önlemler var. Bunların eşit olması lazım ve yapılması lazım, bir kısım uygulamalarda aslında çifte standart olmaması lazım. Bunu niçin söylüyorum? Sunumunuzda “eşitlik” kelimesi hiç yok. Koskoca sunumunuzda -okudum, tarattım, PDF’ini aldım, baktım- “eşitlik” kelimesi yok. Şimdi, “eşitlik” kelimesi olmayınca insanlar kendisine gerçekten garip düşecek. Şimdi, düşünebiliyor musunuz? Biri, 1.500 kişilik düğün yapıyor, 1.500 kişilik düğün yapıyor, pasta, çörek veriyor, hediye alıyor. Başka yerde birileri, pandemide maske alamadığı için, maaşını alamadığı için, kötü muameleye tabi tutulduğu için açıklama yaptığında elleri, kolları tutuluyor. Böyle bir şey olur mu ya?

Bir diğeri, konuşmanızda “barış” kelimesi yedi yerde geçiyor, altı tanesi “Barış Pınarı” bir tanesi de... Diyorsunuz ki: “Toplumsal eylemlere müdahalede, etkinliklerde yüzde 99 başarılıyız.” Ya, o yüzde 1 nedir acaba; bu toplumsal etkinliklerde, eylemlerde başarısız olduğunuz yüzde 1 nedir? Belki de etkinliklere yüzde 99 müdahale var. Bakın, fotoğraflara bakın. Her gün... Bakın, avukatlar, savunma; bakın, işçiler, bakın. Şimdi bunlara baktığınızda, bir taraftan düğüne baktığınızda olmuyor.

Bir diğer taraftan, öyle dernekler var ki 50 kişi üyesi var, 100 üyesi var. “Aralığın sonuna kadar -veya aralığın başına kadar- dernekler, genel kurulunu yapamaz.” Ama siyasi partiler yapabiliyor; siyasi partiler oturuyor, stat tutuyor, birçok şey tutuyor. O zaman vatandaş da diyor ki: “Eşitlik yok. Kendilerine ait bir eşitlik var; o da eşitlik değil, kural dışılıktır. Kendilerine her şey hak; bize uygun değil, müstahak.” gibi düşünüyor.

Bir diğeri: Şimdi, bütün arkadaşlar konuştu, bir kısmı geçen yıl da konuşmuştu -Ekrem Bey çıktı herhâlde- ya “Kürt meselesi, Kürt meselesi...” Sayın Bakan -siz de konuşmanızda söylediniz, sevgili Garo Paylan da söyledi- konuşmanızda bir tane “Kürt” ve “Kütçe” geçmiyor ama bütün konuşmacılar konuşurken Kürtlerden, Kürtçeden, kardeşlikten söz ettiler. Hiç mi geçmez? Bunu niçin söylüyorum? Birazdan kayyumları söylerken... Kayyumlar ilk oturduğunda, siz Kürtçeden söz etmediğiniz için, Kürtçe tabelayı söküyorlar, Kürtçe “web” sayfasını kaldırıyorlar, Kürtçe oyunları yasaklıyorlar ve giderek öyle bir hâle geldi ki kaymakamlar bile kaldırdı. Şimdi, siz etkinliklerde, özgürlüklerde bu olanakları yaratmazsanız, demokrasiden söz etmezseniz -ki demokrasi iki yerde geçiyor konuşmanızda, ona da baktım ben; biri 15 Temmuzla ilgili, biri de bir projede “demokratik gelişmeyi sağlamak için” diyorsunuz- o zaman vatandaş diyor ki: “Niye?” Ama pandemide ne oldu, biliyor musunuz Sayın Bakan? Bu, sizin vali ve sonradan atanmış olan kayyumlar gerçekten toplumu çözememişler çünkü buraya bakıyorlar, Ankara’ya bakıyorlar, size bakıyorlar, hoş görünmek için vatandaştan uzaklaşıyorlar; birazdan onları da anlatacağım.

Batman Valisi ve Kayyumu... Şurada bir haber var, 6 Mayıs tarihli, onu isterseniz arkadaşlara da iletirim. Pandemi Mart ayında başlamış, Mart 11. Valilik “web” sayfası diyor ki: “Batman’da 2 milyar 995 bin lira ceza kesmişim, maske takmayanlara, kurallara uymayanlara.” O zaman maskeyi kimin dağıtacağı, eczanenin mi vereceği, ne olacağı belli değil. 500 binlik bir kent -ona da kent demeyelim- bir il.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – 2 milyar değildir, yanlış biliyorsunuz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yok, haber burada; bunu iletelim arkadaşlara.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – 2 milyon.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – 2 milyon, pardon, doğru söylüyorsunuz, 2 milyon. Bu 2 milyonla Batman’a şu ana kadar maske verebilirdik, şu ana kadar maske verebilirdik.

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Ben de takip edeceğim sizin konuşmanızda hiç “PKK” geçecek mi diye.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi konuşacağız, ona da geçeceğiz yani böyle karşılıklı yapmayalım; konuşacağız, ona da geleceğiz.

Şimdi, arkadaşlarım zaten her konuda cevap verdiler. Nedense biz bazı doğru şeyleri burada da söylediğimizde laf bir yere tıklıyor.

Şimdi, eşitlikle ilgili konuştum. Bunun dışında, kayyumlarla ilgili arkadaşlarımız anlattı. Ya, kayyumlarla ilgili artık şu oldu: Vatandaş “1’inci kayyum dönemi, 2’nci kayyum dönemi.” diye tanınıyor çünkü vatandaş seçme, seçilme hakkı ve iradesinin gasbedildiğini düşünüyor. Ondan önceki söylemlere bakınca, ondan sonraki uygulamalara bakınca, hele hele yurtta değil, sokakta olan uygulamayı görünce gerçekten itiraz ediyorlar. Arkadaşlarımız Mardin’i söyledi, Yüksekova’yı söyledi. Yüksekova’da kredi çekmek için Yüksekova’nın nüfusunu 500 bin göstermişler, 500 bin.

Daha önceki dönemlerde her HDP’li belediyenin bir odası müfettişlere tahsisti. Sayıştay geçen yıl burada söyledi, biz sizlere de sorduk, dedik ki: “Sayıştay raporlarında kayyumlar yolsuzluk yapmış...” “Böyle bir şey yok.” denildi. Şimdi apar topar herkes tutuklanıyor, alınıyor içeriye. Ve bunlara -Yüksekova’dır, Mardin’dir filan- hiç girmeyeceğim ama kayyumlarla ilgili şunu söylemeden geçemeyeceğim, bunu herkes dinlesin: Van Tuşba... Ya, Ayşe kendi öğretmenine şöyle söylüyor: “Biz sizi tanımıyoruz. Her ne kadar buranın bir seçilmiş değil atanmış başkanı da olsanız... Benim ilkokul öğretmenim ama uygulama karşısında gerekeni söylemem gerekiyor. Salih Hoca, sen bana öğrenci arkadaşlarımdan kalem, silgi çalmayı öğretmedin ama görünen o ki sen sistem içerisinde büyük bir hırsız olmuştun.” Bunu söyleyen... Şu anda kayyumlar Sayıştay raporlarıyla, yolsuzluklarıyla, yaptıkları her şeyle hırsızlar ve cumhuriyet savcıları onların hakkında işlem yapıyor. İşin doğrusu, işin içinden çıkamıyoruz. İller Bankası idaresi ne yapıyor burada? Terörden arındırılmış belediyeler ve hizmetlere ait bir kitapçık yapıyor. Biz HDP olarak da kayyumların hırsızlıklarıyla ilgili kitap bastık, broşür bastık; toplatıldı. Size her şey azat; biz “azade” dediğimizde, “özgürlük” dediğimizde, bunu basmaya kalkıştığımızda yasak.

Bir diğeri, şimdi, Kürtçe meselesi çok konuşuluyor. Arkadaşlar, Kürtçede, Kürt dilinde “...”(*****)) dediğinizde yürektir. Ekrem Bey çıktı... “...”(*) yarası, gönül yarası zordur. Sakarya’daki olaylar üzerine, Sakarya’daki olaylarla ilgili, Kürtlerin yaşadığı meseleyle ilgili, Sayın Soylu Mardin’in köyüne gittiğinde Sayın Cumhurbaşkanı demiş ki: “Gönülleri kırılmışsa gönüllerini alın.” Gönül yarası zor toparlanır, gönül yarası zor kapanır çünkü siz kendi iradenizin gasbedildiğini düşünürseniz, siz kendi seçilmişlerinize her gün hakaret edildiğini düşürseniz “...”(*) yarasını toparlayamazsınız. Kadınlar, yaşlılar artık evde bir haksızlık olduğunda Kürtçe ne diyorlar biliyor musunuz? “...”(*) kayyum” “Sen de oldun kayyum.” Madem Ekrem Bey böyle söylüyor, gelsin beraber kürsüye de çıkalım, Kürtçe bir şiir okuyalım, Meclis kürsüsünde Kürtçe şiir okuyalım. Mademki şey yok, hiçbir şey yok, kardeşiz, her şeyiz, bunu yapalım ama buna gelince ne oluyor? Çiftçe standart oluyor.

Ben toparlamak istiyorum. Sadece bu hırsızlıkla ilgili bugün -26 Kasım- 2 tane haber yayınlandı. Biri, Hakkâri’de belediyede yapılan -rakamlara hiç girmiyorum, isteyenlere verebilirim- yolsuzluklar, hırsızlıklarla ilgili; bir tanesi de Mazıdağı’nda yapılan olaylarla ilgili, Belediye Başkanına zimmet çıkarmayla ilgili çıkan haberler. Şimdi, siz bunları yaptığınızda olmaz.

***** Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Bir diğeri, arkadaşlar şunu unutmayın: Kürtçeye yönelik her yaptığınız saygısızlık, her yasak Kürt'e yasaktır. Gaziosmanpaşa Kaymakamlığı... İtalyan bir yazarın bir hekim ve yapılan olayları işleyen bir süreciyle ilgili oyunu oynanıyor, oyunun ismi "...”(*) “Yüzsüz” fakat siz bu oyunu “örgüt propagandası” diye yasaklıyorsunuz; Türkçesi oynanmış, birçok yerde gösterilmiş. İtalyan bir yazar... Yani bunu nasıl izah edeceksiniz? Bunu vatandaş, yurttaş gördüğünde “Benim dilime tahammülü yok, benim dilimi kabul etmiyor, çifte standartlı davranıyorlar.” diyor. Şunu biliyoruz: Ya seçim zamanı olduğunda Sayın Binali Yıldırım gelip Diyarbakır’da “kürdistan” diyebiliyor, “...” (*), Sayın Erdoğan “...”(*) diyebiliyor, “...”(*) diyebiliyor ama bunu bir Kürt söylediğin de suçtur. Ama oy zamanı... Şimdi, “Kürt illeri” dediğimizde kıyamet kopuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dakika ek süre veriyorum. Lütfen tamamlayınız Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Erzurum, Ağrı, Van, Muş, Bingöl, Diyarbakır, Mardin, Siirt, Batman.. Bütün belediye seçimlerinde, bütün genel seçimlerde bütün siyasi partiler Kürtçe propaganda yapıyor. Niye bunu Uşak’ta yapmıyor, Afyon’da yapmıyor, niye yapmıyor? Siz herhangi bir köye gittiğinizde Kürtçe konuşma ihtiyacı hissediyorsunuz, tercüman ihtiyacı hissediyorsunuz. Orada yaşayan insanlar var, kimlikleri var, kimlikleriyle ilgili talepleri var. Bu, daha önce konuşulduğunda ne kadar iyi geliyordu hepimize, ne kadar güzeldi, yine bunları konuşmamız lazım; konuşmadığımız zaman olmuyor.

Biz bütçe üzerinde konuştuğumuzda, dikkat edin, bütün arkadaşlarımız yasaklar üzerine konuştu, “Şu yasaktır.” “Şu engelleniyor.” diye. Keşke şunu söyleyebilseydik: “Şurada özgürlükler azdır, daha da artıralım.” “Şurada şu yanlış yapmışız, bunu da düzeltelim.”

Şunu söyleyelim: Kim ki şiddetten yanaysa kim ki kandan yanaysa kim ki bu ülkede fesatlıktan yanaysa, kutuplaştırıcı, ayrımcı, kinci, nefreti geliştiriyorsa, düşmanlığı geliştiriyorsa lanet gelsin onlara.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ek süreniz de dolmuştur Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinden Abdurrahman Tutdere Bey.

Beş dakikadır süreniz.

Buyurun lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, ben özellikle son günlerde medyada sıkça hepimizin karşılaştığı bir hususu sizlere sormak istiyorum. Dokuzuncu aydan bu yana Türkiye’nin birtakım ulusal kanallarına çıkan sarıklı, cübbeli bir kısım insanlar özellikle Türkiye’de 2 bin tane selefi dernek olduğunu, bu derneklerin silahlandıklarını, Adıyaman, Batman, İzmir başta olmak üzere, birçok yerde iç savaşa hazırlandıklarını söylüyor. Bu açıklamaların en sonu da dün akşam, yine aynı şahıs, katıldığı bir canlı televizyon programında, aynı ifadeleri tekrar etti ve aynı konuya dikkatleri çekti. Biz, bu konu gündeme gelir gelmez Bakanlığınıza 15 Eylül 2020 tarihli bir soru önergesiyle “Bu şahsın canlı televizyon programlarında ifade ettiği şekilde -gerçekten benim de seçim bölgem olan Adıyaman başta olmak üzere bahsi geçen illerde- bu selefi derneklerinin bu şekildeki bir örgütlenmesi var mıdır? Buna ilişkin Hükümet olarak, devlet olarak aldığınız tedbirler nelerdir? Ne kadar, kaç tane selefi dernek var, gerçekten 2 bin sayısı

doğru mudur ve cemaat, tarikat adı altında illegal yapılanma içerisinde olan oluşumlar var mıdır?” diye size soru sorduk. Maalesef, bugüne kadar bu sorumuza bir cevap vermediniz. Bu sorumuza neden cevap vermiyorsunuz? Sizler istihbaratı veya güvenliği Cüppeli’ye mi teslim ettiniz? Neden bu tür illegal oluşumlarla ilgili zaman zaman Cüppeli çıkıp televizyonlarda kamuoyuna açıklamalar yapıyor ve insanlar tedirgin oluyor? Benim ilim, Türkiye’de insanların birlik, beraberlik içerisinde yaşadığı huzur ve barış kenti. Adıyaman’da Kürtler, Aleviler, Türkler, Sünniler, gayrimüslimler hepsi bir arada yaşıyor ancak bu tür şahısların zaman zaman kamuoyuna yapmış olduğu açıklamalar, ilimizin prestijini de düşürüyor ve ilimize olan bakış açısını da olumsuz etkiliyor. Eğer gerçekten bu söylenenler doğru değilse, bu konuya ilişkin kamuoyuna neden doyurucu bir açıklama yapmıyorsunuz? Halkın tedirgin olmasına gerek olmadığı yönünde neden açıklama yapmıyorsunuz? Ben bu soruların cevabını bekliyorum.

Sayın Bakan, bir de, yine Adıyaman başta olmak üzere bölgede çok yaygın olarak üretilen ve Türkiye’de yaygın bir şekilde satılan sarmalık tütün meselesiyle ilgili sorun bütün sıcaklığıyla olduğu gibi duruyor, bir türlü çözemediniz Hükümet olarak. Bu konuya ilişkin de biz sizlere soru soruyoruz, diyoruz ki: “Sayın Bakan, 2020 yılında kaç kilo tütün yakaladınız, kaç kişiye işlem yaptınız, ne kadar idari para cezası kestiniz?” Siz bize bir cevap göndermişsiniz; ben Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir üyesi olarak, milletin vekili olarak size soruyorum, verdiğiniz cevap burada Sayın Bakan: “4733’e göre işlem yapılıyor.” İyi de bunu biz de biliyoruz, 4733’e göre işlem yapıldığını biliyoruz ama biz bunu sormuyoruz ki size; Türkçe, açık ve net soru soruyoruz: “Kaç kişiye işlem yaptınız, ne kadar tütüne el koydunuz, ne kadar tütün imha edildi ve kaç kişi hakkında idari işlem yaptınız?” diye net bir şekilde soruyoruz ancak cevap alamıyoruz sizden.

Sayın Bakanım, özellikle bizim göndermiş olduğumuz sorulara zamanı içerisinde, süresi içerisinde cevap vermenizi bekliyoruz. Eğer siz zamanında cevap verirseniz bizler de kamuoyunu doğru bilgilendiririz. Dolayısıyla televizyon televizyon gezen insanlar, insanlarımızın huzurunu bozacak şekilde açıklama yapmazlar, yaparlarsa dahi hiçbir inandırıcılığı olmaz çünkü kamuoyu doğru bilgilendirilmiş olur.

Bir de Sayın Bakan, sizin yine sorumluluk alanınızda, ben geçen Millî Savunma Bakanımıza da sormuştum ancak İçişleri Bakanlığının konusu olduğu şeklinde cevap verdi, süresinde hemen hızlı bir şekilde verdi. Sayın Bakan, 2012 yılında Uşak’ta jandarma olarak vatani görevini yapmakta olan hemşehrimiz İmam Bildik şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdi. Yapılan yargılama süreci sonucunda Anayasa Mahkemesi, burada bir hak ihlali olduğunu tespit etti ve o hak ihlalinde yaşam hakkının ihlal edildiği sonucuna vardı. Anayasa Mahkemesinin bu kararına rağmen bugüne kadar bu olayla ilgili herhangi bir işlem yapılmadı, annesi babası adalet bekliyor sizden. Anayasa Mahkemesinin kararını yerine getirecek misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tutdere, süreniz tamamlanmıştır.

Teşekkür ediyorum.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Bir an evvel yerine getirirseniz hem insanlarımızın devletimize bakışları ve aidiyetleri zedelenmez hem de hak yerini bulur diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Kamil Okyay Sındır’a söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Bakanlığımızın değerli bürokratları, değerli milletvekili arkadaşlarım, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, yaşadığımız Covid rahatsızlığı dolayısıyla geçmiş olsun. Diliyorum ki hiçbir yurttaşımız bu hastalığa yakalanmadan bu süreci en iyi şekilde atlattılar.

Sayın Bakan, 2019 yılı kesin hesabını ve faaliyet raporunuzu incelediğimde bu eklenen ödeneklerin çok yüksek olduğunu gördüm, 2019 yılı içerisinde. Özellikle yedek ödenek ve ek ödenek olarak, başlangıç ödeneğiniz 8 milyar 572 milyon 166 bin iken 5 milyar 299 milyon 475 bin ek ödenek yani yüzde 62'lik bir ödenek artışıyla 13 milyar 871 milyon liralık bir harcamayla yılı kapatmışsınız. Ben bunun nedenini merak ediyorum. Eminim, bunun açıklayıcı nedeni elinizde vardır.

Sayın Bakan, diğer konulara girmeden önce şunu da söyleyeyim. Tabii siz sunuşunuzda da bildirdiniz, personel ve sermaye giderleri üzerinde önemle durdunuz. Ben bunların da artış oranlarına baktığımda, özellikle sermaye giderlerinde geçen yıla göre, daha doğrusu 2020'ye göre 2021 yılı bütçenizde yüzde 78'lik bir artış öngörüyorsunuz. Bu, çok yüksek bir artış. Yani bir yıldan bir yıla yüzde 80'e yakın bir harcama artışı var. Bunun nedenini de merak ettim açıkçası. Tabii personel giderlerinizin de toplam Bakanlığınız ve bağlı kuruluşların toplamı üzerinde giderlerin oranına baktığımda da yüzde 67,7'lik bir personel gideri harcamanız var 2021 yılında öngördüğünüz. Bütün diğer bağlı kuruluşlar da dâhil, içerisinde söylüyorum. Oldukça önemli. Tabii bunun nedenini gayet iyi biliyoruz.

Bakın, geçen yıl 542.183 iç güvenlik personeliniz vardı, yüzde 16'lık bir artış sağlanacağını belirtmiştiniz. Bu yıl da şu anki hâliyle 579.446'ya ulaştığını görüyoruz ve geçen yılki güvenlik personeli başına düşen nüfus sayısının 167'den 161'e düştüğünü söylüyorsunuz. Tabii Emniyet personeli için yani her 211 yurttaşımız için 1 iç güvenlik personeli görev yapıyor. Her 83 yurttaşımız için 1 jandarma personeli iş yapıyor. Ortalamada ise her 161 yurttaşımız için 1 iç güvenlik personeli. 30 bin bekçiye görev verdiniz. Güvenlik korucuları 55.600, sahil güvenlik personeli 7 bin küsur. Bunların hepsinin yüksek oranda olduğunu görüyoruz ama bakın, Sayın Bakanım, tabii ki ihtiyaç varsa bu karşılanacaktır, asla itirazımız yok. Burada esasen üzücü olan suçun ve suçlunun önlenilmesi salt emniyet tedbirleriyle tabii ki sağlanmaya çalışılmamalı ve suçun ve suçlunun da azalma eğiliminden ziyade artış eğilimi var ki güvenlik personelimizin sayısı artırılmaya çalışılıyor. Eğer tersi bir durum varsa bunun neden olduğunu da öğrenmek isterim. Yani eğer suç ve suçlu eğilimi azalıyor ise niye artırıyoruz bu rakamları?

Bakın, bizim ülkemizde her 161 kişiye 1 iç güvenlik personeli düşerken Avrupa Birliği ortalaması 294. Yani 294 kişiye 1 güvenlik personeli düşüyor ki bizim neredeyse 2 katımız oranında bir oran, bu da dikkat çekici.

Bir de şunu göremedim Sayın Bakanım: Sizin bu personelle ilgili verilerinizde kadın personel sayısı nedir? İç güvenlik personelinde kadın oranı nedir? Bunu sunumuzda ve faaliyet raporunuzda göremedim. Dikkatimden kaçmış olabilir, mazur görün eğer öyleyse ama göremediğim için bunu da öğrenmek istiyorum, bunun önemli olduğunu düşünüyorum.

Tabii, personel sayısını artırmak kadar öncelikli olarak belki de özlük haklarının da artırılması... Birçok arkadaşımız değindi, 3600 ek gösterge, 12/12 mesai uygulaması, bu fazla mesai uygulamaları ve bunların da ücrete tabi olmadan... Ben hiçbir polis memuru arkadaşımızın veya güvenlik görevlisi arkadaşımızın -Jandarmamız da dâhil- gocunduğunu düşünmüyorum belki ama onlara bu hakkı vermek hepimizin görevi diye düşünüyorum eğer ki fazla mesaiyle bunu hak ediyorlarsa. Eminim, dışarıdaki

trafik polisi memurlarımız veya burada, dışarıda görevli sivil polis memurlarımız da bunu bekliyorlar ama hiçbirisi bunu gerçekten söyleyemiyor, söyleyemez, saygısı ve sizlere olan o saygının gereği olarak ama bunu söylemek de bizim borcumuz.

Sayın Bakanım, bakın, bir başka konu AFAD. Dün, Deprem Komisyonunda toplantımız vardı. AFAD Başkanımız burada, huzurunuzda kendilerine, bütün ekibine teşekkür ediyorum, bir İzmir Milletvekili olarak İzmir depreminde gösterdikleri gerçekten çok cefakârca çaba için ve kurtardıkları canlar için ve aramıza kattıkları o canlar için şükranlarımızı sunuyoruz. Ama tabii, yaşanan birtakım sıkıntılar oldu. Ravza Hanım buradaydı, gitti; kendisi engellenmiş, bilmiyorum kim engelledi yardım meselesinde. Ama biliyorum ki bazı yardımların, bazı sivil toplum kuruluşlarının getirdiği yardımların, örneğin Göztepe Spor Kulübünün orada yardım köşesi açarak getirdikleri yardımlar ellerinden alındı; gerekçesini de ben anlayışla karşıladım tek merkezden bunun sürdürülmesi adına. Dolayısıyla böyle bir engel olmadı, olduysa da AFAD'ın bunu tek başına yapma çabasıdır, bu da kabul edilebilir bir durum.

Bakın, deprem büyüklüğünde 0,3 puanlık bir fark var, AFAD “6,6” diyor, Kandilli Rasathanesi “6,9” diyor. Birçok ölçümde, uluslararası ölçümlerde, diğer ülkelerin ölçümlerinde 7; 7,1; 7,2 bile var.

Sayın Bakanım, esas olan burada benim dikkatimi çeken şu oldu, AFAD Başkanımız da burada: Bakın, bu, Avrupa-Akdeniz Sismoloji Merkezi ve Sismoloji Merkezine AFAD tarafından verilen veri dizini. Yine, aynı şekilde, bütün ülkelerden yapılan, gelen, anında elde edilen ölçüm sonuçları bizim Kandilli Rasathanesindeki veri silsilesi gibi. Bakın, burada AFAD'ın verisi 6,9 görünüyor ama AFAD niye 6,6 açıklamasını yaptı Türkiye’de, bunu anlayabilmiş değilim. Yani uluslararası veri ağına 6,9 olarak bildirilen bir depremin şiddetinin Türkiye’de neden 6,6 olarak söylendiğini, bu konuda neden ısrarcı olunduğunu anlayamadım. Çok önemli değil belki ama en azından Kandilliyle ortak bir dil önemli olabilirdi halk açısından da bu kurumların güvenilirliği açısından da.

Sayın Bakan, Kanal İstanbul için “devlet projesi” tanımlaması yapıyorsunuz. Bu tanımın yasal dayanağı var mıdır? Nedir? Bakın, devlet projesi ile hükümet projesini birbirine karıştırıyoruz bazen çünkü devletin kuruluş ve işleyişini, var oluşunu, varlığının amaç ve hedeflerini konu edinen ve tarihsel köklerinin olması ve tüm yurttaşların duygu birliği içinde olduğu millî bir proje anlaşılır “devlet projesi” denildiğinde. Oysa, Kanal İstanbul Projesi bir hükümet projesidir çünkü arkasında siyasi bir birlik yoktur, duygu birliği yoktur, akıl ve bilim temeli yoktur -birliği yoktur en azından- ve bu proje AK PARTİ’nin Hedef 2023 programında da yer alan, siyasi beklentileri olan ve bir seçim vaadi olarak ortaya çıkmış bir projedir. Bunu nasıl “devlet projesi” olarak tanımlayabiliyoruz? Oysaki 5393 sayılı Kanuna göre “Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak. Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.” belediye başkanının asli görevidir. Ayrıca, 5216 sayılı Kanun’la “Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak.” görevi de büyükşehir belediyesine verilmiştir.

Sayın Bakan, burada temel mesele, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu’nun Kanal İstanbul Projesi’ni beğenip beğenmeme meselesi de değildir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Sındır, bir dakika ek süre veriyorum, lütfen tamamlayınız.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Son konuşmacı olarak müsamahanıza teşekkür ediyorum.

Her alandan değerli bilim insanlarının bu projenin İstanbul’un suyuna, ekosistemine, Marmara Denizi ekolojisine, doğaya, tarım alanlarına ve kadim İstanbul şehrimizin bütün değerlerine vereceği tahribat üzerinedir karşı duruş.

Bakın Sayın Bakan, Salihli Çapaklı köyünde de köylünün tarım yaptığı arazilerine Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle acele kamulaştırma yoluyla el konuldu. Buna köylüler direndi “Burası bizim toprağımız, burası bizim geçmişimiz.” dediler. Genci, yaşlısı, kadını, çocuğu demeden direnç gösteren vatandaşlarımıza sürükleyerek müdahale olunması, gözaltıların alınması, gerçekten, hatta yaralanmaların, darp olayının da olması, halkın nezdinde her şey bir yana güvenlik kuvvetlerimize olan güvenirliliğe ve saygınlığa da zarar veriyor. Çapaklı köylüleri diyor ki: “Biz, el konularak şirketlere tepside sunulan bu tarlalarda domates, biber yetiştiremeyeceksek siz ne yiyip içeceksiniz?” Benzeri müdahalelere daha birçok yerde, örneğin Ordu’nun Ünye ilçesinde Üçpınar köyünde maden şirketinin sondaj çalışmasını istemeyen köy halkının, yaklaşık 200 köylünün oturma eyleminde çok sert müdahalelerle karşılaştığını gördük.

Son bir konum var Sayın Başkan, sabrınızı diliyorum. Çok önce konuşacaktım bunları, sona kaldım. İzin verirsiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabildiğince hızlı...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ayşe Hanım, çocuk haklarından bahsetti, bakın Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü kapsamında, 2020 yılı Dünya Çocuk Hakları Raporu’muz var. Burada diyor ki rapor: “28 çocuk işkenceye maruz kaldı.” İş sağlığı ve güvenliği verilerine göre 2013 yılından bugüne en az 350 çocuğun iş cinayetlerinde yaşamını yitirdiği vurgulanıyor. Bu rapor diyor ki: “2020 yılının ilk on ayında gözaltında ya da toplumsal olaylarda en az 28 çocuk, güvenlik güçlerinin işkencesine ya da kötü muamelesine maruz kalmıştır.” TÜİK verilerine göre, 7.466’sı erkek, 51.818’i kız olmak üzere 2014-2017 yılları arasında toplam 59.284 çocuğun cinsel istismara maruz kaldığı ifade ediliyor. Çocuklarla ilgili daha birçok veriyi ifade edebiliriz. Burada “çocuk” diyorsak, yani bunları, bu verileri, bu çocuk işçileri, mesela çalışan kız çocuklarının yüzde 34’ünün eğitime devam edemediği ifade ediliyor. Dolayısıyla, bu çocukların bu sorunlarına, siyasi bir demagoji yapmadan, eğilinmesini özellikle diliyorum.

Sayın Bakanım, bütçenizin ülkemize, milletimize ve insanımızın huzur ve refahına ve barışına iyilikler, yararlar getirmesini diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Sındır, çok teşekkür ediyoruz.

Böylece gündemimizdeki kurumların bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın milletvekillerine görüşlerinden, eleştirilerinden, sorularından dolayı teşekkür ediyoruz.

Şimdi soru-cevap işlemine geçeceğiz, öncelikle soru bölümümüz var.

Sayın Bakana soru sormak isteyen değerli milletvekillerinin sisteme giriş yapmaları gerekmektedir. Komisyon üyelerimiz için on dakika, diğer milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika soru taleplerini karşılayacağım sonra da İçişleri Bakanımız Sayın Soylu’ya cevap vermesi için söz vereceğim.

Şimdi soru işlemlerini başlatıyorum.

Sayın Kuşoğlu, sizinle başlayalım.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, 2019 yılında Suriyelilere yönelik insani yardımın 7,2 milyar dolar olduğunu öğreniyoruz, 2020 yılında bu ne kadardır? İlk sorum bu. İkincisi de; resmî olmayan şahıslara yönelik kaç koruma söz konusu? Resmî olmayan şahıslara yönelik ne kadar koruma talebi var, ne kadarı karşılanıyor?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kamu görevi yapmamış olup da?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Ekrem Çelebi, buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, tabii Ağrı Dağı açılışı kaldı, aralıkta sizler de uygun görürseniz beraber bir Ağrı Dağı tırmanışı yapalım inşallah.

Yine, bizim özellikle Tutağ'ta ve Diyardın'de -biliyorsunuz- hükümet konaklarımızın, adliyenin, kaymakamlık binalarımızın yapımına zatiyeleriniz de birer uzman arkadaş göndermişlerdi. 2021 yılı yatırım programına alınır mı?

Yine, Ağrı merkezde il Emniyet Müdürlüğümüz ve şeyle birlikte 2018'de yer tahsisini de yapmıştık, bunu zatiyelerinize de aktarmıştık. 2021 yılı yatırım programına alınabilir mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Garo Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Bakan, iş yerlerini kapattığınız esnaflar için alınabilecek tedbirlerle ilgili bütçede herhangi bir kaynak yok. Yani işyerlerini kapatırken esnaflarla ilgili hiçbir tedbirin, mali tedbirin olmamasını nasıl karşılıyorsunuz?

İkinci sorum, Covid vakalarını düşük göstererek hem pandeminin yayılmasına sebebiyet verdiniz hem de ölümlere sebebiyet verdiniz, bu konuda sorumluluğu alıyor musunuz?

Demokrasi ve özgürlükler endekslerinde bulunduğumuz yer konusunda sizin payınızın ne noktada olduğunu düşünüyorsunuz?

Sayın Bakan, bir de 2012'deki okuduğum açıklamanızla ilgili, o açıklamalarınızın arkasında mısınız yani Kürt sorununu hâlâ Kürt sorunu olarak tanımlıyor musunuz?

Bir de Sayın Bakan, rızayla tekrar bir toplumsal barışı sağlamak... Zorla mı yoksa rızayla mı sessizliği yakaladığınızı düşünüyorsunuz? Bu konudaki görüşlerinizi merak ediyorum. 2012'deki Süleyman Soylu veya 2020'deki Süleyman Soylu paradoksuyla beraber bunu açıklarsanız sevinirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Cavit Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, polislere, şartları ayarlanmak kayıt ve şartıyla esnek çalışma hakkında bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir? Esnek çalışma, polislere...

İkinci olarak Elâzığ ili Maden ilçesinde bulunan 258 yıllık tarihî hükûmet konağının restorasyonu Kültür ve Turizm Bakanlığınca ödenek yokluğu nedeniyle yapılamamış. Söz konusu yapının Kültür ve Turizm Bakanlığı tahsisi Aralık 2019’da kaldırılmış ve hükûmet konağı olarak kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı adına tahsisi yapılmıştır. Harap hâle gelen bu tarihî binanın İçişleri Bakanlığınca restorasyonu yapılması düşünülmekte midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Süleyman Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Muğla’da 100 metrekaresinin altında ve faaliyet konusu büfe, bakkal ve market olan işletmelerimizin büyük çoğunluğu alkol ruhsatlı olmakla beraber mahalle bakkalı şeklinde çalışmakta olup ekmek, simit, kahvaltılık ve benzeri ürünler de satmaktadırlar. Merkeze uzak ve ekmek fırını bulunmayan mahallelerde büfe, bakkal ve marketlerin açılışına izin verilmediğinden tüketici mağdur olmaktadır. Belediyeden alınmış “bakkal” yazan ruhsat sahipleri gibi yine belediyeden alınmış “büfe” “market” yazan ruhsat sahipleri de tek el ürünleri satsa dahi işletmesini açabilmelidir. Kira aynı, elektrik aynı, vergi aynı, masraflar aynı ama dükkânı on saat açabilecek tek el ürünü satan esnaf. Pandemi nedeniyle zor günler geçiren esnafın ayakta kalabilmesi ve tüketicilerin mağdur olmaması için esnafımızın dükkânını 07.00 ila 22.00 arasında açabilmesi sağlanmalıdır. Bu konuda bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, iki sorum olacak size. Birincisi: Emniyet biriminde görev yapan avukatlara 2 no.lu baroya kayıt yaptırmaları yönünde baskı uygulandığını ve işleriyle tehdit edildiklerini duyuyoruz. Bu konuda, kurum avukatlarına baskı yapıldığı ve amirleri tarafından meslekleriyle tehdit edildikleri iddiaları doğru mu?

İkinci sorum: Kadına şiddetle ilgili erkeklere yönelik “Nereden çıktı bu kadına şiddet, kadın cinayeti?” diyerek bir ayıplama cümlesi kullandınız haklı olarak. Sizin emrinizle gösteri ve yürüyüş hakkını kullanmak isteyen kadınlara her defasında saldırı oluyor, yerlerde sürükleniyor kadınlar; 25 Kasım’da, 8 Mart’ta biz hep bu görüntüleri izliyoruz. Kötü örnek olduğunuzu düşünmüyor musunuz bu hareketinizle?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi Sayın İsmail Güneş.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, ülkemizde 3,4 milyon Suriyeli mülteci var ve bunlardan kaç tanesini hangi Avrupa ülkesi aldı? Bu Avrupa ülkeleri bu mültecileri aldıysa eğer hangi kriterleri belirleyerek aldı? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cavit Arı, tekrar söz istediniz.

Buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, bugünkü görüşmelerden haberdar olan bir vatandaşımız, çiftçi, üretici vaziyetinde olan bir vatandaş şöyle demektedir atmış olduğu mesajında: “Köy kesimlerinde halkın çoğunluğu çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşmakta. Buradaki halk sabah erkenden ekmeğini, suyunu, peynirini, zeytinini, çayını alıp kahvaltısını yapıp tarlasına veya serasına gitmek zorundadır. Bu insanlar saat 10.00’u mu bekleyecek ihtiyaçlarını karşılamak için? Bu arada, köy yerinde sabah erkenden alkol alacak değiller. Bu açılış saatinin en azından 06.00 veya 07.00 olarak düzeltilmesi bakkaldan ziyade halkın mağduriyetini gidermesi açısından önemli olacaktır.” demektedir. Bu konuda bir düzenlemeyi tekrar gözden geçirmenizde fayda olacağını tekraren ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi Komisyonumuza üye olmayan arkadaşlarımıza geçiyorum.

Sayın Sibel Özdemir, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bugüne kadar, Bakanlığınız döneminde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırılan hangi belediye başkanlarının görev yaptığı belediyelerde boşalan belediye başkanlığı için Belediye Kanunu’nun 45’inci maddesine göre seçim yapılmıştır?

Diğer sorum: KHK’yle kamudan ihraç edilen yurttaşlarımızın pasaportlarına konulan tahditler konusunda durum nedir? Özellikle de ağır bir hukuksuzluk, haksızlık ve mağduriyetle karşı karşıya kalan çok sayıda bilim insanının pasaportlarına konulan şerhlerin, aradan uzun bir süre geçmiş olmasına rağmen kaldırılmamış olmasının gerekçesi nedir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Fikret Şahin...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, FETÖ terör örgütü liderinin yaşamını kaybettiğine dair sosyal medyada birtakım haberler var. Bunlar doğru mudur? Bu konuda bilgi almak istiyorum sizden.

Yine, Almanya’da adresi belli olan Ergenekon savcısı, FETÖ terör örgütü üyesi Zekeriya Öz’ün ülkemize iadesi için ne gibi girişimlerde bulunuyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Sayın Erkan Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, dün Sağlık Bakanlığı coronayla ilgili gerçek rakamları açıklamaya başladı. Bugün 29.132 vakayla Avrupa’da 1’inci, dünyada 3’üncü olduk. Bu rakamlardan sonra tam kapanma, en az on dört günlük bir kapanma düşünüyor musunuz ve ne oldu da birdenbire Bakanlık bu rakamları açıklamaya başladı? Gelen iddialar “Dünya Sağlık Örgütü’nün ‘Aşı için en çok vaka olan ülkelere öncelik verilecek.’ demesinden sonra.” deniyor. Bu konuda da bilginiz varsa bir cevap alabilir miyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Sayın Mürsel Alban...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, sokağa çıkma yasağı ilan ederken halkı sokağa döktünüz, sonrasında istifa ettiniz, Cumhurbaşkanımız bu kararınızı reddetti.

İkincisi: Size bağı Muğla Valiliğince ilan edilen, Muğla’da 32 tane jeotermal arama izni -Valilik size bağı olduğu için- sizin kararınızdır diye düşünüyorum. Bu da yine Cumhurbaşkanının kararıyla iptal edildi.

Şimdi ben şunu sormak istiyorum: Muğla Valiliğinin ilan ettiği jeotermal kaynaklar, doğal mineral sular konunun kapsamında. Bu tarihler arasında siz buraları tekrar ihaleye çıkaracak mısınız, izin verecek misiniz, vermeyecek misiniz?

Yapılan arama ruhsat başvuruları var mıdır bu konuda? Ruhsat başvuruları varsa kaç tanesine izin verilmiştir? Bunu sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özkan Yalım...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, biliyorsunuz, pandemiden dolayı, özellikle ikinci sefer gelen kapatmalardan dolayı, esnaf zaten zor durumdaydı, şimdi daha da zor duruma düşecek; özellikle okul servisleri, buna benzer şehir içi servisler ve de özel yurtlar, birçok esnafımız aynı şekilde. Bunlara İçişleri Bakanlığı olarak herhangi bir yardım yapmayı... Bugün, Almanya, ikinci bir etapta, şirket başı yaklaşık 20-25 bin euro civarında bir destek vermeyi teyit etti. Acaba bunca yıldır vergi ödeyen vatandaşımıza, esnafımıza bir destek vermeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Sayın Abdurrahman Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Bakan, depreme dayanaklı olmadığı tespit edilen Adıyaman Jandarma Alay Komutanlığı hizmet binası ile üç yıldan beri konteynerde hizmet veren Samsat İlçe Jandarma binasını ne zaman yapacaksınız?

Bir de bu selefi derneklerle ilgili yapmış olduğunuz bir çalışma vardır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Hüseyin Kaçmaz...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 2016’da makamına konulan bombanın patlatılması sonucu hayatını kaybeden Derik Kaymakamı Muhammed Fatih Safitürk’ün ağabeyi Ali Haydar Safitürk saldırıyı PKK’nin değil, dönemin Mardin Valisi ve Derik İlçe Emniyet Amiri Mustafa Hakan Kutluay’ın organize ettiğini öne sürdü ve defalarca bu konuya ilişkin basına ve mahkemeye beyanda bulundu. Bu hususa ilişkin herhangi bir soruşturma açılmış mıdır?

Bir de pandemi nedeniyle on dört günlük kapanmayı neden gerçekleştirmiyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Sayın Özgüneş, buyurun.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Sayın Bakana bir konuda soru sormak istiyorum çünkü aynı komisyondayız. Konuşurken çok gürültü olduğu için belki anlaşılmamıştır. İstanbul’da bizatihi 3 yönetici arkadaşımız, 2’si Gençlik Meclisinde, 1’i Sultangazi’de yönetimde olan HDP’li arkadaşımızın

bizatihi yüz yüze anlatımlarını dinledim. Hepsinin birer ekip tarafından “kimlik kontrolü” adı altında arabaya zorla konulduğu, ormana kaçırıldığı ve “Seni üst ağabeylerimize teslim edeceğiz, onlara karşı saygılı olacaksın, bizimle ajanlık düzeyinde çalışmanı talep ediyoruz, her türlü ihtiyacını karşılayacağız.” diye hem işkence etmişler hem sonra da ıssız bir yere bırakmışlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorumuzu soracak olursak soru şeklinde.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Soru bağlantılı olduğu için söylüyorum.

Şimdi, hem Cizre Belediye Meclis üyemiz yine basına da açıklama yaptı, aynı şekilde ajanlaştırma faaliyetiyle etki altına alınmış. İHD’den 2018 yılı itibarıyla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, artık sorumuzu soralım lütfen. Çok uzadı, yorumlar yapmıştık daha önce sorumuzu soralım.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Ya, ben sayıyı söylüyorum; 150 kişi, 2019’da 160 kişi, bu sene kaç kişi bilmiyoruz, aynı muameleye tabi tutulmuşlardır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, yorum bölümünde değiliz, soru bölümündeyiz. Sorumuzu soralım lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bitiriyorum.

Haberiniz var mı, bir işlem yapılmış mı, bundan sonra yapılacak mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ravza Kavakcı Kan...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, kadına karşı şiddetle mücadeleyle alakalı birçok şey yapıyor, bunları yakından takip ediyoruz. İlk emniyete başvurulduğunda ilk olarak hangi adımlar atılıyor? Bununla alakalı bilgi verebilir misiniz?

Bir de PKK terör örgütünün çocuklara ve kadınlara yaptıklarıyla alakalı birçok rapor yayınlandı Bakanlığınız tarafından; kitapçıklar da var her dilde. Bunlarla alakalı yeni çalışmalar var mı? En son benim okuduğum 2017 yılına aitti diye hatırlıyorum. O konuda bilgi rica edeceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Böylece soru bölümü tamamlanmıştır.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu’ya...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakanım, iki dakika bir müsaade isteyebilir miyim?

Çok özür dilerim, beni bağışlayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, o zaman ara verelim, bir havalandırma imkânı da olur, salonu havalandırıp devam edeceğiz.

Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.33

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.39****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 24’üncü Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Az önce görüş, eleştiri ve soruları tamamladık. Şimdi de İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu’ya söz veriyorum.

Sayın Soylu, süreniz otuz dakikadır.

Buyurun lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, çok saygıdeğer milletvekilleri; bağışlayın, bir öksürük tuttu, onun için konuşma esnasında da bu öksürükle burada sizin rahatınızı bozmak istemedim.

Öncelikle eleştirilerinize, katkılarınıza, ifadelerinize, her birine ayrı ayrı -tabii parantez içinde söylemem gerekir yani terör örgütünü yok görüp ortaya konulan söylemleri kabul etmeden ifade ediyorum- teşekkür ediyorum.

Netice itibarıyla, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi. Ben bunu birkaç kez söyledim, bir kez daha söylemek istiyorum: Plan ve Bütçe Komisyonu sadece Meclisin, sadece devletin değil, aynı zamanda siyasetin de okuludur ve burada bulunan arkadaşlarımız da var, yani bana “Mecliste nerede çalışayım?” dediği zaman benim tembih ettiğim bir tek yer vardır, burasıdır. Onun için burada, belki çok söylenmemesi gereken mahrem meselelerin dışında, her şeyin en içtenlikle ve samimiyetle paylaşılması lazım geldiğine inanıyorum.

Çok değerli milletvekillerimiz, Sayın Başkanım; bizim neslimiz birçok şeyi bir arada gören, maalesef, darbesinden teröre kadar, yoksunluğundan Avrupa’nın, Amerika’nın özgürlüğümüze, bağımsızlığımıza kastederek parmak sallamasına kadar; ülkemize her türlü kültürel saldırı, ekonomik saldırı, her türlü saldırıya kadar, gecelik yüzde 8 bin faizlere kadar gözleriyle yaşayan, gören; bir günde binlerce dükkânın kapandığı, bankalardan bir günde binlerce insanın işinden olduğu tarihsel süreci hep beraber gördük. Bizden sonraki nesil böyle bir şeyi görür mü bilmiyorum ama inşallah görmez. Bizim bu nesil olarak bir sorumluluğumuz var. Nesil olarak sorumluluğumuz şudur: Bizden sonraki nesle böyle bir yükü, böyle bir travmayı bırakmamaktır. İster buna bir kazanç nesli deyin ister bir kayıp nesli, tarif sizindir ama bizim bu nesil bunu başarmak ve gerçekleştirmek zorundadır.

Şunu ifade edeyim: Bu ülkeye on yıl önce “Biz, Doğu Akdeniz’de bir iddianın sahibi olabilir miyiz?” dediğimizde herkes “Burnunuzu buraya sokmazlar.” derdi. Bu, çok okumuşumuzun da az okumuşumuzun da; bu, çok zenginimizin de yoksulumuzun da orta direğimizin de her birisinin kendi adına temel değerlendirmesi olurdu. “Sakin Amerika’ya laf söylemeyin.” diye evde bile gizli gizli değerlendirmeler yapıldığı dönemleri ben bilirim. Benim ailem siyasetten geliyor. Biz hep kavganın içinde olduk, hep; kavgadan hiç geri çekilmeyen bir yapı içerisinde olduk. Kulaklarımız hep öyle büyüdü ama şunu söyleyeyim: Bugün Karabağ meselesi Azerbaycan için ne kadar kıymettarsa bizim için de o kadar kıymettardır ama bugün önemli bir noktaya geldi; bunu da hayal edemezdik. Bizim aynı zamanda

bir taraftan -hep beraber biliyoruz- Kıbrıs'ta karşı karşıya kaldığımız süreç sadece bizim ve oradaki kardeşlerimiz olan Kıbrıs Türk halkının meselesi değil, bütün dünyanın parmağı orada. Biz orada da iyi sonuçlar aldık.

Bir büyüğüm vardı, Allah rahmet eylesin, çok sözleri olmuştur, dedi ki: "Ayasofya'nın açılması Türkiye'nin bağımsızlık fermanıdır." Yani elbet sıkıntı çeken bir nesiliz ama ifade etmek gerekir ki Allah bu zahmetin rahmetini de veriyor, buna inanıyorum. Bu, öyle kolay bir iş değildir. Bana deseler ki hayatında her şeyi bir tarafa bırakıp Ayasofya'nın açılmasını mı istersin... Belki buradaki bazıları için bir şey ifade etmeyebilir ama bizim anlayışımızda, bizim için hiçbir şeyle anlatılamayacak kadar büyük ifadelerin karşılığıdır. Biz on yıl önce bunların hiçbirini hayal edemezdik. Biz on yıl önce yani Avaşın-Basyan'da, Hakurk'ta, o bölgenin tamamında, biz Suriye'nin içerisinde zulüm gören insanlara el uzatabileceğimizi hayal edemezdik. Şalterimizi indirmeye çalıştıkları günleri iyi hatırlayın; Avrupa'nın, Amerika'nın bizi tehdit ettiğini "Bunu size pahalıya ödettiririz." denildiği günleri iyi hatırlayın. Biz bambaşka bir noktadayız bugün.

Şimdi, şunu söylemek istiyorum: Yani teknolojik gelişmelerimiz, diğerleri, bunu benden çok daha iyi biliyorsunuz ama benim ifade etmeye çalıştığım şu: Türkiye'nin istikameti yanlış bir istikamet değil. Eksiklerimiz olur, eksikten yoksun bir tek Cenab-ı Allah var, hepimiz kuluz. Yani elbet eksiklerimiz olacak, elbet birtakım doğru bildiğimiz ama sonucunun beklediğimiz gibi olmadığı meselelerle karşı karşıya kalacağız. Ama şunu ifade etmek isterim: On yıl sonra bambaşka bir Türkiye görülecek bugünden hayal etmediğimiz kadar. Ben bu istikameti görüyorum ve bunu -Allah'a sığınırım bir güzelleme yapmaktan- Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın devrimci ruhuna borçluyuz. Ben beraber çalışıyorum, ne dersiniz deyin. Bugün eğer güvenlikle ilgili veya işlerimizle ilgili bir cesaretin sahibiysek ortaya koymuş olduğu felsefeye, ruha, anlayışa ve öngörüye... Bütün bunlarla alakalı. Yoksa Türkiye'yi bu konuda bugüne kadar 50 defa çıkarıp çıkarırlardı ve bugün Cumhur İttifakı'nın ortaya koyduğu iradeye...

Şimdi, geçen gün yabancı bir devlet adamına da söyledim. Hani hep eleştiriliyor Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi. Bir de bana sorun ben iki tarafı da gördüm. Bakan olarak da gördüm. Çarçımızı ters giydirdirlerdi eğer parlamenter sistemde olsaydık. Bizi siyasal istikrarsızlık girdabında boğarlardı. Bu, Tayyip Erdoğan'ın sahibi olduğu bir hadise değildir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Çok yaşadık, yaşadık.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Ben tecrübemi aktarıyorum, eleştirebilirsiniz, benim tecrübem bu.

İşlerin nasıl hızlı yürüdüğünü, nasıl irade tesis ettiğimizi, bu konularda nasıl kritik mesajlar ortaya koyduğumuzu anlatmaya vaktim olsa, arkadaşlarımız da... Bir müsteşarımız vardı. Şimdi, ben hastayım, sistemi anlatacağım. İsmail Bey'le iki yıldır ve AFAD Başkanımızla ve arkadaşlarımızla her tarafta adım adım geziyoruz ve netice itibarıyla, ben ilanihaye burada duracak değilim ki ve böyle bir şeyim de yok zaten. İlanihaye devletin bu kademelerinde durmak mümkün de değil, böyle bir şey de söz konusu değil. Yarın sabaha çıkıp çıkmayacağımız da belli değil ama arkadaşlarımızla birlikte öyle bir sinerji oluşturduk ki herkes her meselenin, her noktanın... Mehmet Bey İdlib'de, İsmail Bey -Sayın Bakanımız da şahittir- Bingöl, Adıyaman, Samsat hiç bırakmadan "Bir eksikliğimiz olmasın, vatandaşımız bir mağduriyet karşısında kalmamasın." diye... Biraz önce anlattım, Mehmet Ersoy, Iğdır, Ardahan, Kars... İnanın, bu sistemin bize kazandırdıkları, parlamenter sistemin ortaya getirdiği birtakım manipülasyonlara, spekülasyonlara, oluşturabileceği istikrarsızlıklara... Allah'ınızı severseniz ya! Demirel de büyük siyasetçiydi -dünyayı bilen, devleti bilen- kurtaramadı kendisini o girdaptan, kurtaramaz çünkü. Şunun altına imza atarım ben: Rahmetli Özal eğer başkanlık sistemi içerisinde bulunsaydı -Cenab-ı Allah bilir- o kadar sıkıştırmalar, o kadar tazyikler, baskılar altında kalmazdı

belki bu ülke için bambaşka hizmetlerin bambaşka geleceğin adını atabilirdi. 28 Şubatı yaşamazdık mesela, yaşayamazdık çünkü. Çünkü, temel mesele, iktidarı değiştirip Türkiye’yi istikrarsızlaştırmaktır. Bunu “Şu muhalefet yaptı, bu muhalefet yaptı.” diye söylüyor değilim ama bunu yapanlar Türkiye’nin bu bölgede güçlü olmasını istemeyenlerdir. Benim o sözlerimde yani bir taraftan bu meselenin, Alevi meselesinin, Kürt meselesinin, aynı zamanda... Onun öncesi var tabii.

Cumhuriyet tarihi analizi yaparken şöyle söylüyorum, bunu dinleyenler bilirler: Türkiye’de dindarlık meselesi vardı, yok muydu? Yok muydu Türkiye’de dindarlık meselesi? Bal gibi vardı. Ezanlar okunmadı bu memlekette, Kur’anlar saklandı bu memlekette, insanlar bir şey söyleyemediler. Kim çözdü? Rahmetli Adnan Menderes başlattı ama çözemedi. Onun da altını çiziyim. Rahmetli Erbakan’ın ortaya koyduğu bir iradeyle birlikte “Demek ki bu iş olabiliyormuş.” gibi, “Halk böyle bir yol verebiliyormuş.” gibi... Ondan sonra da Sayın Cumhurbaşkanımız Tayyip Erdoğan Türkiye’deki dindarlık meselesini ortadan kaldırdı.

Peki, Türkiye’de köylülük meselesi yok muydu? Elit bir çizgi, köylüler öteki. Kim çözdü bunu? Bunu da Adnan Menderes’in döneminde çözdüler. Yani Türkiye’nin kendi adına ortaya koyduğu bir süreç var ve bu süreci yönetiyor. Bu sürecin sahibi kimdir biliyor musunuz? Millettir, kararı veren, kararı yöneten, kararı ortaya koyan.

Türkiye’yi birtakım fay hatlarına teslim etmeye çalışıyorlar. “Bugün, Türkiye’de Kürt sorunu yoktur.” diyen Cumhurbaşkanımız Türkiye’yi getirdiği nokta için söylüyor; bana göre de Kürt sorunu yoktur. Ama şunu söyleyeyim: Türkiye’nin bir terör meselesi, terör sorunu her zaman olmuştur ve bugün Türkiye’nin bir PKK sorunu vardır zaten, HDP’nin üzerinde vardır. İster kabul edin ister kabul etmeyin. Ben çok şey biliyorum. HDP’nin üzerinde vardır, oradaki vatandaşlarımızın karşı karşıya kaldığı süreçlerin içerisinde vardır ve Türkiye’nin birileri tarafından sıkıştırılmak istendiği dönemde direkt devreye konulan hadiselerde vardır. Yani bütün bunları yaşıyoruz ve görüyoruz. Yer değiştirelim, siz, bizim gördüklerimizi görün, okuduklarımızı okuyun, karşı karşıya kaldıklarımızla kalın. Bu, bir güvenlikçi perspektif açısından bakış değil. Herkesin kendine ait bir aklı var. Herkesin aklına da saygı duyuyoruz Ama burada şunu ifade etmek isterim: Yani bu fırsatı kaçırmayın Türkiye, benim derdim o. Yani bu fırsatı kaçırmayın, bu istikrar fırsatını kaçırmayın Türkiye ve önümüzdeki on yılda bir daha geçmiş yıllara dönmeyeceğimiz, her fay hattı üzerinden bizi tetiklemeyecekleri kendine ait istikameti Türkiye ortaya koysun. Buna sadece Türkiye’nin ihtiyacı yok... Biz, milyonlarca komşularımıza sahip çıktık ya. Paramız olmasaydı, pulumuz olmasaydı, yerimiz yurdumuz olmasaydı sahip çıkabilir miydik? Bizden sonraki nesiller bundan istifade edecekler. Bağdat’tan ta Şam’a kadar, büyük bir kardeşliğin tohumunu atıyor; bunu, biz, Türkiye olarak atıyoruz, hep beraber atıyoruz. Karabağ’da atılan imza bilmenizi istiyorum ki bütün etrafımızdaki coğrafyaya büyük bir umut olmuştur. Özgürlük, bağımsızlık, haksızlığın ortadan kalkması; kalkabiliyor demek ki. Amerika gücüyle veya diğer büyük ülkeler gücüyle bastırıp “Bizim dediğimizi yapacaksınız.” dediklerinde “Hayır, burada hak yerine gelecek.” diyorlar. Bu coğrafya bizim coğrafyamızdır.

Ha, şunu ifade etmek isterim: Özellikle, elbette, birçok sorunuza cevap vermeye çalışacağım. Bugün varız, yarın yokuz; Cenab-ı Allah’tır takdir eden ama şunu söyleyeyim: Burada iyi bir zaman dilimi yakaladık, hakikaten sıkıntı çeken bir nesil olarak yakaladık. Gelin, bunu hep beraber geleceğe taşıyalım. Birbirimizi eleştirelim. Siz, daha sosyal politikacı olun, biz, daha piyasacı olalım; siz, daha kültürel birtakım meselelere sahip çıkın, biz, kültürel meselelerin başka bir tarafını ele alalım, bunları tartışalım ama Türkiye’nin bölünmez bütünlüğünü... Ya Kürtler bu ülkenin çimentosudur, her zaman da böyle oldular. Aleviler bu ülkenin çimentosudur, her zaman böyle oldular. Bu ülkenin bütün kesimleri, herkes bu ülkenin çimentosudur. 15 Temmuzda kimse birbirini ayırmadı. Özgürlük ve bağımsızlığımızın

tehlikeye düştüğü hiçbir anda kimse geri adım atmadı ama bu kadar baskının... Türkiye’de bizim güvenlik güçlerimiz hangi baskıyı yapıyorlar, Allah rızası için soruyorum ya? İbrahim Aydemir burada, kaç tane seçim yaşadı. Hınıs’ta yaprak kıpırdamıyordu yaprak, Hınıs’ta yaprak kıpırdamıyordu, Karayazı’da yaprak kıpırdamıyordu. Kimse bir şey söyleyemiyordu korkusundan, ürküntüsünden. Sabah ondan beri her türlü şeyi söylediniz, söyleme hakkınız var diye söylediniz. Gittiğimiz yerde, biz, vatandaşla karşı karşıya kalıyoruz. Onlar da söylüyorlar. Vatandaşın bize sözü hangi şekilde olursa olsun bizim için kıymettardır; üzülmürüz. Ben, valilerime de söylüyorum, bir deprem oldu, ilk önce siz çıkacaksınız çünkü eğer ilk önce orada olmazsanız, üç saat sonra orada olduğunuz zaman size parmak sallanmaya başlar “Sen neredesin?” Olay geçsin, ondan sonra gidiver, var mı öyle? Biz siyasetçiyiz, bizi eğiten toplumdur, millettir; bizi terbiye eden millettir. Kötü de söyler, sırtımızı da sıvazlar, kafamızı da okşar, tembihatını da yapar. Ama şunu söyleyeyim: Terör başka bir şey.

Bakınız, uluslararası kurallar belli, Venedik Kriterleri açık “Buna giremezsiniz, bunu yapamazsınız, kapatırım.” diyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Batasuna meselesinde, ETA meselesinde vurdu geçti, 4 tane madde koydu ve bu 4 maddenin tamamında İspanyol Yüksek Mahkemesinin koyduğu 4 maddeyi de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi onayladı; eleştirmemeyi onayladı, reddetmemeyi onayladı, “Siz reddetmezseniz zımnen kabul ediyorsunuz demektir.” dedi; bırakın öteki 3 tane maddenin tamamını, onlar zaten felaket eseri. Peki, Fransa’da görevlendirme yapmadılar mı 2019’da, 2020’de? Peki İspanya’da 5 milletvekilini, senatörü alıp görevlerine son vermediler mi? İtalya’da organize suç çeteleriyle ilgisi olan onlara belediyeyi görevden aldılar ve İçişleri Bakanlığı atama yaptı. Peki, niye? Yunanistan’da... Bunlar kırk yıl önce, elli yıl önce olan işler değil, 2019 ve 2020’de olan işler, ben tarihin bir yerinden konuşuyor değilim. Niye bizim orada insanlarımız, niye biz oraya gidiyoruz, niye doğu ve güneydoğuda sık sık bulunuyoruz? Çünkü Türkiye’nin çivisini oradan oynatmaya çalışıyorlar, buna müsaade etmeyelim ya, bunu görüyorum. Her gün orada yatıp her gün orada kalkmak istiyorum. Öğretmenler gitti, şu anda çocuklar okullarına gidiyor. Öğretmen eksikliği vardı. Belki de Hükümetimizin aldığı en önemli kararlardan bir tanesi, 4+1’di 3+1’e düştü. Oradaki şenliği görün, oradaki çocukların heyecanını görün, isteğini görün, arzusunu görün. Nereden daha çok heyecanlılar biliyor musunuz? Babaları yakalayamadı bunu, anneleri yakalayamadı, ablalarının ürküntüleri yakalayamadı, dayıları aklını çelmeye çalıştı terör örgütü lehine. Allah’ınızı severseniz, şu fotoğraf uyuyor mu ya? Bu kadar söylediniz, sesimi çıkarmadım, 2-3 defa sadece “O öyle değil.” dedim. Şu fotoğraf uyuyor mu? Necmettin öğretmen kimin için gitti oraya, Şenay kimin için gitti oraya, ismini, soyadını bilmediklerimiz kimin için gittiler oraya ya? Bunlar HDP milletvekilleri. Doğru mu bu? Doğruysa bütün sözlerimin... Kim bu? İsmail Sürgeç, bir terör örgütü mensubu bu, bir PKK’lı. Niye moral veriyorsunuz, niye gidiyorsunuz, derdiniz ne peki? Kim bu? Murat Karayılan. Ben bunları görmeyeyim mi? Ben İçişleri Bakanı olmasam da bunları götürtüm, ben bu ülkenin vatandaşı olsam da hiç bir şey olmasa içimden buğzederim ya. Allah’ınızı severseniz, şimdi şunlar kim? 2017’de sivil 47 vatandaş, 2018 yılında... Devlet, kendi yetki verdiği şahısların birtakım eksikliklerine bedel ödettirmeyen bir devlet değildir, her konuda; Sayıştay var söylüyorsunuz, Sayıştayın ortaya koyduğu meseleler bu devletin meseleleri değil mi? Mülkiye Teftiş Kurulu var, onlar değil mi? Vergi daireleri var, vergi kaçırana yönelik iradesini ortaya koyuyor. Bu nedir Allah’ınızı severseniz? 2017 yılında 47 kişi, 2018 yılında 27 kişi, 2019 yılında 48 kişi şehit, sivil bunlar. Bu sene 28’inin 17’si emekçi ya, işçi bunlar ya. Biri HDP belediye meclis üyesi. Gidemedi milletvekilleri, vali beni aradı, hasta yatağımdaydım, “Gideceksin ve beraber olacaksın.” dedim, gitti ve beraber oldu. Öldü adamcağız, ekmeğinin peşinde. Başka bir yerden bir şeyi olsa gidip bir sınır duvarında veya bir güvenlik yolunda çalışır mı adamcağız ya? Çocuğu ekmek bekliyor demek ki. Ama burada Allah’ınızı severseniz ya, şuraya şunlar... Bunu terör örgütü yapıyor ya. Bir şey yapacağız ya, terör örgütünü hep beraber yok sayıp, onu kötü sayıp, onu bu coğrafyadan

silelim, herkes istediğini söylesin. Bana “Kötü.” deyin, bana “Kötü muamele yapıyor.” deyin “Tarih sizi yargılayacak.” deyin, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilimizin söylediği gibi -burada değil- “Sen çete reisisin.” deyin, ne dersiniz deyin hepsi kabulümdür, vallahi hepsi kabulümdür. Böyle bir şey olur mu? Şu çocuklar, çocuk istismarı... Utanırım sizden ya. Bugün ayın kaç? 26’sı. Altı gün önce gelen, iknayla getirdiğimiz bir kıza neler yaptıklarını anlattıkları “Seni buradan salarız ama benimle beraber olursan salarız.” dedikleri... Allah’ınızı seversiniz ya! Ben de orada doğabilirdim, benim kız kardeşim o çocuk olabilirdi. Ne yapacağız yani, ne yapmalıyız? Şu çocuklar... Ben söz verdim, Kulp Meydanı’nda söz verdim, eğer çocuklarınızı, 14-15 yaşındaki kızlarınızı dağa götürürlerse Allah benden bunun hesabını sorsun dedim ya, gitti işte, gitti. 52’sinden biri şu kız, biri de Mahmur Kampından gitti. Ne anlatacağız biz bu çocuklara? Birisi desin ki şunu anlatın diye. Kızarız, bağırırız, çağırırız ne anlatacağız bu çocuklara? Hayatı kaydı bunun ya, hayatı.

Peki, biraz önce anlattım, bu da sivil, kim bu? Niye gitsin Ağrı Gürbulak’a? Oranın Gümrük Müdürlüğü bu memleket için gidiyor, aman orada ticaret gelişsin. Bütün Doğu ve Güneydoğulu arkadaşlarımız burada, hepsi sınır kapısının açılması için çaba sarf ederler. Gürbulak bizim en önemli gümrük kapılarımızdan bir tanesi. Şehit oldu... Nereden bilecek ki İran’dan giren bir terörist grup gelecek hemen bunu şehit edecek.

Bu Vefa Sosyal Destek, nesi var bu adamın? Bir yerden bir yere bir şey getirmeye çalışıyor nesi var? Adamı öldürdüler, adamı katlettiler ve şunu ifade etmek isterim beni en çok etkileyen budur: Bakın, bu ikisi Çukurca’da öldürüldü. Bu çocuğun yani Nuran’ın abisi, çok saf, çok temiz bir çocuktur -hem Hakkâri’de hem Çukurca’da tanıyorlar- ben ne yapacağım dedi ya, belki Bakanın ne olduğunu bilmiyor, benim görevimi bilmiyor, belki benim anlamımı bilmiyor. Nasıl bir adamdır, kimdir, ne iş yapar? Ya Ensar... Ensar’ın da babası, aldılar getirdiler, infaz ettiler. Biz bu çocukların travmasını nasıl düzeltceğiz ya? Bana birisi bunu söylesin. Biz bunların hepsini yaşıyoruz, hepsini.

Yine ifade etmek istiyorum, bunlar, bu çocukların abisi ile babası. Bunların hepsinin hayat hikâyeleri farklı, hepsinin hayat hikâyelerini dinliyoruz. Dinlememin sebebi de şudur: Bir karar verirken Allah bize yanlış yaptırmasın. Onların bizim üzerimizde hakları var onun için.

Şunu söyleyeyim: Bu 3 işçi, ne bunların şeyi? Bunlardan bir tanesi HDP Belediye Meclis üyesi Esendere’de, onu da söyleyeyim. Ne, ne zorları, bu adamaların ne günahları var?

Yine bütün bunlarla birlikte şunu ifade etmek istiyorum: Bu yıl 28 sivil vatandaş, hepsinin isimleri... Şu da Rojin, bu da terörden öldü, karşı taraftan, bu sene. Kamışlı’dan geldi. Öyle değil mi? 15 yaşında. Ne yapacağız biz şimdi, nasıl anlatacağız anneye, babaya hepsini?

Şimdi, şunu ifade edeyim: Siz soruyorsunuz ben söyleyeceğim. Sordunuz anlatmaya çalışacağım. Van’da Yıldırım-10 Norduz Operasyonu yapıyoruz ve orada bir bilgi ve istihbarat geldi, denildi ki: “Kato Jirka cephesi halkla ilişkiler sorumlusu Mihrali Yılmaz orada.” Yer neresi? Yer, Çatak’ın bir mezrası diyebileceğimiz bir yer. Van Çatak Andiçen Sürük mezarında. Bizimkiler İHA ve SİHA’larla izlemeye başladılar -kaç gündün beri konuşuluyor, hiç sesimi çıkarmadım- yaklaşık 4 tane mezrada ev var. Tarım marım hiçbir şey yok, sadece çok az bir bölümde ot var, o da alınıyor, alınmıyor, o da tartışılır. Şurası Osman Şiban’ın evi. Burası izlenirken Osman Şiban’a ait eve 3 kişi gelir ama biz bunu o zamana kadar Mihrali biliyoruz, Kato Jirka sorumlusu ve ardından Osman Şiban’ın evine -bunların hepsi var, şuradaki dosyada SİHA görüntüleri de var, İHA görüntüleri de var- 3 teröristin giriş görüntüsü var. Sonra buradan çıkarılan Osman Şiban’ın evindeki hareketlilik. İHA ve SİHA’yla takip ediyoruz. Osman Şiban, sonra, “Şu anda hafızamı kaybettim.” dedi savcıya, mülkiye müfettişimize “Ben şu anda müsait değilim.” diyen Osman Şiban ve aynı zamanda “Hafızamı kaybettim.” dedi.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Bakanım, sorulara cevap verin.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yargılansaydı o zaman.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir saniye efendim, bir dinleyin ben anlatıyorum.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne dinleyeceğim?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ne güzel bak, bu olayı tüm açıklığıyla size anlatıyorum.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Peki, niye iki aydır beklediniz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hastaydım hanımefendi, ondan sonra bu olayla ilgili meselenin şey yapılacağı zaman. Bu mesele de ilk kez burada gündeme geldi benim açımdan ve burada anlatıyorum.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Helikopterin kapısı açık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dinleyelim lütfen arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Osman Şiban ve aynı teröristler yürüyorlar intikal etmiş şemsiyeyle beraber, şemsiyeyle beraber de görüntüleri alınıyor. Şu, Osman Şiban'ın evi; Mersin ilinde oturur. Bu adamın bir tek özelliği var -biraz sonra söyleyeceğim zaten Mihrali'nin sözlerini, kendisi söylüyor, video kayıtları var- teröriste milislik yapıyor, bir tek. Mihrali'nin sözlerini, kendi sözlerini söyleyeceğim. Buraya geliyor, üç, dört ay kalıyor yazın, ihtiyaçları karşılanıyor ve gidiyor ve bu ev. Şu ötekisi de Servet Turgut'a ait baraka. Servet Turgut da burada yaşıyor ve aynı zamanda ikisi bir arada. Şunlar, biraz önce yürümeye başlayıp da kayalıklara giden teröristler. Ardından, bunlar kayalıklara gider gitmez burada operasyon başlıyor hem SİHA hem yakın hava desteğiyle beraber. Bunların etkisiz hâle getirildiğini değerlendiriyoruz, sadece o. Sonra, şu da yakın hava desteği yaptığımız yani Hava Kuvvetlerinden F-16'ları istediğimiz ve yakın hava desteği yaptığımız şey. Ardından bizim Yarbay Muammer -biraz sonra söyleyeceğim- yani kahramanlıklarını herkesin anlattığı Yüzbaşı Mahmut Top her mağaraya kendisi giriyor, ne jandarma astsubay sokuyor ne uzman çavuş sokuyor ne komando sokuyor "Ben gireceğim." diyor, kahraman bir vatan evladı ve Sezer Uçar, aynı zamanda da Yusuf Uyar bizim astsubaylarımız, uzman çavuşlarımız, komutanlarını yalnız bırakmıyorlar, mağaraya giriyorlar, 2'sinin orada etkisiz hâle geldiğini görüyorlar, tam kafalarını kaldırıyor, 1 terörist 3'ünü de öldürüyor, şehit oluyor o evlatlar, ve ardından o arada bir karmaşıklık oluyor, mağaranın içerisinden o terörist yarıyor ve çıkıyor. Arkadaşların anlattığı kadar anlatıyorum. Eğer hakikaten rahatsız olmasaydım gitmek isterdim çünkü ben bu tip gittiğim yerlerden çok tecrübe elde ediyorum operasyonel anlamda da. İndiği yer bir dere. Bizimkiler kovalıyorlar, köpeklerle de kovalıyorlar, buluyorlar, çatışmaya giriyorlar ve ölüyor. Hemen 200 metre veya 300 metre, hemen yakınında, bakın, bombalanıyor, operasyon yapılıyor, Servet Turgut olayın olduğu yerde. Bir kovalamaca oluyor, hafif böyle yakalarken darlaşma oluyor, ardından "Ben değilim, bu adamlara ev sahipliği yapan Osman Şiban'dır." diyor. Osman Şiban'ı ilk o veriyor, ev de Osman Şiban'ın evi, sonra Osman Şiban'ı alıyorlar ve oradan sonra da helikoptere bindiriyorlar ama bu esnada 3 şehidimiz var. İlk helikopterle 3 şehit gidiyor, başka bir helikopterle 2 terörist gidiyor, en son terörist ve Servet Turgut, Osman Şiban -hepsinin bulunduğu- o üçüncü helikopterle beraber naklediliyor.

Şimdi, birinci yalan şu: Çünkü bu yalanı Türkiye'ye aktaran Kato Jirka cephesi halkla ilişkiler sorumlusu Mihrali Yılmaz. Video kayıtları var, açık zaten, bulabilirsiniz. Bunu anlatmak zorunda olduğum için anlattım. Diyor ki: "Ortaya çıkan ruh direniş ruhudur." Anlatıyor, anlatıyor, anlatıyor... En nihayetinde, Botan saha sorumlusu da, ölen de şu adam. PKK'nın hâlâ ağıt yaktığı 2 kişiden -ölümü

onları çok ciddi bir şekilde etkiledi-biri budur, Vahiyettin Karay -kırmızı liste- birisi de şu cenazeye gittikleri İsmail Sürgeç. Yani birisi Botan saha sorumlusu, birisi de, İsmail Sürgeç de Dersim eyalet sorumlusu. Bu ikisi çok etkiliyor.

Şimdi, burada şunu ifade edeyim, söylediklerini de söyleyeceğim: “Gerilla Yılmaz: Operasyon sabah beşte başladı. Çember kırıldı, bir yarbay, savaş koordinesi, astsubay ve yüzbaşı öldürüldü.” O yarbay çok ağır yaralandı. Hanımı en az 20 defa kanser ameliyatı olmuş bir yarbay. Ben hayatımda böyle güçlü bir kadın görmedim. İlk telefon açtığımda “Kocam şehit olabilir ama memleket fedakârlıklarla yürür.” dedi. Yani bu kadar moral motivasyonu yüksek bir kadın. Yine birçok asker vardı falan. En nihayetinde söylediği söz şu, diyor ki: “Yurtsever ve Kürtçülük -aynen söylediği gibi okuyorum- ruhlu bir köydür burası. 2 insanımız burada katledildi; köyde 2 yurtsever vatandaş, 2 değerli insanımız. Önceden söylediğim gibi, bu köy yurtseverliğiyle biliniyor. En son yaşanan olay şuydu: Köy içinde yakalıyorlar, işkence ediyorlar, gözaltı ediyorlar, köyü yakmayla tehdit ediyorlar, vurmayla tehdit ediyorlar, en sonunda 2 yurtsever insanımızı helikopterle Van’a götürürken yüksek bir mesafeden helikopterle atıyorlar.” Bunu söyleyen Kato Jirka sorumlusu.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Hastane raporlarına bakın, hastane raporlarına.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben söyleyeceğim şimdi sabrederseniz.

Hiçbirinin benim kadar helikoptere bindiğini zannediyor değilim, paşalarım hariç. Bakın, helikopterin yukarıdan şeyinin açılıp aşağıya atılması gibi bir şeyin akla ziyan olduğunu bana sorduklarında ben söyledim. Ama şimdi diyor ki: “Daha önce de dediğimiz gibi Kürtçülüğe bağlılığıyla biliniyordu. ‘Mirza Amca’ olarak bildiğimiz kişidir ve bu nedenle de adı Mirza’ydı, yurtseverdi ve çok değerli bir insandı.” Şimdi hüküm cümlesini söylüyorum, diyor ki: “Komutan Agit -Mahsum Korkmaz- döneminden şu ana kadar yurtseverliği, dostluğuyla tanınıyordu ikisi de.” Şimdi, neticede bindiler geldiler ve bundan sonrası, eğer bir şey olmuşsa, ne olmuşsa...

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Bakan...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Bakın, bir saniye, bir durun arkadaşlar.

Yani hem idari soruşturmamız hem de adli soruşturmamız, hem savcılık hem Mülkiye Teftiş, burada ne varsa biz bunun sonucunu ortaya koyarız ama bilirsiniz ki yani komutanları bir terörist tarafından şehit edilmiş, milis oldukları ve bunlara yardım ve yataklık yaptıkları apaçık ortadaki bir meseleyi böyle ortaya koyuyorum. Bakın, hüküm de vermiyorum. Olayın sonrası için bir hüküm vermedim. Bak, tekraren söylüyorum, olayın sonrası için...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Osman Şiban’ı milis olarak ilan ettiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Ben bildiğimi söylüyorum.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz kurgu yapıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyelim. Sorular soruldu, görüşler ifade edildi.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben kurgu yapmıyorum. Osman Şiban’ın bu işle ilgilendiği bütün kayıtlarımızda var.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne var?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Bu işin şeyi olduğu bütün kayıtlarımızda var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım.

Bu arada, Sayın Bakanım, süre de akıyor, biliyorsunuz bütün sorulara cevap vermek durumunda değilsiniz, yazılı cevap vermek de mümkün.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Birkaçına cevap vereyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Sendikalarla ilgili bir soru soruldu, özellikle Ermenek, özellikle Soma ve Gebze'deki yürüyüşle alakalı. Bakanım, Anayasa maddesini okudular, Anayasa'nın kararını okudular. Anayasa'nın kararı ve kanunun tamamında idarenin inisiyatifine bıraktığı yetkiler söz konusudur, bu kadar açık ve net. Anayasa Mahkemesi bu kararı aldı diye biz devlet olarak bütün yollar...

Bir: Valinin verebileceği bir karar söz konusudur yani gösteri ve toplantı yürüyüşleriyle ilgili.

İki: İller idaresine yönelik kararlar söz konusudur. Orada bizim sorumluluklarımız söz konusudur.

Üçüncü madde olarak da salgın dönemindeyiz, salgın dönemiyle ilgili il hıfzıssıhha kurullarının alacağı kararlar vardır. Diğerinde ikisinin alacağı kararlar vardır. Yine, bize ait de birtakım sorumluluklar söz konusudur.

Bir: Soma meselesinde, Sayın Bakan Yardımcımız ve Enerji Bakan Yardımcısı, Sayın Enerji Bakanımızın bilgisi dâhilinde -CHP'li milletvekillerimiz de bilirler- Soma'yla ilgili kanun geçerken Grup Başkan Vekilimiz ve Naci Bostancı beni aradılar “Eğer biz böyle bir şey yaparsak bundan sonra da bundan önce de bu işin istismar edilmesini engelleyemeyiz, bizim sizden bir istirhamımız var, siz Enerji Bakanımızla birlikte bu işin üzerine düşer misiniz, bu insanların durumuna bakar mısınız?” Biz baktık ve Soma'daki insanların haksızlığa uğradığını gördük, bu kadar basit. Ben işçi tarafıyım, bunu Çalışma Bakanlığıken de söyledim, şimdi de söylüyorum. Yani benim kerterizim ilk önce işçi tarafında olarak başlar. Bunu da popülist olarak söylüyor değilim, emek üstündür çünkü.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye dövdünüz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir saniye Allah rızası için.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Tam can alıcı sorulara “Bir saniye...”

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Artı, Sayın Bakanımız gittiler, geldiler, Enerji Bakan Yardımcımıza “Bu insanlar haklı.” dediler. Biz bu insanların mağduriyetini gidermeliyiz.

İzmir'e ilk gittiğimde gece yarısı bu insanları çağırdım, iki sendikayı, hem MADEN-İŞ hem de diğeri; hiç bir araya gelmemişlerdi. Dedim ki ne anlatacaksanız ikinizi de dinleyeceğim. İki sendika da evet, meseleyi olduğu gibi ortaya koydular, bizim bilgilerimiz de böyle. 2013, 2014, hangi tarihse işte, yaklaşık 700 kişi ama ne kadar olduğuna yönelik arkadaşlarımız çalışıyorlar. Dün de işvereni çağırdım, dedim ki bunu bitireceğiz. Üç tane söz verdim ben orada, bize iki ay fırsat tanıyın, 15'ine kadar. Bir kere bu işin ne olduğunu bir görelim. Çünkü onlar kanun değişikliği istiyorlar. Ben bunun doğru olmadığını düşünüyorum ama bunu da bir değerlendirelim.

İki: Bu adamdan biz bu parayı alabilecek miyiz, alamayacak mıyız, ben buna bakayım.

Üç: Aynı zamanda başka bir formül önermişler, o formüle de bakayım. Üçüncü formülde bu işi çözme konusundaki irademizi de ortaya koyacağız, sizi yalnız bırakmayacağız çünkü siz haklısınız burada. Aynısı Karaman'da oldu, Ermenek'te. Ermenek'te de söylediler, oradan Valimizi aradım, dedi ki: “Sayın Bakanım, hatırlamıyorsunuz belki ama bu insanların maaşları ödenmiyordu, sizin talimatınızla ben iş yeri sahibini çağırttım, maaşlarını ödedim.” Burası orası mı dedim “Orası.” dedi. Şimdi haklılar mı, değil mi? Valimizin yaptığı değerlendirmede orada da hak var. Ama orada şu var: Bakın, işveren haklıysa biz işverenin tarafında olalım, işçi haklıysa biz işçinin tarafında olalım. Şimdi, orada yapmamız gereken... Ben işe niye giriyorum? Sayın Enerji Bakanımızın elbette ki hem bilgisi hem de bilgi vererek... Çünkü iş bir kamu düzeni ve güvenliğine dönüyor, insanlar dışarıda. Sadece

buna müdahale etmedim. Hatırlarsınız belki Çanakkale’de bundan üç dört ay önce madenin dibinde “Biz buradan çıkmayacağız.” diyen insanlara da... Aradım iş yerini sahibini, bunu ödeyeceksiniz, bunun başka kaçarı yok dedim. Bizim sözümüzü teminat kabul ettiler, çıktılar, sonra da parayı ödediler. Biz işin bu şekilde olmasını sağlayabilecek bir iradeyi... Kendi üzerimizde bir güç varsa yerine getiririz. Ama Ermenek’te şunu yaptılar: Vali “Bakın, biz bu konuyu değerlendiriyoruz, biraz sabredin.” dedi. “Biz yürüyeceğiz.” dediler. Arkadaş ya, pandemi var, Allah’ımı seversen. Gebze’deki meselede de “Biz Ankara’ya kadar yürüyeceğiz.” Ya, pandemi var, yapmayın. DİSK Genel Başkanı aradık, ortak bir formül bulalım dedim. “Siz bırakın.” dedi. Bu insanlar gözaltına alınıyordu, tamam hepsi bırakılacak, yarın binsinler otobüse, gelsinler Ankara’ya, görüşeceklerini görüşsünler, geri dönsünler dedim. “500-600 metre yürürler mi?” Yürüsünler kardeşim, Gebze’de. Netice itibarıyla dertlerini anlatsınlar ama bakın, bir tarafta temel hak ve özgürlükler var -elbette ki kullanılacak- ama bir tarafta da bu düzeni tesis etmek var. Bunu sağlayan ben değilim, Meclisin vermiş olduğu kanun çerçevesinde ben adım atmakla... Ben dediğim yani Bakanlığımız, Hükümet, siz, yarın öbür gün adım atmakla mükellefsiniz. Değiştirelim kanunu, deyin ki “Hiçbir şeye karışmasınlar.”

Şimdi, bana diyorsunuz ki: “İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yardımlarına niye el koydunuz?” Ben niye el koyayım? Yardım bu ya, insani bir şey ama arkadaşlar yani kanun diyor ki: “Yardım ayırır, bağış ayırır.” Burada hem Belediye Kanunu’nda netleştirmiş hem de Yardım Toplama Kanunu’nda netleştirmiş. Diyor ki: “Ancak Cumhurbaşkanının izin verdiği kamu kurum ve kuruluşları bunu yaparlar.” İki: “Yardım dernekleri eğer yardım toplamak isterlerse -yukarıdan aşağı tatad ediyor- buna da vali izin verir.” diyor. Şimdi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, bir başka yer “Ben yardım toplamak istiyorum.” dediği andan itibaren hesap numarası verdim. Bunu kim takip edecek bana bunu söyler misiniz? Hadi İzmir Belediyesi yaptı, İstanbul Belediyesi yaptı, Ankara Belediyesi yaptı. Arkadaşlar yani böyle bir şeyin bir düzensizliğe, bir yolsuzluğa, bir usulsüzlüğe dönebileceği apaçık bir şeydir. Kanun koyucu olarak siz bunun için bunu koymuşsunuz zaten. Bunu Cumhuriyet Halk Partisindeki arkadaşlarımıza anlattım. Geldiler, bana çözüm üretin dedim, dediler ki: “Siz üretirsiniz çözüm.” Ya, ben nasıl çözüm üreteyim dedim. Yani ne diyeyim? Aynı zamanda devlet projesi midir, hükümet projesi midir, kamu yatırımı mıdır? Allah’ınızı severseniz ya! Bırakın, biz pratik insanlarız, siz de pratik insanlarsınız. Ne yapacağız yani? Hadi Anayasa’yı da bir tarafa bırakın.

Mamak Belediyesinin, Ankara Büyükşehir Belediyesi hakkında kamu kaynaklarını kullanarak yaptığı bir projeyi eleştirme hakkı var. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı sabahtan akşama kadar beni eleştiriyor, bizi eleştiriyor zaten, bakanları eleştiriyor. Bir projeyi eleştirme hakkı var, eleştirebilir ama kendisi kamu kaynağı kullanamaz. Kamu kaynağı kullanırken de orada “Bu israf düzenidir.” diye ortaya koyamaz, bu başka bir şeye girer. Birazcık devlet bilgisi olan, birazcık kanuna bakan... Eğer biz bu görevi yapmazsak sorumlu oluruz, yarın öbür gün çıkan meselelerin... Ben uyarıyorum, yapmayın diyorum bu kadar açık ve net. Ama burada meseleyi siyasal olarak bir tabloya aktarmak isteyenler diyorlar ki: “Ya, bunlar bu adamları boğmak istiyorlar.” Niye boğayım? İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı elinden geldiğince gayretini ortaya koyuyor. Cumhuriyet Halk Partili ama hep beraber bütün arkadaşlarımızla oturdular... İsmail Bey de burada, AFAD Başkanım da burada, Çevre ve Şehircilik Bakanımız da orada. İlla oradan bir nifak çıkaracaklar. Ya, arkadaş, zorlamayın insanları. Devletin imkânı daha fazla, belediyelerin imkânları bu konularda daha az.

Şimdi, AFAD çalışması yapıyorlar. Arkadaş, AFAD olmadan, bizim sürecimiz olmadan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmadan, JAK olmadan hangi AFAD çalışmasını yapacaksın ya? Bu, toplam ve bütünlük içerisinde yapılan bir çalışmadır. Niye kamu kaynağını israf ediyorsun? Ben buradan gitsem, buraya oturan kişi aynı şeyi söyleyecek. Niye kamu kaynağını israf ediyorsun, edeceksin de ne olacak? Hangi kanunu alacaksın? Eğer öyleyse kentsel dönüşüm elinde, yap baba, hepsini yap. Başımızın

üzerine, biz de ellerinden öperiz yani, yap çık. Kolay bir iş değil. Topyekûn devlet olarak, topyekûn Meclis olarak sizin de sorumluluklarınız var, Meclisin de sorumlulukları, bizim de sorumluluklarımız var, hepimizin sorumluluğu var. Bu sorumlulukla beraber bunu sağlamak durumundayız.

Gelelim eylem ve etkinliklere...

Sayın Başkanım, özür diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, on dakika içinde toparlayabilirsek çok memnun oluruz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tamam, bitiriyorum, seri seri gidip bitiriyorum, haklısınız.

Şimdi, diyorlar ki: “Yasaklıyorlar, ediyorlar, şöyle yapıyorlar, böyle yapıyorlar, etkiliyorlar.” Ben her yıl rakam veriyorum burada ama başka rakamlar çıkıyor, kadına şiddette de. Ya, arkadaş, bizim 500 bin kolluk görevlimiz var, kaymakamımız var, valimiz var. Biz niye rakam saklayalım ya? Bir kadına şiddet olursa, bir cinayet olursa... Bu dünyanın öteki dünyası var, farklı görüşe sahip olabilirsiniz ama biz bu dünyayı geçici olarak, bir imtihan dünyası olarak biliyoruz.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Onun da ayrıca bir şey söylemesi gerekmez miydi?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Efendim?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Burada birçok kadın milletvekili, polislerin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir usulümüz yok. İkili konuşmayalım.

Lütfen, Sayın Bakan sorulara cevap versin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şimdi, ben karşılıklı konuşsam...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O, usulümüze uymaz Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şuradaki örneklerden çok daha vereceğim örnekler var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz soruları lütfen cevaplarsanız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şimdi, bakınız, Kızılay’da basın toplantısı yapmak istiyor. Yaptırılmalı isterseniz Kızılay’da basın toplantısı. Türkiye Büyük Millet Meclisinin önünde basın toplantısı yapmak istiyorlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Barışçıl bir toplantı yapılıyordu, yıllardır...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen ikili konuşmayalım.

Sayın Bakanım, siz devam edin sorulara cevap vermeye

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Netice itibarıyla bütün bunlarla ilgili sadece şu rakamları size rahat bir şekilde verebilirim: 2018 yılında ülke genelinde 31 milyon 36 bin 329 kişinin katılımıyla 46.389 eylem ve etkinliğin sadece binde 8’ine müdahale edildi, sadece binde 8’ine. 2019 yılında ülke genelinde 32 milyon 166 bin 244 kişinin katılımıyla düzenlenen 51.525 eylem ve etkinliğin sadece binde 7’sine, şu tarihe kadar da 31.190 eylemin sadece binde 8’ine müdahale edildi. Yani burada müdahale edilenler de şöyle...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Niçin müdahale...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Bir saniye.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dinleyelim arkadaşlar.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Geçen sene söyledim burada. Burada milletvekillerimiz de aradı beni, iki üç milletvekili; Mahmut Tanal, Sezgin Tanrıkulu dediler ki: “Buraya izin verir misiniz?” Şu mutabakat karşılığında tünelde basın açıklamaları yapmalarına -şimdi vali beye söylüyorum- izin veriyoruz ama yukarı doğru yürümek yok. Dedi ki: “Tamam.” Yaptılar, herkes dağıldı. Ya, bir marjinal grup kaldı dün gece saat... Bakın, arkadaşlar, Taksim’de kalana kadar, sekizden on ikiye kadar kafalarında beklediler. İnadına “Taksim Anıtı’nın önünde basın açıklaması yapacağız.” diyorlar, yaptıkları hâlde. Ya arkadaşlar, böyle bir şey...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Kadın, kadın!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ya, kadın da erkek de... Affedersiniz ya, kanun bu, kadına ayrı, erkeğe ayrı yapılmıyor ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar lütfen, Sayın Bakan cevap veriyor, yeterli görürsünüz, görmezsiniz ama bir dinleyelim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Arkadaşlarımıza dedim ki: “Gece on iki buçuğa kadar bekleyin, kadın polislerimiz gelsinler, kollarına girsinler, ondan sonra da desinler ki ‘Tamam kardeşim, bu iş burada bitti.’ Otursunlar çünkü 25 Kasım geçiyor, 26 Kasım, buyur kardeşim, bitti eyleminiz. Buyurun öbür tarafa geçin.” Bakın, biz niye insanlar kendi özgürlüklerini ortaya koymaya çalışırken müdahale edelim? Kanun bize böyle bir yetki vermiş, demiş ki: Bu düzeni siz kurun. Biz bu düzeni bir vesileyle kurmak için çaba sarf ediyoruz.

Yine, bunun yanı sıra, özellikle şunu ifade etmek isterim: Burada selefi derneklerle ilgili kritik bir soru geldi, eğer bulabilirsem ona bir cevap vermek istiyorum.

Ha, bu arada Suriyelilerin karıştığı olaylarla ilgili arkadaşlar sordular, ona da bir cevap vereyim, o da şu: Türkiye’deki asayiş olaylarının toplamı yüzde 1,5’tur. Yani vatandaşımızın karıştığı asayiş olaylarının toplamı yüzde 1,5’tur, Suriyelilerin 0,7. Siz de biz de bu lafları çok duyduk 2011’den itibaren, bilmiyoruz tabii, bu da salgın gibi bizim bilmediğimiz bir süreç. Dediler ki: “Bunlar dört yıl sonra, beş yıl sonra azacaklar. Bunlar çeteler oluşturacaklar. Asayişsizlik ortaya koyacaklar.” Yaklaşık dokuz yıl geçti, 1’lerden başladı binde 7’lere ve bu binde 7’nin de 1 veya 2 puanı özellikle nedir biliyor musunuz? Orada küçük yaşta evlilikler meşru ya, biz de onu kanunen şey görüyoruz, buna yönelik veya kendi aralarındaki darlaşmalardan kaynaklanıyor ama binde 7. Ve Suriyeliler burada hakikaten bir uyum politikasıyla... Elbette ki eksiğimiz, aksamız yok mu? Bizim de yapmamız gerekenler ve yapmakta zorlandığımız işler var mı? Elbette ki var ama şunu söyleyeyim: Burada, bu konularda Türkiye’ye olan hem insani olarak bizi taşıdıkları nokta bize bir fırsat sundular hem ekonomik katkıları hem bütün dünyaya verdiğimiz insani mesaj hem de komşuluk hukukumuz ya, bunlar bizim kardeşlerimiz. Bunların yüzde 60’ının üzerindeki Halep’ten geldi. Halep neresi, Şam neresi? Bunlar bizim memleketlerimiz. “Bizim” derken, illa bizim içinde oturduğumuz memleketler olmasın, bunlar bizim duygudaşlığımızın olduğu, kardeşliğimizin olduğu, kız alıp verdiğimiz, düğününe, toyuna beraber gittiğimiz, cenazelerinde beraber olduğumuz insanlar ya, nasıl sahip çıkmayacağız? Dünyanın hangi noktasına gidersem gideyim, Avrupa’nın -bu şeyden itibaren gitmiyorum- yüzünü eğdiği tek mesele, bu meseledir ya, tek bu meseledir. Kafalarını kaldıramıyorlar. Türkiye’yi bu konuda... Yunanistan’ın yaptığını görüyorsunuz, bizi eleştiriyor, Yunanistan’ı insan haklarıyla ilgili eleştirsene. İnsanları öldürüyorlar, insanların karşıya geçtiği zaman botlarını patlatıyorlar, ölmelerini sağlıyorlar, bizim Sahil Güvenliğe de haber veriyorlar bunları kurtarın diye. Amerika niye sesini çıkarmıyor? Avrupa niye sesini çıkarmıyor? Almanya niye sesini çıkarmıyor? Hani ev yapacaklardı? Bizim insanlarımız... Söz verdi Almanya Sayın Cumhurbaşkanımıza, Merkel söz verdi, “Biz İdlib’de ev yapacağız.” dedi. Oralar bombalandıkça o insanlar bizim kucağımıza koşuyorlar. Ne yapalım? Kendimize ait orada bir

bölge oluşturduk ve o bölgede de o insanları tutabilmek için, Allah razı olsun, sivil toplum örgütlerine minnettarım, hepsine, Allah onlardan bin kere razı olsun; bir, yolumuzu açtılar; iki, onlarla birlikte olunca bize akıl öğretiler; üç, AFAD’la birlikte oldular; dört, yardım toplamak için içerden iyi bir çaba sarf ettiler.

Şimdi, biz o insanları orada tutuyoruz ve şunu söyleyeyim: İnsani bir yaşantı... Ben gittim İdlib’e, hayatımda böyle bir şey görmedim; yüz yıl diyeyim yüz yıl, yüz elli yıl diyeyim yüz elli yıl, iki yüz yıl diyeyim iki yüz yıl gerideler ya. Biz başka bir milletiz, kendi aramızda siyasal olarak birbirimizle itişelim, atışalım ama tarihe güzel bir şey bırakıyoruz, önemli bir şey bırakıyoruz.

Yine, şunu ifade etmem gerekir ki burada, özellikle, bizim barolarla ilgili herhangi bir kısıtlamamız söz konusu olmamıştır; bunu söyleyeyim, çok net. Yazdığımız yazı burada, yazı şu: “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları, birlikler, kooperatifler tarafından düzenlenecek...” Yani çok doğal olarak, daha önce derneklerle ilgili kanun zaten Meclisten geçti, bütün burada bir kısıtlama... Sonra onlar müracaat ettiler mahkemelere ve Yüksek Seçim Kuruluna. Yüksek Seçim Kurulu bir karar verdi, karar çerçevesinde “Siyasi partiler ister yaparlar ister yapmazlar ama diğerleri konusundaki hükmüm budur.” dedi. Biz de bunu uygulamakla mükellefiz ama bu dönemde zaten böyle bir şeyi ağır ağır yapmanın da bir anlamı yok. Bu, hepimizin sorumluluğu içerisinde geçiyor.

Bakın, ben hasta oldum -biraz önce sayın milletvekiline de söyledim- yani dışarıdan aldım getirdim, hanıma ve kıza verdim diye vicdan azabı çektim ya. Benden daha ağırdı hanım, kız öyle değildi ama vicdan azabı çektim ya, “Bu benden oldu.” dedim yani. Bu başka bir hastalık, bu başka bir anlayış. Onun için burada alınacak tedbirler konusunda elbette ki şeyi ortaya koyalım... Size bir rakam daha vereyim, hani “cezasızlık” diyorsunuz ya, hayır öyle değil. Emniyet Genel Müdüremüz burada, Muhterem Bey burada, arkadaşlar burada. Polis ve jandarma... Bakın, İçişleri Bakanlığında 2020 yılında şu ana kadar 482 ihraç yaptık, cezalar hariç. Bakın, 482 ihraç yaptık.

(Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan tarafından fotoğraf gösterilmesi)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ona da cevap veririm canım, ona da cevap veririm. Ondan çok var, istersen ben daha fazla resimler çıkarayım.

2019’da 628; 2018’de 332; 2017’de 198 yani bu şey değil, FETÖ’nün içerisinde bulunduğu hâl değil. Şu var: Biz, bir disiplin teşkilatıyız. Her ne olursa olsun, kimsenin kendi başına hareket etme kabiliyeti söz konusu değildir. Ettikten sonra isteyen istediği yere han kurar, biz buna müsaade edemeyiz. Bizim buna müsaade etmemiz mümkün değildir ve bunu bizim bütün teşkilatlarımız bilmelidir. Onun için, sürekli eğitim veriyoruz. Eksik olur mu? Olur. Affedersiniz, ailenizde, akrabanızda olmuyor mu? Yakınınızda olmuyor mu, komşularınızda olmuyor mu? Oluyor. Olduğu zaman ne oluyor? Ya siz irade koyuyorsunuz, toplumsal baskıyı ortaya koyuyorsunuz veya dönüyorsunuz hukukun gereğini yerine getirmesini istiyorsunuz. Yani, burada bir devlet düşmanlığı, bir cezasızlık olursa biz bunu nasıl yönetebiliriz, bana bunu birisi söylesin ya! Biz bunu nasıl yönetebiliriz? Biz bunu yönetemeyiz.

Yine, bunun yanı sıra...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, beş dakika daha süre veriyorum, lütfen toparlayalım bir zahmet.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şu soruları birer cümleyle geçeceğim.

“Siz, korumalarla ilgili ne yapıyorsunuz?” Bir bilgi notu gelmemişse bilgi notunu gönderirim. Ben İçişleri Bakanı olduğum gün 15 bin koruması vardı, 15 bin koruma tahsis edilmişti; şu anda 5 binin altında ve bunu ısrarla aşağı çekmeye çalışıyorum. Bana kızıyorlar: “İşte, benim bu kadar korumam vardı, benim korumamı niye azaltıyorsun?” Ya biz bir tehdit, bir... Bütün kurumlar bir araya geliyorlar,

oluşuyorlar, diyorlar ki: “Bu adamın tehdidi yoktur.” Evet, üç yıl önce vardı, şu anda yok. Bu adamın tehdidi vardır, bu adamın tehdidi azalmıştır. Ben ne yapayım yani? 3-4 korumayı sürekli o adama mı bağlayayım? Böyle bir mantık yok. Duydum, arkadaşlarım getirdiler, şey yaptılar, rahatsız oldum. Bazı iş adamlarına korumalar veriliyor, adamlar... 1 polis var, yanında 6 adam, ondan sonra lokantaya giriyorlar, herkes ayağa kalkıyor, bilmem ne oluyor. Biz buna katlanamayız, böyle bir şey söz konusu değil. Çekin kardeşim hepsini.

“Kime?” Kimsenin herhangi bir terör tehdidi, başka bir yerden herhangi bir tehdit olmadan koruma alabilmesi mümkün değildir; bu kadar açık ve net. Ha, bir tehdidi vardır, potansiyel bir tehdittir... Resmî olmayan iş adamı ve şahıslara verilen koruma; 175 kişiye yakın koruma, 87 kişiye çağrı üzerine koruma, 17 kişiye de özel koruma yapılmaktadır. Bunların da önemli bir bölümü, söyleyeyim; Doğu ve Güneydoğu’da iş yapanlar veya kişisel husumetten dolayı bizim korumak durumunda olduğumuz... Yani, bazen kişisel husumetten savcı karar alıyor “Bunu koruyacaksınız.” diyor, ben onu korumakla mükellefim. Yani bir kısmına biz idare olarak karar veriyoruz, bir kısmına da yargı veriyor ama dediğim tamamı bu kadardır ve bu konuda mümkün olduğunca... Önemli koruma birimimizi de söyleyeyim: Geçmişte bu ülkeye hizmetler edenler kamuda, şu andaki özellikle ağır ceza hâkimleri, savcılar. Adalet Bakanlığımız da bu kurumun içerisinde. “Bunu korumak durumundasınız.” diyor. İşin esasını o bilir, biz de takip ederiz ama dediklerini korumakla mükellefiz, biz orada eksiklik yapamayız yani. Ve bütün bunlara ait bir sistemimiz var, toplamı da 5 bin kişi; 5 binin de altındadır da yani çünkü orada çağrı üzerine korumalar da var, onları da işin içerisinde sayıyorum.

Yine, Tutak Hükûmet Konağı’nın olduğunu biliyorum.

Yine, bana “zor”u anlatıyorlar, ben de onlara... Apo’nun kitabı var “Zorun Rolü” diye, bütün sistematigi ifade eden. Bir baksınlar yukarıdan aşağıya; insanlık nedir, dünya nedir, bilmem ne nedir diye bakılsın.

Yine şunu ifade edeyim: Maden’deki hükûmet konağına gittim, gördüm, tarihi bir konak. Tabii, orada bizim şöyle bir bakışımız oldu: Sayın Bakanım da bilir; Elâzığ’da deprem olunca “Maden’i Hazar Gölü’nün etrafına alalım, Gezin’in bir tarafına.” dedik ama Belediye Başkanımız, arkadaşlarımız -Gezin, Diyarbakırlıların daha çok sayfiye yeridir- ısrar ettiler. Bana göre olması gereken oydu ama orada “Madem siz böyle istiyorsunuz, burada kalıversin.” dedim. Öyle bir kararsızlığımız oluştu, daha doğrusu bir karar vermek durumunda kaldık. Tamam, orada kalacaklar ve ona göre de biz oranın hükûmet konağıydı, diğer meseleleriydi, evleriydi, bütün hepsini tamamlayacağız çünkü orada da madenden dolayı bir kayma söz konusu.

Yine, bunun yanı sıra şunu söyleyeyim: Büfe ve market, Avrupa’da ve dünyada... Biz Avrupa’yı ve dünyayı da izliyoruz, biz izleriz, Sayın Sağlık Bakanımıza sunarız; Sağlık Bakanımız da bu değerlendirmeleri yapar kendi istişaresiyle “Bu olur, bu olmaz, bu olmalı, bu olmamalı, şuradaki şey yapılabilir...” Avrupa’da özellikle sosyal hayatın artmasına yönelik kısıtlamalar en üst seviyededir. Burada da alkol tüketilen iş yerlerine veya satan iş yerlerine kısıtlama geldi. Burada da biz tamamen kapatmış falan değiliz. Yaptığımız iş şu yani büfelere falan: 20.00’de onlar kapansın, 22.00’de de bakkallar. Marketler niye? Marketlerin iki temel sebebi var: Birincisi, marketlerin, özellikle zincir marketlerin içerisinde veya zincir olmayıp da -şehirlerde de marketler var, zincir marketler az insanla çalışıyor- şehirlerdeki büyük marketler de çok insan çalıştırıyor. Onların talebi şu, diyorlar ki: “Bizi biraz kısın çünkü insanlarımız, çalışanlarımız Covid oldu. Onlarla ilgili adam bulmakta zorlanıyoruz.” Haklılar. İki: “Biraz da rahatlayalım.” Dediler. Biz de buna yönelik onları da sekizde kapattık. Mahalle bakkalları... Burada daha önceki genelgemizde ortaya koyduğumuz bir şey vardı: Ticaret Odasına

kayıtlı olan cirosu yüksek bakkallar var “market” diye yazıyor, onları da bu işin içerisine kattık. Biz onu birinci genelgede “Anlarlar, yaparlar.” dedik, olmadı. Dün veya ondan önceki gün şey gönderdik ve bunları düzelttik, dedik ki: “Bunlar da açık olacaklar.”

Yine, bunun yanı sıra, FETÖ’cülerle ilgili özellikle şunu ifade edeyim: Kıymetli milletvekilleri, bu bilgiyi vermek zorundayım. Dört yıldır göbeğimizin bağı çatladı, INTERPOL diye bir kuruluş var, kızdık olmadı, bağdırdık olmadı, kavgı ettik olmadı, mücadele ettik olmadı, protesto ettik olmadı. Kırmızı bülten çıkarıyoruz, kabul etmiyorlar; askıya alıyorlar, düşürüyorlar. Yani bir dertle karşı karşıyayız ya, bunun küresel bir sahiplenme içerisinde olduğunu... Bizi ham edeceklerdi ya, bu coğrafyayı yok edeceklerdi. Yani bu “Müstemleke valisi, müstemleke memleketi.” dediğim böyle romantik bir cümle falan değil, bu noktaya getireceklerdi, bu kadar yüksek bir sahiplenme. Ve netice itibarıyla, Zekeriya Öz’ü de istiyoruz, Adil Öksüz’ü de istiyoruz, istemediğimiz yok, hepsini istiyoruz ama kale almıyorlar. Fakat Cezayir’den geçen gün getirdik. Allah razı olsun Sayın Cumhurbaşkanımızdan, Cezayir Cumhurbaşkanından. İstedik, 2 kişiydi 1’i daha önce kaçmış, ötekisi oranın sorumlularından birisiydi, aldık getirdik Millî İstihbarat Teşkilâtı... Şuna da söyleyeyim: Dört yıldır Genelkurmay, Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma, Emniyet, Sahil Güvenlik, Millî İstihbarat Teşkilâtı... Bugün, eğer güvenlikte güçlü bir sonuç elde ediliyorsa herkesin ortaya koyduğu ortak gayretle beraberdir, bir mücadeleyle beraberdir. Belki tarihimize hiçbir zaman böyle bir uyum yaşanmamıştır ve bu uyumu devam ettirmek hepimizin de sorumluluğu içerisinde çünkü sonuç alıyoruz, çünkü çocuklarımız, milletimiz, geleceğimiz, gelecek neslimiz bundan istifade ediyor çünkü kafamızı kaldırdırdık. Bugüne kadar bizim kafamızı kaldırmadılar, yukarıdan aşağıya hep vurdular kafamıza, ya doları yükselttiler ya faizi 8 bine çıkardılar ya bize siyasal birtakım sıkıntı ortadan... 30 ülkeden 131...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, bir toparlayabilirsek çok seviniriz. Yarın sabah yine erkenden başlayacağız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Toparlıyorum.

Adıyaman Merkez ve Samsat 2021 yatırım programına alındı; onu da söyleyeyim.

Ben Muhammed Safitürk’ün ailesini tanırım, babasını, annesini, eşini, ağabeyini. Muhammed Safitürk temiz bir adamdı. Şunu ifade edeyim: Muhammed Safitürk, hakikaten Derik’te çok önemli bir adım attı, bir ışık yaktı Derik’te cesaretiyle, insanlığıyla. Uzaktan bir akrabamız da var yani o da Sofuoğlu, ben de Sofuoğlu’yum. Onlar bizim köyün biraz daha yukarisındadır. Ama buraya gelince tanıştım, böyle müdedep bir şekilde; ben İçişleri Bakanı olunca geldi, dedi ki: “Ben şuradaki Sofuoğullarındayım.” dedi ve Derik’e gitti, işte zeytinyağ meselesini anlattı, okul meselesini anlattı, spor meselesini, çocukları anlattı büyük bir heyecanla. Elbette ki şunu söyleyeyim: Orada şüphe yok, PKK terör örgütü oradaki infazını gerçekleştirdi ve kaymakamımız şehit oldu. Yani bazen kamu görevlilerine de kabahat bulunabilir, şu imkânı niye yapmadı, orada bunu öldürdü demiyor. Yani oradan sonra hastaneye yetiştirmede bilmem nerede eksiklik oldu, olmadı; tartışma o tartışmadır. Biz de bunu tetkik ettik, ortaya koyduk, bilmem ne ettik, bir değerlendirdik. Ama şunu ifade etmek istiyorum: Bu meseleler hepimizde büyük ve derin izler oluşturmaktadır. İnanıyorum ki bu konuda hep birlikte güçlü bir geleceğe doğru adım atmak zorundayız.

Selefilerle ilgili son cümlemi söyleyeyim ve kapatayım başka bir şey yoksa. Şunu ifade etmek isterim: Selefilerle ilgili, kendi notum önümden gitti de... Yani burada, 86 dernekle ilgili bu yıl soruşturma yapıldı ve bunun 61’ini savcılığa tevdi ettik. Yani bunların bazen kayıt kayut meseleleri, para kaçırma meseleleri, farklı türlü kanuna uymayan meseleleri olur, bazılarının da ideolojik yani

kanuna uygun olmayan birtakım meseleleri olur. Bunlarla ilgili devletimizin bu işin peşinde olduğunu hiç merak etmeyin; adım adım her şeyi takip ediyoruz. Bize milletimiz itimat etsin, milletimiz bize güvensin.

Bu konularda şöyle bir durumumuz söz konusu, şunu hiç aklınızdan çıkarmayın: Dünyada bizim gibi bir memleket yok. Hadi, Almanya'yı getirelim bu coğrafyaya koyalım, bakalım ne yapacak? Fransa'yı getirelim, bu coğrafyaya koyalım, bakalım ne yapacak? Son yirmi günde, sınırdan geçen 7 bombalı eylem yapmak isteyeniyi yakaladık, sadece sınırdan geçen; haberiniz var mı? 7 -sınırdan geçiyor- bombalı eylem yapmak isteyeniyi yakaladık. Bir; milletimizin bu konuda bize olan itimadı var, Hükûmetimize olan itimadı var, Cumhurbaşkanımıza, Cumhur İttifakı'na olan itimadı var ve bu konuda hakikaten ortaya koyduğu bir süreç var. Biz, bu itimat için gece gündüz çalışıyoruz. Bizim arkadaşlarımız gecenin bir yarısına kadar, üçe kadar, dörde kadar, beşe kadar... Bizim işiğimiz yani o gece Anayasa Mahkemesinin ışığını yaktığı gece yanmadı, bizim ışıklarımız her gece yanar, yanmak zorunda, milletimizin rahat uyuması için biz çalışmak zorundayız. Eflenirsin, püflenirsin, işin bittikten sonra istediğin kadar yat aşağıya, ne yaparsan yap. Bugün görev böyle bir görevdir. Bu görev, sadece bu coğrafya için bir görev değildir. Biz dik olmasaydık, sağlam olmasaydık Karabağ meselesi ne olur, bilemezdim. Biz dik olmasaydık, sağlam olmasaydık Libya'yı başka bir noktaya çevirebilme kabiliyetine sahip olurlardı. Biz dik olmasaydık, sağlam olmasaydık Afrin'de, Cerablus'ta, Azez'de, Mare'de belki bugün neler olacaktı? Biz bunları bilmiyoruz ve biz...

Şu da söyleyeyim: Türkiye'nin güneyinde, Suriye'nin kuzeyinde bizim yaptığımız iş dünyaya yardımseverlik açısından büyük bir örnek olacaktır. Biz bir yeri işgal etmiş falan değiliz, kimsenin toprağında da gözümüz yok, kimsenin yerinde de gözümüz yok, kimsenin yerinde de gözümüz olmayacak. Biz, o insanlarla kardeşiz ve kardeşlik hukukunun gereğini yapıyoruz. Tarihsel kardeşliğimiz var, birliğimiz var, beraberliğimiz var. Biz etnik kökenine, mezhebine bakmayız. Burada öyle bir konuşma yapıldı; Araplar şöyle yaptı, böyle yaptı. Konuşurken de ters bir şekilde konuşuldu, ben bunu kabul ediyor değilim. Sen bugün "Arap" dersin, ötekisine o "Kürt" der, ötekisine o "Türk" der, ötekisine o "Boşnak" der, ötekisine o "Abaza" der, biz bu meselenin içinden çıkamayız. Bu, tam bir fay hattıdır. Bu fay hattına ne olursunuz düşmeyelim, düşmemek lazım.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Düşmeyelim, hep birlikte düşmeyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, artık...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Son cümlem şu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bana ikide bir laf söylemeyin ya! Bir tek cümle söyleyeceksiniz ya: "Bu PKK'nın Allah belasını versin!" diyeceksiniz ya! Allah'ınızı severseniz ya, bir tek cümle, başka bir şey istemiyoruz biz sizden.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bitecek mi?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Evet, her şey bitiyor.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Çözülecek mi?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bak bakalım, bitiyor mu bitmiyor mu? Hadi bir deyin, hadi bir deyin bakalım, bitiyor mu bitmiyor mu?

Arkadaşlar, Kandil'e arkadaşlarınız gittiğinde hangi muameleyle karşı karşıya kaldığını biliyoruz biz.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Vallahi biz bilmiyoruz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, ben biliyorum, anlatayım istersen: Canlarıyla tehdit edildiklerini biliyoruz, sonra, kusura bakmayın, demediklerini de biliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, tamamlamak durumundayız değerli arkadaşlar.

Sayın Bakanım...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yapmayın Allah’ınızı severseniz ya!

Biz sivil siyasetin yolunu açalım.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Evet, açalım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Biz terörün önünü keselim, biz sivil siyasetin yolunu açalım, biz demokrasinin yolunu açalım, biz hukukun üstünlüğünün yolunu açalım ama Avrupa bizden akıllıysa “Teröre bulaşmış, şiddete bulaşmış yok ederim, siyasete koymam.” diyor.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Kim bulaşmış teröre?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Ama hâlâ bunu savunuyorsunuz, hâlâ bunu ortaya koyuyorsunuz, hâlâ bunu değerlendiriyorsunuz. Değerlendirmeyin ya! Tamam, bana kızın, bana kızmakla beraber işinizi çözebilecekseniz çözümleri arkadaşlar ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyoruz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Biz demokrasiyle beraber uğraşırken siz hangi yerlerde uğraşıyordunuz, onu ben bilmiyorum. (HDP sıralarından gürültüler)

Beyefendi, sen nerede uğraşıyordun ben bilmiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, geriye kalan sorulara yazılı cevapları bir hafta içinde gönderirseniz biz ilgili arkadaşlara iletiriz.

Çok teşekkür ediyorum.

Değerli hazırun, gündemimizdeki kamu kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır ama oylamalara geçmeden Sayın Salih Cora’nın kısa bir söz talebi vardır. Son söz vekilin anlayışı içinde bir kısa söz talebini karşılıyorum.

Çok kısa olsun lütfen Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Başkanım, son sözü verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Bakanımız, gün içerisinde yapılan müzakerelere anlatılan konulara, temas edilen bütün hususlara detaylı bir şekilde cevap vermiştir, aydınlatıcı cevap vermiştir, şeffaf konuşmuştur ve bu manada, bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını, bereketli olmasını diliyorum. Katkı veren bütün arkadaşlara da teşekkür ediyorum.

Hayırlı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederiz Sayın Cora, sağ olun.

Şimdi, oylamalara geçiyoruz.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

İçişleri Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(İçişleri Bakanlığı 2021 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederim.

Kurum: İçişleri Bakanlığı

Yıl: 2021

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	DÜŞÜLEN MİKTAR
29	10.26	01	03.05	1 TL

Garo Paylan

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçe için Sayın Paylan’a söz veriyorum.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, Osman Şiban... (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Böyle önerge olmaz Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Oylamaya sunacağım zaten.

Lütfen gerekçenizi çok kısaca alalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, 1 liralık konuşun!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, Osman Şiban ve Servet Turgut işkenceyle karşı karşıya kaldı ve biri hayatını kaybetti. Siz bu durumu meşrulaştırdınız ve bir hüküm verdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyle ilgili gerekçenizi ifade ederseniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, ben azaltma gerekçesini söylüyorum Sayın Başkan.

İki yıl önce de bir vatandaşımız hakkında hüküm vermiştiniz Sayın Bakan. Bakın, Abdi Aykut hakkında hüküm vermiştiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi oylatacağiz önergeyi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Abdi Aykut hakkında hüküm vermiştiniz, “O yaşlı adam teröre ev sahipliği yapıyordu.” demiştiniz. Öyle değil mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Önerge oylansın, önerge.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, çok kısaca gerekçenizi alalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Önergeyi oylayalım Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, mahkeme Abdi Aykut’u beraat ettirdi ve İçişleri Bakanlığınız Abdi Aykut’a tazminat ödedi arkadaşlar. Böyle hükümler vermeyin Sayın Bakan.

Bakın “işkenceye sıfır tolerans” diyorsanız işkenceye sıfır tolerans gösterin. Vatandaş ne yapmış olursa olsun işkenceye sıfır tolerans gösterin.

Değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Bakan iki yıl önce “terörist” diyordu, tazminat ödedi arkadaşlar, tazminat. Şimdi de başka vatandaşlarımıza “terörist” diyor, bir yıl sonra yine tazminat ödeyecektir. O açıdan bu tip hükümleri bir İçişleri Bakanı veremez değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bütçeyi oylarınıza sunuyorum:

(İçişleri Bakanlığının 2021 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İçişleri Bakanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(İçişleri Bakanlığının 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Emniyet Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Emniyet Genel Müdürlüğünün 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Emniyet Genel Müdürlüğünün 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Jandarma Genel Komutanlığının bütçesini okutuyorum:

(Jandarma Genel Komutanlığının 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Jandarma Genel Komutanlığının 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sahil Güvenlik Komutanlığının bütçesini okutuyorum:

(Sahil Güvenlik Komutanlığının 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Sahil Güvenlik Komutanlığının 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böylece, gündemimizdeki kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun; ülkemizin, milletimizin birliğinin, kardeşliğinin, huzurunun pekişmesine vesile olsun.

Sayın Bakana, milletvekillerimize, bürokratlara, bütün katılımcılara katkıları için çok çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 27 Kasım Cuma günü saat 10.00’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.56

